

SINTEZA

Digitally signed by Turcanu Angela
Date: 2024.02.08 15:22:37 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfectionarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023), parvenite în procesul de avizare/expertizare/consultare publică

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Cancelaria de Stat (nr. 29-69-10094 din 21.09.2023)</p>	<p>Reexaminarea suplimentară a modificărilor înaintate de autor la art.4 privind includerea autorităților administrației publice centrale de specialitate în procesul atribuirii dreptului de a furniza/presta servicii de apă și canalizare în baza contractului de delegare a gestiunii, prin prisma prevederilor art.2, 3, 4 din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală, nr.1402/2002, care stabilește că serviciile publice de gospodărie comunală (<i>alimentarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate</i>) sunt servicii scoase din subordinea autorităților administrației publice centrale și se constituie ca structuri autonome în unitățile administrativ-teritoriale respective, fiind corespunzător, sub autoritatea administrației publice locale.</p> <p>Reieșind din prevederile lit. c) și d) alin.(2) al art.6 din legea prenotată, serviciile de alimentare cu apă și canalizare se organizează și se administrează cu respectarea principiilor autonomiei locale și descentralizării serviciilor de gospodărie comunală. Astfel, prin operarea modificărilor propuse, se încalcă principiile enunțate.</p>	<p>1. Se acceptă. Totuși subliniem faptul că conform art. 13¹, alin. (2), lit. c) din Legea nr.303/2013 „bunurile construite în raza mai multor unități administrativ-teritoriale și/sau care deserveșc mai multe unități administrativ-teritoriale aparțin <u>domeniului public al statului</u> sau al unităților administrativ-teritoriale dacă aceste unități administrativ-teritoriale sânt situate în raioane/municipii diferite, apartenența acestora stabilindu-se prin decizia consiliilor raionale/municipale sau prin hotărâre de Guvern”. Mai mult ca atât, statul deține deja în proprietate mai multe sisteme publice de alimentare cu apă (sau componente ale acestora), cum ar fi magistrala Soroca-Bălți, iar unele proiecte de investiții în curs de dezvoltare vor conduce la atribuirea unor sisteme noi în proprietatea statului (cum ar fi magistrala Chișinău-Strășeni-Călărăși sau cele care rezultă din acordul inter-guvernamental care prevede subtraversarea râului Prut și alimentarea cu apă din Romania a patru raioane din Moldova). La sugestia Cancelariei de Stat, precum și a altor participanți la procesul de avizare, se acceptă de a revedea abordarea inițială, astfel aceste bunuri vor face obiectul unor contracte de concesiune, și nu a unui contract de delegare a gestiunii.</p>
	<p>Reconsiderarea lit. d) și e) de la pct.2 privind competența Guvernului de a desemna autoritatea publică centrală de specialitate responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și aprobarea delegării gestiunii infrastructurii respective, prin stabilirea sarcinii autorității publice centrale de specialitate de a</p>	<p>2. Se acceptă. În contextul acceptării propunerilor conform cărora infrastructura aferată serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aflată în proprietatea publică a statului va fi transmisă în gestiunea operatorului în baza unui contract de concesiune și nu în baza contractului de delegare a gestiunii, pct. 2 al proiectului de lege a fost revizuit în mod corespunzător. Așa cum legea nr. 121/2018 cu</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>semna cu operatorul selectat contractul de delegare a gestiunii. Or, conform art.4 din legea prenotată mai sus serviciile publice de apă și canalizare se prestează prin intermediul sistemelor publice de gospodărie comunală, inclusiv terenurile aferente care face parte integrantă din infrastructura edilitară a localităților, aparținând prin natura lor domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, respectiv atribuirea acestei competențe Guvernului este improprie și vine în contradicției cu prevederile art.13 alin.(3) lit. b) din legea prenotată care stipulează că Guvernul în realizarea politicii statului în domeniul gospodăriei comunale se bazează pe principiile descentralizării serviciilor de gospodărie comunală și consolidării autonomiei locale.</p>	<p>privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii prevede la art. 5 competența autorităților publice, inclusiv a guvernului, completările propuse la art. 5, alin. (2) lit. d) și e) au fost excluse.</p>
	<p>Revizuirea la pct.8 a propunerii de expunere a lit. b) alin.(4) al art.13 ce prevede substituirea societăților comerciale care furnizează servicii de alimentare cu apă și canalizare și înființate în urma reorganizării întreprinderilor municipale, cu întreprinderile municipale, în contextul prevederilor art.19 alin.(4) din Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderile de stat și întreprinderile municipale, prin care Guvernul recomandă autorităților administrației publice locale să examineze oportunitatea reorganizării întreprinderilor municipale în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație, asigurând eficientizarea administrării proprietății transmise acestora în gestiune.</p>	<p>3. Se acceptă. Modificările respective au fost excluse. Întreprinderile municipale vor fi în continuare atribuite la gestiunea directă (fiind încadrate la categoria de „entități specializate, cu personalitate juridică, organizate în subordinea consiliului local al unității administrativ-teritoriale, având patrimoniu propriu, gestiune economică proprie și autonomie financiară și funcțională” prevăzute la art. 12).</p>
	<p>Reexaminarea pct.9 în condițiile argumentelor expuse mai sus.</p>	<p>4. Se acceptă. În contextul acceptării propunerii de mai sus, modificarea propusă la art. 13¹, alin. (10) a fost exclusă.</p>
	<p>Reexaminarea pct.11 prin prisma art.3, 4 și 8 din Legea nr.523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale care stipulează că Subiecți ai dreptului</p>	<p>5. Se acceptă argumentele juridice, dar nu este clară propunerea. Redacția actuală a art.19 alin. (4) este următoarea: „La finalizarea lucrărilor de construcție, instalațiile și rețelele publice de</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de proprietate a unităților administrativ-teritoriale sunt autoritățile administrației publice a satului, comunei, orașului, municipiului, raionului și UTA Găgăuzia, iar bunurile din sfera deservirii comunale sunt obiecte ale dreptului de proprietate publică care se transmit cu acordul consiliilor locale respective.</p> <p>De asemenea, se recomandă de examinat suplimentar propunerea de modificare a conceptului de prestare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare de către operatori, în funcție de jurisdicția teritorială (<i>raion, municipiu, oraș, comună și sat</i>), la conceptul de prestare extrateritorială, (<i>aria de operare, în funcție de numărul de locuitori deserviți</i>).</p> <p>Or, în această ordine de idei, în cazul modificărilor propuse la alin.(5), (15), (16) și (17) al art.35, prin care operatorul urmează să determine tarifele pentru serviciul prestat în aria sa de operare, care conform art.4 din proiect poate cuprinde mai multe unități administrativ-teritoriale, în care operatorul primește dreptul de a furniza/presta serviciul de alimentare cu apă și canalizare, nu este clar care Consiliul local va aproba aceste tarife, ori actualmente aceste tarife se aprobă, corespunzător de consiliile locale respective, după caz, de către</p>	<p>alimentare cu apă și de canalizare, situate pe teren public, construite de persoane fizice și/sau de persoane juridice, precum și cele construite până la intrarea în vigoare a prezentei legi, indiferent de sursa de finanțare, se transmit gratuit la balanța autorității administrației publice locale sau direct operatorului în conformitate cu decizia consiliului local. Iar sintagma „gratuit la balanța” din articolul 19 alin.(4) a fost declarată neconstituțională prin Hot. Curții Constituționale nr.30 din 01.11.2016. Modificarea propusă elimină sintagma „gratuit la bilanțul” care a constituit principala obiecție a Curții ca atentând la dreptul de proprietate. De asemenea se specifică ca transmiterea poate avea la inițiativa persoanelor fizice și/sau juridice vizate, iar transmiterea are loc în modul prevăzut de legislație, ceea ce corespunde cu argumentele invocate în aviz.</p> <p>6. Nu se acceptă. Conform celor specificate în nota informativă, actuala abordare duală privind operatorii care activează la nivel de oraș, municipiu, raion nu este justificată și este discriminatorie. Soluția propusă este una de compromis și este menită să faciliteze procesul de regionalizare și în procesul de consultări publice și discuții cu principalii actori a fost identificat un consens în privința acestei propuneri.</p> <p>7. Se acceptă parțial. Cât privește întrebarea privind adoptarea tarifelor în aceste cazuri, răspunsul este foarte simplu, la moment tariful este probat de fiecare consiliul local în parte, cu care operatorul are un contract de delegare a gestiunii încheiat. Or și la moment există operatori care activează în cadrul mai multor unități administrativ-teritoriale (de ex. Apă Canal Chișinău – în Ialoveni și alte unități administrativ teritoriale, și alte cazuri similare). În cazul în care ar exista un ADI, tariful ar putea fi adoptat la adunarea generală a ADI</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, sau asociația de dezvoltare intercomunitară, în cazul delegării oficiale a acestei competențe conform art.14 alin.2 lit.j1) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.</p>	<p>doar în baza unor mandate speciale acordate de către consiliile locale ale UTA membre.</p> <p>În plus, în procesul de avizare și de consultări publice a fost recepționată propunerea ca pentru operatorii titulari de licențe tarifele să fie aprobate direct de către ANRE, fără ca să mai fie necesară o decizie a consiliilor locale respective. Autorul acceptat propunerea respectivă, ținând cont de următoarele argumente care au fost prezentate:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) în marea majoritate a cazurilor consiliile locale aprobă în final tarifele exact așa cum sunt indicate în avizul ANRE, decizia consiliului local fiind un act formal prin care se ia act de avizul ANRE. Chiar dacă legea permite eventual ca APL să aprobe un nivel mai scăzut al tarifelor decât cel avizat de ANRE, cu acoperirea obligatorie a diferenței din bugetul UAT, acest lucru nu se întâmplă în practică; b) tarifele pentru operatorii care la moment activează în condițiile unor acorduri sau contracte încheiate cu organismele financiare internaționale, ratificate sau aprobate de Parlament, Guvern sau de consiliile locale, se stabilesc și se aprobă direct de către ANRE, operatorii respectivi afirmând în cadrul consultărilor publice că este o situație mult mai bună și mai eficientă și revenirea la formalitatea de aprobare de către consiliile locale ar impune unele întâzieri nejustificate și o politizare a subiectului tarifelor; c) operatorii care activează în majoritatea UAT nu au o independență reală vizavi de APL, iar în unele cazuri aceștia sunt amenințați, nu li se permite să sesizeze ANRE în cazul în care APL nu respectă obligația de a aproba tarifele în termenele prevăzute de legislație. În această situație, aprobarea tarifelor direct de către ANRE pentru operatorii titulari de licențe ar oferi o garanție în plus de

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Suplimentar, în conformitate cu art.8 din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă și art.10 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, proiectul urmează a fi consultat cu autoritățile administrației publice locale (<i>eventual – Congresul Autorităților Locale din Moldova</i>).	independență a operatorului în activitatea operativă a întreprinderii sau societății comerciale. 8. Se acceptă. Solicitarea de a aviza proiectul de lege a fost expediat CALM pentru avizare și a fost plasat pe platforma www.particip.gov.md . CALM a furnizat avizul său la proiectul legii.
Cancelaria de Stat (nr. 29-69-48 din 03.01.2024), avizare repetată	<p>Urmare a examinării repetate a proiectului de hotărâre „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare)” (num. unic: 783/MIDR/2023), comunicăm susținerea acestuia.</p> <p>Totodată, modificările propuse la alin.(2) al art.7 prin abrogarea literelor k), l) și m) care prevăd competența Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică de aprobare a tarifelor pentru serviciul de apă potabilă și canalizare, precum și de epurare a apelor uzate, în cazurile delegării acestei competențe de către consiliile locale și/sau neaprobării de către consiliile locale a tarifelor respective, urmează a fi examinate prin prisma prevederilor art.14 alin.(2) lit.j¹) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.</p> <p>În acest sens, în cazul în care aceste competențe urmează a fi realizate doar de către autoritățile administrației publice locale, se va opera modificările de rigoare și în legea menționată, pentru excluderea ambiguităților juridice.</p>	9. Se acceptă. Proiectul legii a fost completat corespunzător cu un articol pentru modificarea prevederii art.14 alin.(2) lit.j ¹) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.
	Suplimentar, urmare a modificărilor operate în proiect, se va ajusta Nota informativă la capitolul ce ține de denumirea proiectului, de asemenea pct.3 din compartimentul 4 ce prevede desemnarea de către Guvern a autorității administrației publice	10. Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	centrale de specialitate responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, ori această reglementare a fost exclusă.	
Ministerul Finanțelor (nr. 07/5-03/2107/1449 din 06.10.2023)	Conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dacă proiectul actului normativ prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație. Astfel, proiectul urmează a fi completat cu analiza impactului modificărilor tarifelor și a modificărilor operate la nivel de licențiere asupra operatorilor care prestează serviciile de apă și canalizare și asupra consumatorului.	11. Nu se acceptă. Nota informativă cuprinde la secțiunea „11. Constatările altor expertize”, o argumentare din perspectiva prevederilor Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 23/2019 și a lipsei de impact asupra reglementării activității de întreprinzător, or la moment orice operator privat care dorește să participe la o procedură de atribuire a contractului de delegare a gestiunii trebuie să dețină licența (pentru mai multă informație a se vedea nota informativă). Cât privește evaluarea impactului asupra consumatorului (deși aceasta nu face parte din analiza impactului de reglementare conform metodologiei), intervenția legislativă va avea doar un impact pozitiv, or la moment consumatorii din zonele rurale sunt discriminați vizavi de cei din zonele urbane, fiind supuși riscului de management prost, tarife stabilite aleatoriu, costuri de bază nejustificate luate în calcul la stabilirea tarifelor, etc. Pentru mai multe detalii a se vedea condițiile care au impus elaborarea actului normativ din nota informativă.
Ministerul Finanțelor (nr. 07/5-09/17090 din 29.12.2023), avizare repetată	Lipsă de obiecții și propuneri.	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 15-3080 din 05.10.2023)	La pct. 12 din proiect se propune modificarea art. 32 alin. (1) din Legea nr. 303/2013, prin substituirea textului „la nivel de raion, municipiu și oraș” cu sintagma „a operatorilor în căror arie de operare sunt mai mult de 10000 de locuitori”. Totodată, anexa nr. 1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin	12. Se acceptă. Proiectul de lege a fost completat în mod corespunzător.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>autorizare a activității de întreprinzător, la poziția 27, prevede în calitate de act permisiv „Licența pentru furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare la nivel de regiune, raion, municipiu, oraș și, după caz, sat, comună”. În acest sens, în vederea coroborării actelor normative menționate, considerăm necesar ca proiectul de lege să prevadă inclusiv operarea modificărilor corespunzătoare la Legea nr. 160/2011.</p>	
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 15-7 din 02.01.2024), avizare repetată</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri.</p>	
<p>Ministerul Mediului (nr. 08-05/2273 din 06.10.2023)</p>	<p>La pct.1, noțiunea „<i>bransament de apă</i>” urmează a fi revizuită sub aspectul respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p>	<p>13. Se acceptă. În contextul acceptării propunerii ANRE, modificarea propusă la noțiunea de bransament de apă a fost exclusă.</p>
	<p>La pct.2, lit. d), înainte de sintagma „administrarea infrastructurii ...” se propune de completat cu sintagma „<i>activități specifice serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare</i>”, deoarece responsabilitatea nu este doar asupra infrastructurii, dar și asupra serviciului sau activităților specifice ale acestuia.</p>	<p>14. Se acceptă. Punctul respectiv a fost exclus.</p>
	<p>Propunerile expuse la lit. d) și e) de completare a art. 5 sunt confuze și lasă loc de interpretare. La lit. d) este menționat că va fi desemnată o autoritate, iar la lit. e) faptul că Guvernul aprobă delegarea gestiunii, iar autoritatea responsabilă semnează contractul. Considerăm că aceeași autoritate publică trebuie să dețină competența privind gestiunea activităților specifice, administrarea infrastructurii și semnarea contractului de delegare a gestiunii.</p>	<p>15. Se acceptă. Punctele respective au fost excluse în contextul acceptării propunerilor conform cărora infrastructura conexă serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care este în proprietatea publică a statului se transmite în baza unui contract de concesiune, și nu a contractului de delegare gestiunii.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Propunerea expusă la pct. 8 prin care se propune modificarea lit. b), alin. (4) art. 13 creează confuzie între formele de gestiune directă și gestiune delegată. Întreprinderile municipale, așa cum sunt reglementate, pot fi înființate doar de o unitate administrativ-teritorială, și care operează doar pe acest teritoriu. Așa cum este prevăzut la art. 12 alin. (2) „entități specializate, cu personalitate juridică, organizate în subordinea consiliului local al unității administrative-teritoriale, având patrimoniu propriu, gestiune economică proprie și autonomie financiară și funcțională”. Dacă delegarea gestiunii se face către întreprinderi municipale, atunci este necesar de specificat care sunt „entitățile specializate”. Totodată, necesită a fi menționat, că există deosebire între managementul întreprinderilor municipale și a societăților comerciale. La întreprinderile municipale funcționează „gestiunea economică”, potrivit căreia bunurile sunt luate la balanța întreprinderii, pot fi subvenționate din bugetul local, și nu în ultimul rând acestea calculează amortizarea bunurilor. În cazul delegării gestiunii către societăți comerciale, bunurile sunt la cont extra bilanțier, nu sunt preluate la balanța societății, respectiv pentru acestea se plătește redevența. Astfel, se propune de a exclude această propunere de modificare.</p>	<p>16. Se acceptă. Autorul a renunțat la modificările respective.</p>
	<p>Cu referire la pct. 9 se remarcă faptul că conform cadrului normativ care reglementează activitatea întreprinderilor municipale, bunurile se transmit în gestiune economică către întreprinderile municipale, nicidecum nu în concesiune. Doar în cazul societăților comerciale se operează concesiunea, respectiv și redevența calculată pentru concesiune.</p>	<p>17. Se acceptă. A se vedea punctul precedent.</p>
	<p>De asemenea, la Nota informativă se consideră judicios ca la rubrica „participanții la elaborare” să fie indicat suportul</p>	<p>18. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	proiectului „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație în Moldova”, susținut de Banca Mondială.	
Ministerul Mediului (nr. 08-07/18 din 04.01.2024) avizare repetată	Lipsă de obiecții și propuneri.	
Ministerul Energiei (nr. 10-1604 din 05.10.2023)	<p>La art. 26 aliniat (2) să se completeze la sfârșit cu următorul text: „iar volumul de apă uzată evacuată în sistemul de canalizare se determină conform normelor tehnologice aprobate de către autoritățile competente sau convenite între părți în contractul de furnizare/prestarea serviciului”.</p>	<p>19. Nu se acceptă. Articolul 26, alin. (1) stabilește că „volumul de apă furnizat consumatorului și volumul de apă uzată evacuată în sistemul de canalizare și recepționate de către operator se determină în baza indicilor înregistrați de contorul de bransament”. Art. 27, alin. (3) stabilește (3) că „în lipsa contoarelor pentru determinarea volumului de ape uzate evacuate, serviciul public de canalizare se facturează la un volum egal cu volumul de apă utilizată.” În avizul Ministerului Energiei la punctul următor se propune impunerea obligației de contorizare de 100%, în același timp pentru determinarea volumului de apă uzată evacuată se promovează determinarea acestuia în baza unor norme tehnologice specifice aprobate de autorități publice competente sau convenite de către părți. Considerăm că instalarea contoarelor pentru măsurarea cantității de ape uzate evacuate este soluția optimă, or legea prevede că în acest caz volumul evacuat va fi facturat conform acestor indici.</p>
	<p>Propunem la articolul 27 completarea articolului cu alin. (3¹) cu următorul conținut: „(3¹) Volumul apelor uzate industriale (de producție) se determină conform normelor tehnologice aprobate de către autoritățile competente sau convenite între părți în contractul de furnizare/prestare a serviciului”.</p>	<p>20. Nu se acceptă. A se vedea argumentarea de la pct. 19 din această coloniță.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Argumentarea: Conform prevederilor alin. (1) art.27 din Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Facturarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în conformitate cu prevederile contractului de furnizare/prestare a serviciului.</p> <p>În acest sens, contractele încheiate între „TERMOELECTRICA” SA și „Apă-Canal Chișinău” SA prevăd expres formulele de calcul aplicabile pentru determinarea volumului apelor uzate în dependență de specificul procesului tehnologic.</p> <p>Conform pct. 9.2.5. din Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare din mun. Chișinău este prevăzut că, volumele apelor uzate se consideră egale cu volumele de apă potabilă furnizate pentru consumatorii ce nu dispun de contoare de apă și utilizează apă numai pentru necesități menajere, fapt care nu este luat în considerație de către „Apă-Canal Chișinău” S.A la facturarea a 100% din apa furnizată.</p> <p>Regulamentul sus-indicat nu conține noțiuni și prevederi de evacuare a apelor uzate industriale provenite din procesele de producere la unitățile industriale, una dintre care este și „TERMOELECTRICA” SA care este producător major de energie termică și electrică și care în procesul tehnologic de producere folosește anual o cantitate mare de apă.</p> <p>În acest sens, este notoriu că, „Apă-Canal Chișinău” SA nu poate pretinde încasarea plăților pentru canalizare în volum de 100% din apa furnizată, deoarece în procesul de producere există pierderi inevitabile de apă (suplinirea pierderilor de agent termic în rețelele termice; răcirea mecanismelor centralelor cu apă în circuite deschise (turnuri de răcire) și evaporarea unei</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>bune părți a ei; deversarea reziduurilor procesului de tratare chimică a apei în decantoare deschise cu evaporarea apei din ele; pierderi inevitabile de apă sub formă de abur pentru toată perioada de funcționare a echipamentului tehnologic de producere; livrarea aburului tehnologic către consumatori fără returnarea condensului), astfel încât este cert că „Apă-Canal Chișinău” S.A. nu recepționează 100% din volumul de apă furnizată.</p> <p>Astfel, operarea modificărilor propuse, va exclude incertitudinea existentă la situația actuală în legătură cu modul de evidență și facturare a apelor uzate în funcție de modul de proveniență a acestora, adică din spațiile utilizate în scopuri comerciale sau industriale ori sunt ape menajere uzate sau ape pluviale.</p>	
	<p>Suplimentar, menționăm că, în contextul ședinței organizate de către Ministerul Energiei în comun cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aferent subiectului Metodologiei de repartizare a apei calde menajere în interiorul blocului locativ, la nivel de condominiu, în data de 07 septembrie 2023, a fost menționat că, un element esențial care a fost reținut de Curtea Constituțională este faptul repartizării consumurilor suplimentare înregistrate de contor locatarilor. La situația actuală, consumatorul plătește conform contorului, ceea ce este confirmat și prin Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, prin care este specificat expres că consumatorul trebuie să plătească conform indicilor echipamentului de măsurare, alte plăți care sunt suplimentar la indicii echipamentului de măsurare sunt neconstituționale și pasibile de a fi anulate.</p>	<p>21. Se acceptă. Se propune completarea art. 26 cu alineatul 4¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) Echipării tuturor bransamentelor blocurilor locative și caselor individuale, a apartamentelor și a altor consumatori în conformitate cu prevederile articolului (4) este obligatorie și urmează să fie asigurată cel târziu până la 31 decembrie 2026.”</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Complimentar, s-a menționat că prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu, se indică existența acestor diferențe și urmează a fi soluționate de către asociația în condominiu, sau de unele acte normative/tehnice.</p> <p>Astfel, una din soluțiile identificate/propuse de reprezentanții Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale este modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, prin care se v-a obliga ca toți consumatorii să fie contorizați.</p> <p>În contextul celor relatate supra, considerăm imperios promovarea propunerii aferent impunerii obligației de a fi contorizate 100% apartamente din cadrul blocului locativ, deoarece furnizorii de energie termică suportă pierderi substanțiale în urma repartizării incorecte a apei calde menajere în interiorul blocului locativ.</p>	
Ministerul Energiei (nr. 08-1776 din 27.10.2023)	A fi instituită obligația furnizorilor de a instala contoare de apă pentru monitorizarea a 100% a debitului la sursele de apă, similar propunerii înaintate anterior privind impunerea obligației de a fi contorizate 100% apartamente din cadrul blocurilor locative.	22. Nu se acceptă. Metodologia de calcul a tarifelor include în parametrii formulei și volumul de apă extras/produs. Este prin urmare inevitabilă instalarea contoarelor respective pentru monitorizarea volumelor de apă la debitul surselor de apă. (notă, a fost acceptat la etapa de reavizare).
Ministerul Energiei (nr. 10-25 din 03.01.2024), avizare repetată.	<p>Se reiterează poziția expusă prin avizele nr. 10-1604 din 05 octombrie 2023 și 08-1776 din 27 octombrie 2023.</p> <p>Complementar, menționăm că, pierderile de apă sunt rezultatul unor multitudini de factori, inclusiv deteriorări structurale, deteriorări în rețeaua de distribuție a apei, consum fraudulos de apă de către terți neautorizați și alte fenomene similare care afectează integritatea și eficiența sistemului de aprovizionare cu apă. Având în vedere complexitatea acestei probleme, solicităm repetat introducerea unor prevederi specifice în proiectul de text, cu scopul de a impune furnizorilor obligația de a instala</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>contoare de apă pentru monitorizarea a 100% din debitul la sursele de apă, precum și impunerea obligației aferente instalării contoarelor de apă în 100% din apartamentele din blocurile locative, casele de locuit individuale și alte încăperi locuibile.</p> <p>În acest sens propunem completarea art. III din proiectul de lege cu alin. (8) - (10) după cum urmează:</p> <p>„(8) Până la data de 31 decembrie 2024, operatorii care desfășoară activitatea prevăzută la art. 32 alin. (1), vor asigura instalarea contoarelor la toate sursele de apă, în cuantumul de 100%.</p> <p>(9) Până la data de 31 decembrie 2025, operatorii care desfășoară activitatea prevăzută la art. 32 alin. (1), vor asigura instalarea contoarelor la toți consumatorii casnici în cuantumul de 100%.</p>	<p>23. Se acceptă. Suplimentar, considerăm că este necesară completarea la art. 14 lit. g) după cu textul „produsă, ” cu textul „, procurată” pentru a acoperi și situația menționată de Ministerul Energiei de contorizare și măsurare a volumelor de apă procurate la punctul de delimitare de un operator de la alt operator în vederea redistribuirii.</p> <p>24. Se acceptă. Totodată atragem atenția asupra faptului că în proiectul de lege este propusă completarea art. 26 cu alin. (4¹) cu următorul cuprins: „(4) Contorizarea tuturor bransamentelor blocurilor locative și caselor individuale, a apartamentelor și a altor consumatori în conformitate cu prevederile alineatul (4) este obligatorie și urmează să fie asigurată cel târziu până la 31 decembrie 2026.” Remarcăm că termenele prevăzute sunt diferite de cele propuse la dispozițiile finale și tranzitorii, dar subiecții vizați sunt diferiți, astfel operatorii care desfășoară activitatea prevăzută la art. 31 alin. (1) sunt obligați să asigure contorizarea tuturor consumatorilor casnici până la 31 decembrie 2025, în timp ce alți subiecți vizați la art. 26 – vor avea termen până la 31 decembrie 2026”.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>(10) Prevederile prezentului articol intră în vigoare la data la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și produc efecte până la îndeplinirea integrală a obligațiilor menționate la alineatele (8) și (9)”.</p> <p>Această propunere va aduce o serie de beneficii precum:</p> <p>Detectarea și reducerea pierderilor: Contoarele de apă permit furnizorilor să monitorizeze și să identifice rapid eventualele pierderi din rețeaua de distribuție a apei. Dacă există o discrepanță semnificativă între cantitatea de apă furnizată și cea înregistrată prin contoarele individuale, se poate interveni rapid pentru a identifica și remedia cauza pierderilor.</p> <p>Consum conștient/rațional: Contoarele de apă instalate la nivelul surselor încurajează consumul conștient/rațional de apă de către utilizatori. Odată conștienți de propriul lor consum, utilizatorii pot întreprinde măsuri pentru a-l reduce, contribuind astfel la eficientizarea utilizării resurselor de apă.</p> <p>Detectarea consumului fraudulos: Contoarele de apă individuale pot identifica utilizarea neautorizată sau frauduloasă a apei. Aceasta poate include branșamente neautorizate sau modificări ale contoarelor pentru a reduce înregistrările reale de consum.</p> <p>Planificare eficientă: Prin colectarea datelor precise privind consumul de apă la nivel individual și la surse, furnizorii pot realiza analize mai exacte pentru planificarea resurselor și îmbunătățirea eficienței operaționale. Acest lucru poate duce la</p>	<p>25. Se acceptă parțial. Propunerea a fost parțial integrată la alin. (1) care prevede intrarea în vigoare a legii. Cât privește partea „și produc efecte până la îndeplinirea integrală a obligațiilor menționate la alineatele (8) și (9)” o considerăm deficitară și inoportună, deoarece conform prevederilor legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, un act normativ produce efecte juridice atâta timp cât este în vigoare (art. 73, alin. (3)). Considerăm că obligațiile instituite la aceste alineate, chiar dacă au indicate niște termene limită, nu sunt limitate în timp, la fel ca și acțiunea prevederilor respective, pentru că după instalarea inițială a contoarelor la toate sursele, ulterior unele contoare ar putea să fie scoase din funcțiune, deteriorate, să fie expirată verificarea metrologică, etc. Prin urmare considerăm că nu este necesară limitarea în timp a perioadei pentru care normele respective produc efecte juridice.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>optimizarea rețelei de distribuție și reducerea costurilor de exploatare.</p> <p>Stabilizarea tarifelor: Reducerea pierderilor și creșterea eficienței în gestionarea apei contribuie la stabilizarea tarifelor pentru consumatorii finali. Costurile mai mici de exploatare și întreținere pot fi reflectate în tarife mai echitabile și mai accesibile pentru utilizatori, respectiv vor fi create premise în vederea micșorării tarifelor.</p> <p>Suplimentar, menționăm că, instalarea contoarelor de apă pentru monitorizarea integrală a debitului la sursele de apă nu numai că contribuie la gestionarea eficientă a resurselor, dar are și un impact pozitiv asupra tarifelor și costurilor operaționale.</p> <p>Complementar, menționăm că, la data de 28 august 2023 a fost organizată o ședință pe platforma Ministerului Energiei, privind problematicile apărute în relațiile dintre furnizorii de servicii de apă și canalizare și furnizorul de energie de energie electrică SA „FEE-Nord”, cu participarea tuturor părților interesate, inclusiv a reprezentantului Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Procesul-verbal se anexează).</p> <p>La acest subiect au fost menționate că datoriile curente înregistrate de către ÎS „Acva-Nord” către SA „FEE-Nord” reprezintă aproximativ 25,2 milioane lei formate în perioada decembrie 2022-iulie 2023.</p> <p>Totodată, în tabelului creanțelor în cadrul procedurii de insolvență au fost incluse datoriile istorice de cca 9,3 milioane lei, care conform planului de restructurare urmau să fie</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>achitate câte 850 mii lei trimestrial, dar care nu au fost achitate până în prezent.</p> <p>Totodată, administratorul procedurii de insolvență la ÎM Regia „Apă Canal Bălți”, a menționat că nivelul pierderilor este de cca 60%, începând cu luna ianuarie 2013, pierderile sunt constante.</p> <p>Tot la acest subiect a fost menționat că ÎM Regia „Apă Canal Bălți” nu cunoaște care este exact debitul de apă, dat fiind faptul că în punctul de delimitare dintre ÎM Regia „Apă Canal Bălți” și ÎIS „Acva Nord” echipamentul de măsurare este unul neconform, respectiv apa utilizată este facturată în baza indicațiilor contoarelor deținute de ÎIS „Acva-Nord, totodată de menționat că, din 52 mii de contoare la consumatorii casnici, cca 27 mii sunt cu verificarea metrologică expirată, și consideră cu probabilitate înaltă că aceste contoare sunt defectate și duc la creșterea pierderilor.</p> <p>Astfel, urmare a ședinței s-a decis că Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale după consultarea cu părțile interesate, va propune modificări cadrul legislativ privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Complementar, menționăm că, la data de 07 septembrie 2023 a fost organizată o ședință pe platforma Ministerului Energiei în comun cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aferent subiectului Metodologiei de repartizare a apei calde menajere în interiorul blocului locativ, la nivel de condominiu, cu invitarea tuturor părților interesate (<i>Procesul-verbal se anexează</i>).</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Una dintre principalele preocupări vizează problema determinării cantității de energie termică pentru prepararea apei calde menajere, precum și a modului de instalare în apartamente/ încăperile locuibile în cămine și încăperile nelocuibile în blocul locativ a echipamentelor de măsurare a consumului de apă caldă menajeră.</p> <p>Astfel, reprezentanții Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale au propus modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, prin care se v-a obliga ca toți consumatorii să fie contorizați.</p> <p>Propunerea a fost acceptată de către toate părțile, însă este necesar de elaborat la moment și mecanismul de repartizare, deoarece aprobarea/implementarea prevederilor legii durează o perioadă îndelungată de timp, respectiv, <u>furnizorii de energie termică suportă pierderi substanțiale în urma acestui proces.</u></p> <p>În contextul celor relatate supra, solicităm respectuos susținerea propunerii care va conduce la optimizarea utilizării resurselor de apă, reducerea costurilor achitate de către consumatorul final, asigurând astfel sustenabilitatea și eficiența sistemului de aprovizionare cu apă, <u>respectiv optimizarea consumului de resurse energetice.</u></p>	
	<p>Suplimentar, celor evocate supra, considerăm imperios a fi luate în calcul recomandările Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE), reflectate în raportul de activitate pentru anul 2022.¹</p>	

¹ <https://www.anre.md/storage/upload/administration/reports/1138/Raport%20privind%20Activitatea%20ANRE%20in%20anul%202022.pdf>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Astfel, în pct. 2.1.2. și 2.1.6. în scopul uniformizării cerințelor privind calitatea serviciilor prestate de titularii de licențe din sectoarele reglementate de către ANRE și nediscriminarea consumatorilor în funcție de anumite servicii, precum și în vederea protecției consumatorilor indiferent de tipul de servicii prestate este necesară completarea art. 30 al Legii 303/2013 cu prevederi similare celor din Legile nr. 107/2016 și nr. 108/2016 în partea ce vizează calitatea serviciilor.</p> <p>Complementar, menționăm că, în pct. 2.1.8. este recomandat de a fi instituite unele prevederi legale ce va permite operatorilor aplicarea prevederilor Regulamentelor-cadru, în cazul în care autoritățile administrației publice locale nu aprobă Regulamentele proprii, sau în cazul adoptării unor Regulamente ce nu corespund actelor normative de reglementare respective, aprobate de Agenție. Astfel, urmează a fi operate completări la art. 8 din Legea nr. 303/2013 cu prevederi ce vor permite operatorilor aplicarea prevederilor Regulamentelor-cadru, în cazul neaprobării de către autoritățile administrației publice locale a Regulamentelor proprii, sau în cazul aprobării unor Regulamente ce nu corespund actelor normative de reglementare respective, și aplicarea prevederilor Regulamentelor-cadru aprobate de Agenție.</p>	<p>26. Se acceptă parțial. Autorul a recepționat mai multe propuneri din partea ANRE, inclusiv propuneri care direct sau indirect sunt menite să asigure calitatea serviciilor prestate. Majoritatea propunerilor respective au fost integrate în proiect (a se vedea acest tabel de sinteză la compartimentul respectiv care vizează propunerile înaintate de ANRE). Pentru modificări suplimentare, în caz că modificările respective sunt considerate insuficiente, invităm participantul la avizare să formuleze propunerile respective pentru considerare în cadrul următorului exercițiu de revizuire a legii (amintim că proiectul de față are ca obiectiv realizarea unor modificări critice, nemijlocit legate de îmbunătățirea cadrului instituțional și de reglementare, alte modificări urmând să facă obiectul unui alt proiect de lege).</p> <p>27. Sa acceptă. Art. 8 a fost suplimentat cu prevederile respective la propunerea ANRE.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În pct. 2.1.10. este menționat despre instituirea unor prevederi legale ce ar permite Agenției de a aplica sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Astfel, se consideră necesară completarea Legii nr. 303/2013 cu prevederi suplimentare privind dreptul Agenției de a aplica sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. De menționat, că în legislația privind reglementarea sectorului gazelor naturale (art. 113 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale) și sectorului electroenergetic (art. 95 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică), sunt prevăzute sancțiuni financiare pentru încălcări similare.</p> <p>În pct. 2.1.11. este specificat despre asigurarea furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în limitele unui raion de către un singur operator regional.</p> <p>Aceasta ar permite diminuarea cheltuielilor, aplicarea unui tarif unic pentru întreaga arie de operare, abordare unică în gestionarea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, soluționarea problemei personalului calificat. Totodată, condiționarea reducerii numărului de operatori va duce la creșterea calității serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Astfel, în condițiile existenței (activității) unui număr definit limitat de operatori, ar putea fi reconceptualizate atribuțiile diferitor autorități ale statului, de exemplu, prerogativa de aprobare a tarifelor să revină ANRE, fără a fi necesară o etapă intermediară de avizare a acestora.</p>	<p>28. Se acceptă parțial. Codul contravențional al Republicii Moldova conține o serie de prevederi relevante în acest context (art. 169, art. 411, etc.). Autorul a recepționat și examinat propunerile din partea ANRE, în care propunerile respective nu se regăsesc. Autorul este deschis pentru examinarea unor astfel de propuneri în cadrul unor viitoare proiecte de lege pentru modificarea legii nr. 303/2013. De asemenea, menționăm că spre deosebire de sectorul energiei electrice sau a gazelor naturale, în cazul alimentării cu apă și canalizării operatorul are relații contractuale cu autoritatea publică locală, care de asemenea are la îndemână o serie de pârghii de a aplica sancțiuni operatorului în cazul nerespectării condițiilor contractuale (care în mare parte repetă/reflectă prevederile legislației).</p> <p>29. Se acceptă parțial. În proiectul de lege au fost integrate mai multe prevederi menite să impulsioneze procesul de regionalizare, inclusiv cele recepționate din partea ANRE.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p style="text-align: center;">Proces Verbal al ședinței privind problematicile apărute în relațiile dintre furnizorii de servicii de apă și canalizare și furnizorul de energie de energie electrică SA „FEE-Nord” <i>prezidată de</i> dl Constantin BOROSAN <i>Secretar de Stat, Ministerul Energiei</i> 28 august 2023 Ministerul Energiei, Ora 09:00 Piața Marii Adunări Naționale, 1, clădirea Guvernului</p> <p>Ministrul Energiei a informat participanții despre necesitatea desfășurării ședinței în contextul acumulării datoriilor de către ÎIS „Acva-Nord” către SA „FEE-Nord”, ceea ce pune în pericol atât alimentarea consumatorilor cu apă, cât și alimentarea cu energie electrică a consumatorilor din partea de Nord a țării. Tot la acest subiect, Secretarul de Stat Constantin BOROSAN a menționat despre faptul că asigurarea securității alimentării cu energie electrică a consumatorilor reprezintă o prioritate.</p> <p>În acest context discuțiile au vizat următoarele aspecte importante, cu privire la:</p> <p><i>1. Situația privind datoriile istorice și curente dintre ÎS „Acva-Nord” și SA „FEE-Nord”.</i></p> <p>La acest subiect Directorul General SA „FEE-Nord” a menționat că datoriile curente înregistrate de către ÎS „Acva-Nord” către SA „FEE-Nord” reprezintă aproximativ 25,2 milioane lei formate în perioada decembrie 2022-iulie 2023. Totodată, în tabelului creanțelor în cadrul procedurii de insolvență au fost incluse datoriile istorice de cca 9,3 milioane lei, care conform planului de</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>restructurare urmau să fie achitate câte 850 mii lei trimestrial, dar care nu au fost achitate până în prezent.</p> <p>DI Secretar de Stat a menționat că este necesară analiza oportunității elaborării unui grafic de eşalonare a datoriilor atât istorice cât și a celor curente pentru a nu admite acumularea deficitului de mijloace financiare de către SA „FEE-Nord”, similar celui utilizat în cazul SA „Apă-Canal Chișinău” și ÎCS „Premier Energy” SRL.</p> <p>Tot la acest subiect Directorul Agenției Proprietății Publice (APP) a rugat să fie analizată posibilitatea deconectării locurilor de consum al energiei electrice din gestiunea întreprinderilor de apă și canalizare doar în zonele unde se acumulează datoriile la plata energiei electrice, inclusiv sediile administrative ale întreprinderilor.</p> <p><i>2. Probleme cu care se confruntă întreprinderile din domeniul de alimentare cu apă și canalizare din municipiile Bălți și Soroca</i></p> <p>La acest subiect, Administratorul procedurii de restructurare ÎIS „Acva-Nord” a menționat că ultima discuție privind situația întreprinderilor de alimentare cu apă și canalizare a avut loc în luna decembrie 2022. Din punct de vedere economic ÎIS „Acva Nord” nu are soluții privind redresarea situației financiare ale întreprinderilor și consideră că ar trebui să fie o decizie politică. Deoarece s-au majorat facturile/cheltuielile în lanț, din cele 5,5 milioane de lei facturate, furnizorii serviciilor de alimentare cu apă și canalizare achită cca 3,5 milioane lei lunar.</p> <p>Totodată, administratorul procedurii de insolvență la ÎM Regia „Apă Canal Bălți”, a menționat că nivelul pierderilor este de cca 60%, începând cu luna ianuarie 2013, pierderile sunt constante. Odată cu majorarea prețurilor pentru energia electrică, a fost depusă cererea privind ajustarea tarifelor pentru prestarea</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>serviciilor de apă și canalizare în cuantum de 23,71 lei/m³. Tot la acest subiect a fost menționat că ÎM Regia „Apă Canal Bălți” nu cunoaște care este exact debitul de apă, dat fiind faptul că în punctul de delimitare dintre ÎM Regia „Apă Canal Bălți” și ÎIS „Acva Nord” echipamentul de măsurare este unul neconform, respectiv apa utilizată este facturată în baza indicațiilor contoarelor deținute de ÎIS „Acva-Nord, totodată de menționat că, din 52 mii de contoare la consumatorii casnici, cca 27 mii sunt cu verificarea metrologică expirată, și consideră cu probabilitate înaltă că aceste contoare sunt defactate și duc la creșterea pierderilor.</p> <p>Dna Director a ANRE a menționat că tariful solicitat nu poate fi acceptat din cauza că pierderile care nu pot fi justificate, nu pot fi puse pe seama consumatorilor, drept urmare de către Agenție a fost aprobat în conformitate cu Metodologia tarifară, un tarif de 14,55 lei/m³. Ca soluție pentru diminuarea pierderilor a fost menționată realizarea investițiilor în infrastructură precum și schimbarea/montarea contoarelor de apă pentru facturarea corectă a consumului.</p> <p>La întrebarea Directorului APP, Directorul Tehnic la ÎM Regia „Apă Canal Bălți” a menționat că una din problemele întreprinderii de apă și canalizare o reprezintă utilajul învechit și pierderile mari înregistrate la nivelul consumului de apă. Dl Director al APP a menționat că problema respectivă necesită o implicare la nivelul Autorităților administrației publice locale.</p> <p>Reprezentantul SA „Regia Apă-Canal-Soroca” a subliniat că întreprinderea efectuează lunar și integral plățile curente față de ÎIS „Acva Nord”, la moment a mai rămas de achitat o sumă de 300 000 lei pentru luna iulie, care va fi achitată pînă la sfîrșitul lunii august, conform contractului. Întreprinderea are 27 mln lei datorii istorice, care au fost validate drept creanțe ale ÎIS „Acva Nord”. Totodată,</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ponderea pierderilor înregistrate de întreprindere este de aproximativ 35%.</p> <p><i>3. Propuneri privind eficientizarea activității operatorilor din domeniul alimentării cu apă și canalizare</i></p> <p>La acest subiect reprezentantul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a menționat despre faptul că la moment este în proces promovarea proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Totodată dna Director a ANRE a informat că la moment se lucrează la un proiect de Reglamente cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, dar modificările în cauză nu vor da soluții pentru datoriile acumulate (istorice).</p> <p>Urmare discuțiilor, dezbaterilor și propunerilor participanților la ședință:</p> <p style="text-align: center;">S-a decis:</p> <p>1. Organizarea unei ședințe, în cel mai scurt timp, de către întreprinderile de furnizare a serviciilor de apă și canalizare din municipiile Bălți și Soroca, furnizorul de energie electrică cu conducerile Autorităților Administrației Publice Locale, în cadrul căreia să fie puse în discuție problematicile invocate de întreprinderi, respectiv identificarea unor măsuri de soluționare a acestora.</p> <p>2. Organizarea unei ședințe pe platforma Agenției Proprietății Publice cu participarea conducerii Ministerului Energiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și a conducerilor Autorităților Administrației Publice Locale din Bălți</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>și Soroca, în vederea identificării unei soluții privind activitatea întreprinderilor de furnizare a serviciilor de apă și canalizare.</p> <p>3. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale după consultarea cu părțile interesate, va propune modificări cadrul legislativ privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	
	<p style="text-align: center;">Proces verbal</p> <p>A ședinței organizate de către Ministerul Energiei în comun cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aferent subiectului Metodologiei de repartizare a apei calde menajere în interiorul blocului locativ, la nivel de condominiu, la care au participat și reprezentanți din cadrul Agenției Proprietății Publice, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „CET-Nord”, S.A. „Apa-Canal” Chișinău.</p> <p>Locația: Ministerul Energiei, bir. 246 Data 07 septembrie 2023, ora 10:00</p> <p>În cadrul ședinței, a fost evidențiat importanța majoră a problemei create, una dintre principalele preocupări vizează problema determinării cantității de energie termică pentru prepararea apei calde menajere, precum și a modului de instalare în apartamente/încăperile locuibile în cămine și încăperile nelocuibile în blocul locativ a echipamentelor de măsurare a consumului de apă caldă menajeră.</p> <p>A fost elucidată propunerea de a fi creat un grup de lucru, pe platforma Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Astfel a fost menționat despre necesitatea cuantificării pierderilor fizice în pierderi financiare, pentru a avea o claritate în procesul de furnizare a apei, pentru a nu prejudicia consumatorii și a nu crea datorii față de furnizori, în scopul obținerii unei formule lucrative.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La o primă etapă va fi necesar de examinat sub aspect tehnic toți factorii care influențează la pierderile termice indispensabile, precum și pierderile termice prin recirculare.</p> <p>Suplimentar a fost menționat despre posibilitatea de a accesa suportul asistenței tehnice, care există astăzi cu suportul Uniunii Europene, implementat prin Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, în scopul avansării/soluționării cât mai rapide a subiectului respectiv.</p> <p>Astfel, a fost menționat că, problema cea mai mare este repartizarea diferenței dintre consumul înregistrat de contorul de branșament și suma consumurilor individuale care apare în interiorul blocului locativ. Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu, prevede expres că <i>„dacă nu este stabilit altfel, Adunarea generală decide modul de repartizare a cheltuielilor pentru acoperirea diferenței dintre indicațiile echipamentului de măsurare (contorului) instalat la branșamentul condominiului sau al unei părți din condominiu și cele ale echipamentelor de măsurare (contoarelor) instalate la unități”</i>.</p> <p>În pofida faptului că legea a fost pusă în aplicare în anul 2022, nici o asociație în condominiu nu și-a asumat această responsabilitate de a decide/elabora un anumit mecanism în acest sens.</p> <p>Totodată, în conformitate cu art. 48 alin. (4) din legea menționată supra, sunt stabilite câteva criterii de repartizare a cheltuielilor:</p> <p><i>(4) Cheltuielile asociației, în funcție de modalitatea de calculare și de criteriile de repartizare pe unități, sunt următoarele:</i></p> <p><i>a) cheltuieli pe cotă-parte;</i></p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>b) cheltuieli pe număr de persoane care locuiesc sau desfășoară activități în unități;</p> <p>c) cheltuieli pe consumuri individuale;</p> <p>d) cheltuieli pe beneficiari, aferente serviciilor individuale ale proprietarilor, dar gestionate financiar prin intermediul asociației;</p> <p>e) cheltuieli pe consumatori tehnici;</p> <p>f) cheltuieli de altă natură.</p> <p>În cadrul ședinței s-a propus de a fi identificat care din aceste principii vor fi aplicate la repartizarea diferenței consumului contoarelor la apă caldă și apă rece.</p> <p>Totodată, a fost menționat că, un element esențial care a fost reținut de Curtea Constituțională este faptul repartizării consumurilor suplimentare înregistrate de contor locatarilor. La situația actuală, consumatorul plătește conform contorului, ceea ce este confirmat și prin Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, prin care este specificat expres că consumatorul trebuie să plătească conform indicilor echipamentului de măsurare, alte plăți care sunt suplimentar la indicii echipamentului de măsurare sunt neconstituționale și pasibile de a fi anulate.</p> <p>Complimentar, s-a menționat că prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu, se indică existența acestor diferențe și urmează a fi soluționate de către asociația în condominiu, sau de unele acte normative/tehnice.</p> <p>Urmare a discuțiilor, s-a identificat că există 2 categorii (situații): blocuri locative în care există 100%</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>apartamente/încăperi contorizate și blocuri locative unde sunt apartamente/încăperi atât contorizate cât și necontorizate. Diferențele față de indiciile contoarelor pot fi generate din 3 cauze și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Scurgerile; 2. Existența apartamentelor/încăperilor contorizate și necontorizate în cadrul unui bloc locativ, iar facturarea se efectuează după indicațiile contorului, o parte după consumul normativ; 3. Nu reflectă indicațiile corecte ale contoarelor; <p>A fost luată decizia de principiu că adunarea generală va putea decide modul de repartizare a cheltuielilor pentru acoperirea diferenței dintre indicațiile echipamentului de măsurare (contorului) instalat la bransamentul condominiului sau al unei părți din condominiu și cele ale echipamentelor de măsurare (contoarelor) instalate la unități, în conformitate cu prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu.</p> <p>Urmare a discuțiilor în cadrul ședinței, a fost menționat că este complicat la moment de a identifica o metodă concretă (<i>proporțional consumului, proporțional locatarilor și mixt</i>) în baza căreia se va baza repartizarea consumurilor în cadrul blocului locativ, deoarece nici după numărul de persoane înregistrate în apartament nici după suprafață nu se poate de evaluat corect, însă se va aplica metoda care va aduce echitate maximă între toți consumatorii blocului locativ.</p> <p>Totodată, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a propus modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de alimentare cu apă și de canalizare, prin care se v-a obliga ca toți consumatorii să fie contorizați.</p> <p>Propunerea a fost acceptată, însă este necesar de elaborat la moment acest mecanism de repartizare, deoarece aprobarea/implementarea prevederilor legii durează o perioadă îndelungată de timp, respectiv, furnizorii de energie termică suportă pierderi substanțiale în urma acestui proces.</p> <p>Complimentar, a fost menționat că, în cazul în care blocurile locative vor fi 100% contorizate, vor exista pierderi de căldură, deoarece volumul de apă care se află în țevi se răcește, respectiv aceste pierderi nu depind de volumul scurgerilor, sau alte motive.</p> <p>Urmare a tuturor discuțiilor din cadrul ședinței s-a decis:</p> <p>1. Crearea unui grup de lucru pe platforma Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale cu invitarea: Ministerului Energiei, Ministerul Mediului, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Agenția Proprietății Publice, S.A. „Termoelectrica”, S.A. „CET-Nord” S.A. „Apa-Canal” Chișinău, Î.M. Regia „Apă-Canal-Bălți”, Agenția pentru Eficiență Energetică – Responsabil Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p> <p>2. De efectuat calcule pentru mun. Bălți și mun. Chișinău la două blocuri locative- reprezentative, contorizate integral și parțial utilizând datele înregistrate pe parcursul unui an (anului precedent), și efectuarea calculului după principiul proporțional consumului, și tot pentru același bloc locativ proporțional numărului de locatari și mixt (ce prezumă: proporțional consumului și proporțional numărului de locatari). Respectiv se</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>vor efectua 2 calcule pentru fiecare bloc locativ, în total vor fi prezentate 4 calcule din partea fiecărui municipiu. – Responsabil S.A. „Termoelectrica”, S.A. „CET-Nord” S.A. „Apa-Canal” Chișinău și Î.M. Regia „Apă-Canal-Bălți”.</p> <p>3. Prezentarea pentru următoarea ședință a informației aferent numărul blocurilor locative care sunt contorizate integral și numărul blocurilor locative care sunt contorizate parțial în mun. Bălți și mun. Chișinău. – Responsabil S.A. „Termoelectrica”, S.A. „CET-Nord” S.A. „Apa-Canal” Chișinău și Î.M. Regia „Apă-Canal-Bălți”.</p> <p>4. Identificarea autorității responsabile aferent promovării Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și a setului de modificare a legii împreună cu Nota informativă, de asemenea identificarea deciziei Curții Constituționale la subiectul invocat și adresa către Guvern – Responsabil Ministerul Energiei.</p> <p>5. Stabilirea următoarei ședințe pe platforma Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale pentru data de 19 septembrie 2023, ora 10:00, în care vor participa reprezentanții desemnați în cadrul grupului de lucru, conform ordinului enunțat în pct. 1.</p>	
<p>Agencia Proprietății Publice (nr. 05-03-6411 din 02.10.2023)</p>	<p>Art. I. din proiectul legii. La pct. 1, la articolul 4: La noțiunea „bransament de apă”, se propune substituirea cuvântului „Agenție” cu cuvintele „Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”.</p> <p>Art. I. din proiectul legii. La pct. 1, la articolul 4: La noțiunea „contract de delegare a gestiunii”, considerăm oportun excluderea cuvintelor “de specialitate”, pentru a asigura aplicabilitatea și pentru autoritățile administrației publice</p>	<p>30. Nu se acceptă. În legătură cu acceptarea propunerii ANRE, modificările la noțiunea de bransament de apă au fost excluse din proiectul de lege.</p> <p>31. Nu se acceptă. În contextul acceptării propunerii Cancelariei de Stat și ANRE conform căreia bunurile aflate în proprietatea publică a statului aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se transmit în gestiune operatorului în baza unui contract</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>centrale care dețin în administrare infrastructură tehnico-edilitară aferentă serviciului furnizat/prestat.</p> <p>Se propune completarea proiectului cu următoarele modificări la art. 4 din Legea nr. 303/2013. La noțiunea „operator regional”, se propune substituirea cuvintelor “societate comercială” cu cuvintele “persoană juridică”, pentru a asigura uniformitatea cu noțiunea de ”operator”.</p> <p>La pct. 2, articolul 5 alineatul (2): litera d), se propune expunerea în următoarea redacție: ”desemnarea autorității administrației publice centrale responsabilă de administrarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare și de transmitere a acestora către operatorul regional.”</p>	<p>de concesiune, și nu de delegare a gestiunii. Punctele respective au fost excluse din proiectul legii.</p> <p>32. Se acceptă parțial. Utilizarea cuvintelor „societate comercială” este intenționată la definirea noțiunii de operator regional, spre deosebire de noțiunea de operator, unde sunt utilizate cuvintele „persoană juridică”. Definițiile actuale urmează aceeași abordare. Ideea e că un operator care activează la nivelul unei unități administrativ-teritoriale poate fi atât societate comercială (de ex. societate pe acțiuni, societate cu răspundere limitată, etc.), cât și o întreprindere municipală sau însăși autoritatea administrației publice locale prin intermediul compartimentelor specializate fără personalitate juridică (în cazul gestiunii directe). În cazul unui operator regional, legiuitorul, în mod intenționat, a limitat forma organizatorico-juridică doar la societăți comerciale, care sunt considerate mai adecvate pentru acest rol, permit atragerea capitalului privat la necesitate, au o structură/guvernare corporativă mai complexă, permit fondarea în comun de către mai multe APL, etc. De asemenea această corespunde și practicii comparative, așa se vede de ex. art. 2 din legea nr. 51/2006 cu privire serviciile comunitare de utilitate publică din România. Totuși, ca urmare a altor propuneri și obiecții recepționate în procesul de avizare, autorul a renunțat la redarea noțiunii de operator regional într-o redacție nouă, prin urmare propunerea în cauză nu mai este actuală.</p> <p>33. Nu se acceptă. În contextul acceptării propunerii Cancelariei de Stat și ANRE conform căreia bunurile aflate în proprietatea publică a statului aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se transmit în gestiune operatorului în baza unui contract de concesiune, și nu de delegare a gestiunii. Punctele respective au fost excluse din proiectul legii.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La pct. 2, articolul 5 alineatul (2): litera e), se propune expunerea în următoarea redacție: ”e) aprobarea formei de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, precum și modalitatea de selectare a operatorului regional, în cazul gestiunii delegate;”</p>	<p>34. Nu se acceptă. În contextul acceptării propunerii Cancelariei de Stat și ANRE conform căreia bunurile aflate în proprietatea publică a statului aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se transmit în gestiune operatorului în baza unui contract de concesiune, și nu de delegare a gestiunii. Punctele respective au fost excluse din proiectul legii.</p>
	<p>Se propune completarea art. 6 din Legea nr. 303/2013 cu atribuții ce țin de selectarea operatorului regional conform formei stabilite de Guvern, atribuirea și încheierea contractului de delegare a gestiunii serviciului publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare cu operatorul regional selectat prin negocieri directe sau prin concurs, în condițiile legii.</p>	<p>35. Nu se acceptă. În contextul acceptării propunerii Cancelariei de Stat și ANRE conform căreia bunurile aflate în proprietatea publică a statului aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se transmit în gestiune operatorului în baza unui contract de concesiune, și nu de delegare a gestiunii.</p>
	<p>Revizuirea noțiunii cu care se operează în proiect (art.5 alin.(2) lit. e)) “delegarea gestiunii infrastructurii”. În acest sens, menționăm că potrivit noțiunilor generale prevăzute la art. 4 din lege, serviciul public de alimentare cu apă poate fi realizat în formă delegată, acțiunile respective fiind delegate operatorilor selectați în condițiile prezentei legi. Astfel fiind, termenul de delegare poate fi utilizat doar în contextul noțiunii de „delegare a gestiunii serviciului public”, și nu în contextul delegării gestiunii infrastructurii. Prin urmare, infrastructura aferentă serviciului public de alimentare cu apă, în cazul gestiunii delegate, ca parte intrinsecă a contractului de delegare a gestiunii serviciului public, poate fi transmisă în administrare/ gestiune economică operatorului selectat.</p>	<p>36. Se acceptă parțial. Punctul respectiv a fost exclus din proiectul legii.</p>
	<p>La pct. 7, la articolul 12 alineatul (2), complementar modificărilor propuse de către autor, se propune de completat cu prevederi, care vor insera entitățile de stat (întreprinderile de stat și societățile comerciale) fondate de autoritățile publice centrale. În acest sens, prin prisma atribuțiilor funcționale,</p>	<p>37. Nu se acceptă. Conform art. 19, alin. (3) al legii nr. 247/2017 cu privire la întreprinderea de stat și municipală, Guvernul urma să asigure lichidarea benevolă sau reorganizarea întreprinderilor de stat în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație. Deci întreprinderile de stat nu pot fi examinate ca echivalent al</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>deținute de către Agenția Proprietății Publice în baza Hotărârii Guvernului nr. 902/2017, apare necesitatea revizuirii prevederilor art. 12 alin. (1), prin care se specifică organul competent privind sarcinile și responsabilitățile privind organizarea, conducerea, gestionarea, administrarea, exploatarea, funcționarea și finanțarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	<p>întreprinderilor municipale, și drept urmare, ca o formă de gestiune directă. Cât privește societățile comerciale de stat cu capital integral deținute de stat, acestea nu se încadrează în modalitatea de gestiune directă, ci în cea de gestiune delegată. Mai mult ca atât, în contextul obiecției/propunerii unor participanți la procesul de avizare conform cărora bunurile aflate în proprietatea publică a statului aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare urmează să fie transmise în concesiune în baza contractului de concesiune, și nu transmise în gestiune în baza contractului de delegare a gestiunii, deoarece APC nu dispune de competențe de a furniza serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. În acest context propunerile respective nu sunt acceptabile.</p>
	<p>La pct. 8, la articolul 13 alineatul (4): la litera a), se propune substituirea cuvintelor "societăți comerciale" cu cuvintele "persoane juridice", iar după cuvintele "autoritățile administrației publice locale", de inclus cuvintele "sau de către stat". Totodată, la final după cuvintele unitățile administrativ-teritoriale, se propune completarea cu cuvintele "sau de către stat".</p>	<p>38. Se acceptă parțial.* Articolul 13 alineatul (4), litera a) va avea următorul cuprins: „a) societăți comerciale înființate de autoritățile administrației publice locale sau de stat, care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu capital social deținut integral de unitățile administrativ-teritoriale sau de stat;” * propunerea de a substitui cuvintele „societăți comerciale” cu cuvintele „persoane juridice” nu se acceptă din motivul explicat mai sus la pct. 32.</p>
	<p>La pct. 8, la articolul 13 alineatul (4): la litera b) se propune de revizuit necesitatea operării modificărilor propuse de către autor, dat fiind faptul că întreprinderile municipale se încadrează în categoria „entități specializate, cu personalitate juridică, organizate în subordinea consiliului local al unității administrativ teritoriale, având patrimoniu propriu, gestiune economică proprie și autonomie financiară și funcțională”, specificate în art. 12 alin. (2), prin intermediul cărora se realizează gestiunea directă.</p>	<p>39. Se acceptă. Modificarea respectivă a fost exclusă din proiectul de lege. Se referă și la completarea propusă la art. 13¹, la care de asemenea a fost exclusă modificarea propusă de a completa cu cuvintele „și al întreprinderilor municipale”.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La pct. 9, la articolul 13¹: la alineatul (1), după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu textul “/statului”. Totodată, după cuvintele “domeniului public al unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu textul “/statului”.</p>	<p>40. Se acceptă parțial. Se propune completarea articolului cu alin. (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sau componente ale acestora aflate în proprietatea publică a statului sânt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al statului, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice.”;</p>
	<p>La pct. 9, la articolul 13¹: la alineatul (2) litera b), considerăm oportun să se facă referință și la bunurile proprietate a statului. Astfel, norma va fi modificată corespunzător.</p>	<p>41. Nu se acceptă. Alin. (2) stabilește criteriile de delimitare sau atribuire a dreptului de proprietate asupra sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare sau a părților componente ale acestora, realizate în comun prin programe de investiții, iar în situația prevăzută la litera b) în mod evident intenția este de a atribui proprietatea asupra acestor bunuri unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea dacă toate UAT pe raza cărora sunt amplasate sau pe care ele deservește infrastructura respectiv sunt situate în același raion. Statul apare în ecuație la litera c) când UAT de nivelul întâi pe teritoriul cărora este amplasată infrastructura respectivă sau pe care le deservește sunt situate în UAT de nivelul al doilea diferite.</p>
	<p>La pct. 9, la articolul 13¹: la alineatul (8), după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu cuvintele “sau statului”. Totodată, după cuvintele “unității administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu cuvintele “sau a statului”;</p>	<p>42. Nu se acceptă. În contextul acceptării obiecției/propunerii Cancelariei de Stat și a altor participanți la procesul de avizare conform cărora bunurile aflate în proprietatea statului aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se transmit în concesiune (contract de concesiune) și nu în gestiune delegată (contracte de delegare a gestiunii) deoarece APC nu au competența de a presta servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare, aceasta aparținând autorităților administrației publice locale de nivelul întâi.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	La pct. 9, complimentar, la alineatele (6), (7) și (9), după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu textul “ și ale statului”.	43. Se acceptă.
	La pct. 10, la articolul 15 alin. (1), lit. e) se propune de a insera prevederi ce ar obliga operatorul să prezinte rapoarte privind activitatea desfășurată și autorității administrației publice centrale de specialitate”.	44. Nu se acceptă. Legea va obliga operatorii să introducă informația/rapoartele respective în noul sistem informațional, iar autoritatea administrației publice centrale de specialitate va putea accesa informația respectivă în sistem. De administrarea sistemului se va fi responsabilă ANRE.
	La pct. 12, la articolul 32: la alineatul (3) litera f): textul „la aceasta/acestea”, se propune de exclus. Complementar, la alineatul (3) litera c) din lege, după cuvintele “unității administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu cuvintele “sau al statului”.	45. Se acceptă. 46. Se acceptă.
	La pct. 13, la articolul 35: la alineatul (1) litera c): nu se acceptă, dat fiind faptul că sintagma „sau” din norma în redacția actuală prezumă expres acest lucru.	47. Se acceptă. A fost revizuit.
	La pct. 14, la articolul 36: la alineatul (6), se propune de revizuit conținutul, deoarece după operarea modificărilor propuse, norma este lipsită de sens.	48. Se acceptă.
	La pct. 14, la articolul 36: la alineatul (7), după cuvântul “locale” se propune completarea cu textul “/centrale”. Totodată, după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu cuvintele “sau al statului”.	49. Nu se acceptă. În contextul obiecțiilor și propunerilor conform cărora bunurile aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aflate în proprietatea publică a statului se transmit operatorului în baza contractului de concesiune și nu în baza contractului de delegare a gestiunii, propunerea în cauză nu se acceptă. Relațiile dintre autoritatea contractantă și concesionar, stabilirea redevenței, modalitatea de atribuire, regulile de desfășurare a contractului, de realizare a investițiilor etc. sunt stabilite în legea nr. 121/2018.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La pct. 15, suplimentar modificărilor înaintate de autor, considerăm necesar de revizuit prevederile articolului 36¹ din lege prin prisma atribuțiilor ce îi revin statului și a entităților cu cotă integrală de stat.</p>	<p>50. Nu se acceptă. În contextul obiecțiilor și propunerilor conform cărora bunurile aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aflate în proprietatea publică a statului se transmit operatorului în baza contractului de concesiune și nu în baza contractului de delegare a gestiunii, propunerea în cauză nu se acceptă. Relațiile dintre autoritatea contractantă și concesionar, stabilirea redevenței, modalitatea de atribuire, regulile de desfășurare a contractului, de realizare e investițiilor etc. sunt stabilite în legea nr. 121/2018.</p>
	<p>Totodată, reieșind din propunerile de completare a articolului 5 alineatul (2), și anume atribuțiile Guvernului de desemnare a unei autorități a administrației publice centrale care va fi responsabilă de administrarea sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, apare necesitatea următoarelor propuneri de completare: La articolul 2 alineatul (4), după cuvintele “unităților administrativ-teritoriale”, se propune completarea cu textul “/a statului”.</p>	<p>51. Se acceptă.</p>
	<p>Revizuirea proiectului de lege înaintat spre avizare, inclusiv prin prisma respectării regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p>	<p>52. Se acceptă.</p>
<p>Agencia Proprietății Publice (nr. 05-04-8204 din 26.12.2023), avizare repetată</p>	<p>Art. I. Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Reieșind din prevederile articolului 13 alineatul (12¹) din proiect, precum și a propunerii de completare a noțiunii de redevență, la articolul 4 după noțiunea “contract de delegare a gestiunii”, considerăm oportun examinarea posibilității includerii noțiunii de “contract de concesiune a bunurilor” în vederea reflectării condițiilor de concesiune a infrastructurii tehnico-edilitare, precum și a determinării obiectului</p>	<p>53. Se acceptă parțial. Propunerea înaintată este una foarte relevantă și utilă, care a permis autorului sesizarea faptului că nu este vorba de fapt de un „contract de concesiune a bunurilor”, ci de un „contract de concesiune de servicii”, care în afară de încredințarea de către autoritatea contractantă a prestării și gestionării serviciilor, mai include și exploatarea bunurilor accesorii serviciilor ce fac obiectul concesiunii. Reamintim că în varianta inițială a proiectului de lege autorul a propus un mecanism care prevedea transmiterea în gestiunea</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	concesionării de către proprietarul bunurilor în sensul Legii nr. 303/2013.	operatorului a sistemelor publice de alimentare cu apă/de canalizare aflate în proprietatea statului prin intermediul contractului de delegare a gestiunii, însă mai mulți participanți la procesul de avizare au obiectata că statul/autoritățile centrale nu au competențe în domeniul prestării serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare, prin urmare nu pot încheia un contract de delegare a gestiunii (serviciului de AAC). Autorul a acceptat obiecțiile/prounerile înaintate conform cărora transmiterea bunurilor aferente serviciului de AAC în gestiunea operatorului va avea loc în baza unui contract de concesiune. În același timp, constatăm că chiar dacă autoritățile administrației publice centrale nu au competența de a presta serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (acesta fiind competență a APL de nivelul întâi), prin intermediul infrastructurii care se află în proprietatea statului sunt realizate anumite activități specifice serviciului public de alimentare cu apă (eventual poate fi vorba și de canalizare, dar la moment există mai puține cazuri de acest gen). Mai exact, cel mai des este vorba de exploatarea infrastructurii aflate în proprietatea statului pentru activități necesare pentru captarea apei brute din surse de suprafață sau subterane, tratarea apei brute, transportarea apei potabile și/sau tehnologice. Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii nu conține și nu operează cu noțiunea de concesiune a bunurilor, transmiterea dreptului de a exploata aceste bunuri accesorii fiind parte componentă a contractului de concesiuni de lucrări sau de concesiuni de servicii. Prin urmare, proiectul de lege va fi revizuit în sensul precizării că bunurile aferente serviciului de AAC aflate în proprietatea statului se transmit în gestiunea operatorului în baza contractului de concesiuni de servicii, și nu a unui contract de concesiune a bunurilor (acesta fiind reglementat ca și un contract separat în legislație).

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Se propune de a examina oportunitatea includerii sintagmei “contract de concesiune a bunurilor” în conținutul proiectului de lege (de exemplu la art. 8 alin. (2), art. 13 alin. (5) și (15), art. 15 alin. (1) lit. f), art. 36¹ alin. (5) lit. d)).</p>	<p>54. Se acceptă parțial. După revizuirea proiectului de lege sintagma „contract de concesiune” <u>de servicii</u> (a se vedea explicațiile de mai sus)” a fost inclusă la art. 15 alin. (1) lit. f), art. 36¹ alin. (5) lit. d). Suplimentar sintagma „contracte de concesiune” a fost inclusă la art. 35, alin. (3), subpct. 1), lit. i).</p> <p>Cît privește propunerea (cu titlu de exemplu) de a include sintagma respectivă și la art. 8, alin. (2) nu poate fi acceptată pentru ca articolul respectiv se referă la competențele APL, în timp ce contractul de concesiune de servicii este legat de competența autorităților administrației publice centrale (APL semnează contracte de delegare a gestiunii, autoritățile publice centrale competente, din numele statului – contracte de concesiune de servicii). În mod similar, sintagma „contract de concesiune de servicii” nu poate fi inclusă la art. 15, pentru că gestiunea delegată se referă la gestiunea serviciului de alimentare publică de alimentare cu apă și de canalizare (a se vedea art. 22, alin. (1) cu literele a) și b)). Or, după cum s-a menționat mai sus, gestiunea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare este competența proprie și exclusivă a APL, prin urmare contractul de concesiune (care se referă la bunurile proprietate a statului) nu poate fi menționat la art. 11 și 13. Din acest considerent, propunerea inițială de a include la art. 13 alin. (12¹) cu privire la atribuire directă a contractului de concesiune operatorilor cu capital public integral a fost schimbată la art. 13¹. În plus, contractul de concesiune nu este necesar să fie inclus la art. 13 alin. (15), care se referă la durata contractului, pentru că este reglementată la art. 10 din legea 121/2018.</p>
	<p>La articolul 36 alineatul (7), se propune completarea după cuvântul “locale” cu textul “/centrale”, iar după textul “administrativ-teritoriale” cu textul “/statului”.</p>	<p>55. Nu se acceptă. Potrivit art. 4 din legea serviciilor publice de gospodărie comunală, serviciile publice de gospodărie comunală se furnizează/prestează <i>prin intermediul sistemelor publice de gospodărie comunală, care fac parte integrantă din infrastructura</i></p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La articolul 36² din proiect, se propune examinarea oportunității includerii prevederilor potrivit cărora un operator regional care furnizează servicii în mai multe unități administrativ-teritoriale, trebuie să coordoneze Planul de dezvoltare cu organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul respectiv.</p>	<p><i>edilitară a localităților. Sistemele publice de gospodărie comunală, inclusiv terenurile aferente, fiind de folosință, interes sau utilitate publică, aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al unităților administrativ-teritoriale. Atribuirea unor sisteme publice de alimentare cu apă în proprietate statului reprezintă o situație particulară, în virtutea unor proiecte investiționale asumate sau garantate de către stat, cu luarea unor decizii/hotărâri specifice în fiecare caz aparte. În lumina celor menționate mai sus, considerăm că nu este oportună includerea acestor modificări la art. 36, alin. (7). Situațiile specifice în care operatorul va crea anumite bunuri în rezultatul investițiilor vor fi reglementate în contractul de concesiune de servicii guvernate de legea nr. 121/2018.</i></p> <p>56. Nu se acceptă. Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare este un domeniu propriu de activitate al APL de nivelul 1. În cazul unui operator regional care furnizează servicii în mai multe unități administrativ-teritoriale, planul urmează să fie coordonat cu autoritățile administrației publice locale ale tuturor UAT vizate, sau cu asociația de dezvoltare intercomunitară, dacă APL respective vizate au creat una. În nici un caz acest rol nu poate fi asumat de către organul central de specialitate al administrației publice centrale. Planul de dezvoltare poate fi coordonat cu organul central de specialitate sau cu al organ responsabil, în partea ce ține de infrastructura aferentă serviciului aflată în proprietatea statului și care a fost acordată în concesiune operatorului respectiv.</p>
<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (nr. 05-03/4286 din 16.10.2023)</p>	<p>La articolul 4 noțiunea de „<i>arie de operare</i>” după cuvântul „serviciul” de adăugat cuvântul „public”. Legea nr. 303/2013 definește noțiunea serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Noțiunea de „<i>branșament de apă</i>”, propunem a nu fi modificată. Considerăm necesară și oportună menținerea acestei</p>	<p>57. Se acceptă.</p> <p>58. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>noțiuni în redacția actuală a Legii nr. 303/2013. Noțiunea de „bransament de apă” conform redacției în vigoare a legii corespunde realității din țară. Menționăm că, reieșind din situația operatorilor din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, considerăm că suportarea de către operator a cheltuielilor pentru execuția bransamentului până la contor, inclusiv a căminului de bransament va fi practic imposibil de realizat de către operator din cauza lipsei surselor financiare disponibile, lipsa personalului calificat pentru execuția acestor lucrări și lipsa tehnicii speciale.</p> <p>Un alt argument este, că pe parcursul anului 2022 operatorii au facturat consumatorii casnici în baza indicilor contoarelor cu buletinul de verificare metrologică expirat pentru 85 812 contoare de apă și în anul 2023 (5 luni) 100 213 contoare de apă. Articolul 13 alin. (25) din Legea metrologiei nr. 19/2016, interzice introducerea pe piață, darea în folosință sau utilizarea mijloacelor de măsurare fără marcaje metrologice sau cu marcaje metrologice deteriorate, înlăturate sau cu termenul de verificare metrologică expirat. În acest sens, ANRE menționează că, încălcarea prevederilor legislației în vigoare de către operatori se datorează lipsei surselor financiare disponibile pentru verificarea metrologică periodică. Suplimentar menționăm că, în mediu taxa pentru verificarea metrologică constituie 60 lei pentru un contor și 140 lei dacă necesită și reparație, iar pentru achiziționarea unui contor nou, în mediu 320 lei. De menționat că, cheltuielile pentru execuția bransamentului sunt cu mult mai mari și din lipsa de surse financiare acestea vor fi tergiversate sau nu vor fi realizate, și aceasta va duce la extinderea termenului de bransare a consumatorilor la serviciul public de alimentare cu apă.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Un alt aspect important este termenul de construcție a branșamentului de apă, care urmează a fi stabilit în art. 15 din Legea nr. 303/2013. În caz contrar, reieșind din posibilitățile financiare și tehnice ale operatorului acest termen va fi destul de mare.</p> <p>De asemenea, menționăm că, executarea de către operator a branșamentelor de apă va duce la majorarea tarifelor. În acest sens este necesar de efectuat un studiu de suportabilitate, pentru a vedea care este impactul asupra tarifului și posibilitatea consumatorului de a achita acest tarif.</p> <p>Obligarea operatorilor să suporte cheltuielile pentru construcția branșamentului de apă va fi o problemă destul de complicată și practic imposibil de realizat. Dacă cheltuielile pentru verificarea metrologică se recuperează în anul în care s-a efectuat verificarea metrologică, atunci în cazul branșamentelor de apă recuperarea investițiilor se realizează pe durata perioadei de funcționare utilă a mijlocului fix, care constituie în mediu 50 ani.</p> <p>Reieșind din situația actuală din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, ținem să menționăm, că operatorii sunt în incapacitate să reconstruiască rețelele existente, care au un grad de uzură avansat și generează pierderi de apă supranormative și financiare, dar nu și realizarea altor construcții conexe. Considerăm necesar și oportun ca mijloacele financiare destinate pentru construcția branșamentului de apă, conform propunerii din proiectul de modificare a legii, să fie utilizate de către operator pentru întreținerea și menținerea în stare de funcționare permanentă a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În concluzie ANRE consideră necesară și oportună menținerea noțiunii „<i>branșament de apă</i>” în redacția actuală care, de notat, este similară altor sectoare reglementate.</p> <p>Noțiunea „<i>contract de delegare a gestiunii</i>” propunem să fie menținută în redacția actuală a Legii nr. 303/2013. Menționăm, că dreptul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv a infrastructurii aferente serviciului public îi revine autorităților publice locale de nivelul întâi și doi. Art. 13¹ alin. (1) și (3) din Legea nr. 303/2013, stabilește că, sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sunt parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a unităților administrativ-teritoriale, sunt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice în conformitate cu Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice. Art. 11 alin. (2) lit. i) din Legea nr. 29/2018 stabilește, că obiectivele de infrastructură tehnico-edilitară în conformitate cu legislația în vigoare sunt bunuri de domeniul public al unității administrative-teritoriale de nivelul întâi, sau, după caz, al unității administrative-teritoriale de nivelul doi, conform art. 11 alin. (3) lit. c) din legea menționată.</p> <p>Autoritățile administrației publice centrale de specialitate urmează să încheie cu operatorii contracte de concesiune a bunurilor și nu de delegare a gestiunii, întrucât nu ține de competența lor.</p> <p>Completarea art. 4 din Lege cu noțiunea „<i>cota de dezvoltare</i>”, o considerăm inoportună. În acest sens menționăm, că cota de dezvoltare va duce la majorarea tarifului fără a se ține cont de rata de suportabilitate a tarifelor. Această abordare</p>	<p>59. Se acceptă.</p> <p>60. Se acceptă parțial. Litera p) de la alineatul (1) al art. (8) se completează cu următorul text „Decizia de includere a cotei de dezvoltare în structura tarifului va fi precedată de realizarea unei analize detaliate privind impactul asupra gradului de suportabilitate a</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>trebuie să derive dintr-un studiu care să ia în calcul impactul asupra tarifului și ratei de suportabilitate. Sursa principală de dezvoltare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare trebuie să fie redevența.</p>	<p>tarifelor la serviciile de alimentare cu apă potabilă și de canalizare, inclusiv asupra persoanelor social-vulnerabile, precum și privind modul în care aceasta va contribui la îmbunătățirea calității și accesului la serviciile de alimentare cu apă și de canalizare”.</p> <p>Conform discuțiilor și a propunerilor recepționate de la operatori, dar și conform diferitor rapoarte (recentul raport prezentat de către Curtea de Conturi, analiza KfW, etc.), mecanismul actual de includere a redevenței în tarif este unul foarte dificil și rigid, în majoritatea cazurilor valoarea bunurilor fiind fie deja recuperată sau necunoscută. Chiar dacă legea prevede că sursa de rambursare a creditelor angajate de către APL o constituie redevența (art. 36, alin. (6)), această normă nu funcționează și operatorii, precum și APL respective care au contractat credite pentru dezvoltarea infrastructurii sunt puse în situații foarte dificile. APL sunt nevoite să acorde ajutoare de stat operatorilor, mulți din aceștia fiind în risc iminent sau chiar deja proces de faliment. Pe de altă parte, ANRE susține că operatorii și APL sunt obligați să facă investiții și să mențină infrastructura respectivă în stare bună de funcționare pentru a reduce pierderile de apă, prin urmare fiind de părere că nu pot fi acceptate în tarif pierderile efective. În această situație, cum poate operatorul și APL să facă investiții când sistemul actual nu permite acumularea unor resurse substanțiale în fondul de dezvoltare.</p> <p>Notă. În cadrul ședinței din data de 9 noiembrie cu participarea reprezentanților ANRE și ai MIDR a fost discutată conceptual noțiunea de cotă de dezvoltare, s-a subliniat faptul că aceasta va avea o destinație specială și va fi acumulată în fondul de dezvoltare, asemeni redevenței, prin urmare ANRE și-a exprimat susținerea/acceptul pentru introducerea acesteia în structura tarifului.</p>
	<p>La noțiunea „operator regional”, ANRE solicită și consideră oportună menținerea noțiunii respective în redacția</p>	<p>61. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>actuală a legii. Considerăm oportun reglementarea acestei definiții prin statutul juridic al operatorului regional legată de capacitatea de a prelua gestiunea serviciului public delegat de mai multe unități administrativ teritoriale, și nicidecum de numărul de locuitori. Sau, dacă se consideră necesară prevederea unui criteriu suplimentar, mai rațional ar fi să fie în funcție de numărul de consumatori, decât de locuitori.</p>	
	<p>ANRE consideră inoportună, modificarea noțiunii de „punct de delimitare”. Menționăm, că reieșind din situația operatorilor din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, suportarea de către operator a cheltuielilor pentru execuția bransamentului până la contor, inclusiv a căminului de bransament va fi practic imposibil de realizat de către operator din cauza lipsei surselor financiare disponibile, lipsa personalului calificat pentru execuția acestor lucrări și lipsa tehnicii speciale. Obligarea operatorilor să suporte cheltuielile pentru construcția bransamentului de apă va fi o povară impusă pe seama operatorului și o problemă destul de complicată și practic imposibil de realizat. Această abordare este similară și altor sectoare reglementate de către ANRE.</p>	<p>62. Se acceptă. Modificarea respectivă a fost exclusă din proiect, alături de modificarea la noțiunea de bransament de apă.</p>
	<p>La noțiunea de „redevență” se propune completarea cu textul „sau de concesiune a bunurilor”. Redevența se stabilește fie în contractul de delegare a gestiunii (UAT) sau contractul de concesiune a bunurilor.</p>	<p>63. Se acceptă.</p>
	<p>Totodată, propunem completarea art. 4 cu următoarele noțiuni: „apă brută – apă captată din surse de suprafață sau subterane, care are calitatea sursei în momentul prelevării.” noțiunea „racord de canalizare” de expus în următoarea redacție:</p>	<p>64. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„racord de canalizare – canal colector ce asigură legătura dintre instalația internă de canalizare a consumatorului și colectorul public de canalizare. Cheltuielile pentru execuția racordului de canalizare se suportă de către consumator. Execuția racordului de canalizare se asigură fie de către operator, fie de către consumator.”</p>	
	<p>La art. 5 alin. (2) la propunerea de la lit. d) după cuvintele „contractelor de delegare a gestiunii” se completează cu sintagma „sau de concesiune a bunurilor”. În cazul concesiunii infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aflată în proprietatea satului, se va încheia contract de concesiune a bunurilor și nu de delegare a gestiuni.</p>	<p>65. Se acceptă. Urmare a obiecțiilor și propunerilor recepționate de participanții la procesul de avizare, punctul respectiv a fost exclus din proiectul de lege.</p>
	<p>La art. 5 alin. (2) la propunerea de la lit. e) după cuvintele „contractelor de delegare a gestiunii” propunem completarea cu sintagma „sau de concesiune a bunurilor”.</p> <p>În cazul concesiunii infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aflată în proprietatea statului, se va încheia contract de concesiune a bunurilor și nu de delegare a gestiuni.</p>	<p>66. Se acceptă parțial. Urmare a obiecțiilor și propunerilor recepționate de la alți participanți la procesul de avizare, punctul respectiv a fost exclus din proiectul de lege.</p>
	<p>Completarea propusă la art. 5 alin. (2) lit. f) considerăm necesară și oportună de expus în următoarea redacție:</p> <p>„f) aprobarea Conceptului și a Regulamentului de ținere a Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare;”</p> <p>Conform prevederilor art. 16 alin. (1) și (3) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Registrele de stat de bază și cele departamentale se instituie de Guvern sau de o altă autoritate publică abilitată prin lege, cu adoptarea deciziei de instituire a registrului. Înainte de punerea în exploatare a</p>	<p>67. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	sistemului informațional automatizat destinat ținerii registrului de stat, autoritatea publică care a instituit registrul aprobă regulamentul cu privire la modalitatea de ținere a registrului.	
	<p>La art. 7 alin. (2) lit. a) propunem textul „la nivel de raion, municipiu și oraș” a fi exclus.</p> <p>În contextul noului concept al proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013, pentru a avea o abordare unică, se propune în tot cuprinsul legii, după caz, substituirea textului „la nivel de raion, municipiu și oraș” cu textul „titulari de licențe”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	<p>68. Se acceptă.</p> <p>69. Se acceptă.</p>
	<p>La art. 7 alin. (2) lit. q) propunem ca textul „care furnizează/prestează serviciul la nivel de raion, municipiu și oraș,” să fie substituit cu textul „titulari de licențe care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”. În contextul noului concept al proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013, pentru a avea o abordare unică, propunem în tot cuprinsul legii, după caz, substituirea textului „la nivel de raion, municipiu și oraș” cu sintagma „titulari de licențe”, la forma gramaticală corespunzătoare. Iar condițiile de licențiere să fie stabilite la art. 32 din Legea nr. 303/2013.</p>	<p>70. Se acceptă.</p>
	<p>Completarea art. 7 alin. (2) cu lit. d¹) din proiectul de lege, ANRE o consideră inoportună și contrară prevederilor legale, deoarece propunerea dată este în contradicție cu prevederile Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Articolul 12 alin. (1) lit. b) stabilește că ANRE monitorizează și controlează, în modul și în limitele prevăzute de Legea nr. 174/2017 și de legile sectoriale, respectarea de către titularii de licențe, de autorizații a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, autorizate, a prevederilor prezentei legi, ale legilor sectoriale,</p>	<p>71. Nu se acceptă. Prevederile actuale ale legii nr. 174/2017 cu privire la energetică nu pot fi invocate ca un impediment pentru modificarea legii nr. 303/2013. Legea nu este statică, atât legea nr. 303/2013, cât și nr. 174/2017 pot fi modificate la decizia legiuitorului. În plus, legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative oferă soluții de aplicare în cazul unui conflict de norme, art. 7 alin. (3) stipulând că în cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis (or legea de modificare a legii</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate. Corespunzător, menționarea la art. 7 alin. (2) lit. d¹) din proiectul de lege, și impunerea obligației ANRE de a „dezvolta și implementa un mecanism de control a respectării de către operatorii <u>care nu sunt titulari de licențe</u> a cerințelor stabilite de prezenta lege (...)”, contravine prevederilor art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.</p>	<p>nr. 303/2013 ar fi ultimul act normativ adoptat în raport cu prevederile legii nr. 174/2017). În plus, legea mai stabilește la art. 5 că <i>în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel</i> (or atât legea nr. 174/2017, cât și legea nr. 303/2013 sunt legi organice), <i>se aplică norma specială</i> (or pentru sectorul de alimentare cu apă și de canalizare legea nr. 303/2013 ar conține o normă specială în raport cu prevederile din legea nr. 174/2017).</p>
	<p>La art. 7 alin.(2) lit. i) din proiectul de lege, considerăm inoportună și contrară prevederilor legale modificarea propusă, luând în considerare că, art. 14 lit. f) stabilește expres că, operatorul trebuie să asigure întreținerea și menținerea în stare de funcționare permanentă a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare. Astfel, operatorul trebuie să asigure menținerea infrastructurii în stare funcțională prin prisma actelor normative de reglementare. Fiecare mijloc fix are durată utilă de funcționare stabilită la etapa de punere în funcțiune și pe toată această durată în tarif este inclusă amortizarea. La sfârșitul perioadei de utilizare, aceste mijloace fixe urmează a fi înlocuite prin programe de investiții. Pierderile supranormative sunt consecința neînlocuirii sau lipsa reparației capitale a mijloacelor fixe amortizate integral cu grad de uzură înaltă și nu pot servi drept justificare la calculul consumului tehnologic și a pierderilor de apă, deoarece volumul de apă rezultat din aceste calcule se include în tarif. Totodată, prin instituirea acestor prevederi nu vor fi stimulați operatorii pentru a efectua investiții în infrastructura tehnico-edilitară. Astfel, după amortizarea integrală a mijlocului fix în tarif nu se mai regăsește amortizarea și operatorul nu va avea surse financiare pentru investiții. Or,</p>	<p>72. Nu se acceptă. Analiza/argumentele oferite de ANRE sunt în mare parte corecte. Totuși, ele nu țin cont de realitatea din teren și constituie un cerc vicios care nu poate fi depășit fără o schimbare a abordării. Este corectă afirmația conform căreia „pierderile supranormative sunt consecința neînlocuirii sau lipsa reparației capitale a mijloacelor fixe amortizate integral cu grad de uzură înaltă”. De asemenea în aviz se menționează că „la sfârșitul perioadei de utilizare, aceste mijloace fixe urmează a fi înlocuite prin programe de investiții”, afirmație cu care suntem de asemenea totalmente de acord. Totuși, ceea ce lipsește în abordarea și poziția Agenției este lipsa unei viziuni privind corelarea celor două părți. Ori, pentru implementarea programelor de investiții sunt necesare resurse financiare foarte mari, pe care nici operatorul, nici APL, nu le au. O analiză a datelor privind starea finanțelor publice locale arată că majoritatea APL din RM nu au venituri proprii suficiente nici măcar pentru acoperirea deplină a cheltuielilor administrative. Mai mult ca atât, bugetele locale practic nu au resurse financiare orientate spre proiecte investiționale. Prim urmare poziția respectivă a ANRE nu ține cont de starea economică în care se află țara, colectivitățile locale, operatorii, APL. Poziția și afirmația respectivă ar fi corecte și justificate totalmente dacă ar exista resurse suficiente pentru înlocuirea imediată și la timp a tuturor mijloacelor fixe, etc. Însă</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>acceptarea în tarif a pierderilor supranormative „<i>justificate de starea tehnică a acestora</i>”, contravine prevederilor legale.</p> <p>Corespunzător, este important de a interveni la remedierea situației, prin elaborarea și implementarea planurilor de reducere a pierderilor de apă care să prevadă măsuri tehnice concrete ce urmează a fi întreprinse de operator împreună cu APL.</p> <p>Totodată, informăm că la moment ANRE este în proces de modificare a Regulamentului cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 180/2016. Conceptul noului Regulament prevede un mecanism de stimulare a operatorilor în vederea reducerii pierderilor de apă. Proiectul este supus consultării publice pe pagina web a Agenției (https://anre.md/consultari-publice-3-27). În concluzie susținem menținerea denumirii Regulamentului în varianta existentă care este în vigoare la moment.</p>	<p>situația este alta. Multe APL și operatori au moștenit rețele vechi de pe timpul uniunii sovietice, inclusiv cu din țevi de fontă, din azbest, etc, iar înlocuirea acestora necesită resurse colosale pe care APL și operatorii nu le au. Statul și partenerii de dezvoltare încearcă să susțină acest proces de modernizare și înlocuire, alături de investiții în extinderea serviciilor acolo unde ele lipsesc cu totul, dar cu toții știm (datele statistice o arată) că resursele sunt incomensurabil mai mici decât necesitățile. În aceste condiții ascunderea după principii și reguli rigide nu ajută. Realitatea din teren care arată starea deplorabilă a majorității operatorilor, mulți din ei fiind în faliment, și dificultățile întâlnite de APL în rambursarea creditelor angajate pentru investiții în infrastructura serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, deși legea stipulează că sursa de rambursare a acestora trebuie să fie redevența, arată că sistemul și abordarea actuală nu este una tocmai sănătoasă. Este necesară o anumită schimbare sistemică, care să permită acumularea resurselor necesare pentru investiții prin intermediul tarifelor, în limita nivelului de suportabilitate a consumatorilor. Iar acolo unde aceasta este depășită, trebuie să fie angajate măsurile de protecție socială a celor mai vulnerabili, și nu lipsirea operatorilor de veniturile necesare, justificate. Acest cerc vicios trebuie să fie rupt. Suntem de acord că este necesară responsabilizarea operatorilor pentru a evita managementul prost, risipa intenționată. Dar, încă odată, penalizarea operatorilor datorită infrastructurii foarte învechite fără cui va sa-i pese de unde aceștia (inclusiv APL) pot face rost de resurse pentru realizarea investițiilor respective (tot nu pare să fie cea mai optimă soluție). Și asta în contextul în care sistemul actual nu permite acumularea resurselor necesare pentru investiții în fondul de dezvoltare. În acest context, includerea cotei de dezvoltare ar putea să aducă o mică contribuție la îmbunătățirea situației, dar chiar și așa, necesitățile investiționale sunt</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>atât de mari încât nici chiar includerea cotei de dezvoltare nu va permite reducerea suficient de rapidă a pierderilor. Din acest motiv, includerea cuvintelor „<i>justificate de starea tehnică a acestora</i>” este o intervenție legislativă necesară și echitabilă, care reflectă și practica comparativă a altor țări (inclusiv România, Portugalia, Austria și altele). Mai concret, o prevedere similară există și în România, unde conform art. 36, alin. (6) în legea nr. 241/2006 privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare se stabilește că: „<i>La fundamentarea prețurilor și tarifelor, operatorii pot să solicite o cotă corespunzătoare pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare. Nivelul acestei cote se aprobă de către autoritatea deliberativă a unității administrativ-teritoriale sau, după caz, de către adunarea generală a asociației de dezvoltare intercomunitară pe baza bilanțului apei. În cazul sistemelor noi de alimentare cu apă, nivelul pierderilor de apă se stabilește de către unitățile administrative-teritoriale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară, pe baza datelor de proiect și normativelor tehnice în vigoare.</i>” A se vedea și punctul 7 din Metodologia de stabilire, ajustare sau modificare a prețurilor/tarifelor la serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare, în cazul serviciilor furnizate/prestate prin sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare realizate din fonduri asigurate de la bugetul local și/sau din fondurile proprii ale operatorilor https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/255233.²</p> <p>Cât privește noua proiectul noii metodologii propuse de ANRE spre consultare publică, acesta a fost analizat atent de către echipa ministerului. Acesta prezintă un concept interesant, dar ceea ce în opinia ministerului lipsește din acest concept este legătura clară între</p>

² În România pentru unii operatori se utilizează Metodologia de ajustare tarifară a prețurilor/tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare, pe baza strategiei de tarificare aferente planului de afaceri. În cazul lor, a se vedea pct. 10 din metodologia respectivă <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/253791>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Propunerile de modificare a art. 7 alin. (2) lit. j), m), k) și l) din proiectul de lege, le considerăm inoportune. Totodată pentru a avea o abordare unică similară celorlalte sectoare reglementate de către ANRE, propunem:</p> <p>lit. j) să fie expusă în redacție nouă:</p> <p>„j) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate de titularii de licențe, determinate și justificate de operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție.</p> <p>lit. k), l) și m) se abrogă.</p> <p>Completarea de la art. 7 alin. (2) lit. s) din proiectul de lege, o considerăm inoportună. În contextul noului concept al proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013, pentru a avea o abordare unică, se propune în tot cuprinsul legii, după caz, substituiri textului „la nivel de raion, municipiu și oraș” cu sintagma „titulari de licențe”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>Completarea art. 7 alin.(2) lit. q¹) și cu art. 9² din proiectul de lege considerăm, că necesită a fi modificată pentru a fi adusă</p>	<p>nivelul proiectat (trendul) de reducere a pierderilor și asigurarea resurselor necesare pentru investițiile în infrastructura serviciului care să conducă la reducerea reală a acestor pierderi. Fără această legătură clară între (resurse disponibile pentru) investiții și reducerea pierderilor, considerăm că reducerea pierderilor va avea loc doar pe hârtie (conform formulei). În consecință, după 2-3 ani în care situația operatorilor va fi relativ mai bună (sau cel puțin nu mai rea) comparativ cu actuala metodologie, se va intra din nou într-un trend negativ și falimentarea operatorilor va continua.</p> <p>73. Se acceptă. Astfel pentru titularii de licențe tarifele vor fi aprobate direct de către ANRE, fiind operate modificări corespunzătoare și la art. 35.</p> <p>74. Se acceptă.</p> <p>75. Se acceptă parțial. Conform prevederilor Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat, la</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>în concordanță cu alte prevederi ale legislației. Conform Notei informative la prezentul proiect de lege, MIS are drept scop monitorizarea indicatorilor de performanță pentru întregul sector. Reieșind din atribuțiile ANRE stabilite prin art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetica, ANRE <u>monitorizează și controlează respectarea de către titularii de licențe a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, a prevederilor Legii nr. 174/2017, ale legilor sectoriale, inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate.</u></p> <p>În concluzie, pentru a evita ambiguitățile legale și pentru a asigura funcționarea eficientă și conformă a sistemului informațional, este esențial să se stabilească cu claritate și să se coordoneze responsabilitățile între diversele entități implicate. ANRE percepe conceptul de Sistem informațional de management al aprovizionării cu apă și sanitație, ca un sistem care include indicatori cheie de performanță pentru întreg sectorul de apă și sanitație și care are mai mulți utilizatori. Astfel, propunem ca MIS să fie gestionat în comun de mai mulți utilizatori în funcție de competențele și atribuțiile legale, cum ar fi: ANRE - în partea ce ține de licențiere, de reglementările tarifare ale operatorilor titulari de licențe, de calitatea, fiabilitatea și continuitatea a serviciului public de apă și canalizare, ANSP - în partea ce ține de calitatea apei potabile, alți operatori, inclusiv MIDR, operatorii de apă și canalizare, APL-urile - în dependență de competențele și atribuțiile stabilite prin lege.</p>	<p>elaborarea MIS urmează a fi aprobat Conceptul MIS prin HG, suplimentar, chiar în conformitate cu propunerile ANRE, urmează a fi aprobat și Regulamentul de ținere a MIS. Astfel, în conformitate cu prevederile legale și propunerea înaintată, deținătorul și posesorul MIS urmează să fie ANRE, iar HG menționată mai sus prin care vor fi aprobate cele 2 documente, urmează să descrie funcționalitatea sistemului și rolul diferitor actori, având respectiv și un grad diferit de acces în sistem. Gestionarea în comun a unui singur sistem informațional de către mai mulți actori ar putea crea probleme de mentenanță și responsabilitate asupra întregului proces de operare. De asemenea, cele 2 documente care vor fi aprobate de Guvern (Conceptul și Regulamentul), vor delimita clar responsabilitățile entităților, conform propunerilor ANRE. În concluzie, deși este relevantă propunerea că mai multe autorități vor avea un anumit rol și contribuție, rolul de deținător și posesor nu poate fi divizat, fiind atribuit ANRE.</p>
	<p>76. De asemenea, la proiectul de modificare a legii, se propune la art. 7, alin. (2), după lit. r) de completat cu o nouă literă r¹), cu următorul cuprins:</p>	<p>77. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„r¹) aprobă, în scop de determinare a tarifelor, planurile anuale de investiții și valorile investițiilor acceptate pentru recuperare prin tarif, conform prevederilor Regulamentului privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare.”</p>	
	<p>Totodată, propunem completarea art. 7 cu alin. (2¹), cu următorul conținut:</p> <p>„(2¹) În domeniul protecției consumatorilor, Agenția:</p> <p>a) promovează protecția drepturilor și a intereselor legale ale consumatorilor, în special prin asigurarea prestării de către operatorii titulari de licențe în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, prin susținerea și asigurarea tratamentului echitabil și nediscriminatoriu în raport cu consumatorii;</p> <p>b) elaborează și aprobă actele normative prevăzute de art. 7 alin. (2), lit. e) – i) din prezenta Lege, monitorizează respectarea acestora, adoptă hotărâri și emite decizii menite să asigure protecția drepturilor și a intereselor legitime ale consumatorilor în conformitate cu prevederile prezentei legi;</p> <p>c) monitorizează respectarea de către operatorii titulari de licențe a drepturilor consumatorilor stabilite în prezenta lege și în Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, și a indicatorilor de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobați în conformitate cu prezenta lege;</p> <p>d) examinează și soluționează problemele expuse în reclamațiile consumatorilor în limita competențelor prevăzute de prezenta lege și cu respectarea prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova;</p>	<p>78. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>g) examinează și soluționează, în procedură extrajudiciară, neînțelegerile survenite între consumatorii și operatorii titulari de licențe, inclusiv în legătură cu bransarea/racordarea la rețelele publice de alimentare cu apă și de canalizare, precum și neînțelegerile referitoare la încheierea contractelor de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Adresarea către Agenție, nu privează consumatorul de dreptul adresării concomitente și în instanța de judecată;</p> <p>h) emite decizii privind interzicerea deconectării/debransării instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorilor de la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare sau privind reconectarea acestora pe parcursul examinării reclamațiilor/petițiilor consumatorilor”.</p> <p>Legea nr. 303/2013 în redacția actuală nu prevede drepturile și obligațiile Agenției în domeniul protecției consumatorilor, deși această atribuție reiese din prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334 din 14.12.2018.</p>	
	<p>La art. 7 alin. (3) lit. a) și b) propunem substituirea textului „care își desfășoară activitatea la nivel de raion, municipiu și oraș” cu textul „titulari de licențe.”. Conform Legii nr. 174/2017 art. 12 alin. (1) lit. b) ANRE monitorizează și controlează în limitele stabilite de lege activitatea operatorilor licențiați (titulari de licențe).</p>	<p>79. Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 7 alin. (5) considerăm necesar și oportun de expus în următoarea redacție:</p> <p>„(5) Operatorii care nu sunt titulari de licențe, precum și autoritățile administrației publice locale, asigură respectarea și</p>	<p>80. Se acceptă parțial. Se propune următoarea redacție:</p> <p>„(5) Operatorii care nu sunt titulari de licențe, precum și autoritățile administrației publice locale, asigură respectarea și</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>aplicarea prevederilor prezentei legi și actelor normative în vigoare.”</p>	<p>aplicarea prevederilor prezentei legi și a altor acte normative, inclusiv a celor aprobate de Agenție.”</p> <p>Considerăm importantă evidențierea actelor normative aprobate de Agenție deoarece în practică există o ignoranță și o părere greșită în rândul operatorilor nelicențiați și a APL mai mici că reglementările Agenției sunt orientate și obligatorii doar pentru operatori licențiați și doar pentru APL din UAT respective în care activează operatorii titulari de licențe.</p>
	<p>Completarea la art. 8 alin. (1) lit. p) o considerăm inoportună. Cota de dezvoltare va duce la majorarea tarifului, uneori nejustificată dat fiind că nivelul cotei de dezvoltare se propune a fi decisă de autoritățile publice locale de nivelul I, fără să rezulte din careva studii/analize care să ia în calcul impactul asupra tarifului și suportabilitatea consumatorilor.</p>	<p>81. Se acceptă parțial. A se vedea comentariile/explicațiile de mai sus în privința cotei de dezvoltare și a redevenței. De asemenea, litera p) a fost suplinită cu următorul text:</p> <p>„Cota de dezvoltare va fi determinată pe baza unor studii tehnico-economice din care să rezulte oportunitatea, valoarea și termenul de recuperare a investiției, impactul asupra suportabilității tarifului, precum și creșterea calității serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare;”</p>
	<p>La art. 8 alin. (1) lit. q) din proiectul de lege, ANRE o consideră inoportună și contrară prevederilor legale, cota pierderilor de apă este o componenta tarifară și ține de competența autorității de reglementare, care se stabilește în baza Regulamentului aprobat de ANRE. Doar ANRE este instituția care are atribuții de avizare/aprobare a tarifelor. Astfel, componentele tarifare sunt monitorizate, verificate și acceptate în scopuri tarifare dacă sunt justificate. Nu este clar în ce scopuri și în baza căror criterii, se va aproba de către autoritatea administrației publice locale nivelul cotei pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Totodată, propunem expunerea literei q) în următoarea redacție:</p>	<p>82. Se acceptă parțial. Litera q) va avea următorul cuprins:</p> <p>„q) aprobă nivelul cotei pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare și planul de măsuri, elaborat de operator, pe termen scurt/mediu/lung în vederea reducerii pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate;”</p> <p>A se vedea răspunsul la pct. 60 și 72 din această coloniță.</p> <p>83. Se acceptă parțial. Litera q) va avea următorul cuprins:</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„q) aprobă planul de măsuri, elaborat de operator, pe termen scurt/mediu/lung în vederea reducerii pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate”.</p> <p>În contextul schimbărilor climatice, în care se pune tot mai mult accentul pe utilizarea rațională a resurselor de apă, pierderile de apă reprezintă un aspect de mediu și trebuie de revizuit abordarea pierderilor de apă în vederea reducerii acestora, și nu viceversa. Astfel, elaborarea planurilor de măsuri, de către operatori, pe termen scurt/mediu/lung, va contribui la reducerea pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate și utilizarea rațională a resursei de apă.</p>	<p>„q) aprobă nivelul cotei pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare și planul de măsuri, elaborat de operator, pe termen scurt/mediu/lung în vederea reducerii pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate;”.</p>
	<p>Totodată la art. 8 alin. (1) lit. c) propunem după cuvântul „operatori” de completat cu cuvântul „nelicențiați”. Propunerea de modificare este în conformitate cu propunerile de modificare la art.7 și art. 35 din Legea nr. 303/2013.</p>	<p>84. Se acceptă.</p>
	<p>Totodată la art. 8 alin. (1) după lit. e) propunem de completat cu lit. e¹), cu următorul conținut:</p> <p>„e¹) În cazul neelaborării și neaprobării de către autoritățile administrației publice locale a Regulamentelor proprii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) lit. e) sau în cazul aprobării unor Regulamente ce contravin actului normativ respectiv, se vor aplica prevederile Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aprobat de Agenție;”.</p> <p>Considerăm oportun de a introduce această prevedere în Legea nr. 303/2013, dat fiind faptul că majoritatea autorităților publice locale nu și-au îndeplinit obligația legală de a elabora și</p>	<p>85. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>aproba Regulamente proprii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru, sau în cazul aprobării unor Regulamente, însă, cu prevederi ce nu sunt conforme prevederilor Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aprobat de Agenție, fapt ce înrăutățește semnificativ situația consumatorilor din lipsa cadrului normativ de reglementare a raporturilor juridice între consumator și operator.</p>	
	<p>Art. 8 alin. (1) după lit. n) propunem să fie completat cu lit. n¹), cu următorul conținut: „n¹) În cazul neaprobării de către autoritățile publice locale a indicatorilor de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) lit. n) sau în cazul aprobării unor indicatori de performanță ce nu corespund actului normativ respectiv, se vor aplica prevederile Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de Agenție.”</p> <p>Considerăm oportun de a introduce această prevedere în Legea nr. 303/20213, dat fiind faptul că majoritatea autorităților publice locale nu și-au îndeplinit obligația legală de a aproba indicatori de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, sau au aprobat unii indicatori de performanță ai serviciului public cu prevederi ce nu corespund prevederilor Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de</p>	<p>86. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare aprobat de Agenție, fapt ce înrăutățește semnificativ situația consumatorilor.</p>	
	<p>Totodată la art. 9¹ alin. (3) propunem ca textul „în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător” de substituit cu textul „similar cu prevederile art. 15 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică”.</p> <p>Menționăm, că legislația în vigoare aplicabilă în activitatea ANRE, atribuie autorității de reglementare competențe privind monitorizarea și verificarea, prin control a activității operatorilor în vederea respectării legislației în domeniu, la desfășurarea activității licențiate. Totodată menționăm că, procedura de efectuare a controalelor de către Agenție este descrisă în art. 15 al Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică. Astfel, modificările propuse au drept scop uniformizarea cerințelor privind efectuarea controalelor de către ANRE, pentru toate sectoarele reglementate.</p>	<p>87. Se acceptă.</p>
	<p>Completarea art. 9¹ cu alin. (4) din proiectul de lege, o considerăm inoportună și contrară prevederilor legale. ANRE monitorizează și controlează respectarea exclusiv de către titularii de licențe a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, a prevederilor Legii nr. 174/2017, ale legilor sectoriale, inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate (art. 12 alin. (1) lit. b) Legea nr.174/2017).</p> <p>Având în vedere faptul că Agenția dispune doar de informația care se regăsește în registrele deținute instituțional în baza legii, identificarea, translatarea riscului din domeniul incertitudinii, stabilirea consecințelor riscurilor și monitorizarea</p>	<p>88. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile privind pct. 71.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>permanentă sau periodică a unei activități sau situații a operatorilor necunoscuți (care nu sunt titulari de licență) nu este posibilă.</p> <p>Mai mult ca atât, deși în rezultatul eventualelor controale vor putea fi constatate careva abateri de la legislația în vigoare, acestea nu vor putea fi soldate cu emiterea unor dispoziții de aplicare a unor sancțiuni, sau prescrierea lichidării încălcărilor depistate, dat fiind faptul că în cazul titularilor de licență, responsabilizarea operatorilor se impune prin prescrierea obligațiilor de înlăturare a încălcărilor legislației sub riscul suspendării sau retragerii licenței, dar aceste măsuri de constrângere nu pot fi aplicate față de operatorii care nu sunt licențiați de ANRE.</p> <p>La art. 13 alin. (4) lit. b) propunem completarea la început cu sintagma „întreprinderi municipale sau”. Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, la art. 19 alin. (4) prevede că autoritățile administrației publice locale, cu titlu de recomandare, vor examina oportunitatea reorganizării întreprinderilor municipale în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație, asigurând eficientizarea administrării proprietății transmise acestora în gestiune.</p> <p>Astfel, în contextul reorganizării întreprinderilor municipale, este necesară menținerea în vigoare a prevederilor art. 13 alin. (4) lit. b) precum și completarea la început cu sintagma „întreprinderi municipale sau”, iar în continuare după text.</p> <p>La art. 14 lit. g), propunem de substituit cuvântul „produsă” cu textul „captată, procurată, tratată”.</p> <p>Este oportun și necesar ca operatorii să ducă evidența volumelor de apă, captată, procurată și tratată pentru a fi posibil</p>	<p>89. Se acceptă parțial. Ca urmare a propunerilor recepționate în procesul de avizare de la alte autorități și părți interesate, autorul a renunțat la modificarea respectivă.</p> <p>90. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de întocmit balanța apei și respectiv a exclude neînțelegerile ce apar în raporturile cu Agenția. De asemenea, este necesar de menționat că, conform prevederilor pct. 2 din Regulamentul privind evidența și raportarea apei folosite, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 835/2013, determinarea volumului de apă folosită se efectuează la punctele de evidență a consumului de apă, la prizele de apă. Astfel, modificările propuse au drept scop evaluarea situației reale privind volumul pierderilor de apă.</p> <p>Articolul 15 alin. (1), lit. d) din lege, propunem să fi completat și expus în următoarea redacție:</p> <p>„d) Pentru a se evita subvenționările încrucișate, operatorul va ține evidența contabilă a cheltuielilor și a veniturilor separat pe genuri de activități desfășurate, va întocmi și prezenta fidel rapoartele financiare și statistice.”</p> <p>De menționat, că în legile sectoriale aplicabile celorlalte sectoare reglementate de ANRE este prevăzut un articol separat cu referire la evidența contabilă. Astfel, art. 89 al Legii nr.107/2016 cu privire la energie electrică, art.101 al Legii nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, art.33 alin. (2) al Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării stipulează, că pentru a se evita discriminarea, subvenționările încrucișate și denaturarea concurenței, operatorii sunt obligați să țină în sistemul lor de contabilitate evidență separată pentru fiecare dintre activitățile practicate.</p> <p>Aceste prevederi sunt necesare pentru a putea asigura respectarea principiului de garantare a lipsei de subvenții încrucișate între activitățile reglementate și nereglementate prevăzut de Legea nr. 303/2013, precum și pentru ca informația reflectată în rapoartele, informațiile prezentate de operatori să</p>	<p>91. Se acceptă (totodată prevederea a fost redactată pentru a se încadra organic în articolul respectiv).</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>reflecte veridic și fidel cheltuielile și veniturile aferente fiecărui tip de activitate desfășurată.</p> <p>Articolul 15 alin. (1) după lit. h) din lege propunem să fie completat cu literele i) și j) cu următorul cuprins:</p> <p>„i) la fiecare ciclu alternat de 5 ani să prezinte spre aprobare cuantumurile cheltuielilor de bază pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>j) să prezinte anual Agenției spre aprobare planurile anuale de investiții și rapoartele privind realizarea planurilor</p>	<p>92. Nu se acceptă. În cadrul consultărilor publice și în discuțiile cu operatorii ministerul a fost informat că aprobarea cuantumurilor cheltuielilor de bază odată la 5 ani și ajustarea acestora pentru anii următori din cadrul ciclului alternat de 5 ani doar în baza formulei din pct. 36 a metodologiei ANRE este una din cauzele majore pentru discrepanțele între cheltuielile suportate de operatori și cheltuielile acceptate și incluse la calculul tarifelor. În plan comparativ, examinarea practicii României arată că nu este aplicat un ciclu predeterminat de ani, existând două operațiuni distincte: (1) ajustarea prețurilor și tarifelor și (2) modificarea prețurilor și a tarifelor.³ Merită de menționat că conform practicii și metodologiei din România nu există un calendar prestabilit pentru ajustarea și modificarea prețurilor și a tarifelor, acestea fiind solicitate la necesitate de operator (cu anumite condiții, de ex. ajustarea poate fi solicitată la un interval de minim 3 luni și numai cu influența reală primită în costuri de evoluția indicelui prețurilor de consum total pe economie). Prin urmare ministerul consideră că nu este oportună includerea în lege a abordării existente în metodologia ANRE pentru a păstra un grad de flexibilitate mai sporit pentru ANRE ca să poate revedea abordarea respectivă în corespundere cu cele mai bune practici comparative.</p> <p>93. Se acceptă.</p>

³ A se vedea capitolul VII și opt din metodologia din România <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/255233>. A nu fi confundat cu ajustarea tarifară a prețurilor/tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare, pe baza strategiei de tarificare aferente planului de afaceri, în care într-adevăr există un ciclu de 5 ani (poate fi redus la 3 ani), dar este altceva decât ciclul de 5 ani existent în metodologia ANRE, cu abordare mult mai nuanțată și la care operatorii aderă în anumite condiții). Pentru detalii a se vedea: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/253791>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>anuale de investiții, pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.”</p> <p>Argumentarea pentru propunerile ce țin de planificarea și realizarea investițiilor operatorului se bazează pe cazurile concrete când operatorul și-a planificat o investiție, Agenția a avizat-o, însă autoritatea administrației publice locale a tergiversat aprobarea planului de investiții, fapt ce a dus la imposibilitatea realizării acesteia. Astfel, operatorul este în imposibilitate să îndeplinească prevederile art. 14, lit. h) din Lege.</p>	
	<p>La art. 22 alin. (17) propunem textul „serviciul de evacuare a apelor uzate” să fie substituit cu textul „serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate”.</p> <p>Art. 35 alin. (1) la Legii nr. 303/2013 nu reglementează „tarif pentru serviciul de evacuare apelor uzate”, astfel modificarea propusă este conform prevederilor art. 35 alin. (1) lit. c) al legii menționate.</p>	<p>94. Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 22 din lege, propunem să fie completat cu un alineat nou 22 cu următorul conținut:</p> <p>„(22) Veniturile obținute de la colectarea plăților suplimentare pentru depășirea concentrației maxim admisibile a poluanților la evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, vor fi direcționate de către operator în Fondul de dezvoltare, constituit în conformitate cu prevederile art. 36¹ din prezenta lege, și vor fi utilizate pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului public de canalizare.”</p> <p>Veniturile obținute din plățile suplimentare pentru depășirea concentrației maxim admisibile a poluanților la evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, este un venit obținut din activitatea reglementată și acest venit urmează</p>	<p>95. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>a fi utilizat pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului public de canalizare. Astfel, operatorul va utiliza judicios aceste venituri pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului public de canalizare.</p> <p>La art. 29 alin. (2), propunem fraza a doua de expus în următoarea redacție: „În blocurile locative în care contractele de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sunt încheiate cu administratorul blocului locativ, facturarea serviciului se efectuează în baza tarifelor aprobate, pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare fiecărui locatar în parte. Distribuirea pe apartamente a volumului de apă înregistrat de contorul comun de la bransamentul blocului locativ, se va efectua în baza Regulamentului privind repartizarea între proprietarii din condominiu a plăților pentru unele categorii de servicii intermediare, aprobat de Guvern, conform prevederilor Legii cu privire la condominiu nr. 187/2022.”</p> <p>Prevederile actuale din Legea nr. 303/2013 nu asigură facilitarea procesului de contractare individuală, mai mult ca atât, contractarea parțială creează un haos la capitolul facturare, or o parte din locatari trec la contracte individuale, iar o parte rămâne pe seama asociației, și oricum nu dispăre de pe asociație problema diferenței volumului de apă înregistrat de contorul comun și volumul de apă înregistrat de contoarele locatarilor.</p> <p>Problema diferenței dintre datele contorului de la bransamentul blocului locativ și datele înregistrate de contoarele individuale ale locatarilor urmează a fi analizată în complex mult mai larg, soluțiile fiind mult aspectuale.</p>	<p>96. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În primul rând, problema dată nu urmează a fi tratată cu identificarea unei soluții de repartizare lunară a diferenței înregistrate între contoarele locatarilor și datele contorului de branșament. nu este corect să se repartizeze lunar cuiva aceste diferențe. Contorul comun înregistrează toată cantitatea de apă livrată locatarilor unui bloc, iar diferența care se formează ca rezultat al facturării consumului către locatari se poate datora mai multor cauze, ca de exemplu: citirea diferită a datelor contoarelor individuale și contorului de la branșamentul blocului locativ, indicarea datelor neveridice de către locatari, ieșirea din funcțiune a unor contoare, scurgeri în rețelele comune ale blocului etc. Abordarea trebuie să fie mult aspectuală, ținând cont de multitudinea de factori ce au incidență supra. Soluțiile care se impun implică participarea operatorului, GFL și locatarilor.</p> <p>Suplimentar, urmează a fi evidențiată problema încheierii contractelor individuale și facturarea consumului de apă. Legea condominiului, nr. 187 din 14.07.2022 (în vigoare din 01.01.2023), deja prevede că facturarea se face direct de operator în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (3) lit. i), care urmează a fi pus în aplicare. În acest context, urmează a fi ajustate prevederile Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002., iar diferențele lunare înregistrate să rămână pe seama GFL conform prevederilor art. 25 al Legii nr. 1402.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Conform art. 25 alin. (6) al Legii serviciilor publice de gospodărie comunală, nr. 1402 din 24.10.2002, sumele încasate de către intermediari la decontări în baza bonurilor de plată perfectate de ei se transferă operatorilor și se atribuie de către aceștia în contul facturilor expuse spre plată în baza contractelor de furnizare/prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, încheiate cu gestionarii fondului locativ. Volumul serviciului facturat în baza contractelor și nedistribuit spre plată consumatorilor rămâne în seama gestionarului fondului locativ, care este obligat să-l achite operatorului în mărimea și în termenul prevăzute în factură.</p> <p>Ulterior/concomitent pot fi ajustate și unele prevederi din Regulamentul-cadru al ANRE la capitolul facturare.</p>	
	<p>La art. 29, alin. (4), lit. a) propunem de exclus textul „conform planului de investiții aprobat de autoritatea publică abilitată să aprobe tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”.</p> <p>Încheierea contractului nu este o procedură care să fie prevăzută în planurile anuale de investiții. În plan se prevede doar achiziționarea contoarelor, însă aceasta nu prezintă un motiv de a accepta sau a refuza încheierea contractelor. Redacția actuală duce la diverse interpretări din partea operatorilor.</p>	97. Se acceptă.
	<p>La art. 32 alin. (1) propunem textul „la nivel de raion, municipiu și oraș” să fie substituit cu textul „a operatorilor în a căror arie de operare sunt mai mult de 3000 consumatori”. Considerăm oportun ca condițiile și procedura de obținere a licențelor, să fie în funcție de numărul de consumatori, și nu de locuitori, deoarece în Legea nr. 303/2013 se operează cu noțiunea de „consumator”. Totodată, menționăm că, locuitori pot fi 10000, însă consumatori pot fi mai puțini.</p>	98. Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La art. 32 alin. (3) lit. f) se expune în următoarea redacție: „f) să prezinte contractul/contractele de delegare a gestiunii/concesiune a bunurilor cu indicarea ariei de operare în care operatorul a primit dreptul de a furniza/presta serviciul de alimentare cu apă și de canalizare.”</p> <p>Este necesar să se analizeze și să se precizeze care este raționamentul eliberării unor licențe de către ANRE, în timp ce autoritatea publică locală nu i-a delegat acest drept entității respective.</p> <p>De menționat, că autoritatea de reglementare nu va fi în drept să indice în licență eventual eliberată, nici genul de activitate și nici teritoriul autorizat, dat fiind faptul, că potrivit noțiunii definite de art. 4 și prevederilor art. 13 alin. (1) din Legea nr. 303/2013, doar prin contractul de delegare a gestiunii, de către autoritățile administrației publice locale se acordă dreptul și obligația de a furniza/presta serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, integral sau, după caz, numai unele activități specifice acestuia, în teritoriul indicat. Prin urmare, în cazul în care licența va fi eliberată în lipsa contractului respectiv, autoritatea de licențiere nu va indica în formular genul de activitate și teritoriul autorizat, fapt ce contravine cerințelor art. 12⁵ din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care stabilesc elementele obligatorii ale actului permisiv. Autoritatea de reglementare va fi în incapacitate legală să elibereze careva formulare doar cu indicarea denumirii entității și respectiv, fără condiții de licențiere.</p> <p>În același timp, procedura de retragere a licenței prevăzută în proiectul de lege la art. 32 alin. (3) lit. f) din proiect, contravine însuși procedurii generale stabilite de art. 34 al</p>	<p>99. Se acceptă. Totuși considerăm oportună păstrarea cerinței de prezenta copia de pe documentele respective, și nu contractele propriu-zise. Autenticitatea acestora poate fi verificată cu ușurință (spre exemplu solicitând prezentarea originalului, sau verificând decizia de aprobare a acestuia de către consiliul local în portalul actelocale.gov.md, etc.).</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	aceleiași legi, care stabilește expres procedura de retragere a licenței, precum și temeiul de retragere a acesteia.	
	<p>Articolul 32 alin. (3) propunem să fie completat cu litera g) cu următorul conținut:</p> <p>„g) să prezinte documente confirmative eliberate de administrația publică locală operatorului privind numărul de consumatori din aria de operare.”</p> <p>Proiectul de lege nu prevede o procedură de verificare a numărului de consumatori din anumite arii de operare. Mai mult ca atât, având în vedere faptul că proiectul prevede posibilitatea eliberării licenței în lipsa contractului de delegare, Agenția nu va dispune de careva mecanisme pentru verificarea numărului populației, sau a ariei de operare. Precizăm că potrivit art. 32 alin. (4) din Legea nr. 303/2013, termenul de eliberare a licenței este doar de 5 zile lucrătoare (nici o altă lege care prevede eliberarea unor acte permisivive nu stabilește un termen atât de limitat), din care motiv, careva verificări din oficiu nu pot fi executate. De asemenea, proiectul de lege nu prevede careva alternative de verificare cum ar fi declararea pe proprie răspundere, de către solicitant a posibilei arii de operare și a numărului de consumatori.</p>	<p>100. Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 35 alin. (1) propunem să fie modificat după cum urmează:</p> <p>la lit. c) se exclude sintagma „/sau”.</p> <p>se completează cu lit. c¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„c¹) tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate;”.</p> <p>Completarea art. 35 alin. (1) cu lit. c¹) o considerăm necesară și oportună, deoarece în redacția actuală Legea nr.</p>	<p>101. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>303/2013 nu prevede calcularea tarifului separat pentru serviciul public de epurare a apelor uzate.</p> <p>Propunerea menționată este întemeiată pe practica aplicării de către ANRE a prevederilor Legii nr. 303/2013, or, la moment pe rolul instanței de judecată deja se află un litigiu de contencios administrativ, iar subiectul lui este anume obligarea ANRE de a calcula tarif separat pentru serviciul de epurare.</p> <p>Reclamantul invocă faptul că, în activitatea sa economică nu beneficiază de serviciul de canalizare din partea operatorului, deoarece dispune de rețea de canalizare proprie, dar operatorul îi prestează doar serviciul de epurare a apelor uzate. Menționează că este de acord să-i achite operatorului doar serviciul de epurare, însă în lipsa unui tarif calculat și aprobat în modul stabilit, nu este posibilă cuantificarea și încasarea lui.</p> <p>Reiterăm că, la moment Legea nr. 303/2013 nu prevede calcularea unui tarif separat pentru epurarea apelor uzate, fapt care pune ANRE în imposibilitatea de a calcula și aproba un tarif echitabil pentru epurarea apelor uzate, care are ca consecință înaintarea mai multor petiții către autoritățile publice, precum și apariția litigiilor în instanțele judecătorești.</p>	
	<p>Completarea art. 35 alin. (3) pct. 1) cu lit. n), o considerăm inoportună și nejustificată. Cota de dezvoltare va duce la majorarea tarifului, uneori nejustificată dat fiind că nivelul cotei de dezvoltare se propune a fi decisă de autoritățile publice locale de nivelul I, fără să rezulte din careva studii/analize care să ia în calcul impactul asupra tarifului și suportabilitatea consumatorilor.</p>	<p>102. Se acceptă parțial. A se vedea explicațiile la obiecțiile similare de la art. 4 și art. 8 cu privire la cota de dezvoltare.</p>
	<p>Completarea art. 35 cu alin. (4¹), o considerăm inoportună și contrară prevederilor art. 7 alin. (2) lit. i) din lege și actelor</p>	<p>103. Nu se acceptă. A se vedea comentariile de la pct. 72.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>normative de reglementare ce țin de determinarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Cota pierderilor de apă este o componenta tarifară și ține de competența autorității de reglementare. Consumul tehnologic și pierderile de apă se determină în scopuri tarifare în baza Regulamentului aprobat de ANRE, în temeiul prevederilor art. 7 alin. (2) lit. i) din lege.</p> <p>Conform prevederilor art. 7 alin. (3) lit. c) din lege, Agenția pune în aplicare principiul eficienței maxime la cheltuieli minime la calcularea și aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Ca urmare, orice componentă a tarifului urmează a fi justificată de operator și verificată de Agenție pentru a se asigura respectarea principiului menționat.</p> <p>Prin modificările propuse în lege, este ignorată competența ANRE ca autoritate de reglementare de a stabili nivelul consumului tehnologic și pierderilor de apă determinate în scopuri tarifare, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă. Mai mult ca atât, competența ANRE de a stabili nivelul consumului tehnologic și pierderilor de apă determinate în scopuri tarifare este prevăzută în toate sectoarele reglementate de către Agenție.</p> <p>Agenția reiese din faptul că, principiile de reglementare trebuie să fie similare în toate sectoarele, fără careva excepții. Totodată, menționăm că autoritățile administrației publice locale nu dispun de specialiști în domeniu pentru a verifica și stabili nivelul acestei cote.</p>	
	La art. 35 alin. (5) se expune în următoarea redacție:	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„(5) Cheltuielile de bază și tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, se determină de către operator în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate, se aprobă de către Agenție în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”</p> <p>ANRE susține problema abordată în Nota informativă la proiectul de lege privind tergiversarea procesului de examinare, aprobare a tarifelor și propune o nouă abordare similară celorlalte sectoare reglementate. Conform prevederilor legii, termenul de examinare a tarifelor de către Agenție este de până la 60 zile calendaristice. Totodată, în lege este prevăzut termenul de 60 zile calendaristice pentru aprobarea tarifelor de către consiliile locale, în cazul avizării acestora de către Agenție. În cazul în care tarifele prezentate în avizul Agenției nu vor fi aprobate de către consiliul local, în termenul stabilit, operatorul se va adresa către Agenție, care, în termen de 15 zile calendaristice de la data adresării motivate de către operator, va aproba și va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova tarifele avizate anterior. Menționăm că, în ultima perioadă au fost sesizate tot mai multe cazuri când autoritățile administrației publice locale interzic operatorilor să se adreseze Agenției pentru aprobarea tarifelor, în cazul în care acestea refuză aprobarea lor. Astfel, unii titulari de licențe activează în baza tarifelor aprobate în anii anteriori, chiar dacă Agenția a examinat și avizat tarife noi pentru furnizarea/prestarea serviciului public</p>	<p>104. Se acceptă (cu specificarea că se referă doar la titularii de licențe, nu la toți operatorii).</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de alimentare cu apă și de canalizare. Iar în alte cazuri, consiliile locale aprobă tarife la un nivel mai mic decât cel avizat de ANRE, fără a indica sursa de acoperire a veniturilor ratate. Aceste aspecte sunt factorii principali care duc la insolvabilitate și ulterior la falimentul operatorilor. Respectiv, pentru a nu prejudicia activitatea operatorilor din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, propunem ca tarifele să fie aprobate doar de către Agenție, pentru toți operatorii titulari de licență din domeniu.</p>	
	<p>Totodată art. 35 alin. (6) propunem a fi expus în următoarea redacție:</p> <p>„(6) Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de examinare și aprobare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite hotărârea privind aprobare tarifelor.” Această propunere reiese din contextul propunerii de modificare a art. 35 alin. (5).</p> <p>Totodată menționăm asupra necesității menținerii termenului de „60 de zile calendaristice”, acest termen rezidă și din termenele prevăzute de Legea nr. 239/2008 cu privind transparența în procesul decizional, Regulamentul privind procedurile de prezentare și examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 286/2018: pct. 22 (termen de 10 zile pentru plasarea pe pagina web oficială a Agenției, a cererii și materialelor justificative care conțin informații cu caracter public, anexate la cererea titularului de licență), pct. 23 (obligația Agenției de a oferi publicului 15 zile lucrătoare, de la publicarea cererii și a materialelor aferente, pentru prezentarea recomandărilor cu privire la aceasta), pct. 25</p>	<p>105. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>(organizarea dezbaterilor publice), pct. 27 (obligația Agenției privind publicarea pe pagina web a Agenției, a rezultatelor examinării cererii titularului de licență, cu 15 zile lucrătoare înainte de examinare și adoptare de către Consiliul de administrație a proiectului de hotărâre cu privire la cererea titularului de licență), pct. 29 (anunțarea desfășurării ședinței publice cu cel puțin 3 zile înainte, art. 13 alin. (2) din Legea nr. 239/2008) și art. 16 alin. (5) din Legea nr.174/2017 cu privire la energetică, care instituie obligația Agenției de a respecta transparența în procesul decizional prin impunerea unor termene concrete. Astfel, din aceste considerente termenul de 60 zile calendaristice este cât de cât suficient pentru examinarea cererii titularilor de licențe cu privire la aprobare a tarifelor, deoarece în procesul de examinare a cererilor privind aprobarea tarifelor cele mai frecvente cazuri constau în solicitarea și obținerea de la operatori a informațiilor suplimentare necesare, sau a calculelor pentru justificarea temeiniciei cererii.</p>	
	<p>Totodată la art. 35, propunem abrogarea alin. (8) - (13). Propunerea rezidă din contextul eventualei modificări a art. 35 alin. (5) și (6).</p>	<p>106. Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 35 alin. (15) considerăm necesar și oportun să fie modificat și expus în următoarea redacție: „(15) Tarifele pentru serviciile auxiliare furnizate de operatorii titulari de licențe, se aprobă de Agenție, bazându-se pe aceleași principii și proceduri ca și în cazul tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate și serviciul public de epurare a apelor uzate.” Considerăm că consumatorii trebuie să beneficieze de niște tarife auxiliare echitabile, aprobate de Agenție cu</p>	<p>107. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>respectarea principiului „cheltuieli minime și eficiență maximă”.</p> <p>La art. 35 alin. (16) va avea următoarea redacție: „(16) Operatorii, titulari de licențe, care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, sunt obligați să afișeze la sediile lor și să plaseze pe paginile web oficiale, hotărârile Agenției cu privire la aprobarea tarifelor pentru serviciile menționate, precum și pe cele referitoare la aprobarea tarifelor pentru serviciile auxiliare.”</p> <p>Consumatorii trebuie să fie informați despre tarifele auxiliare aprobate de Agenție, pentru a evita abuzurile din partea operatorului prin încasarea unor plăți nejustificate de la consumatori.</p> <p>Articolul 35 alin. (17) propunem să fie expus în următoarea redacție: „(17) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatorii, care nu sunt titulari de licențe, se examinează și se aprobă de către consiliile locale respective, se publică în mass-media locală, și se afișează la sediile operatorilor.”</p> <p>În contextul noului concept al proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013, pentru a avea o abordare unică (excluderea expresiilor mai mult/puțin de 10000 locuitori și mai mult/puțin de 3000 locuitori), se propune ca condițiile de licențiere să fie stabilite doar la art. 32 din Legea nr. 303/2013.</p> <p>La art. 36 alin. (6) și art. 36¹ alin. (5) și (6) considerăm inoportune și nejustificate propunerile de modificare. Cota de dezvoltare va duce la majorarea tarifului, uneori nejustificată dat fiind că nivelul cotei de dezvoltare se propune a fi decisă de</p>	<p>108. Se acceptă parțial. În contextul neacceptării propunerii de a abilita Agenția cu aprobarea directă a tarifelor, fără intervenția consiliilor locale. Alin. (16) va avea următorul cuprins: „(16) Operatorii titulari de licențe, care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare sunt obligați să afișeze la sediile lor și să plaseze pe paginile lor web oficiale hotărârile consiliului local și/sau pe ale Agenției cu privire la aprobarea tarifelor pentru serviciile menționate, precum și pe cele referitoare la aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică și pentru serviciile auxiliare.” (notă: a fost acceptat/corectat în la etapa de reavizare)</p> <p>109. Se acceptă.</p> <p>110. Se acceptă parțial. A se vedea comentariile la modificările pertinente de la art. 4 și 8 cu privire la cota de dezvoltare.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>către autoritățile administrației publice locale de nivelul I, fără să rezulte din careva studii/analize care să ia în calcul impactul asupra tarifului și suportabilitatea consumatorilor.</p>	
	<p>Totodată, propunem după art. 36¹ completarea legii cu art. 36², art. 36³ și 36⁴ cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 36². Dezvoltarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și planurile de investiții</p> <p>(1) Dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare se realizează de către autoritatea publică locală sau operatorul titular de licență astfel încât să fie asigurate fiabilitatea și continuitatea alimentării cu apă a consumatorilor și prestarea serviciului public de canalizare, cu respectarea prevederilor prezentei legi. Cheltuielile de dezvoltare a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare se efectuează în condițiile legii. Aceste cheltuieli se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în cazul în care s-au efectuat în conformitate cu condițiile stipulate în licență, cu Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>(2) În contextul obligației stabilite la art. 8 alin. (1) lit. a), art. 13 alin. (13), (17), art. 13¹ alin. (8), operatorul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este obligat, ținând cont de strategia unității administrativ-teritoriale, de oferta și de cererea actuală și prognozată, să elaboreze și, după consultarea prealabilă cu toate părțile interesate, să prezinte Agenției spre aprobare un plan de dezvoltare a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru 3 ani (în acest articol, în</p>	<p>111. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>continuare – plan de dezvoltare). Planul de dezvoltare trebuie să conțină măsuri eficiente pentru a garanta fiabilitatea sistemului de alimentare cu apă și de canalizare care se preconizează a fi reconstruite sau reabilite în următorii 3 ani, să conțină informații cu privire la investițiile deja stabilite, să identifice noi investiții care trebuie să prevadă un interval de timp pentru proiectele de investiții. Planul de dezvoltare trebuie să conțină, fără a se limita la acestea:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) descrierea infrastructurii existente, a stării ei actuale și a gradului de uzură, lista intervențiilor efectuate în ultimul an, precum și rezultatele obținute în urma studiilor efectuate privind dezvoltarea rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare și instalarea contoarelor de apă; b) descrierea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare a obiectivelor aferente care necesită a fi construite, modernizate în următorii 3 ani; c) calendarul pentru proiectele de investiții planificate a fi efectuate în următorii 3 ani; d) descrierea mijloacelor și a investițiilor necesare pentru a satisface cererea prognozată de apă; e) descrierea investițiilor care au fost aprobate și care urmează să fie aprobate și efectuate în următorii 3 ani, precum și calendarul pentru realizarea acestor proiecte; f) obiectivele și efectele financiare planificate a fi obținute în urma implementării planului de dezvoltare, în special în ceea ce privește impactul investițiilor asupra tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și pentru alte servicii prestate de operator, utilizarea capacităților, micșorarea duratei întreruperilor, reducerea consumului tehnologic și a pierderilor de apă în rețelele publice de alimentare cu apă și îndeplinirea 	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>altor indicatori de calitate ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>(3) Operatorul este obligat să prezinte Agenției, pentru examinare și aprobare, planul de dezvoltare elaborat și coordonat de autoritatea administrației publice locale. Agenția solicită operatorului să coordoneze cu autoritățile administrației publice locale modificarea planului de dezvoltare, inclusiv dacă acesta nu corespunde necesităților de investiții identificate în procesul de consultare.</p> <p>(4) După examinarea și evaluarea planului de dezvoltare, inclusiv prin prisma abordării necesităților de investiții identificate în procesul de consultare publică, Agenția aprobă planul de dezvoltare respectiv printr-o hotărâre care se publică pe pagina sa web oficială.</p> <p>(5) Planul de dezvoltare aprobat se publică pe pagina electronică a operatorului. Agenția monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare aprobat. Anual, în funcție de necesitate sau la solicitarea Agenției, operatorul examinează oportunitatea modificării planului de dezvoltare și, după respectarea procedurii descrise în prezentul articol, prezintă spre aprobare Agenției planul de dezvoltare modificat coordonat cu autoritatea administrației publice locale.</p> <p>(6) Operatorul este obligat să elaboreze și să prezinte Agenției spre aprobare anual, până la 1 noiembrie, planul de investiții pentru anul următor. Planul anual de investiții se elaborează de către operator în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare, luând în considerare planul de dezvoltare aprobat și ținând cont de informația actualizată privind starea și gradul de uzură al</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare și a infrastructurii tehnico-edilitare aferente rețelelor.</p> <p>(7) Agenția examinează și aprobă, în termen de până la 31 decembrie, planul anual de investiții prezentat de operator. La examinarea planului anual de investiții, Agenția, în caz de necesitate, solicită informații relevante proiectelor de investiții incluse în plan. Dacă planul anual de investiții prezentat de operator nu corespunde cerințelor stabilite în Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare, Agenția este în drept să solicite operatorului să facă modificările de rigoare.</p> <p>(8) Operatorul publică pe pagina sa electronică planul anual de investiții aprobat, detaliat pe proiecte ce urmează a fi realizate de operator.</p> <p>(9) Operatorul realizează măsurile stabilite în planul anual de investiții, iar în caz de necesitate, având în vedere starea reală a infrastructurii tehnico-edilitare, acesta se adresează Agenției pentru modificarea planului respectiv, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare. Agenția examinează cererea de modificare a planului anual de investiții în cel mult 30 de zile calendaristice. Necesitatea modificării planului anual de investiții nu implică necesitatea modificării planului de dezvoltare aprobat.</p> <p>(10) Anual, până la 1 martie, operatorul prezintă Agenției un raport privind realizarea planului de dezvoltare și a planului de investiții pentru anul precedent. Raportul respectiv trebuie să reflecte inter alia investițiile efectuate de operator în conformitate cu alin. (9). Agenția examinează raportul prezentat și aprobă, în scopul recuperării prin tarif, investițiile realizate cu</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>respectarea cerințelor stabilite în Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>(11) Agenția aprobă, în scopul recuperării prin tarif, investițiile efectuate de operator conform planurilor anuale de investiții aprobate.</p> <p>Completarea Legii nr. 303/2013 cu art. 36² o considerăm oportună și necesară, deoarece sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sunt într-o stare tehnică care duce la avarii frecvente, scurgeri latente și pierderi mari de apă, întreruperi neplanificate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Valorile mari ale consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă se datorează stării deplorabile a rețelelor publice de alimentare cu apă, lipsei investițiilor în sistemele publice de alimentare cu apă și lipsa planurilor de dezvoltare și funcționare, pe termen scurt, mediu și lung, a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Suplimentar, la elaborarea și punerea în aplicare a actelor normative, trebuie să se efectueze conform unor principii și norme similare în toate sectoarele reglementate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.</p> <p>De menționat că în domeniul reglementării sectorului gazelor naturale (art. 42 și art. 49 din Legea nr. 108/2016) și a sectorului energiei electrice (art. art. 34 și 45 (din Legea nr. 107/2016), sunt instituite norme similare.</p> <p>Completările propuse urmăresc scopul să soluționeze problema ce ține de dezvoltarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe termen scurt, mediu și lung.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Articolul 36³. Soluționarea petițiilor (cererilor) consumatorilor</p> <p>(1) Petițiile se examinează de către operatorul care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în termen de 30 de zile lucrătoare, iar cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară - fără întârziere sau în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (3).</p> <p>(2) Termenul de examinare a petiției poate fi prelungit cu cel mult 30 de zile lucrătoare de către factorii de decizie ai operatorului corespunzător, fapt despre care este informat petiționarul, dacă:</p> <p>a) sunt necesare consultări suplimentare pentru întocmirea răspunsului la petiție;</p> <p>b) petiția se referă la un volum complex de informații sau dacă se impune studierea unor materiale suplimentare ce urmează a fi selectate și folosite pentru întocmirea răspunsului.</p> <p>(3) Petițiile (cererile) prin care se solicită o informație oficială se examinează în termenele stabilite în legislația privind accesul la informație.</p> <p>(4) Petițiile (cererile) adresate de consumatori Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, se examinează în termenul stabilit de Codul administrativ al Republicii Moldova.</p> <p>Articolul 36⁴. Soluționarea litigiilor</p> <p>(1) Litigiile dintre operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare sau dintre operatori și consumatori, se soluționează în instanța de judecată.</p> <p>(2) În caz de dezacord cu răspunsul operatorului care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ori dacă nu a primit răspuns la petiția adresată operatorului care</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în termenul stabilit de art. 36³, consumatorii sunt în drept să se adreseze în instanța de judecată competentă pentru soluționarea litigiului, în modul și în termenele prevăzute de legislația în vigoare.</p> <p>(3) Consumatorii, care consideră că drepturile lor sunt lezate și nu sunt de acord cu deciziile Agenției de soluționare a problemelor invocate în petiție, sau ale persoanei oficiale care a examinat petiția, sunt în drept să le conteste în instanța de contencios administrativ, cu respectarea modului, procedurii și a termenelor prevăzute de Codul administrativ al Republicii Moldova”.</p> <p>Completarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare cu art. 36³ și art. 36⁴ o considerăm oportună și necesară, deoarece odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ (01.04.2019), a fost abrogată Legea cu privire la petiționare nr. 190/1994, însă operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu cad sub incidența prevederilor Codului administrativ.</p> <p>Reieșind din prevederile art. 2 alin. (1) coroborate cu art. 7 din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.</p> <p>Corespunzător, operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu reprezintă autorități publice și nu cad sub incidența Codului administrativ.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Potrivit art. 185 alin. (3) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, termenul de soluționare a reclamațiilor consumatorilor este de cel mult 14 zile calendaristice de la data depunerii reclamației, fără să fie prevăzută posibilitatea extinderii termenului de examinare a petiției.</p> <p>Menționăm, că în multe cazuri la examinarea petițiilor/reclamațiilor consumatorilor, care sunt de o complexitate deosebită și necesită mai mult timp pentru elucidarea tuturor circumstanțelor și formularea răspunsului la toate pretențiile consumatorilor, operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu se încadrează în termenul de 14 zile calendaristice prevăzut de art. 185 alin. (3) din Legea nr. 105-XV din 13.03.2003. În aceste cazuri apare necesitatea prelungirii termenului de examinare a petițiilor, fapt care pune operatorul în dificultate din cauza lipsei prevederilor legale în acest sens.</p> <p>Suplimentar, la elaborarea și punerea în aplicare a actelor normative, trebuie să se efectueze conform unor principii și norme similare în toate sectoarele reglementate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.</p> <p>De menționat că în domeniul reglementării sectorului gazelor naturale (art. 110 alin. (1) din Legea nr. 108/2016) și a sectorului energiei electrice (art. 92 alin. (1) din Legea nr. 107/2016), termenul de soluționare a petițiilor este stabilit de până la 30 de zile lucrătoare. Din aceste considerente propunem să fie oferită operatorului posibilitatea de a prelungi termenul de examinare a petiției cu cel mult 30 de zile lucrătoare, cu informarea obligatorie a petiționarului.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>De asemenea Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în redacția actuală nu prevede modul de soluționare a litigiilor dintre consumatori și operatorii care prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și litigiile dintre operatori.</p> <p>Completările propuse urmăresc scopul să soluționeze problema examinării petițiilor și a litigiilor dintre părțile menționate supra.</p>	
	<p>La Art. II, alin. (1) sintagma „la expirarea termenului de” se substituie cu cuvântul „după”.</p>	<p>112. Nu se acceptă. A se vedea punctul 45 din indicațiile metodice de tehnică legislativă elaborat de Ministerul Justiției.</p> <p>„45. Remarcăm că, la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ după o anumită perioadă de timp din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, inițiatorii și autorii proiectelor actelor normative folosesc cuvintele „intră în vigoare până la”, „intră în vigoare în timp de”, „intră în vigoare în termen de” și alte expresii similare inexacte, care de fapt se referă nu la o dată concretă, ci la o anumită perioadă, ceea ce este conceptual inacceptabil, deoarece legea nu poate intra în vigoare la diferite momente în interiorul unei perioade. Pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a actului normativ recomandăm utilizarea cuvintelor „la expirarea a”, urmată de perioada rezervată pentru intrarea în vigoare a actului, după următorul exemplu: „<u>intră în vigoare la expirarea a două luni</u> de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, sau prin indicarea exactă a datei intrării în vigoare.”</p>
	<p>La Art. II, alin. (2) termenul de „6 luni” se substituie cu termenul de „12 luni”.</p> <p>Urmare a modificării Legii nr. 303/2013, Agenția conform atribuțiilor de reglementare stabilite la art. 7 alin. (2) din Legea nr. 303/2013, urmează se modifice 9 acte normative de</p>	<p>113. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>reglementare. Respectiv, luând în considerare prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și termenii de procedură prevăzuți de Lege pentru elaborarea unui act normativ, și termenii de procedură prevăzuți de Legea nr. 239/2008 cu privind transparența în procesul decizional, termenul de 6 luni este unul prea mic.</p> <p>La Art. II alin. (3) propunem să fie expus în următoarea redacție:</p> <p>„(3) Operatorii care întrunesc condițiile de licențiere, stabilite la art. 32 al prezentei legi, în termen de 2 ani de la data publicării prezentei legi vor asigura obținerea licenței pentru activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare”.</p>	<p>114. Se acceptă. Totodată considerăm necesar să fie concretizat un pic pentru că poate fi interpretat greșit, or faptul că un operator care are în aria de operare mai mult de 3000 de consumatori nu întrunește careva condiții de la alin. (3) poate fi interpretată ca motiv de a nu asigura obținerea licenței. De exemplu un operator în a cărui arie vor fi mai mult de 3000 de consumatori poate susține că el nu are suficient personal calificat, prin urmare nu întrunește condițiile de licențiere stabilite la art. 32 și nu trebuie să asigure obținerea licenței. Dimpotrivă, odată ce un operator desfășoară activitatea de furnizare/prestare a serviciului de AAC și are mai mult de 3000 de consumatori în aria de operare, acesta trebuie să se conformeze cerințelor de la alin. (3) și să asigure obținerea licenței. Or obținerea licenței de facto asta și presupune mai întâi de toate, conformarea cu aceste cerințe.</p> <p>Propunem următoarea redacție:</p> <p>„(3) Operatorii care desfășoară activitatea prevăzută la art. 32 alin. (1), în termen de 2 ani de la data publicării prezentei legi vor asigura obținerea licenței pentru activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare.”.</p>
	<p>La Art. II alin. (5) considerăm necesar și oportun ca textul „cu o populație mai mare de 3000 de locuitori conform datelor oficiale”, să fie exclus.</p> <p>În tot textul proiectului de modificare a Legii nr. 303/2013 se operează cu prea multe sintagme de genul „mai mare/măi</p>	<p>115. Se acceptă parțial. Alin. (5) a fost redactat, iar în tot textul proiectului părțile legate de numărul de locuitori au fost înlocuite după caz cu cuvintele „titulari de licență” după recomandarea Agenției din prezentul aviz.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>puțin de 10000 locuitori”, „mai mare/mai puțin de 3000 locuitori”. Astfel, se propune ca aceste sintagme, după caz, să fie substituite cu termeni ca „titulari de licențe” sau „operatori care nu sunt titulari de licențe”. Iar condițiile de licențiere să fie clar stabilite la art. 32 al Legii nr. 303.</p>	<p>Totuși la acest alineat, a fost urmărit un scop specific, ca APL care au nu număr mai mare de 1000 de consumatori, să fie obligate să delege serviciul unui operator licențiat. Dar așa cum un operator va putea fi licențiat doar dacă are în aria de operare cel puțin 3000 de consumatori, APL vor fi impuse fie să delege unui operator licențiat existent, sau să coopereze cu alte APL ca împreună să fondeze un operator care va întruni numărul minim de consumatori în aria de operare ca să poate fi supus licențierii. Prin aceste praguri diferite pentru APL și pentru cerința de licențiere a operatorilor se urmărește condiționarea și impulsivarea procesului de regionalizare.</p>
	<p>La Art. II alin. (6) considerăm necesar și oportun de exclus, deoarece contravine prevederilor legislației în vigoare. Conform art. 3 alin. (2) și art. 8 din Legea nr. 303/2013, art. 14 din Legea nr. 436/2006, atribuțiile de inițiere, organizare, coordonare, monitorizare și control a funcționării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, țin de competența autorităților publice locale. ANRE este autoritatea de reglementare și își exercită atribuțiile în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2017 și Legii nr. 303/2013.</p>	<p>116. Se acceptă.</p>
<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (nr. 05-03/5424 din 26.12.2023), avizare repetată</p>	<p>Prin prezenta, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică Vă informează, că a examinat <i>proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare</i> (număr unic 783/MIDR/2023), remis spre reavizare de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (înregistrat la ANRE cu nr. 18339 din 19.12.2023) și prezintă următoarele propuneri.</p> <p>1. Noțiunea „cota de dezvoltare” de la art. 4 din lege, considerăm necesar și oportun de expus în următoarea redacție:</p>	<p>117. Se acceptă. Totodată remarcăm faptul că a doua frază este deja inclusă la art. 8, alin. (1), lit. p) din proiect, prin urmare nu este necesară dublarea în definiția noțiunii.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„cota de dezvoltare - componenta a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobată anual de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, destinată pentru crearea surselor de dezvoltare a sistemelor publice aferente furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Nivelul cotei de dezvoltare va fi determinat pe baza unor studii tehnico-economice din care să rezulte oportunitatea, valoarea și termenul de recuperare a investiției, precum și creșterea calității serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”.</p> <p>Redacția propusă la noțiunea „cota de dezvoltare” vine să aducă claritate în partea ce ține de periodicitatea aprobării cotei de dezvoltare precum și argumentarea valorii acesteia. Aprobarea cotei de dezvoltare trebuie să fie argumentată din punct de vedere tehnic și economic, în dependență de obiectivele stabilite în vederea dezvoltării sistemelor publice aferente furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și creșterii calității serviciului public.</p>	
	<p>La articolul 4 noțiunea de „sisteme individuale adecvate de colectare și epurare a apelor uzate” după cuvântul „individuale” de exclus cuvântul „adecvate” și după cuvântul „nivel” de exclus cuvântul „corespunzător”. Potrivit prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli și anume se evită folosirea expresiilor nefuncționale, idiomatice sau cu sens ambiguu.</p>	<p>118. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Completările de la articolul 5 alin. (4) urmează a fi transferate la art. 8, deoarece acestea se referă la autoritățile administrației publice locale.</p>	<p>119. Se acceptă.</p>
	<p>Completarea art. 7 alin. (2) cu lit. d¹) după cuvântul „mecanism” textul „de control” se substituie cu textul „de monitorizare”.</p> <p>Agenția urmează să gestioneze un sistem informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” care va permite monitorizarea automatizată a procesului de raportare de către operatori a indicatorilor de performanță și de susținere a procesului de îmbunătățire continuă a calității serviciilor prestate/furnizate.</p> <p>Totodată, conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător „Se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare și/sau analiză exercitată de către un organ de control, cu scopul de a constata respectarea legislației și de a verifica unele fapte relevante pentru domeniul de control al organului în cauză, la fața locului și/sau prin solicitare directă de la persoana controlată a documentației și a altei informații prin poștă, inclusiv prin poșta electronică, sau prin telefon, informație pe care aceasta, în virtutea legii, nu este obligată să o ofere”. Astfel, mecanismul de monitorizare a operatorilor reprezintă un proces diferit de cel de control și nu va necesita ingerință excesivă în activitatea operatorilor.</p>	<p>120. Se acceptă.</p>
	<p>La art. 7 alin. (2) lit. j) după cuvântul „aprobă” de completat cu textul „cheltuielile de bază și”. Completarea dată este necesară pentru a aduce o claritate cu privire la competența ANRE, în partea ce ține de aprobarea cheltuielilor de bază pentru titularii de licențe, acestea fiind o componentă tarifară.</p>	<p>121. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Articolul art. 7 alin. (2) lit. i) considerăm necesar și oportun de expus în următoarea redacție:</p> <p>„i) elaborează și aprobă Regulamentul privind modul de determinare a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă în scopuri tarifare, prin stabilirea trendului de reducere a acestora, pentru a implementa mecanisme de stimulare a eficienței, ținând cont de obiectivele stabilite și de volumele de apă injectată în sisteme”.</p> <p>Conceptul Regulamentului are drept scop stabilirea trendului de reducere a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă și implementarea mecanismelor de stimulare a eficienței, reieșind din obiectivele stabilite și volumele de apă captate/procurate. Potrivit art. 14 lit. h) din Legea nr. 303/2013, indiferent de modalitatea de gestiune adoptată sau de statutul juridic, de forma de organizare, de natura capitalului, de tipul de proprietate ori de țara de origine, operatorul trebuie să asigure, creșterea eficienței sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare în scopul reducerii cheltuielilor, pierderilor în sistem prin reducerea costurilor de producție, a consumurilor specifice de materii prime, de combustibil, de energie electrică, precum și prin reechiparea, reutilizarea și re tehnologizarea acestora. Astfel, art. 14 lit. f) stabilește expres că, operatorul trebuie să asigure întreținerea și menținerea în stare de funcționare permanentă a sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>De notat, că la 22 decembrie 2023 Consiliul de administrație al ANRE, prin Hotărârea nr. 780 a aprobat noul Regulament cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă.</p>	<p>122. Se acceptă parțial.</p> <p>Redacția propusă conține unele prevederi ambigue/neclare (de ex. nu este clar la care „obiectivele stabilite” se face referință, de către cine sunt stabilite, etc.).</p> <p>Se acceptă propunerea alternativă de a păstra denumirea actuală a regulamentului/redacția actuală a lit. i). Prin urmare propunerea de modificare a lit. i) a fost exclusă din proiect.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>De asemenea, de menționat, că redacția propusă în proiectul de lege, nu va stimula operatorii pentru a efectua investiții în infrastructura tehnico-edilitară. Or, acceptarea în tarif a pierderilor „justificate de starea tehnică a acestora”, nu va conduce niciodată la necesitatea de a diminua pierderile excesive, operatorii justificându-le în continuare prin „starea tehnică a rețelelor”.</p> <p>Corespunzător, este important de a interveni la remedierea situației, prin elaborarea și implementarea planurilor de reducere a pierderilor de apă care să prevadă măsuri tehnice concrete ce urmează a fi întreprinse de operator împreună cu APL.</p> <p><u>În cazul în care nu se acceptă propunerea Agenției, considerăm necesar și oportun menținerea denumirii Regulamentului în varianta existentă care este în vigoare la moment.</u></p>	
	<p>Completarea de la art. 7 alin. (2) lit. q¹) și art. 9² din proiectul de lege considerăm necesar și oportun de a fi expusă în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 7 alin. (2) lit. q¹) de expus în următoarea redacție: „q¹) asigură gestionarea și mentenanța Sistemului Informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare”;</p> <p>Articolul 9² alin. (1) la final de completat cu textul „care asigură mentenanța și gestionarea”, iar alin. (2) de exclus.</p> <p>Modificările propuse sunt necesare pentru a fi aduse în concordanță cu alte prevederi ale legislației. Având în vedere evoluția tehnologiilor informaționale și necesitatea valorificării acestora în sectorul energetic, este deosebit de important să</p>	<p>123. Se acceptă</p> <p>124. Se acceptă parțial. „Articolul 9². Sistemul informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” (1) Sistemul informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” reprezintă un sistem informațional automatizat creat în vederea facilitării procesului de raportare de către</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>subliniem necesitatea respectării cadrului legal și normativ stabilit de către autoritățile competente. Ne referim în special la Legea cu privire la registre nr. 71-XVI din 22.03.2007, care reglementează instituirea și gestionarea registrelor de stat de bază și a celor departamentale. În conformitate cu art. 16 al acestei legi, stabilirea registrelor revine Guvernului sau altor autorități publice cu atribuții în acest domeniu. De asemenea, subliniem prevederile articolului 22 din aceeași lege, care conferă Guvernului responsabilitatea de a aproba crearea sistemelor și resurselor informaționale de stat, inclusiv conceptele și regulamentele aferente acestora.</p> <p>În această ordine de idei, este important să reamintim articolul 7 din legea menționată supra, care stabilește că <i>Crearea și gestionarea Registrului resurselor și sistemelor informaționale de stat sunt de competența Agenției de Guvernare Electronică</i>. Această dispoziție este esențială, oferind claritate în privința autorității responsabile de gestionarea și monitorizarea acestui registru crucial pentru implementarea tehnologiilor informaționale în sectorul energetic și în alte domenii relevante. În consecință, se impune necesitatea emiterii unei decizii oficiale pentru instituirea registrelor în conformitate cu prevederile Legii nr. 467/2003, care stabilește în detaliu condițiile de operare ale sistemelor și resurselor informaționale, precum și responsabilitățile asociate. Această clarificare are potențialul de a contribui la stabilirea unui cadru coerent și transparent pentru implementarea tehnologiilor informaționale în sectorul energetic.</p> <p>Suplimentar, informăm că, conform Acordului de finanțare, ratificat prin Legea nr. 169/2022, Partea 2: Consolidarea capacității instituționale la nivel național și local pentru</p>	<p>operatori a indicatorilor de performanță și de susținere a procesului de îmbunătățire continuă a calității serviciilor prestate/furnizate. Posesorul și deținătorul Sistemului informațional „Managementul serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare” este Agenția, <u>care asigură mentenanța și gestionarea.</u></p> <p>(2) Mijloacele financiare necesare pentru <u>gestionarea și dezvoltarea</u> sistemului informațional se alocă anual din bugetul Agenției.”.</p> <p>Astfel de la alin. (2) au fost excluse mijloacele financiare necesare pentru crearea, administrarea și dezvoltarea sistemului, în conformitate cu propunerile ANRE de mai sus. Considerăm că este necesară păstrarea alin. (2) în privința cheltuielilor legate de gestionare și mentenanță.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>furnizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și sanitație, pct. 1 lit. d) dezvoltarea și implementarea unui Sistem informațional de management (MIS) pentru monitorizarea și evaluarea performanței Operatorilor de aprovizionare cu apă și canalizare, îi revine autorității ce se ocupă de elaborarea politicilor în domeniu. <u>Punctul 23 din Anexa la Acordul de finanțare, definește noțiunea de MIS: „MIS” înseamnă Sistem informațional de management al aprovizionării cu apă și sanitație al Beneficiarului gestionat de ANRE, care include indicatori cheie de performanță pentru sectorul de apă și apă uzată. MIS are mai mulți utilizatori, inclusiv MIDR și operatori de aprovizionare cu apă și canalizare”</u>. De asemenea în acest sens este important de menționat și prevederile Acordului de cooperare interinstituțională, semnat între MIDR, ONDRL și ANRE. Potrivit Acordului ANRE urmează să asigure preluarea și gestionarea MIS. Respectiv, crearea, administrarea din bugetul Agenției a Sistemului informațional de management al aprovizionării cu apă și sanitație contravine legislației în vigoare, Acordului de finanțare și Acordului de cooperare interinstituțională, semnat între MIDR, ONDRL și ANRE.</p> <p>În concluzie, pentru a evita ambiguitățile legale și pentru a asigura funcționarea eficientă și conformă a sistemului informațional, este esențial să se stabilească cu claritate și să se coordoneze responsabilitățile între diversele entități implicate. ANRE percepe conceptul de Sistem informațional de management al aprovizionării cu apă și sanitație, ca un sistem care include indicatori cheie de performanță pentru întreg sectorul de apă și sanitație și care are mai mulți utilizatori, așa cum prevede Acordul de finanțare, ratificat prin Legea nr. 169/2022. Astfel, propunem ca MIS să fie gestionat în</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>comun de mai mulți utilizator în funcție de competențele și atribuțiile legale, cum ar fi: ANRE - în partea ce ține de licențiere, de reglementările tarifare ale operatorilor titulari de licențe, de calitatea, fiabilitatea și continuitatea a serviciului public de apă și canalizare, ANSP - în partea ce ține de calitatea apei potabile, alți operatori, inclusiv MIDR, operatorii de apă și canalizare, APL-urile - în dependență de competențele și atribuțiile stabilite prin lege.</p>	
	<p>La art. 7 alin. (2) lit. r¹), considerăm necesar și oportun după cuvântul „tarif” de a fi completat cu textul „pentru titularii de licențe” și în continuare după text. Completarea dată este necesară pentru a face o claritate ce ține de aprobarea planurilor de investiții și anume că aceasta se referă la titularii de licențe.</p>	<p>125. Se acceptă.</p>
	<p>La art. 8 alin. (1) lit. q) din proiectul de lege, ANRE o consideră inoportună și contrară prevederilor legale, cota pierderilor de apă este o componenta tarifară și ține de competența autorității de reglementare, care se stabilește în baza Regulamentului aprobat de ANRE. Doar ANRE este instituția care are atribuții de avizare/aprobare a tarifelor. Astfel, componentele tarifare sunt monitorizate, verificate și acceptate în scopuri tarifare, dacă sunt justificate. Nu este clar în ce scopuri și în baza căror criterii, se va aproba de către autoritatea administrației publice locale nivelul cotei pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Totodată, propunem expunerea literei q) în următoarea redacție:</p> <p>„q) aprobă planul de măsuri, elaborat de operator, pe termen scurt/mediu/lung în vederea reducerii pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate”.</p>	<p>126. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În contextul schimbărilor climatice, în care se pune tot mai mult accentul pe utilizarea rațională a resurselor de apă, pierderile de apă reprezintă un aspect de mediu și este necesar de revizuit abordarea pierderilor de apă în vederea reducerii acestora, și nu viceversa. Astfel, elaborarea planurilor de măsuri, de către operatori, pe termen scurt/mediu/lung, va contribui la reducerea pierderilor de apă în sistemul public de alimentare cu apă din localitate și utilizarea rațională a resursei de apă.</p>	
	<p>La art. 8 alin. (1) lit. r) considerăm necesar și oportun de exclus cuvântul „adecvate”. Potrivit prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea anumitor reguli, inclusiv se evită folosirea expresiilor cu sens ambiguu.</p>	<p>127. Se acceptă.</p>
	<p>La art. 13 la alin. (4) lit. a) și b) cuvintele „societăți comerciale” de substituit cu textul „entități cu personalitate juridică, dispunând de patrimoniu propriu, gestiune economică proprie și autonomie financiară și funcțională.”</p> <p>Prin modificările în cauză, autoritățile publice locale vor putea concesiona bunurile din componența infrastructurii tehnico-edilitare contra unei redevențe, ce ar permite efectuarea investițiilor întru înlocuirea, modernizarea și dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	<p>128. Nu se acceptă.</p> <p>Acest modificare ar crea o confuzie între gestiunea directă și ce delegată. Or, la art. 12 alin. (2) lit. b) se găsește o prevedere identică (în varianta propusă în cadrul proiectului, aceasta va fi singura formă de gestiune directă, gestiunea directă prin compartimente de specialitate, fără personalitate juridică, organizate în cadrul aparatului propriu al consiliului local al unității administrativ-teritoriale fiind exclusă).</p> <p>În mod evident fiind vorba despre întreprinderile municipale, urmează să fie subliniat faptul că bunurile domeniului public aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se transmit întreprinderii municipale în administrare/gestiune economică și nu în concesiune (ca parte intrinsecă a contractului de delegare a gestiunii). Acest fapt este stipulat la art. 3 alin. (2) din legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală –</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>„Bunurile domeniului public al statului/unității administrativ-teritoriale/ unității teritoriale autonome Găgăuzia aflate <u>în administrarea întreprinderii</u> nu aparțin acesteia cu drept de proprietate. [...] Evidența contabilă a acestor bunuri se ține distinct de evidența activelor întreprinderii de stat/municipale”. Astfel, serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și infrastructura aferentă sunt atribuite în gestiunea întreprinderii municipale prin intermediul deciziei privind darea în administrare și nu prin încheierea unui contract de delegare a gestiunii. Cât privește redevența, de remarcat că în cazul gestiunii directe și a dării în administrare a bunurilor întreprinderii municipale, acestea se află la bilanțul acesteia, întreprinderea municipală fiind obligată să direcționeze valoarea corespunzătoare amortizărilor imobilizărilor corporale și necorporale proprietate a unităților administrativ-teritoriale în fondul de dezvoltare.</p> <p>De menționat că conform dispozițiilor finale și tranzitorii ale legii nr. 247/2017 s-a dispus lichidarea/reorganizarea întreprinderilor de stat, iar pentru autoritățile administrației publice locale a fost recomandată <i>examinarea oportunității reorganizării întreprinderilor municipale în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație, asigurând eficientizarea administrării proprietății transmise acestora în gestiune</i>. În mod comparativ, poate fi menționată experiența României, care a exclus regiile autonome (corespondentul întreprinderilor municipale) din rândul entităților/operatorilor de servicii de utilități publice.⁴ Prin urmare, în plan strategic, mai ales odată cu avansarea procesului de regionalizare a serviciilor și operatorilor de servicii de AAC, urmează să fie luată</p>

⁴ Conform art. 28, alin. (3) din legea nr. 51/2006 cu privire la serviciile comunitare de utilitate publică din România „[...] serviciile de utilități publice pot fi furnizate/prestate și de regii autonome de interes local sau județean numai dacă acestea mai au în derulare proiecte de investiții cofinanțate din fonduri europene ori din împrumuturi rambursabile, până la finalizarea acestora.”

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		în considerare oportunitatea de a exclude întreprinderile municipale din rândul entităților care pot gestiona serviciul respectiv.
	<p>Art. 13¹, alin. (11) considerăm necesar și oportun de expus în următoarea redacție:</p> <p>„(11) Redevența pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se stabilește în contractul de delegare a gestiunii/de concesiune a bunurilor, la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri. În cazul în care echivalentul amortizării bunurilor transmise nu acoperă serviciul datoriei aferent împrumuturilor pentru finanțarea investițiilor puse în funcțiune, nivelul anual al redevenței trebuie să fie egal cu serviciul datoriei aferent împrumuturilor date, cu condiția că valoarea recuperată nu poate fi mai mare decât valoarea lui inițială.”</p> <p>Argumentarea pentru propunerea dată, derivă din solicitările operatorilor privind insuficiența surselor financiare pentru achitarea creditelor și dobânzilor conform tranșelor stipulate în acordurile de finanțare cu instituțiile financiare internaționale. La moment aceasta va da posibilitate operatorilor să-și onoreze obligațiunile față de creditorii internaționali.</p>	129. Se acceptă.
	<p>Articolul 15 alin. (1) după lit. h) din lege propunem să fie completat cu lit. j) cu următorul cuprins:</p> <p>„i) la fiecare ciclu alternat de 5 ani să prezinte spre aprobare cuantumurile cheltuielilor de bază pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>Completarea cu lit. i) vine să aducă o claritate în partea ce ține de obligația operatorului, titular de licență în partea ce ține de obligația acestuia de a prezenta spre aprobare cuantumurile cheltuielilor de bază pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, acestea fiind o componentă tarifară, care va da</p>	130. Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	o previzibilitate a acestor cheltuieli pe parcursul perioadei de 5 ani.	
	<p>La art. 16 la propunerea de completare a alin. (2) cu lit. l) și m), considerăm necesar și oportun după cuvântul „consumatori” să se completeze cu cuvintele „alții decât casnici”.</p> <p>Conform prevederilor art. 54 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație. Astfel, este necesar a se clarifica pentru care categorie de consumatori este necesar obligația prezentării anchetei sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare. Totodată este necesar a se clarifica în vederea neadmiterii interpretărilor eronate, ancheta presupune schema sistemului de alimentare și canalizare ale consumatorului?</p> <p>Obiecția, este relevantă și pentru propunerea de completare a art. 17 cu lit. p) și q).</p>	<p>131. Se acceptă. Cât privește sugestia de clarificare a noțiunii de anchetă, remarcăm faptul că propunerea respectivă a fost recepționată din partea unui operator de servicii AAC fiind argumentată necesitatea pentru a ajuta operatorii în depistarea furturilor, deversărilor de ape uzate cu depășirea concentrațiilor admisibile, etc. Considerăm că detaliile privind natura/conținutul anchetei urmează să fie dezvoltate în actele/reglementările de implementare a legii nr. 303/2013, cum ar fi Regulamentul-cadru al serviciului public de AAC aprobat de ANRE.</p>
	La art. 26 alin. (4 ¹), propunem substituirea cuvântul „Echiparea” cu cuvântul „Contorizarea”. Acesta este un termen utilizat în Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.	132. Se acceptă.
	<p>La art. 29, alin. (4), lit. a) propunem de exclus textul „conform planului de investiții aprobat de autoritatea publică abilitată să aprobe tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”.</p> <p>Încheierea contractului nu este o procedură care sa fie prevăzută în planurile anuale de investiții. În plan se prevede doar achiziționarea contoarelor, însă aceasta nu prezintă un</p>	133. Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	motiv de a accepta sau a refuza încheierea contractelor. Redacția actuală duce la diverse interpretări din partea operatorilor.	
	<p>Totodată, propunem completarea art. 32 alin. (3) după lit. e) cu litera f) cu următorul conținut:</p> <p>„f) să prezinte documente care confirmă calitatea apei potabile”.</p> <p>Completarea în cauză este necesară reieșind cadrul normativ în vigoare. Astfel, Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare creează cadrul legal pentru înființarea, organizarea, gestionarea, reglementarea și monitorizarea funcționării serviciului public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate menajere și industriale.</p> <p>Articolul 19 alin. (2) din Legea nominalizată stabilește, că apa potabilă distribuită consumatorilor trebuie să întrunească, la bransamentele acestora, condițiile de potabilitate prevăzute în normele tehnice și în reglementările legale în vigoare.</p> <p>Cadrul juridic care reglementează calitatea apei destinate consumului uman este Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile, Regulamentul sanitar privind sistemele mici de alimentare cu apă potabilă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1466 din 30.12.2016, Normele sanitare privind calitatea apei potabile, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 934 din 15.08.2007 și Regulamentul sanitar privind supravegherea și monitorizarea calității apei potabile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 651/2023, care va intra în vigoare la 13.04.2024.</p> <p>Astfel, considerăm necesar și oportun impunerea unei condiții obligatorii pentru operatori la obținerea licenței, să prezinte documente care confirmă calitatea apei potabile, furnizate consumatorilor. Neconformitățile ce țin de</p>	<p>134. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>potabilitatea apei potabile furnizate de către operatori reprezintă pericol pentru sănătatea umană, care poate cauza diverse prejudicii sănătății publice a populației.</p>	
	<p>La art. 35 alin. (3) pct. 1) lit. c) considerăm necesar și oportun <u>de exclus textul</u> „Convenția colectivă (nivel de ramură) și Contractele colective la nivel de unitate, aprobate în modul corespunzător”.</p> <p>În temeiul art. 46 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dispozițiile de conținut al unei legi stabilesc reguli, drepturi și obligații, precum și modul de realizare ale acestora și consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor. Pe când actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și autorităților publice autonome, conform art. 16 din Legea nr. 100/2017 sunt emise și aprobate numai în temeiul și pentru executarea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.</p> <p>Contractul Colectiv de muncă este actul juridic care reglementează raporturile de muncă și alte raporturi sociale în unitate, încheiat în formă scrisă între salariați și angajator de către reprezentanții acestora.</p> <p>Potrivit art. 31 din Codul muncii, conținutul și structura Contractului Colectiv de muncă sunt determinate de părți. Potrivit alin. (3), în contractul Colectiv de muncă pot fi prevăzute, <i>în funcție de situația economico-financiară a angajatorului, înlesniri și avantaje pentru salariați, precum și condiții de muncă mai favorabile în raport cu cele prevăzute de legislația în vigoare și convențiile colective.</i></p> <p>Prin urmare, este reiterată obligația părților privind respectarea principiilor de bază ale parteneriatului social și</p>	<p>135. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>anume evaluarea posibilităților reale de îndeplinire a angajamentelor asumate de părți.</p> <p>Astfel, conform art. 33 alin. (7) din Codul muncii, sub incidența contractului colectiv de muncă încheiat pe unitate în ansamblu cad salariații unității, ai filialelor și ai reprezentanțelor acesteia, care au împuternicit reprezentanții lor să participe la negocierile colective, să elaboreze și să încheie contractul colectiv de muncă în numele lor.</p> <p>Contractul Colectiv de muncă este un contract bilateral (încheiat între reprezentanții salariaților și angajatorilor din cadrul unei entități). Din analiza clauzelor contractuale care sunt statuate în art. 31 alin. (2) din Codul muncii și care pot fi înserate într-un contract colectiv de muncă, deducem că acestea fixează angajamente juridice doar în sarcina părților contractante.</p> <p>În conformitate cu art. 35 al Codului muncii, Convenția colectivă este un act juridic care stabilește principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă și a raporturilor social-economice legate nemijlocit de acestea, care se încheie de către reprezentanții împuterniciți ai salariaților și ai angajatorilor la nivel național, teritorial și ramural, în limitele competenței lor.</p> <p>Potrivit art. 36 al Codului muncii, conținutul și structura convenției colective se stabilesc prin acordul reprezentanților părților, care sînt liberi în alegerea cercului de probleme ce urmează a fi negociate și incluse în convenție.</p> <p>Alin. (2) art. 37 al normei legale prevede că „Negocierea, încheierea și modificarea clauzelor convenției colective la nivelul respectiv, clauze care prevăd alocarea unor mijloace bugetare, se efectuează, de regulă, de către părți înainte de</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>elaborarea proiectului bugetului respectiv pentru anul financiar corespunzător termenului de acțiune a convenției.</p> <p>Convenția colectivă este act juridic și nu are statut de act legislativ/ normativ de reglementare la nivel de stat executarea căruia să fie asigurată prin forța coercitivă a statului.</p> <p>Totodată, menționăm că Convenția Colectivă este un act juridic care stabilește principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă și a raporturilor social-economice legate nemijlocit de acestea, care se încheie de către reprezentanții împuterniciți ai salariaților și ai angajatorilor la nivel național, teritorial și ramural, în limitele competenței lor, art. 35 din Codul Muncii.</p> <p>Negocierea Convenției colective referitor la clauzele ce prevăd alocarea unor mijloace financiare bugetare se efectuează, de regulă de către patronate, înainte de elaborarea bugetului pentru anul financiar corespunzător, termenului de acțiune a convenției.</p> <p>Referitor la reflectarea în tarif a obligațiilor părților stabilite prin convențiile colective și contractele colective, acestea nu pot fi reflectate în tarife prin prisma politicii tarifare, din următoarele considerente.</p> <p>Potrivit Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică și legilor sectoriale, Agenția își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare. Potrivit, pct. 13 lit. k) și j) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334/2018, în vederea realizării misiunii sale, Agenția aplică principiul „eficiență maximă la costuri minime” și supraveghează respectarea acestuia de către întreprinderile din sectorul energiei și operatorii care</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare la calculul prețurilor și tarifelor pentru serviciile prestate.</p> <p>Astfel, în reglementarea tarifară, Agenția trebuie să promoveze o politică tarifară adecvată, prin includerea în tarif a cheltuielilor stric necesare și justificate. Această abordare este în toate sectoarele reglementate de către ANRE.</p>	
	<p>La art. 35 completarea cu alin. (3¹) o considerăm inoportună.</p> <p>Prin alineatul în cauză sunt descrise principiile de aprobare a tarifelor. Principiile de aprobare a tarifelor sunt expuse în alineatul (4) al articolului 35, care în mare măsură expune conținutul propus de autor.</p>	<p>136. Se acceptă.</p>
	<p>La art. 35, completarea cu alin. (5¹) o considerăm inoportună și contrară prevederilor art. 7 alin. (2) lit. i) din lege și actelor normative de reglementare ce țin de determinarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Cota pierderilor de apă este o componenta tarifară și ține de competența autorității de reglementare. Consumul tehnologic și pierderile de apă se determină în scopuri tarifare în baza Regulamentului aprobat de ANRE, în temeiul prevederilor art. 7 alin. (2) lit. i) din lege.</p> <p>Conform prevederilor art. 7 alin. (3) lit. c) din lege, Agenția pune în aplicare principiul eficienței maxime la cheltuieli minime la calcularea și aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Ca urmare, orice componentă a tarifului urmează a fi justificată de operator și verificată de Agenție pentru a se asigura respectarea principiului menționat.</p>	<p>137. Se acceptă. Prevederea în cauză a fost exclusă din proiect.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Prin modificările propuse în lege, este ignorată competența ANRE ca autoritate de reglementare de a stabili nivelul consumului tehnologic și pierderilor de apă determinate în scopuri tarifare, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă. Mai mult ca atât, competența ANRE de a stabili nivelul consumului tehnologic și pierderilor de apă determinate în scopuri tarifare este prevăzută în toate sectoarele reglementate de către Agenție.</p> <p>Agenția reiese din faptul că, principiile de reglementare trebuie să fie similare în toate sectoarele, fără excepții. Totodată, menționăm că autoritățile administrației publice locale nu dispun de specialiști în domeniu pentru a verifica și stabili nivelul acestei cote.</p> <p>Totodată, menționăm că Moldova nu este membră a Asociației Internaționale a Apei, ca urmare nici o instituție a statului nu poate fi obligată să utilizeze un act al acestei Asociații, or țările europene care folosesc documentația dată utilizează date prevăzute în Balanța apei, un instrument obligatoriu prevăzut de legislația UE. Republica Moldova prin legislația sa națională nu prevede un astfel de instrument, ca urmare nu se poate ghida de un act internațional.</p> <p>Referitor la pierderile justificate de starea tehnică a sistemelor ANRE vine cu un exemplu care confirmă imposibilitatea aprobării acestora de către autoritățile publice locale. Autoritățile administrației publice locale reieșind din pierderile efective în rețelele publice de apă și consumul tehnologic în procesele de captare, tratare, înmagazinare a apei, urmează să identifice surse financiare pentru proiecte de</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>investiții în vederea diminuării acestor pierderi, or aprobarea cotei pierderilor în funcție de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare nu va contribui la eficientizarea activității operatorilor în sensul diminuării pierderilor și a consumului tehnologic.</p> <p>Or, prin utilizarea modelelor de calcul prezentate de către operator aplicând coeficienții în funcție de vârsta rețelelor, cu includerea acestora în calculul general al CTP de apă calculat conform Regulamentului nr.180/2016, s-a constatat că operatorul în anul 2022 a calculat pierderile de apă în volum de 29 061 mii m³, ceea ce comparativ cu CTP efectiv înregistrat este de 1,4 ori mai mare (143,5 %).</p> <p>Având în vedere cele relatate, de menționat, că propunerea de a prevedea o cotă corespunzătoare a pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare nu este justificată, este lipsită de temei, iar acceptarea acestor modificări ar lipsi operatorii de orice aspirație de a-și eficientiza activitatea prin diminuarea pierderilor în sistem și, în așa mod, contribuind anual la majorări de tarife.</p>	
	<p>Articolul 35 alin.(13) considerăm necesar de expus în următoarea redacție:</p> <p>„(13) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate prestate de titularii de licențe care activează în condițiile unor acorduri sau contracte încheiate cu organisme financiare internaționale, ratificate sau aprobate de Parlament, Guvern sau de consiliile locale, se stabilesc în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate și se aprobă de către Agenție.”</p>	<p>138. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Multe acorduri internaționale și contracte încheiate cu organismele financiare internaționale au stabilite un sistem tarifar progresiv care nu are un raționament la determinarea tarifelor pentru furnizarea/prestarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare. Din aceste considerente ANRE nu poate asigura principiile stabilite la alin. (4) și este în imposibilitate de a justifica, și argumenta cheltuielile incluse în tarif.</p>	
	<p>La art. 35 alin. (16) textul „deciziile consiliului local sau” propunem a fi exclus.</p> <p>Urmare a propunerilor din legea, prerogativa de aprobare a tarifelor pentru titularii de licențe îi revine Agenției. Hotărârile Agenției vor fi publicate în Monitorul Oficial. Respectiv, autoritățile administrației publice locale, nu vor mai avea competențe de aprobare a tarifelor și a emite decizii în acest sens.</p>	<p>139. Se acceptă.</p>
	<p>La alin. (3) al Art. III din proiect, prima propoziție se propune a fi substituită cu propoziția:</p> <p>„(3) Operatorii care corespund criteriilor stabilite la art. 32 alin. (1) al prezentei legi” și în continuare după text.</p> <p>Modificarea respectivă este necesară având în vedere următoarele aspecte. Prin Avizul nr. 05-03/4286 din 16.10.2023, Agenția a propus introducerea alineatului respectiv, unde prima propoziție avea o altă redacție și anume - „Operatorii care întrunesc condițiile de licențiere, stabilite la art. 32 al prezentei legi” și în continuare după text. Autorul a acceptat propunerea, dar totodată a operat modificări în redacția primei propoziții a alineatului respectiv, cu argumentările expuse în Tabelul de Sinteză. Astfel, prin modificarea primei propoziții, textul</p>	<p>140. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>alineatului s-a denaturat și se interpretează contradictoriu cu alin. 7 al Art. III din proiect. În context menționăm, că sub formularea propusă de autor „Operatorii care desfășoară activitatea prevăzută la art. 32 alin. (1)”, cad inclusiv titularii de licențe. Prin urmare nu este clar, dacă titularii de licență sunt obligați să obțină licențe noi pentru activitatea respectivă. Totodată, această normă imperativă se răsfrânge și asupra operatorilor care deservesc un număr de consumatori mai mic decât cel necesar pentru obținerea licenței. Astfel nu este clar cum autoritatea emitentă urmează să aplice Legea în cazul unor norme contradictorii. Modificarea propusă de ANRE, urmează să excludă orice interpretări, dat fiind faptul că se referă strict la criteriul obligatoriu pentru licențiere și anume deservirea unui număr minim de 3 000 consumatori.</p>	
	<p>Alin. (4) al Art. III din proiect, se exclude. Această modificare se impune, reieșind din faptul că alin. (7) al aceluiași articol stabilește o norma similară care se referă la toate licențele eliberate până la intrarea în vigoare a modificărilor respective. Totodată, atenționăm, că excepția formulată la alin. (4) va genera interpretări referitoare la valabilitatea licențelor operatorilor care deservesc un număr de la 2000 până la 3000 de consumatori.</p>	<p>141. Se acceptă. Totodată, pentru clarificare în alineatul (4) era o greșeală de culegere (tehnică), intenția fiind de a indica cifra de 3000, nu de 2000 (or conform conceptului proiectului obligația de a obține licența survine pentru operatorii care au în aria de operare mai mult de 3000 de consumatori (la propunerea ANRE de a trece de la cifra de 1000 de locuitori de 3000 de consumatori)).</p>
	<p>Art. III se completează cu un alineat nou după cum urmează: „8) „În termen de cel mult 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, titularii de licențe pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, vor reperfecta licențele deținute în vederea ajustării datelor, conform prevederilor prezentei legi.”</p>	<p>142. Se acceptă. În același timp, în contextul acestei propuneri nu mai este validă/relevantă propunerea de la alin. (7), și anume că <i>Licențele acordate operatorilor pe un termen mai mare de 5 ani în temeiul legii până la intrarea în vigoare a modificărilor la art. 32, alin. (6) sunt valabile până la expirarea termenului pentru care au fost acordate</i>. Prin urmare acesta a fost exclus. Pentru ca se</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Modificarea respectivă se impune reieșind faptul că urmare a intrării în vigoare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare</i>), se va modifica atât denumirea genului de activitate pentru care au fost eliberate licențele cât și Anexa nr. 1 la acestea „Condițiile de licențiere”, care sunt parte integrată a acestora. Astfel, impunerea obligației de reperfectare a licențelor deținute, va avea drept efect actualizarea datelor din licențele deținute.</p> <p>În același timp, este necesar de modificat pct. 27 din Anexa nr. 1 a Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător prin substituirea cuvintelor „<i>la nivel de regiune, raion, municipiu, oraș și, după caz, sat, comună</i>” se substituie cu textul „<i>a operatorilor în căror arie de operare sunt mai mult de 3 000 de consumatori</i>”.</p> <p>De asemenea, reieșind din completările ce urmează a fi operate în Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, este necesar de efectuat modificările de rigoare și în Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală. Totodată, în cazul în care consiliile locale vor dori să asigure un tarif sustenabil pentru păturile social-vulnerabile, urmează în lege să fie instituit un mecanism de subvenționare a veniturilor ratate de către operatori.</p>	<p>contrazice cu noua propunere, or odată cu reperfectarea licențelor acestea vor fi eliberate deja doar pe termenul de 5 ani, și nu pentru termenul pentru care erau eliberate inițial (or conform prevederilor actuale licențele se eliberează pentru un termen de 25 ani).</p> <p>143. Se acceptă.</p> <p>144. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr. 310 din 12.10.2023)</p>	<p>Articolul 4 (Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale) alin. (1) lit. c) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, prevede că pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate: distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale.</p> <p>Articolul 14 (Competențele de bază ale consiliilor locale) alin. (2) lit. j¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, prevede pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, că consiliul local realizează următoarele competente: decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz.</p> <p>Având în vedere că aceste competențe (prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare) sunt proprii APL de nivelul întâi, și intervenția în acestea (interferența competențelor) prezintă probleme de legalitate, poate și de constituționalitate, urmează a fi reformulate prevederile Art. II alin. (6) și expunerea în următoarea redacție: „În cazul imposibilității îndeplinirii cerințelor prevăzute la alineatul (4), autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi cu o populație mai mare de 3000 de locuitori conform datelor oficiale, pot solicita Agenției Naționale de Reglementare în Energetică, până la expirarea termenului de 2 ani de la data publicării prezentei legii, să desemneze titularul de licență care va asigura prestarea</p>	<p>145. Se acceptă. Alin. (6) a fost exclus.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>serviciului până la atribuirea de către autoritățile administrației publice locale respective a contractului de delegare a gestiunii serviciului unui operator licențiat, în condițiile legislației”.</p> <p>Totodată, la pct. 7 din proiectul de lege (La articolul 12) propunem completarea cu un nou alineat, prin care să fie stabilit expres faptul că autoritățile administrației publice locale care au fondat întreprinderi municipale sau alte entități specializate în calitate de operatori pentru furnizarea/prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare în teritoriul său administrativ, nu au obligația să acorde acest drept prin adjudecare la licitații sau concursuri publice, ci pot să îl acorde direct întreprinderilor municipale sau entităților specializate fondate.</p>	<p>146. Se acceptă. Autorul a renunțat la modificarea respectivă. Or, întreprinderile municipale fiind catalogate ca fiind parte a gestiunii directe, propunerea în cauză nu mai este actuală, în acest caz nefiind nevoie de un concurs.</p>
<p>Congresul Autorităților Locale (nr. 393 din 28.12.2023), avizare repetată</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 19-6416 din 16.12.2023 de avizare repetată a proiectului definitivat de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 783/MIDR/2023) [în continuare - proiectul]. CALM a analizat prevederile proiectului de lege prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.</p> <p>2. Legislația aplicabilă:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Constituția Republicii Moldova; • Codul civil; • Codului administrativ; • Legea privind administrația publică locală nr.436/2006; • Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova; 	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> • Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă; • Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002; • Legea nr. 160/ 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; • Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice; • Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice; • Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare; • Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii; • Legea cu privire la condominiu nr. 187/2022; • Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în localitățile urbane și rurale; • Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 355/2019; • Regulamentul-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 356/2019; • Regulamentul privind principiile de efectuare a investițiilor în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 357/2019; 	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> • Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 489/2019 	
	<p>3. Constatări principale:</p> <p>3.1. Proiectul admite interferențe și chiar coliziuni legale în materie de competențe în domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, fără a le soluționa.</p> <p>Articolul 4 (Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale) alin. (1) lit. c) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, prevede că pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate: distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale.</p> <p>Articolul 14 (Competențele de bază ale consiliilor locale) alin. (2) lit. j¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, prevede pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, că consiliul local realizează următoarele competențe: decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz.</p>	<p>147. Constatarea se acceptă ca fiind validă. Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare rămâne în continuare în lista domeniilor proprii de activitate ale APL de nivelul întâi.</p> <p>148. În proiectul de lege a fost inclusă modificarea art. 14, alin. (2), lit. j¹) al legii nr. 436/2006 cu privire la administrația publică locală.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Articolul 15 alin. (2) lit. c) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002, prevede că: „Autoritățile administrației publice locale au față de operatori următoarele drepturi: să se pronunțe asupra tarifelor propuse de operator”.</p> <p>Având în vedere că aceste competențe (prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare) sunt proprii APL de nivelul întâi, și intervenția în acestea (interferența competențelor) prezintă probleme de legalitate, poate și de constituționalitate, urmează a fi analizate și implementate opțiunile plauzibile care vor soluționa aceste interferențe și coliziuni legale.</p>	<p>149. În proiectul de lege a fost inclusă modificarea art. 15 alin. (2) lit. c) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002.</p> <p>150. Conform art. 4 alin. 4 din Carta Europeană a Autonomiei locale, „competențele atribuite autorităților administrației publice locale trebuie să fie, în mod normal, depline și exclusive. Ele nu pot fi puse în cauză sau limitate de către o altă autoritate centrală sau regională, decât în cazurile prevăzute de lege”. Aceeași prevedere poate fi regăsită și la art. 3 din legea nr. 435/2006 cu privire la descentralizarea administrativă – „principiul integrității competențelor, care presupune că orice competență atribuită autorităților publice locale trebuie să fie deplină și exclusivă, exercitarea acesteia nu poate fi contestată sau limitată de o altă autoritate decît în cazurile prevăzute de lege”. Prin urmare, în cazul în care este necesară implementarea unor măsuri de eficientizare, intervenția unor autorități naționale de reglementare, în special în sectoare care sunt susceptibile la stabilirea monopolurilor de stat/autorităților publice locale (așa cum este și domeniul serviciilor publice de gospodărie comunală) este justificată atâta timp cât acest fapt este prevăzut de lege. Ceea ce și se urmărește prin intermediul proiectului în cauză din motivele expuse în nota informativă și în justificarea unor modificări propuse de participanții la procesul de avizare și de consultare publică.</p>
	<p>3.2. Proiectul nu prevede o claritate în privința fondării și licențierii operatorilor regionali, precum și competențelor de aprobare a tarifelor de furnizare a serviciilor acestora, inclusiv persistă riscul de blocaje dintre autoritățile publice locale, operatori și ANRE.</p>	<p>151. Proiectul conține prevederi foarte clare cu privire la competențele de aprobare a tarifelor: pentru titularii de licențe – de către agenție, pentru operatorii care nu sunt titulari de licențe - de către consiliile locale de nivelul întâi respective. Cu privire la operatorii regionali, la fel, fondarea acestora este clar reglementată de</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>legislația în vigoare, nu este scopul prezentului proiect de lege de a modifica prevederile respective (aceștia pot fi fondați de persoane fizice, persoane juridice cu capital privat, de către autoritățile administrației publice locale, de autoritățile administrației publice centrale). Cu privire la licențierea operatorilor regionali, regulile sunt la fel de clare – operatori care au în aria de operare mai mult de 3000 de consumatori – sunt supuși procedurii de licențiere, cei care au mai puțin de 3000 – nu. În schimb, autoritățile administrației publice locale din unități administrativ-teritoriale care au mai mult de 1000 de consumatori vor fi obligate să delege serviciul unui operator titular de licență (ceea ce înseamnă că vor trebui să se asocieze cu alte autorități publice locale pentru a atinge cifra de 3000 de consumatori pentru a fonda și licenția împreună un operator sau vor putea delega serviciul unui operator licențiat (care deja are în aria de operare mai mult de 3000 de consumatori)). Cât privește riscul de blocaje menționat, nu susținem acest punct de vedere, proiectul dimpotrivă are ca scop eliminarea blocajelor create de politizarea subiectului tarifelor la serviciile de AAC în consiliile locale, iar tergiversarea examinării și ajustării tarifelor de către autoritățile publice locale conduce la acumularea unor devieri tarifare suplimentare.</p>
	<p>3.3. Formularea unor norme este inacceptabilă, pe motiv că intră în coliziune cu normele legale: impune sarcini și competențe, fără a fi alocate resursele necesare (ex.: asigurarea obligatorie de către APL în termen de 2 ani a furnizării/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare; obligativitatea asigurării cu contoare, obligativitatea evidenței consumatorilor neconectați la serviciu).</p>	<p>152. Aceste sarcini și competențe există în mare parte și actualmente, fiind doar precizate sau stipulate expres. De ex. „asigurarea obligatorie de către APL în termen de 2 ani a furnizării/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare” se referă la asigurarea prestării prin intermediul unui <u>operator licențiat</u> pentru APL care au mai mult de 1000 de consumatori. APL tot timpul au avut obligativitatea de a asigura locuitorii cu servicii de AAC, or având competența (domeniu propriu de activitate) au și obligația de a asigura serviciul respectiv. Desigur că în lipsa resurselor financiare necesare multe APL din țară încă nu au</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>posibilitatea să realizeze această competență/sarcină/obligație și se încearcă să fie găsite resurse și soluții, inclusiv prin alocarea banilor din fondurile naționale. Dar proiectul legii se referă la altceva, după cum este explicat mai sus. La fel și cu obligativitatea asigurării cu contoare, obligația respectivă a fost din tot timpul inclusă în conceptul legii. Mai mult ca atât, obligația de realizare a investițiilor necesare pentru asigurarea contorizării este o obligație partajată a operatorului/APL, iar odată cu procurarea acestora se calculează amortizarea/după caz redevența, care sunt incluse în componența tarifelor pentru acumularea resurselor financiare necesare pentru controlul, reparația, înlocuirea acestora. De menționat, că conform legii operatorul are obligația instalării contoarelor doar la casele de locuit individuale și la brașamentele blocurilor locative și consumatorii din apartamente cu care are încheiate direct contracte, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tarifului. În alte cazuri, contoarele sunt instalate din contul consumatorului. Cât privește sarcina de a ține evidența consumatorilor neconectați și a instalațiilor individuale de canalizare, de facto acestea reprezintă niște sarcini inerente domeniului propriu de activitate (alimentarea cu apă și canalizare). Examinarea practicii din diferite țări ale Uniunii Europene (spre exemplu România și Franța)⁵ arată că aceasta este o practică obișnuită de a atribui în sarcina APL. Or, est o situație logică, APL având obligația instituirii și operării sistemelor de canalizare colectivă, iar în situația în care aceasta nu este fezabil, posibil, din punct de vedere economic sau tehnic – trebuie să se îngrijească de autorizarea, monitorizarea, înregistrarea etc a acestor sisteme</p>

⁵ A se vedea spre exemplu <https://www.assainissement-non-collectif.developpement-durable.gouv.fr/accompagnement-des-spanc-r91.html>, serviciul public pentru soluții non-colective de canalizare care este fondat de comunele din Franța individual sau în format intercomunitar, competența de control al acestor soluții individuale fiind atribuite comunelor (APL de nivelul I) sau <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/255779> criteriile pentru autorizarea, construcția, înscrierea/înregistrarea, controlul, exploatarea și întreținerea sistemelor individuale adecvate de colectare și epurare a apelor uzate aprobate din HG 527.2022 din România care atribuie competențe similare APL de nivelul întâi.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		descentralizare, care sunt o alternativă temporară sau permanentă la sistemele centralizate.
	<p>3.4. Aspectele de încetare a valabilității, de eliberare/reperfectare a licențelor operatorilor și necorelarea acestora cu termenele contractelor de delegare a gestiunii sau de concesiune a serviciului public sunt de natură (prezintă riscuri majore) să afecteze cu imprevizibilitate prestarea serviciilor și poate afecta sustenabilitatea furnizării, iar implicit consumatorii, dar și autoritățile administrației publice locale.</p>	<p>153. Nu se acceptă. Legea prevede obligația nouă de a prezenta la obținerea/înnoirea licenței a copiilor de pe contractele de delegare a gestiunii/de concesiune. Autoritatea de reglementare nu poate fi obligată să țină cont în actul permisiv de durata contractului de delegare a gestiunii, de concesiune. Dimpotrivă, este o obligație a operatorului de a respecta condițiile de licențiere și în cazul expirării licenței înainte de încetarea contractului de delegare/concesiune – să se îngrijească de îndeplinirea cerințelor și procedurilor necesare pentru prelungirea licenței.</p>
	<p>4. Propuneri asupra proiectului.</p> <p>Propunem modificări și completări la proiect, după cum urmează:</p> <p>4.1. La Art. I pct. 3 (Articolul 5: se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins: „(4) Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia sunt obligate să asigure delegarea serviciului publice de alimentare cu apă și de canalizare unui operator/operator regional titular de licență existent”) este necesară corectarea</p>	<p>154. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	gramaticală a cuvântului „publice” (corect „public”) și excluderea cuvântului „existent” (în caz contrar, nu se vor putea contracta operatori/operatori regionali care vor obține licență ulterior).	
	<p>4.2. La Art. I pct. 4 (La articolul 7: litera j) va avea următorul cuprins:</p> <p>„j) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate de titularii de licențe, determinate și justificate de operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție”) menționăm că această normă intră în contradicție cu:</p> <p>- art.14 (Competențele de bază ale consiliilor locale) alin. (2) lit. j1) din Legea nr. 436/2006, care prevede: „Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: decide delegarea competenței de aprobare a tarifelor la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică sau către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz);</p> <p>- art. 4 (Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale) alin. (1) lit. c) din legea nr. 435/2006, care prevede: „Pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate: distribuirea</p>	<p>155. Nu se acceptă. A se vedea argumentarea prezentată la pct. 150.</p> <p>156. În proiectul de lege a fost inclusă modificarea art. 14, alin. (2), lit. j¹) al legii nr. 436/2006 cu privire la administrația publică locală.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale”.</p> <p>- art.15 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 1402/2002, care prevede: „Autoritățile administrației publice locale au față de operatori următoarele drepturi: să se pronunțe asupra tarifelor propuse de operator”</p>	<p>157. Constatarea se acceptă ca fiind validă. Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare rămâne în continuare în lista domeniilor proprii de activitate ale APL de nivelul întâi.</p> <p>158. În proiectul de lege a fost inclusă modificarea art. 15 alin. (2) lit. c) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002.</p>
	<p>4.3. La Art. I pct. 5 (La Articolul 8: se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi cu un număr mai mare de 1000 de consumatori, asigură furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator regional titular de licență.”) menționăm că această normă urmează a fi reformulată, având în vedere că redacția actuală obligă APL de nivelul întâi să asigure furnizarea/prestarea serviciului, indiferent de faptul dacă:</p> <p>furnizarea/prestarea serviciului nu este posibilă din punct de vedere tehnic;</p> <p>furnizarea/prestarea serviciului nu este fezabilă din punct de vedere economic.</p> <p>S-a putea ca ideea pe care a avut-o în vedere autorul proiectului să fi fost de fapt ca furnizarea/prestarea serviciului să fie asigurată de un operator/operator regional titular (anume)</p>	<p>159. Nu se acceptă. De iure și de facto și la moment, conform cadrului normativ toate APL de nivelul întâi au obligația de a asigura furnizarea/prestarea serviciului. Desigur că în situația economică și financiară actuală a țării și a localităților este imposibil de realizat instantaneu aceste investiții și asigurarea imediată cu servicii de AAC a întregii populații. Prin urmare e de înțeles că în multe localități serviciul public de alimentare cu apă (și cu atât mai mult de canalizare) nu există și nu există nici un fel de consecințe juridice, penalități, etc. pentru APL deoarece este o realitate care nu poate fi ignorată. Dacă cetățenii consideră că aleșii locali și reprezentanții administrației publice locale un au făcut suficient în condițiile și cu resursele pe care le au, îi taxează corespunzător la alegerile locale. Prevederea vizată nu schimbă nimic din acest punct de vedere. Aceasta se referă la acele APL care în care există deja infrastructura și în care se prestează deja serviciul. Or faptul că UAT respective au deja „un număr mai mare de 1000 de consumatori” este</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de licență. Formularea actuală este inacceptabilă, pentru că intră în coliziune cu normele legale, impune sarcini și competențe, fără a fi alocate resursele necesare (contravine art. 3 li. e) din Legea nr. 435/2006: „principiul corespunderii resurselor cu competențele, care presupune corespunderea resurselor financiare și materiale alocate autorităților publice locale cu volumul și natura competențelor ce le sînt atribuite pentru a asigura îndeplinirea eficientă a acestora” și art. 6 alin. (6) din aceeași lege: „Delegarea de competențe este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente”.</p>	<p>elocvent. Prin urmare doar se introduce obligația, în acest caz, când deja serviciul se prestează și în localitate sunt mai mult de 1000 de consumatori, de a delega serviciul doar unui operator licențiat (delegarea unui operator nelicențiat fiind interzisă). În mod normal toți operatorii ar trebui să fie licențiați, fără excepții (a se vedea legislația și experiența României în acest sens). Totuși ținând cont de numărul destul de mare de operatori care există la moment, acest lucru ar fi imposibil, punând o presiune mare pe ANRE. Acesta este etapă intermediară. După o perioadă, inclusiv după ce nr. de operatori se va reduce ca urmare a procesului de regionalizare, diferențierea după nr. de consumatori în aria de operare va fi exclusă și obligația de licențiere va fi extinsă asupra tuturor operatorilor.</p>
	<p>4.4. La Art. I pct.12 (Articolul 13¹): se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sau componente ale acestora aflate în proprietatea publică a statului sînt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al statului, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice.” este necesară excluderea alin. (1¹) propus de autorul proiectului și expunerea punctului 12 cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 13¹ (Regimul juridic al sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare): alin. (2) lit. c) se completează cu cuvintele: „în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice”.</p> <p>Menționăm, că art. 13¹ alin. (2) lit. c) prevede că:</p>	<p>160. Nu se acceptă. Propunerea de la alin. (1¹) trebuie citită și interpretată în contextul actualului alin. (1), care stabilește că „Sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sînt parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a unităților administrativ-teritoriale, sînt bunuri de interes și folosință publică și aparțin, prin natura lor sau potrivit legii, domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, fiind supuse regimului juridic al proprietății publice în conformitate cu Legea nr.29/2018 privind delimitarea proprietății publice.” Însă realitatea este că în conformitate cu prevederile art. 131 alin. (2) lit. c) citat în aviz, unele sisteme se află deja sau va fi în proprietate statului (de ex. magistrala Soroca-Bălți, viitoarea magistrală Chișinău-Strășeni-Călărași, etc.). Prevederile propuse la alin. (1¹) nu face decât să extindă și pentru</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare sau părțile componente ale acestora, realizate în comun prin programe de investiții, aparțin domeniului public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale și se înregistrează în patrimoniul acestora pe baza următoarelor criterii: bunurile construite în raza mai multor unități administrativ-teritoriale și/sau care deserveșc mai multe unități administrativ-teritoriale aparțin domeniului public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale dacă aceste unități administrativ-teritoriale sînt situate în raioane/municipii diferite, apartenența acestora stabilindu-se prin decizia consiliilor raionale/municipale sau prin hotărîre de Guvern”.</p> <p>În cazul în care se va menține redacția inițială a autorului proiectului, va fi posibilă/admisă o interpretare eronată că efectele Legii nr. 29/2018 se răsfrîng doar asupra bunurilor proprietate a statului.</p>	<p>sistemele publice de AAC aflate în proprietatea statului același regim juridic ca și în cazul sistemelor aflate în proprietatea APL.</p>
	<p>4.5. La Art. I pct. 24 (Alineatul (6) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(6) Licențele pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se eliberează pe un termen de 5 de ani. După expirarea termenului de valabilitate a licenței operatorul o poate prelungi în baza cererii depuse către Agenție.”) menționăm că este o anomalie faptul ca termenele contractelor de delegare a gestiunii sau de concesiune a serviciului public sunt de până la 49 de ani, iar licențele operatorilor doar de 5 ani. Propunem reexaminarea acestui aspect, în sensul ca licențele operatorilor să se reperfecteze</p>	<p>161. Nu se acceptă. Autoritatea de reglementare nu poate fi obligată să țină cont în actul permisiv de durata contractului de delegare a gestiunii, de concesiune. Dimpotrivă, este o obligație a operatorului de a respecta condițiile de licențiere și în cazul expirării licenței înainte de încetarea contractului de delegare/concesiune – să se îngrijească de îndeplinirea cerințelor și procedurilor necesare pentru prelungirea licenței. Nu considerăm oportună propunerea de a prelungi automat licențele, deoarece procedura de prelungire/reperfectare a licenței este un mecanism de a înnoi</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>automat după o anumită perioadă de activitate, dacă nu au existat încălcări grave din partea operatorului de natură să afecteze validitatea licenței/licențierii. În caz 5 contrar, aceste relații contractuale și însăși activitatea operatorilor va fi supusă unui grad înalt de impreviziune, ceea ce va afecta sustenabilitatea furnizării.</p>	<p>conținutul dosarului titularului de licență, de a elibera o licență cu conținut nou conform ariei de deservire și conform domeniilor de activitate, etc.</p>
	<p>4.6. Referitor la Art. I pct. 26, reiterăm că intră în coliziune cu normele legale specificate la pct. 4.1., necesitând revizuirea, următoarele norme ale proiectului:</p> <p>„La articolul 35: alineatele (5) și (6) vor avea următorul cuprins: (5) Cheltuielile de bază și tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, furnizate/prestate de titulari de licențe se determină de către operator în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate, se aprobă de către Agenție în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. „(6) Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de examinare și aprobare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite hotărârea privind aprobarea tarifelor.”;</p> <p>alineatele (15) – (17) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(15) Tarifele pentru serviciile auxiliare furnizate de operatorii titulari de licențe, se aprobă de Agenție, bazându-se</p>	<p>162. Nu este clar care sunt propunerile concrete ale participantului la procesul de avizare. Probabil se referă la atribuirea competenței de aprobare a tarifelor Agenției pentru titularii de licențe. În acest sens la nota informativă revizuite și la pct. 7 din această coloniță sunt oferite argumentele pentru această modificare, care au fost operate la propunerea Agenției.</p> <p>163. Idem.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>pe aceleași principii și proceduri ca și în cazul tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate și serviciul public de epurare a apelor uzate”.</p> <p>Iar în alin.:</p> <p>„se completează cu alineatul (3¹) și (5¹) cu următorul cuprins: (5¹) La fundamentarea tarifelor, operatorii pot să solicite o cotă corespunzătoare a pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare. Nivelul acestei cote se aprobă de către consiliul local al unității administrativ-teritoriale pe baza pe baza unui studiu în care este folosită metodologia Asociației Internaționale a Apei pentru identificarea, cuantificarea și reducerea apei care nu aduce venituri, cu prezentarea planului de investiții și evaluarea rentabilității proiectului)” urmează a fi excluse cuvintele „pe baza” (care eronat se repetă).</p>	<p>164. Se acceptă. Pct respectiv a fost exclus din proiect urmare a propunerilor parvenite în procesul de avizare.</p>
	<p>4.7. Referitor la Art. I pct. 29 (Se completează cu articolele 36² - 36⁴ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 36². Dezvoltarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și planurile de investiții</p> <p>(3) Operatorul este obligat să prezinte Agenției, pentru examinare și aprobare, planul de dezvoltare elaborat și coordonat de autoritatea administrației publice locale. Agenția solicită operatorului să coordoneze cu autoritățile administrației publice locale modificarea planului de dezvoltare, inclusiv dacă</p>	<p>165. Se acceptă parțial. A fost modificat la forma plurală – să coordoneze cu „autoritățile administrației publice locale”, deoarece un poate fi vorba doar de competența autorității executive, deoarece astfel de planuri sunt aprobate de autoritatea deliberativă (consiliul local).</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>acesta nu corespunde necesităților de investiții identificate în procesul de consultare.</p> <p>(5) Planul de dezvoltare aprobat se publică pe pagina electronică a operatorului. Agenția monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare aprobat. Anual, în funcție de necesitate sau la solicitarea Agenției, operatorul examinează oportunitatea modificării planului de dezvoltare și, după respectarea procedurii descrise în prezentul articol, prezintă spre aprobare Agenției planul de dezvoltare modificat (coordonat cu autoritatea administrației publice locale), pentru predictibilitate, se propune substituirea cuvintelor „autoritatea administrației” cu cuvintele „autoritatea executivă a administrației”.</p>	
	<p>4.8. Referitor la Art. III (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova):</p> <p>4.8.1. alin. (4) Licențele acordate operatorilor în a căror arie de operare sunt mai puțin de 2000 de consumatori sunt valabile până la finele perioadei pentru care au fost acordate) menționăm că această normă contravine principiului prin care nu pot fi anulate „drepturile dobândite”. Propunem reexaminarea acestei norme, în sensul ca licențele operatorilor să se reperfecteze automat după o anumită perioadă de activitate, dacă nu au existat încălcări grave din partea operatorului de natură să afecteze validitatea licenței/licențierii. În caz contrar, aceste relații contractuale și însăși activitatea operatorilor va fi supusă unui grad înalt de impreviziune, ceea ce va afecta</p>	<p>166. Se acceptă parțial. Prevederea respectivă a fost exclus din proiectul de lege.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>sustenabilitatea furnizării și implicit consumatorii, dar și autoritățile administrației publice locale.</p> <p>4.8.2. alin. (5) Autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi cu un număr mai mare de 1000 de consumatori, în termen de 2 ani de la publicarea prezentei legi vor asigura prestarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator regional titular de licență). Această normă urmează a fi reformulată ținând cont de motivele și raționamentele expuse la pct. 4.3. În contextul celor expuse, pentru susținerea proiectului de lege, CALM solicită luarea în considerație a propunerilor și constatările menționate.</p>	<p>167. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile furnizate la pct. 159 mai sus.</p>
<p>Ministerul Justiției (nr. ieșire 04/2-8619 din 02.10.2023)</p>	<p>Pe plan redacțional, în raport cu normele de tehnică legislativă și a cerințelor de calitate a actului normativ expunem următoarele obiecții și recomandări.</p> <p>La formularea amendamentelor de la Art. I se va ține cont că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”. Totodată, verbele se vor expune la timpul prezent.</p>	<p>168. Se acceptă.</p>
	<p>La pct. 6 se va exclude paranteza din numărul articolului, ca fiind excedentă.</p>	<p>169. Se acceptă.</p>
	<p>La Art. II atenționăm că, potrivit art. 63 alin. (2) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea firească a elementelor structurale. În</p>	<p>170. Se acceptă. Art. II (actualmente Art. III) a fost revizuit.</p> <p>De asemenea propunerile de completare a art. alin. (3) a fost expus ca un alin. separat.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>context menționăm că, textul propus de autor la art. 5 alin. (3) nu respectă succesiunea ferească a dispozițiilor normative inserate în articolul respectiv (Articolul 5. Competența Guvernului). Prin urmare, recomandăm de a reda norma propusă într-un alt element structural, cu respectarea normelor de tehnică legislativă.</p> <p>La art. II alin. (6) se va rectifica referința la alin. (4), deoarece este greșită.</p>	<p>171. Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Justiției (nr. ieșire 04/2-514 din 18.10.2023), avizare repetată.</p>	<p>Pe plan redacțional, în raport cu normele de tehnică legislativă și a cerințelor de calitate a actului normativ expunem următoarele obiecții și recomandări la forma actuală a proiectului.</p> <p>La Art. I (<i>Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare</i>)</p> <p>Conform uzanțelor de tehnică legislativă, la formularea amendamentelor se va ține cont că, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele”.</p>	<p>172. Se acceptă.</p>
	<p>La pct. 1 semnalăm că, textul cu care se propune a fi completat art. 2 alin. (3) din lege urmează a fi reformulat, or, redacția propusă nu se integrează armonios în textul normei vizate</p>	<p>173. Se acceptă. Alin. (3) de la art. 2 va avea următorul cuprins: „(3) Prevederile prezentei legi se aplică serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare organizat la nivelul raioanelor, municipiilor, orașelor, satelor/comunelor sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară.”</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	La pct. 3 menționăm că, soluția legislativă propusă la art. 5 alin. (4) din lege conține obligația autorităților administrației publice locale și astfel, nu corespunde obiectului de reglementare al acestui articol Competența Guvernului.	174. Se acceptă. Prevederea respectivă a fost transferată la art. 8.
	La pct. 4 remarcăm caracterul echivoc al redacției propuse de autor la alin. (2 ¹) al art. 7 din lege. Astfel, recomandăm reformularea textului „prin susținerea și asigurarea tratamentului echitabil și nediscriminatoriu în raport cu consumatorii”.	175. Se acceptă. Lit. a) de la alin. (2 ¹) va avea următorul cuprins: „a) promovează protecția drepturilor și intereselor legale ale consumatorilor, în special prin asigurarea prestării în mod echitabil și nediscriminatoriu a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare de către operatorii titulari de licențe;”
	La pct. 5 norma propusă la art. 8 alin. (1) lit. e ¹) după obiectul de reglementare se încadrează în norma juridică de la lit. e) și nu constituie o reglementare separată a competenței Autorităților administrației publice locale de nivelul întâi. Obiecția dată este valabilă și situației similare a intenției normative de completare a art. 8 alin. (1) cu lit. n ¹).	176. Se acceptă. Respectiv prevederile de la lit. e ¹) au fost integrate la lit. e) și cele de la lit. n ¹) la litera n).
	La noua redacție a art. 13 ¹ alin. (11) se va exclude numărul de ordine „14.” ca fiind eronat.	177. Se acceptă.
	La pct. 26 cu privire la norma preconizată pentru art. 35 alin. (3 ¹) semnalăm că norma nu este suficient de clară. Se impune reformularea sintagmei „trebuie să asigure” în raport cu conținutul normei care se referă la conținutul metodologiei.	178. Se acceptă. Alin. (3 ¹) a fost exclus din proiectul de lege în baza propunerilor altor participanți la procesul de avizare.
	Subsidiar, la completarea art. 35 cu alin. (51) se va ține cont de faptul că, articolul respectiv conține elementul structural alin. (5 ¹).	179. Se acceptă. Alin. (5 ¹) a fost exclus din proiectul de lege în baza propunerilor altor participanți la procesul de avizare.
Ministerul Sănătății (nr. 09/4016 din 31.10.2023)	Articolul 9, lit. a) cuvintele „serviciul supravegherii de stat a sănătății publice” se propune de substituit cu cuvintele „Agenția Națională pentru Sănătate Publică”.	180. Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Argumentare. Urmare a modificărilor la Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice operate prin Legea nr.175/2017 sintagma „Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice”, la orice formă gramaticală a fost substituită cu sintagma „Agenția Națională pentru Sănătate Publică”.</p> <p>Articolul 15, alin. (1), lit. e) după cuvintele „autorității administrației publice locale” de adăugat cuvintele „Agenției Naționale pentru Sănătate Publică”.</p> <p>Argumentare. În conformitate cu prevederile Legii nr.182/2019 privind calitatea apei potabile, operatorii de apă potabilă sunt obligați să furnizeze ANSP toate informațiile necesare stipulate în art. 12 alin. (4) din Legea prenotată.</p>	<p>181. Se acceptă parțial. Cuvintele „autorității administrației publice locale” se regăsesc de două ori la litera e). În plus, pentru respectarea ierarhiei diferitor autorități ale administrației publice centrale de specialitate, se propune includerea cuvintelor „Agenției Naționale pentru Sănătate Publică” după cuvintele „autorității centrale de specialitate”. Astfel, litera e) va avea următorul cuprins:</p> <p>e) să prezinte, în termenele stabilite, autorității administrației publice locale, autorității centrale de specialitate, <u>Agenției Naționale pentru Sănătate Publică</u>, precum și Agenției, informația solicitată de acestea, să asigure accesul reprezentanților acestora la toate documentele ce conțin informații necesare pentru verificarea și evaluarea funcționării și dezvoltării serviciului, să prezinte în termen Agenției și autorității administrației publice locale rapoarte privind activitatea desfășurată;</p>
<p>Ministerul Sănătății (nr. 09/ 93 din 09.01.2024), avizare repetată</p>	<p>Ministerul Sănătății, urmare a examinării repetate a proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023) conform competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri asupra proiectului de hotărâre sus- menționat.</p>	
<p> Agenția Națională pentru Sănătate Publică (nr. 01-13/2-</p>	<p> Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP), a examinat repetat proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
5243 din 26.12.2003), repetat	alimentare cu apă și de canalizare) număr unic 783/MIDR/2023 - autor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și informează, că având în vedere faptul că propunerile ANSP înaintate prin scrisoarea nr.01-13/2-4241 din 20.10.2023 au fost luate în considerare, comunică lipsă de obiecții și propuneri.	
Agenția Națională pentru Sănătate Publică (nr. 01-13/2-5288 din 28.12.2023), repetat	Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP), a examinat repetat proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) număr unic 783/MIDR/2023 - autor Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și comunică că despre rezultatele examinării ați fost informați prin scrisoarea ANSP nr. Nr.01-13/2-5243 din 26.12. 2023	
Primăria mun. Chișinău a răspuns prin S.A. „Apă Canal Chișinău” (nr. 01-13735 din 27.09.2023)	<p>La Art. 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alin. (2), sintagma „centrale și locale” se va substitui cu sintagma „centrale, locale sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”; • alin. (3), se va completa după cuvântul comună cu sintagma „sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare” 	<p>182. Nu se acceptă. ADI-urilor nu au competențe suplimentare și separate de cele ale APL, fiind doar un o entitate care îndeplinește prin mandat competențele de care dispun fondatorii asociației (APL).</p> <p>183. Se acceptă. Pentru precizare, în Republica Moldova, conform legilor nr. 17/2023 și 18/2023 nu are loc distingerea ADI-urilor cu obiect de activitate serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare drept o categorie aparte de ADI-uri ca în România, care a inspirat această propunere.⁶</p>

⁶ După cum poate fi văzut și în [HG 855 13/08/2008 - Portal Legislative \(just.ro\)](#), în România se disting două categorii de ADI – ADI cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare și restul ADI-uri. În România există reglementări și cerințe specifice pentru ADI-urile cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare (de exemplu nu pot avea ca obiect de activitate și alte servicii comunitare de utilitate publică). În Republica Moldova această distincție nu este făcută și prin urmare nu este justificată specificarea „cu obiect de activitate serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare” pentru o abordare unitară cu modificările deja introduse la legea nr. 303/2013 prin intermediul legii nr. 18/2023.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>• se va completa cu următorul alineat: „ (5) Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare face parte din sfera serviciilor publice de gospodărie comunală, astfel cum acestea sunt definite de Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002.</p> <p>Motivarea: Modificările propuse la Legea 303/2013 presupun opțiunea exercitării de către autoritățile publice a drepturilor și competențelor prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, fapt care impune o precizare la obiectul și domeniul de aplicare al legii.</p> <p>Pe de altă parte, Legea 303/2013 este legea specială în domeniul îngust al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, dar nu este singura care reglementează serviciile publice. Reglementările generale aplicate serviciilor publice de gospodărie comunală urmează a fi aplicate în cazul în care legea specială nu va include prevederile necesare, iar cea generală va reglementa aceste aspecte lipsă.</p>	<p>184. Se acceptă.</p>
	<p>Art. 3:</p> <p>• La alin. (3), sintagma „sistem public de alimentare cu apă și de canalizare” se va substitui cu sintagma „sisteme publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare, care constituie ansambluri tehnologice și funcționale integrate care acoperă întregul circuit tehnologic, de la captarea din sursă a apei sau de punctul de intrare în sistem a apei achiziționate până la evacuarea în emisari a apelor uzate epurate sau punctul de trecere a apelor uzate într-un alt sistem de canalizare.”</p>	<p>185. Nu se acceptă. Se propune de fapt completarea alin. (3) cu o definiție a noțiunii de sisteme de alimentare cu apă și de canalizare. În acest context, noțiunile utilizate în lege sunt definite la art. 4, inclusiv noțiunile de sistem public de alimentare cu apă și sistem public de canalizare.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>• Se vor introduce următoarele alineate:</p> <p>(5) Un sistem public de alimentare cu apă și, dacă există, de canalizare, care acoperă întregul circuit tehnologic poate fi amplasat în raza mai multor localități. În acest caz, sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare se delimitează pe unități administrativ teritoriale și după proprietar al unei părți dintr-un asemenea sistem în conformitate cu legea în vigoare cu privire la delimitarea proprietății publice.</p> <p>(6) in cadrul unui sistem public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, infrastructura urmează a fi delimitată pe etapele tehnologice de captare, tratare, transport, înmagazinare, distribuție și furnizare a apei până la punctul de delimitare, precum și pe tipurile de apă brută, potabilă și/sau tehnologică, iar în cadrul unui sistem public de canalizare, pe etapele tehnologice de colectare, transport, epurare și evacuare a apelor uzate.”</p> <p>Motivarea: Precizarea în lege a aspectelor legate de componența și regulile de delimitare a componentelor sistemelor de apă și de canalizare este utilă și necesară atât pentru includerea și reflectarea corectă a acestora în registrul obiectelor tehnico-edilitare, în evidența contabilă, în deciziile sau hotărârile autorităților publice, în contractele de delegare a gestiunii, în calculele și analizele tehnice, în studii, etc. Totodată, asemenea prevederi au o aplicabilitate separată pentru</p>	<p>186. Nu se acceptă. Prima frază reprezintă o afirmație lipsită de conținut juridic. Este un fapt notoriu care nu necesită reglementare juridică că sistemele de alimentare cu apă și de canalizare pot fi amplasate pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale (nemaivorbind de localități, or o UAT poate fi formată din câteva localități, cum ar fi cazul comunelor sau municipiilor). Cât privește cel de al doilea enunț, acesta este inacceptabil din motivul că regimul juridic al sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare este reglementat la art. 13¹ din lege. Includerea enunțului la acest articol va crea paralelisme și confuzii care nu sunt acceptabile. Art. 13¹ prevede modul de delimitare a proprietății asupra sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare amplasate pe teritoriul mai multor UAT.</p> <p>187. Nu se acceptă. Propunerea nu este clară și completă. Nu este clar despre ce fel de delimitare este vorba – delimitarea în registre de stat (de exemplu ROITE), în sistemul informațional, în cadastrul funcțional urban, registrele proprii ale APL sau ale operatorului, în anexele la contractul de delegare a gestiunii, etc. Conținutul propunerii este mai mult propriu unei instrucțiuni metodice sau a unui act normativ secundar (subordonat legii) și nu este justificată includerea acestuia în lege.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>procesul de delimitare a costurilor pe etape tehnologice pentru a fi folosite la calcul a tarifelor.</p> <p>La art. 4 Noțiuni principale:</p> <ul style="list-style-type: none"> Noțiunea de „delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare” se completează după sintagma „unitate administrativ-teritorială” cu sintagma „sau statul, direct sau prin intermediul unei asociații de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă de canalizare”; <p>Motivarea: Completările de mai sus se impun în vederea aplicării uniforme a reglementărilor cuprinse la art. 131 din Legea 303/2013, conform căruia bunurile pot aparține atât domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, cât și a statului.</p> <ul style="list-style-type: none"> Se introduce noțiunea de „autoritate contractantă”, în următoarea redacție: „autoritate contractantă — parte a contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă de canalizare care concesionează unui operator mijloace fixe aflate în proprietate publică, componente ale sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare. Autorități contractante pot fi atât unitățile administrativ-teritoriale, asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă de canalizare sau o autoritate publică subordonată guvernului, desemnată prin hotărâre de guvern, în cazul proprietății statului”. <p>Motivarea: Noțiunea de „autoritate contractantă” este necesară pentru a ușura referirea simplificată la autoritățile publice care pot deține în proprietate sistemele și delega gestiunea serviciului public, pentru a fi folosită în documentația</p>	<p>188. Se acceptă parțial. În contextul în care se acceptă că transferul infrastructurii proprietate publică a statului în gestiunea operatorului va avea loc prin intermediul unui contract de concesiune și nu prin contractul de delegare a gestiunii. Statul nu delegă gestiunea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare deoarece nu are astfel de competențe (constituie competențe ale APL). A se vedea obiecțiile respective ale altor participanți la procesul de avizare și răspunsul autorului. În plus statul nu ar putea fi membru ADI, conform Legii nr. 17/2023, or modul în care este formulată propunerea implică acest lucru. Cât privește ADI-urile, propunerea se acceptă.</p> <p>189. Nu se acceptă. În contextul în care se acceptă că transferul infrastructurii proprietate publică a statului în gestiunea operatorului va avea loc prin intermediul unui contract de concesiune și nu prin contractul de delegare a gestiunii. Statul nu delegă gestiunea serviciului public de alimentare cu apă și canalizare deoarece nu are astfel de competențe (constituie competențe ale APL). A se vedea obiecțiile respective ale altor participanți la procesul de avizare și răspunsul autorului.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>concurșurilor pentru delegarea gestiunii și în contractele de delegare atribuite. A fost preluată din Legea cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii nr. 121/2018. însă, definiția acestei noțiuni a fost adaptată specificului legii sectoriale</p> <p>• Se introduc următoarele noțiuni:</p> <p>asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare — <i>asociație a autorităților publice locale constituită în scopul înființării, organizării, finanțării, exploatării, monitorizării și controlului în comun a furnizării/prestării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv pentru crearea, modernizarea și/sau dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare;</i></p> <p>plan de afaceri — <i>document elaborat de către operator/operatorul regional, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale, agenția desemnată de guvern sau nemijlocit de guvern, sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, prin care se stabilesc obiectivele și scopurile prezente viitoare ale operatorului legate de furnizarea/prestarea serviciului către utilizatori, strategiile direcțiile de acțiune necesare îndeplinirii acestora, inclusiv planul de investiții prioritare pentru atingerea țintelor de conformare asumate în contractele de delegare a gestiunii, precum și în strategiile locale și/sau regionale. Planurile de afaceri se elaborează în conformitate cu metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri se aprobă de către autoritățile administrației publice locale, agenția desemnată de guvern sau</i></p>	<p>190. Nu se acceptă. În contextul adoptării legilor nr. 17/2023 și nr. 18/2023 propunerea în cauză este una desuetă (observație valabilă și în privința altor propuneri care nu au fost adaptate și atent considerate de participantul la consultarea publică în contextul concret al proiectului de lege supus consultărilor publice, ci reprezintă un proiect de lege de alternativă pregătit la o etapă anterioară).</p> <p>191. Nu se acceptă. Extras din indicațiile metodice de tehnica legislativa de la Ministerul Justiției: „Actul normativ nu este un dicționar juridic, fapt pentru care nu este justificată definirea noțiunilor decât în cazul în care la momentul adoptării actului se știe cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări sau dacă se imprimă un alt sens decât cel uzual și se optează pentru o anumită interpretare. Suplimentar, se va ține cont că, având în vedere complexitatea relațiilor sociale, atribuirea semnificației atotcuprinzătoare a unei noțiuni este practic imposibilă. Astfel, explicarea sensului unor termeni în actele normative determină pericolul nedefinirii exacte a acestora, fapt ce va face dificilă aplicarea actului. Trebuie de avut în vedere că, lista lungă de definiții în actele internaționale se datorează faptului că, în diferite țări noțiunile au sens diferit. Totodată, precizăm că directivele Uniunii Europene nu impun statelor obligația de a prelua sau de a utiliza</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>nemijlocit de guvern, sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz;</i></p> <p><i>strategie locală a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare – document de politici publice adoptat la nivelul unei unități administrativ-teritoriale prin care se stabilesc obiectivele modul de furnizare/prestare și dezvoltare a serviciului de alimentare cu apă de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă de canalizare existente, precum și obiectivele înființării de noi sisteme la nivelul unității administrativ-teritoriale, corelat cu alte documente de politici publice la nivel regional pentru serviciul de alimentare cu apă de canalizare elaborat cu respectarea prevederilor planului urbanistic general. Strategiile locale se elaborează în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea aprobarea strategiilor locale, regionale ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă de canalizare;</i></p> <p><i>strategie regională a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare – document de politici publice adoptat de guvern, prin care se stabilesc obiectivele modul de furnizare/prestare dezvoltare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă de canalizare existente, precum obiectivele crearea de infrastructură nouă de importanță regională sau națională, corelată cu alte documente de politici la nivel național, regional local. Strategiile regionale se elaborează de către agențiile subordonate autorității publice</i></p>	<p>terminologia stabilită în aceste directive, ci doar de a ține cont de cerințele reglementărilor care se conțin în astfel de instrumente.”</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>centrale responsabilă de domeniu, în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă de canalizare;</i></p> <p><i>strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă de canalizare – document de politici publice elaborat aprobat de asociația de dezvoltare intercomunitară în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, pentru dezvoltarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare din aria de operare curentă sau posibilă a operatorului regional căruia asociația de dezvoltare intercomunitară i-a delegat gestiunea serviciului în baza contractului de delegare a gestiunii. Strategia asociației de dezvoltare intercomunitară urmează a fi corelată cu documentele de politici publice la nivel regional local conține planul de investiții și lista investițiilor prioritare. Strategiile asociației de dezvoltare intercomunitară se elaborează în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;</i></p> <p><i>strategia de tarificare — strategia aplicată pentru finanțarea serviciului de alimentare cu apă de canalizare prestat de operatorii care implementează investiții finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, astfel încât tarifele să permită acoperirea costurilor de operare pe durata și ulterior finalizării investiției o parte din costurile de amortizare a cheltuielilor de capital, ținând cont de nivelul acceptat al ratei de suportabilitate,</i></p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>calculată în condițiile legii. Strategiile de tarifare se elaborează în conformitate cu metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile se aprobă împreună cu planurile de afaceri;</i></p> <p><i>tarif — contravaloarea tuturor activităților și operațiunilor necesare, raportată la cantitatea unui tip separat al serviciilor prestate consumatorilor în temeiul conformitate cu prezenta lege, care fiind aplicat la volumul facturat, trebuie să genereze venituri suficiente pentru acoperirea cheltuielilor necesare pentru prestarea serviciului;</i></p> <p><i>producție pentru servicii publice de alimentare cu apă — activitatea de extragere/prelucrare a apei din surse de suprafață și/sau subterane, respectiv deznisiparea, decantarea, filtrarea dezinfectarea acesteia;</i></p> <p><i>transport pentru servicii publice de alimentare cu apă de canalizare — transmiterea apei de la captare până la rezervoarele de înmagazinare prin intermediul unor aducțiuni/apeducte, respectiv între 2 operatori, sau prin intermediul unor branșamente direct către utilizatori, precum transportul apelor uzate de la consumatori la canalele de serviciu și de la acestea la colectoare prin sisteme de canalizare;</i></p> <p><i>distribuție pentru servicii publice de alimentare cu apă de canalizare — livrarea apei la consumatori, utilizându-se rețelele de distribuție a apei și de preluare a apelor uzate de la consumatori în rețelele de canalizare;</i></p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>bunuri de retur — bunurile primite în concesiune în temeiul unui contract de delegare a gestiunii, bunurile domeniului public achiziționate sau create în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, indiferent de sursa de finanțare, precum și bunurile domeniului privat achiziționate sau create de către operator în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, finanțate din fondul de dezvoltare creat în conformitate cu prezenta lege, împrumuturile garantate de autoritățile publice, de stat sau finanțate din fonduri nerambursabile;</i></p> <p><i>cheltuieli amânate — cheltuielile asociate unor lucrări sau servicii, suportate de către operator în cadrul activității operaționale, care nu pot fi asociate unui activ în scopul capitalizării, efectul scontat al cărora durează în timp mai mult de 12 luni și care se supun evidenței în baza unor procedee speciale prevăzute de standardele de contabilitate;</i></p> <p><i>cheltuieli necesare - o parte din cheltuielile activității curente a operatorului, la nivelul minim necesar pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care asigură acoperirea costurilor de operare, la nivelul confirmat prin documente justificative pentru partea care nu depinde de voința nu se află în controlul direct al operatorului sau la nivelul de performanță rezonabil pentru partea care depinde de voința se află în controlul direct sau indirect al operatorului;</i></p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>cheltuieli necesare efective — <i>cheltuielile necesare pe care operatorul le suportă efectiv, care nu includ cheltuielile neproductive;</i></p> <p><i>cheltuieli necesare prognozate cheltuielile necesare pe care operatorul estimează că le va suporta și care sunt folosite la întocmirea planului de afaceri;</i></p> <p>cheltuieli neproductive — <i>cheltuielile opționale, care nu sunt parte din cheltuielile necesare, care sunt consecință a unor încălcări ale prevederilor legale sau reprezintă corecții, rezerve sau provizioane calculate în baza standardelor de contabilitate;</i></p> <p>cost unitar — <i>costul unitar pentru un anumit serviciu, calculat prin împărțirea cheltuielilor, fără a ține cont de cota de dezvoltare și de profitul corectat, la cantitatea serviciilor pentru o perioadă corespunzătoare;</i></p> <p><i>cost unitar necesar efectiv — costul unitar care ia în calcul cheltuieli necesare efective și cantitatea efectivă a serviciilor;</i></p> <p><i>cost unitar necesar prognozat — costul unitar care ia în calcul cheltuieli necesare prognozate și cantitatea prognozată a serviciilor;</i></p> <p><i>costul unitar reglementat — costul unitar care ia în calcul cheltuielile ajustate și cantitatea efectivă sau prognozată a serviciilor, după caz;</i></p> <p><i>suportabilitate — suportabilitatea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru consumatorii casnici</i></p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>sau ponderea cheltuielilor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în veniturile consumatorului casnici, nivel procentual care se determină ca raport al cheltuielilor lunare ale unui consumator casnic pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, la venitul lunar. În lipsa unui nivel aprobat de vreo autoritate publică locală, se vor aplica nivelele aprobate de autoritățile publice centrale, iar în lipsa unui nivel aprobat de autoritățile publice centrale, nivelul maximal acceptabil pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare va constitui 4% în total sau 2% pentru fiecare tip de serviciu în parte, dacă într-o anumită arie consumatorii beneficiază doar de un singur serviciu. Modalitatea generală de calcul a suportabilității generate de un tarif se stabilește de Agenție în metodologia tarifară;</i></p> <p><i>tarif mediu anual – tarif calculat prin împărțirea venitului reglementat determinat pentru o perioadă de 12 luni, la cantitatea prognozată a serviciilor;</i></p> <p><i>tarife diferențiate – perechea de tarife, unul redus și altul majorat în comparație cu tariful mediu anual, pentru unul și același serviciu, care în combinație cu cantitățile de servicii aplicabile fiecăruia asigură obținerea tarifului mediu anual, fiind parte a mecanismului de compensare încrucișată, deci diferența dintre tariful majorat și tariful mediu anual fiind suficientă pentru acoperirea scăderii de venituri generată de diferența dintre tariful mediu anual și tariful redus;</i></p> <p><i>tarif de producere și/sau transportare a apei aplicat în punctele de injecție în conductele de transport spre sistemele de</i></p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>apă care asigură redistribuirea sau în punctele de intrare în rețelele de distribuție în limita ariei serviciilor – o parte din tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, care se determină și se aprobă la un nivel unic pentru un operator și un sistem în care are loc producerea apei, la un nivel egal pentru toate contractele de furnizare a apei în vederea redistribuirii, respectiv în mărime egală în componența formulelor de calcul pentru toate tarifele pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii;</p> <p>tarif de transport după punctul de injecție în conducta de transport spre sistemele de apă în care apa urmează a fi redistribuită – o parte din tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, care se determină și se aprobă individual pentru fiecare contract de furnizare a apei în vederea redistribuirii;</p> <p>venituri necesare – veniturile egale cu suma cheltuielilor necesare prognozate, a profitului rezonabil, corecțiilor aplicate și a cotei de dezvoltare, aferente unei perioade de calcul a tarifelor;</p> <p>venit ajustat – venitul aferente unei perioade de calcul a tarifelor, determinat cu aplicarea prevederilor metodologiei tarifare.</p> <p>Motivarea: Regionalizarea nu poate fi realizată fără asocierea autorităților contractante și simplificarea relației dintre acestea cu operatorul regional. Iar dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, fără documente de</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>strategii publice, care urmează a fi adoptate periodic de către autoritățile publice responsabile de înființarea și organizarea serviciului public. Totodată, în lipsa unei definiții a strategiei de tarifare, reglementările speciale de astăzi privind calculul și nivelul tarifelor ignoră principiul acoperirii costurilor, fapt care generează pentru operatori pierderi irecuperabile și presiune pe bugetele publice pentru acoperirea acestora. Suplimentar, este absolut necesară reglementarea anumitor concepte și noțiuni legate de tarife și modalitatea de stabilire a acestora, folosite și în textul propunerii de modificare a art. 35.</p>	
	<p>Se introduce noțiunea loc de consum cu următorul conținut: Loc de consum - <i>amplasamentul instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorului, unde se consumă apa și se asigură preluarea și transportarea apelor uzate de la instalațiile interne de apă până la căminul de racord din sistemul public de canalizare.</i> Motivare: Includerea acestei noțiuni este condiționată de faptul, că Operatorul este în proces de implementare a sistemului informațional (SAP), în care se operează cu noțiunea dată. Totodată, includerea acestei noțiuni ar contribui la atribuirea unui număr de cont individual – NLC fiecărui loc de consum, care va facilita operarea datelor despre consumator în sistemul informațional de date.</p>	<p>192. Nu se acceptă. Conform indicațiilor metodice de tehnică legislativă elaborate de Ministerul Justiției și prevederilor legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, nu este oportună definirea în actul normativ al noțiunilor al căror sens nu are sensuri diferite și se imprimă alt sens decât cel uzual. Cu referire la motivul precum că operatorul este în proces de implementare a sistemului informațional (SAP), în care se operează cu noțiunea dată recomandăm includerea respectivei noțiuni în manualul operațional/termenii de referință a sistemului respectiv.</p>
	<p>S.A. „Apă-Canal Chișinău” insistă asupra rectificării noțiunii bransament de apă, după cum urmează: „bransament de apă – conductă de apă care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție a apei și instalația internă de apă. Bransamentul constituie parte componentă a sistemului public doar până la punctul de delimitare. Bransamentul de apă</p>	<p>193. Se acceptă parțial. Autorul a renunțat la modificările respective.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>deservește un singur consumator. În cazuri temeinic justificate și atunci când condițiile tehnice nu permit altă soluție, se poate admite alimentarea cu apă a mai multor consumatori de la același branșament de apă. Cheltuielile pentru execuția branșamentului de apă de la punctul de delimitare și până la instalațiile interne se suportă de către consumator. Execuția branșamentului se asigură fie de către operator, fie de către consumator;”</p> <p>Motivare: noțiunea branșament de apă, expusă în proiectul de lege va genera cheltuieli suplimentare pentru operator. „Cheltuielile pentru execuția branșamentului până la contor, inclusiv a căminului de branșament se suportă de operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculat conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție”.</p> <p>Reiterăm că, S.A „Apă-Canal Chișinău” doar exploatează rețelele construite de persoanele fizice și juridice și execută lucrări de branșare a acestor rețele la sistemul public de alimentare cu apă. Or, construcția unui cămin, pe un teritoriu privat, ar presupune implicarea nemijlocită a tehnicii și mecanismelor, iar în unele cazuri aceste lucrări va fi dificil de realizat din cauza accesului limitat, și ca urmare vor fi necesare cheltuieli suplimentare pentru restabilirea infrastructurii private deteriorate în procesul de construcție.</p>	
	<p>Totodată, S.A. „Apă-Canal Chișinău” accentuează despre necesitatea includerii la noțiunea „punct de delimitare” a sintagmei „la ieșirea din contorul instalat în subsolul blocului</p>	<p>194. Se acceptă parțial. Autorul a renunțat la modificările respective.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>locativ, conform avizului de branșare eliberat de către operator” se substituie cu sintagma „ la partea exterioară a peretelui blocului locativ.</p> <p>Motivare: structura internă a rețelelor inginerești nu de fiecare dată permite operatorului instalarea contoarelor în subsolul blocurilor locative. Mai mult în blocurile locative vechi contoarele de la branșament sunt instalate la ultimul etaj al blocului, etajul tehnic. În aceste împrejurări nu poate fi instituit punctul de delimitare conform prevederilor actuale ale Legii nr.303/2013, și operatorului îi sunt înaintate cereri privind înlocuirea rețelelor inginerești de la ultimul etaj al blocului locativ</p> <ul style="list-style-type: none"> • La noțiunea de „racord de canalizare”, expresia „colectorul de canalizare public” se substituie cu expresia „rețeaua publică de canalizare, inclusiv căminul de racord” • Noțiunea de „sistem public de alimentare cu apă”, se va completa la final cu expresia „branșamente, până la punctul de delimitare” • Noțiunea de „sistem public de canalizare”, după sintagma „următoarele componente:” se va completa cu expresia „racorduri de canalizare de la punctul de delimitare și preluare”, iar la final se va completa cu expresia „guri de vărsare în emisar, platforme de nămol și depozite de nămol deshidratat”. • Din definiția noțiunii de „rețea publică de canalizare”, se exclude fraza care urmează după sintagma „de la 2 sau de la mai mulți consumatori.” • După ultima definiție din art. 4, se introduce un alineat nenumărat cu următorul conținut: „Notă: Nu constituie rețele publice branșamentele de apă după punctul de delimitare, racordurile de canalizare de la 	<p>195. Nu se acceptă. Nu se încadrează în obiectivul prezentului proiect de lege, care are ca scop operarea unor modificări fundamentale pentru îmbunătățirea sistemului de guvernare și de reglementare sectorului de alimentare cu apă și de canalizare, iar modificările de natură redacțională sau mai puțin critice urmând să facă obiectul unui alt proiect de lege separat.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>instalațiile interioare și până la punctul de delimitare și preluare, rețelele interne de alimentare cu apă și de canalizare aferente unui bloc locativ, chiar dacă acesta este în proprietatea mai multor persoane fizice sau juridice, rețelele aferente unei incinte proprietate privată sau unei instituții publice pe teritoriul căreia se află mai multe imobile, indiferent de destinație, rețelele aferente unei platforme industriale, chiar dacă aceasta este administrată de mai multe persoane juridice”</p> <p>Motivarea: Necesitatea modificării și completării noțiunilor a fost identificată în procesul de pregătire a inventarului bunurilor aferente serviciului public, ca etapă a procesului de delimitare a proprietății publice.</p>	
	<p>• Pe tot parcursul legii, expresia „ape menajere uzate” se va substitui cu expresia „ape uzate menajere”, iar expresia „ape industriale uzate” se va substitui cu expresia „ape uzate industriale”.</p> <p>Motivarea: Cuvintele „menajer” și „industrial” sunt atribute ale noțiunii de „ape uzate”. Inversarea produce un echivoc și interpretări incorecte. În special, se produce impresia că există o noțiune de „ape menajere” sau „ape industriale”, fapt care nu este adevărat</p>	<p>196. Nu se acceptă. Nu se încadrează în obiectivul prezentului proiect de lege, care are ca scop operarea unor modificări fundamentale pentru îmbunătățirea sistemului de guvernantă și de reglementare sectorului de alimentare cu apă și de canalizare, iar modificările de natură redacțională sau mai puțin critice urmând să facă obiectul unui alt proiect de lege separat.</p>
	<p>Art. 5 alin. (2), se va completa cu următoarele:</p> <p>„d) înființează, organizează, coordonează, monitorizează și controlează funcționarea infrastructurii de interes național aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului;</p> <p>e) desemnează autoritatea sau instituția publică responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului public de</p>	<p>197. Se acceptă parțial. Litera d) a fost exclusă în contextul propunerilor parvenite de la participanții la procesul de avizare și consultare publică.</p> <p>198. Se acceptă parțial. Litera e) a fost exclusă în contextul propunerilor parvenite de la participanții la procesul de avizare și consultare publică.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>alimentare cu apă și de canalizare care aparține domeniului public al statului, de interes național;</p> <p>f) aprobă prin hotărâre strategia/strategiile regionale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și/sau strategiile tarifare dacă se aplică, pentru fiecare caz de delegare a gestiunii în parte;</p> <p>g) aprobă prin hotărâre metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri, precum metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile;</p> <p>h) aprobă prin hotărâre concesionarea și redevența pentru concesionarea infrastructurii de interes național aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului, care urmează a fi executată prin încheierea de către autoritatea sau instituția publică desemnată și operatorul selectat a contractului de delegare a gestiunii, cu sau fără concurs, în condițiile legii.”</p> <p>Motivarea: Prin Legea 322/2018 au fost operate modificări la Legea 303/2013 pentru a face posibilă investirea în infrastructura de interes național, cum ar fi cea de transport a apei în vederea redistribuirii. Însă, nu au fost prevăzute expres</p>	<p>199. Nu se acceptă. Conceptul a fost revizuit ca urmare a acceptării propunerilor conform cărora bunurile aferente serviciului public de AAC proprietate publică a statului se transmite în gestiunea operatorului în baza contractului de concesiune.</p> <p>200. Nu se acceptă. Autoritățile publice locale dispun de autonomie locală. Considerăm că în contextul actual (legea fiind aplicabilă la nivelul întregii țări, nu doar în municipiul Chișinău și a altor câteva UAT în care APL și operatorii au un anumit nivel de capacitate) APL și operatorii nu vor putea sigura elaborarea și aprobarea acestor documente. Considerăm că este oportun de revenit la această propunere la o etapă ulterioară după realizarea reformei de reglementare propusă la această etapă și după realizarea unor progrese mai remarcabile în domeniul regionalizării serviciilor și a operatorilor de AAC.</p> <p>201. Nu se acceptă. Conceptul a fost revizuit ca urmare a acceptării propunerilor conform cărora bunurile aferente serviciului public de AAC proprietate publică a statului se transmite în gestiunea operatorului în baza contractului de concesiune.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>competențele Guvernului privind administrarea acesteia, fapt care impune completarea corespunzătoare a art. 5 din Legea 303/2013.</p> <p>Totodată, este necesară o normă de drept care să permită aplicarea unor reguli distincte aplicate în cazul implementării investițiilor finanțate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, astfel încât să fie posibilă atragerea investițiilor, dar și continuitatea serviciului public.</p>	<p>202. Se acceptă. Articolul 5 a fost completat cu alin. (4).</p>
	<p>Art. 6 se completează cu o nouă literă, după cum urmează: „i) elaborează și înaintează spre aprobare guvernului metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri, precum și metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile.”</p> <p>Motivare: Completarea competențelor este necesară în contextul introducerii noțiunii noi de document de „strategie” pe care să le elaboreze autoritățile publice și asociațiile de dezvoltare intercomunitare, pentru a ușura sarcina pusă acestora, dar și pentru a nu admite includerea în aceste documente a unor prevederi inacceptabile.</p>	<p>203. Nu se acceptă. A se vedea comentariul la art. 5 la propunerea similară la competențele Guvernului.</p>
	<p>Art. 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La alin. (1) ultima propoziție din alineat se va expune în următoarea redacție: <p>„Agenția își exercită atribuțiile în conformitate cu legislația în vigoare, conducându-se și aplicând în activitatea sa</p>	<p>204. Nu se acceptă. Conform indicațiilor metodice de tehnică legislativă a ministerului justiției, este inoportună indicarea că</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>principiile de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prevăzute la art. 10 din prezenta lege.”</p> <p>• La alin. (2) lit. e) se va exclude sintagma „Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor la serviciilor auxiliare furnizate de către operatori”.</p> <p>Motivare: Modificarea propusă are drept scop, pe de o parte, micșorarea presiunii birocratice asupra operatorilor, iar pe de altă parte, asigurarea competitivității serviciilor pe care operatorii ar putea să le presteze consumatorilor, în raport cu cele prestate de către persoanele juridice de drept privat.</p> <p>Necesită menționat faptul că serviciile auxiliare constituie în mare parte lucrări de construcție. În lipsa unor recomandări ale autorităților publice centrale cu privire la componența lucrărilor, operatorii sunt obligați să elaboreze fiecare în parte norme locale, iar agenția de reglementare intervine în fiecare deviz local propus de către operatori, micșorând tarifele sub nivelul costurilor efective ale acestora.</p> <p>Ori este necesară obligarea autorităților centrale de a emite recomandările unificate cu privire la componența lucrărilor asociate serviciilor auxiliare, pentru ca tarifele respective să fie în totalitate bazate pe indicatoare de norme de deviz aprobate la nivel de stat și structură unică de cheltuieli.</p> <p>• Alin. (2) lit. e), după cuvintele „de epurare a apelor uzate” se va completa cu expresia: „(în continuare – metodologia</p>	<p>anumite reguli sunt obligatorii or ca o entitate trebui să respecte or să pună în aplicare anumite norme, principii, per a contrario rezultând ca alte norme sau principii nu trebuie respectate sau implementate.</p> <p>205. Nu se acceptă. În lista serviciilor auxiliare prestate de operatori sunt incluse și anumit servicii care constituie monopol al operatorului și în acest caz reglementarea din partea unei autorități independente este necesară, condițiile pieței nefiind aplicabile pentru determinarea prețului ca raport a cererii și ofertei.</p> <p>206. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile relevante la art. 5 privind competențele guvernului.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>tarifară), care va include obligația corelării tarifelor cu strategiile locale, strategiile regionale, strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și strategiile de tarifare aplicabile.”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alin. (2) lit. h⁴) se va completa cu următoarea expresie: „care vor include obligația corelării investițiilor cu strategiile locale, strategiile regionale, strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și strategiile de tarifare aplicabile.” • Alin. (2) lit. i) se va completa după cuvintele „justificate de starea tehnică a acestora” cu următorul conținut: „în conformitate cu prevederile proiectelor obiectivelor, actelor normative în vigoare, normativelor în construcții de proiectare și de exploatare, standardelor naționale și internaționale din domeniul alimentării cu apă și canalizării, regulamentelor privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, pașapoartelor tip ale utilajului și echipamentelor etc., astfel încât sa se asigure activitatea în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în condiții de fiabilitate, continuitate, pe principiul recuperării în tarif a tuturor costurilor efectiv înregistrate/suportate de operator vizând consumurile tehnologice și pierderile de apă, în scopul evitării falimentării operatorilor.” 	<p>207. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile relevante la art. 5 privind competențele guvernului (pct. 200 și altele din comentariile la art. respectiv).</p> <p>208. Nu se acceptă. Propunerea nu este oportună pentru nivelul de reglementare a unei legi organice. Este necesară redarea unor norme mai generale, care urmează să fie detaliate în acte de asigurare a implementării legii.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> • Motivare: Completarea dată este necesară deoarece Regulamentul cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea ANRE RM nr. 180/2016 din 10.06.2016, cu modificările și completările ulterioare aprobate prin Hotărârea ANRE RM nr. 10 din 18.01.2022, precum și proiectul de modificare a regulamentului, care la moment este supus consultării publice, va ține cont de situația existentă și de valoarea efectivă a CTP doar pentru primul an, respectiv în anii următori operatorii nu vor recupera resursele financiare suportate, și respectiv nu vor avea capacitatea de achitare față de furnizorii de energie electrică, prestatorii de servicii. Totodată, la determinarea tarifelor nu se vor accepta integral sumele achitate în bugetele publice pentru taxa pentru apă extrasă. • Atingerea țintelor pentru diminuarea pierderilor de apă conform trendului de diminuare prognozat de ANRE și expus în AIR la proiectul nou de Regulament cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, în special pentru măsurile de reducere a consumului tehnologic și a pierderilor de apă nu va putea fi realizat, fără acumularea de mijloace pentru dezvoltarea și înnoirea sistemului de alimentare cu apă de către operatori. Inexistența mijloacelor financiare în scopul înnoirii infrastructurii de apă, va conduce la faptul că operatorii în continuare vor suporta pierderi esențiale care vor conduce la incapacitatea de plată pentru activitatea operațională desfășurată <p>Art. 8:</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>• Alin. (1) se va completa cu o noi litere b¹) ,n)după cum urmează:</p> <p>b¹) aprobă prin decizie strategia/strategiile locale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, proiectele strategiilor regionale în cazul asocierii cu alte autorități publice în scopurile prevăzute de prezenta lege, planurile de afaceri și/sau strategiile tarifare dacă se aplică, pentru fiecare caz de delegare a gestiunii în parte;</p> <p>Motivarea: În lipsa unei strategii sau plan de afaceri aprobat de către aceiași autoritate publică care delegă gestiunea, un operator nu poate garanta și nici realiza dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor. Totodată, asemenea documente aprobate în prealabil permit identificarea indicatorilor de performanță, a riscurilor și măsurilor necesare pentru prevenirea lor, astfel încât să fie asigurată sustenabilitatea și continuitatea activității.</p> <p>„n) emit în conformitate cu legislația specifică domeniului autorizații sau permise de executare a lucrărilor pe teren public în vederea construirii de către persoanele de domeniul privat a rețelelor și altor elemente necesare de infrastructură necesară pentru conectarea noilor obiecte la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care vor stabili condiționat punctul de delimitare. În cazul transmiterii benevole și gratuite a infrastructurii ce urmează a fi construite va corespunde exact definiției, iar în caz contrar, acesta se va stabili la hotarul dintre sistemul public și rețeaua privată.”</p>	<p>209. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile relevante la art. 5 privind competențele guvernului (pct. 200 și altele din comentariile la art. respectiv).</p> <p>210. Nu se acceptă. Nu este oportună perpetuarea situației istorice când persoanele au construit pe teren punct rețele de alimentare cu apă și de canalizare. Trebuie să fie agreat un mecanism anterior inițierii acestor lucrări, de exemplu un parteneriat public privat, contract de donație, de sponsorizare, iar lucrările să fie realizate sub inițiativa și coordonarea APL/operatorului, și nu de persoanele respective. În plus nu este clar care este rolul/intenția cuvintelor „va corespunde exact definiției”. Nu e clar la care definiție se referă.</p>
	<p>• Alin. (1) lit. g) se va expune în următoarea redacție:</p> <p>„g) aprobă prin decizie delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și redevența, inclusiv</p>	<p>211. Nu se acceptă. Modul de luare a deciziilor în cadrul autorităților administrației publice locale este reglementată de legislația specifică (legea nr. 436/2006, legea 435/2006, statutul cadru</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>pentru concesiunea bunurilor publice corespunzătoare, care urmează a fi executată prin încheierea cu operatorul selectat a contractului de delegare a gestiunii, în condițiile legii”</p> <p>Motivarea: Un element cheie al contractelor de delegare a gestiunii este redevența, iar decizia de aprobare a delegării gestiunii unui operator selectat trebuie să reflecte expres aceste element cheie.</p>	<p>de organizare și funcționare a consiliilor locale, etc). Propunerea dată este lipsită de densitate juridică propunând reglementarea unor aspecte evidente și notorii reglementate deja în legislație. Redevența este conform art. 13, alin. (8), litera j) o clauză obligatorie a contractului de delegare a gestiunii. În mod evident, consiliul local aprobând proiectul contractului aprobă și nivelul redevenței are este parte intrinsecă obligatori a contractului. Conform acestei abordări, și alte elemente importante ale contractului trebuie dublate și repetate în decizia (actul administrativ) de aprobare a contractului, ceea ce nu este rațional.</p>
	<p>• Alin. (2), după sintagma „autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi” se va completa cu sintagma „sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare,”</p> <p>Motivarea: Regionalizarea este una din căile prin care poate fi atins scopul diminuării tarifelor și, respectiv, costul serviciului pentru populație. Asocierea autorităților contractante este mijlocul prin care regionalizarea poate fi atinsă.</p>	<p>212. Se acceptă.</p>
	<p>Art. 9 se va completa cu o nouă literă, după cum urmează: „e) Agenție.”</p> <p>Motivarea: Agenția este investită prin Legea cu privire la energetică 174/2017 și Legea privind serviciul public de alimentare cu apă 303/2013 să efectueze controlul de stat pe un spectru larg de subiecte. Legea 174/2017 prin care ANRE este constituită și îi sunt stabilite atribuțiile și drepturile, la art. 13 alin. (1) lit. e), prevede acest drept în domeniul energetic și face referință la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Toate legile sectoriale prin care ANRE este stabilită drept autoritate de reglementare prevăd dreptul de a efectua controlul. Respectiv, lista autorităților care</p>	<p>213. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>au dreptul de a efectua controale de stat din Legea sectorială 303/2013 nu poate omite Agenția.</p> <p>Art. 10 lit. b) se va expune în următoarea redacție: „b) tarifarea echitabilă, care asigură acoperirea costurilor operaționale și investiționale necesare pentru executarea obligațiilor prevăzute în contractele de delegare a gestiunii și executarea documentelor de politici publice, astfel încât să nu fie încălcate principiile prevăzute la acest articol, însă în condiții de maximă eficiență și evitând risipa resurselor;”</p> <p>Motivarea: Includerea la acest articol a unui principiu vag nu și-a avut efectul. Tarifarea echitabilă este factorul care asigură premisa obligatorie și de nelipsit, fără care nu este posibilă respectarea celorlalte principii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Modificarea și precizările sunt necesare pentru spori probabilitatea respectării de facto a acestui principiu esențial.</p> <p>Art. 13 alin. (7) lit. c) se va completa și se va expune în următoarea redacție: „b) inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale aferente serviciului furnizat/prestat, care trebuie să cuprindă informații, pentru fiecare poziție în parte, cel puțin cu privire la data punerii în funcțiune, durata totală revizuită de funcționare utilă, durata de funcționare utilă rămasă, valoarea contabilă sau justă și redevența. Bunurile urmează a fi grupate în funcție de procesul tehnologic în care sunt antrenate și caracteristicile tehnice.”</p> <p>Motivarea: Conținutul anexelor la contractele de delegare a gestiunii trebuie fie conciliate cu datele de evidență contabilă</p>	<p>214. Se acceptă parțial. Litera b) va avea următorul cuprins: „b) tarifarea echitabilă”. Nu este oportună includerea detalierei principiului la acest articol, fiind necesară detalierea la articolele privind finanțarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare (art. 35 și altele).⁷</p> <p>215. Nu se acceptă. Cuprinsul propus pentru litera b) nu este propriu pentru o lege organică (legislația primară). Astfel de instrucțiuni detaliate urmează să fie introduse în anumite reglementări adoptate de ANRE (cu ar fi regulamentul-cadru al serviciului, metodologia de calcul a tarifelor, etc.) sau instrucțiuni metodologice. În plus, redevența urmează să fie indicată în corpul contractului propriu-zis și în acordurile adiționale la acesta, și nu în anexa - inventarul bunurilor mobile și imobile, care poate doar constitui bază pentru calcularea acesteia.</p>

⁷ Cu titlu de exemplu poate fi examinată și experiența României, care la art. 7 și 37⁴ din [LEGE 241 22/06/2006 - Portal Legislativ \(just.ro\)](#) utilizează aceeași formulare și abordare (principiul tarifarea echitabilă).

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ale proprietarilor – autorități publice. Iar o situație în care patrimoniul concesionat are valoare contabilă nulă este absurdă. Ori un activ cu valoare contabilă nulă nu este funcțional și nu ar putea fi concesionat pentru prestarea unui serviciu de calitate. Propunerile de modificare includ prevederi clare privind competența proprietarilor autorități publice să efectueze reevaluarea periodică a proprietății, astfel încât redevența să poată fi calculată. Actualmente, în cazul majorității covârșitoare a localităților în care există infrastructură tehnico-edilitară destinată serviciului de alimentare cu apă și de canalizare este veche și uzată, neavând valoare amortizabilă. Iar în lipsa unor asemenea prevederi, autoritatea de reglementare nu acceptă includerea în tarife a amortizărilor calculate din surplusul de reevaluare și nici a redevențelor calculate similar amortizărilor din surplusul de reevaluare. Neinclusiunea în tarife a unei părți din amortizări și redevențele aprobate face imposibilă acumularea în fondul de dezvoltare a acestora și, respectiv, face imposibilă finanțarea investițiilor.</p> <p>Art. 13¹ se va modifica și completa după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se va completa cu un alineat nou (7¹), având următorul conținut: <p>„(7¹) Valoarea bunurilor concesionate se va determina în baza datelor istorice în cazul unui grad de amortizare contabilă de până la 50% sau, în caz contrar, conform raportului de evaluare efectuat în condițiile legii. Pentru activele cu un grad de amortizare contabilă mai mare de 50%, reevaluările trebuie făcute cu suficientă regularitate, astfel încât valoarea contabilă a bunurilor concesionate să nu difere substanțial de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă de la data reflectării acestora în anexele la contractele de delegare a gestiunii.</p>	<p>216. Nu se acceptă. Cuprinsul propus pentru alin. (7¹) nu este propriu pentru o lege organică (legislația primară). Astfel de instrucțiuni detaliate urmează să fie introduse în anumite reglementări adoptate de ANRE (cu ar fi regulamentul-cadru al serviciului, metodologia de calcul a tarifelor, etc.). În plus, pentru a evita costurile adiționale legate de re-evaluarea bunurilor, a fost exclusă limita de 30% pentru cota de dezvoltare din structura tarifului, astfel, pentru acumularea resurselor suplimentare la fondul de dezvoltare autoritatea publică locală va putea stabili un nivel mai mare a cotei de dezvoltare. Prin urmare prin oferirea posibilității stabilirii cotei de dezvoltare fără limitarea de 30% se poate atinge același obiectiv, fără ca să fie necesară re-evaluarea bunurilor.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Frecvența reevaluărilor urmează a fi decisă de către proprietarul bunurilor, dar nu poate fi mai mică decât o dată în 3 ani și mai mare decât o dată în 5 ani. Reevaluările se efectuează din contul proprietarului bunurilor.”</p> <p>Motivarea: Pe de o parte, o asemenea prevedere este necesară pentru a nu admite încălcarea regulilor de ținere a evidenței contabile prevăzute de standardele naționale de contabilitate.</p> <p>Pe de altă parte, opțiunea de ținere a evidenței bunurilor aplicând costul istoric doar până la atingerea unui grad de amortizare contabilă de 50% este dictată de situația economică reală, când valoarea bunurilor noi care urmează a fi achiziționate și/sau construite crește substanțial cu timpul din cauza inflației. Realmente, amortizările sau redevențele calculate pentru un bun existent în baza costului istoric ar permite acumularea mijloacelor financiare necesare pentru înlocuirea acestui bun doar dacă nu ar exista inflație. Devalorizarea însă face acest lucru imposibil. Activele noi au un preț mai mare decât prețul celor vechi similare. Respectiv, înlocuirea activelor vechi cu acumulări prin amortizări/redevențe determinate în baza prețului vechi nu acoperă nevoile investiționale.</p>	
	<p>• Alin. (8) se va expune în următoarea redacție:</p> <p>(8) Bunurile de retur achiziționate și/sau create în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, precum și cheltuielile capitale aferente bunurilor de retur urmează a fi transmise de către operator autorității contractante cu o frecvență anuală sau mai mare, pentru înregistrarea de către autoritatea contractantă a drepturilor de proprietate și concesiunea acestora cu</p>	<p>217. Nu se acceptă. Există 3 categorii de bunuri – de retur, de preluare și proprii. La acest alineat este vorba de fapt de bunurile de preluare (create de operator), și nu de bunurile de retur (transmise de APL). După preluarea de către APL și transmiterea lor înapoi către operator în gestiune acestea devin parte a bunurilor de retur. În afară de aceasta, formularea este una lipsită de substanță juridică referindu-se la lucruri notorii sau evidente care nu necesită reglementare sau conține reglementări incomplete și/sau confuze. De exemplu,</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>modificarea corespunzătoare a contractului de delegare a gestiunii.</p> <p>Motivarea: Este necesară precizarea faptului că anumite bunuri se încadrează la categoria bunurilor de retur, pentru a putea face referință la acestea în contractele de delegare a gestiunii și în alineatele noi ce urmează.</p> <p>• După alin. (8), se va completa cu următoarele alineate noi:</p> <p>„(8¹) Se admite amânarea transmiterii bunurilor de retur ale domeniului public sau privat achiziționate sau create de către operator pe durata unui contract de delegare a gestiunii, dacă acestea presupun înlocuiri frecvente sau care au o durată de funcționare utilă redusă. Categoriile acestor bunuri de retur, condițiile de returnare sau de casare în cazul uzării urmează a fi stabilite în contractul de delegare a gestiunii. Pentru categoriile respective ale bunurilor de retur, până la transmiterea sau casarea acestora, operatorul va asigura evidența contabilă deplină, inclusiv calculul cheltuielilor de amortizare.</p> <p>(8²) Autoritatea contractată este obligată să compenseze operatorului cheltuielile suportate pentru achiziția și/sau crearea pe durata unui contract de delegare a gestiunii a bunurilor de retur ale domeniului public, doar dacă acestea vor fi finanțate din fondurile proprii ale operatorului.”</p> <p>(8³) Bunurilor de retur ale domeniului privat achiziționate sau create de către operator pe durata unui contract de delegare a gestiunii din fondurile proprii sunt transmise autorității</p>	<p>„frecvență anuală sau mai mare” va crea loc pentru interpretare și abuz, fiind posibile cazuri când bunurile create nu vor fi transmise în termene rezonabile pentru a fi incluse în calculul redevenței, etc. Alineatul (8) curent se referă doar la bunurile domeniului public care sunt realizate de operatori în conformitate cu programele de investiții impuse prin contractul de delegare a gestiunii.</p> <p>218. Nu se acceptă. Conform art. 10 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice, bunurile domeniului public sânt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. De asemenea legea prevede că <i>bunurile domeniului public pot fi gestionate de autoritățile administrației publice centrale și locale, de instituțiile publice, de întreprinderile de stat/municipale și, în cazurile prevăzute expres de lege, de societățile comerciale.</i> În plus, dacă anumite bunuri presupun înlocuiri frecvente, acestea vor fi mai degrabă reflectate la cheltuieli.</p> <p>219. Nu se acceptă. Fondurile proprii ale operatorului sunt create din contul tarifelor colectate de la consumatori. Ar putea fi vorba de fonduri proprii doar în cazul unor operatori cu capital privat care ar investi capitaluri proprii.</p> <p>220. Nu se acceptă. A se vedea comentariul de la pct. 200.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>contractante doar cu condiția compensării costului achiziției sau creării. Dacă compensația nu va fi oferită, operatorul este scutit de obligația returnării bunurilor.”</p> <p>Motivarea: În redacția existentă, legea nu include soluții realizabile în practică pentru asemenea bunuri cum sunt contoarele sau sistemele informaționale, sau orice bunuri cu durată de funcționare utilă relativ mică, cum ar fi cazul armăturilor de închidere și hidranților, care sunt foarte numeroase și îngreunează enorm de mult procedura de transmitere și calcul a redevențelor. În anumite situații, acestea se deteriorează complet și își încetează existența sau se uzează într-o proporție substanțială până a putea fi realizată transmiterea către autoritatea contractantă.</p> <p>Totodată, transmiterea bunurilor de retur este obligatorie în cazul bunurilor domeniului public, cel puțin la încetarea contractului de delegare a gestiunii. Iar în cazul bunurilor domeniului privat autoritățile pot decide transmiterea lor în proprietatea operatorului. Un caz particular ar fi și achiziționarea sau crearea de către operator a unor bunuri de retur din fondurile proprii.</p> <p>În alineatele noi sunt acoperite toate aceste lacune.</p>	
	<p>• Alin. (11) se va expune în următoarea redacție: „(11) Redevența pentru concesiunea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se aprobă expres atât în actul administrativ de aprobare a delegării gestiunii sau modificărilor la contractele de delegare a gestiunii, cât și în contractul de delegare a gestiunii serviciului public.”</p>	<p>221. Se acceptă parțial. Alin. (11) va avea următorul cuprins: „(11) Redevența pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se stabilește în contractul de delegare a gestiunii/de concesiune a bunurilor, la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri sau la alt nivel, dacă se justifică economic. În cazul în care echivalentul amortizării bunurilor transmise nu acoperă serviciul datoriei aferent împrumuturilor pentru finanțarea investițiilor puse în funcțiune,</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Motivarea: La fel ca și dreptul de înființare, organizare, coordonare, monitorizare și control al funcționării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în esență, și aprobarea unui anumit nivel de redevență constituie un drept exclusiv al autorităților publice care dețin în proprietate bunurile concesionate pentru a asigura funcționarea serviciului public. Decizia de investiție a unui primar sau a unei alte persoane cu funcție publică cu dreptul de a semna un contract de delegare a gestiunii urmează a fi însoțită și de o aprobare a elementelor cheie ale contractului ce urmează a fi semnat. Pe de altă parte, nivelul redevenței are impact indirect și pe nivelul cheltuielilor aprobate din bugetele publice, un nivel mai înalt al redevențelor micșorează necesarul de mijloace bugetare pentru investiții în infrastructura publică și invers. Respectiv, actul adoptat de organele deliberative ale administrației publice locale sau de către Guvern trebuie să includă expres mărimea redevențelor ce urmează trecute în contractele de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	<p>nivelul anual al redevenței trebuie să fie egal cu serviciul datoriei aferent împrumuturilor date, cu condiția că valoarea recuperată nu poate fi mai mare decât valoarea lui inițială.” Subliniem faptul că legea și actualmente permite stabilirea redevenței și la alt nivel decât cel calculat similar amortizării, dacă este justificat economic (conform explicațiilor oferite de ANRSC, în România de obicei alt nivel dacă este justificat economic este mai mic decât nivelul amortizării, atunci când se depășește nivelul de suportabilitate).</p>
	<p>• După alin. (11), se va completa cu următoarele alineate noi:</p> <p>(11¹) Nivelul anual al redevenței se determină similar amortizării bunurilor concesionate, ca raport dintre valoarea contabilă a bunurilor și de durata de funcționare rămasă a activelor respective exprimată în ani sau la alt nivel justificat economic și nu poate fi mai mic decât obligația de a efectua vărsăminte în fondul de dezvoltare, astfel încât acumulările în fondul de dezvoltare să acopere cuantumul aprobat al angajamentelor operatorului sau autorității/autorităților contractante în cadrul proiectelor investiționale aprobate corespunzător, inclusiv de onorare a serviciului datoriei aferent</p>	<p>222. Nu se acceptă. Propunerea nu ține cont de acceptarea introducerii cotei de dezvoltare ca sursă de formare a fondului de dezvoltare, care este aprobată de autoritatea deliberativă a APL în baza unui studiu, iar limita de 30% din valoarea tarifului cu care se opera în prima versiune a fost exclusă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>împrumuturilor pentru finanțarea/cofinanțarea proiectelor de investiții.</p> <p>(11²) Redevențele sunt incluse în tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare la valoarea totală egală cu suma celor aprobate conform fiecărui contract de delegare a gestiunii în parte, cu condiția că, la începutul anului pentru care sunt aprobate redevențele, în fondul/fondurile de dezvoltare nu există sold de mijloace bănești nerezervate anumitor proiecte investiționale sau pentru rambursarea împrumuturilor investiționale. În cazul existenței unui sold de mijloace bănești nerezervate pentru proiecte investiționale sau pentru rambursarea împrumuturilor investiționale, redevențele urmează a fi incluse în tarife în mărimea diminuată cu valoarea unui asemenea sold.</p> <p>Motivarea: Există două surse de investiții în sectorul de apă și canalizare. Prima ar fi bugetele publice, la valoarea cheltuielilor aprobate pentru acest domeniu, dar fără a include mijloacele din fondurile de dezvoltare create de către autoritățile contractante. Iar cea de-a doua ar fi componenta redevențelor din tarifele aprobate și realmente aplicate.</p> <p>Finanțarea din bugetele publice este limitată și nu acoperă nevoile reale, în special din cauza deficitul enorm cu care sunt de regulă aprobate bugetele, mărimea relativ mică a cheltuielilor aprobate pentru investiții în sistemele de alimentare cu apă și de canalizate, dar și din cauza că preferințele țin de extinderea ariei de acoperire cu servicii și mai puțin de renovare, modernizare și înlocuiri în ariile existente de operare.</p> <p>Finanțarea din tarife, deci în esență din contul consumatorilor, este un mecanism puțin sau deloc funcțional,</p>	<p>223. Nu se acceptă. Propunerea nu se înscrie în situația actuală care demonstrează o lipsă acută de resurse financiare pentru investiții în sector. În majoritatea cazurilor a operatorilor/APL nu sunt stabilite încă fonduri de dezvoltare. Considerăm că includerea unei astfel de prevederi poate crea premise pentru interpretarea extensivă și poate limita acumulările de fonduri pentru viitoare investiții care sunt atât de necesare pentru sector.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>din mai multe motive. Primul ar fi neexecutarea de către APL-uri a Legii cu privire la delimitarea proprietății publice 29/2018 și neaprobarea pe scară largă a contractelor de delegare a gestiunii și redevențelor. Altele ar fi intervenția autorității de reglementare la valoarea redevențelor acceptată a fi inclusă în tarife.</p> <p>Pentru moment nu există nici fonduri de dezvoltare create și active, nici redevențe (cu mici excepții) aprobate în componența tarifelor. Respectiv, nu există nici acumulările din redevențe în conformitate cu legea în vigoare. Reiterăm, că în cazul redevențelor, posibilitatea reală a acumulărilor o oferă doar redevențele incluse în componența tarifelor aprobate și puse în aplicare și nici într-un caz nu redevențele la valoarea aprobată prin contractele de delegare a gestiunii, care pot fi mai mari decât cele aprobate.</p> <p>Finanțarea investițiilor din contul tarifelor va fi minimă și neconformă cu legea atât timp cât nu este asigurată includerea în tarife a redevențelor în cuantum exact în care au fost aprobate de către autoritățile contractante, excepție făcând doar cazul în care acumulările existente la fondul/fondurile de dezvoltare nu au fost sau nu se preconizează a fi valorificate.</p> <p>Lucrurile se agravează atunci când sunt contractate împrumuturi investiționale cu maturitate mai mică decât durata de funcționare utilă a viitoarelor imobilizări, care sunt imposibil de rambursat, deși sunt necesare și agreeate și garantate de către autoritățile publice.</p> <p>Toate acestea impun adaptarea legii astfel, încât să existe flexibilitate și posibilitatea ajustării redevențelor, atât în sensul creșterii, cât și reducerii, însă doar într-un mod controlat, bazat pe o prevedere legală.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Art.15 alin. (2) se va completa cu literele l) și m), având următorul conținut:</p> <p>„lit. l) să solicite de la întreprinderile de producere și de prestări servicii, declarația pe proprie răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere.</p> <p>„lit. m) să solicite de la consumatori Ancheta privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Motivare: Prezentarea de către administratorii agenților economici a Anchetei privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare și a Declarației pe propria răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere, la etapa de încheiere și/sau reîncheiere a contractelor de prestare/furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare cu consumatorii alții decât cei casnici, în special de la agenții economici (consumatori) care desfășoară activitate de producere și întreprinderile industriale, cum ar fi: fabricile de prelucrare a pielii, fabricile de producere a hârtiei, lemnului, produselor petroliere, producerea sticlei și oglinzilor, covoarelor, lactatelor, panificației, prelucrarea peștelui și procesarea cărnii, producerea vinului, divinului, berii, alcoolului, etc., va contribui la conștientizarea acestora, ca să nu prezinte informații false și/sau date eronate, vizavi de domeniul de activitate prestat, respectiv, despre volumele de apă utilizate/evacuate și cantitatea de deșeuri de producere formate, metoda de utilizare/prelucrare etc., precum și la achitarea în bugetul statului a taxelor și impozitelor în volum deplin în</p>	<p>224. Se acceptă. Litera l) va avea următorul conținut: „l) să solicite de la consumatorii care activează în sectoarele de producere și de prestări a serviciilor declarația pe proprie răspundere privind utilizarea apei și gestionarea apelor uzate;”</p> <p>225. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>funcție de volumele de apă utilizate efectiv din sistemul centralizat și din fântânile arteziene proprii.</p> <p>Obligativitatea completării Declarației și Anchetei de către administratorii agenților economici va conduce la ridicarea responsabilității acestora în vederea prezentării informațiilor și documentelor veridice aferente domeniului de activitate prestat cu privire la domeniul utilizării apei subterane, apei potabile, epurării apelor uzate la stațiile proprii de epurare, gestionării deșeurilor de producere, excluderii procesului de deversare a acestora în sistemul de canalizare cu încălcarea prevederilor actelor normative, excluderii furturilor, excluderii procesului de captare a apelor subterane.</p> <p>Deținerea informațiilor veridice ar facilita activitatea operatorului în cazuri de intervenție operativă a specialiștilor și luarea măsurilor necesare în scopul protecției mediului, precum și la dezvoltarea sistemelor de canalizare.</p>	
	<p>Art. 16 alin. (1) de completat cu lit. g) în următoarea redacție:</p> <p>„g) să stabilească periodicitatea citirii indicațiilor contorului”</p> <p>Motivarea: acest drept îi conferă operatorului posibilitatea de eficientizare a activității, prin stabilirea periodicității citirii indicațiilor contoarelor, astfel încât să acopere toate categoriile de consumatori.</p>	<p>226. Se acceptă parțial. Litera g) va avea următorul cuprins:</p> <p>„g) să stabilească, de comun acord cu consumatorul, periodicitatea citirii contorului”. Periodicitatea citirii contorului are un impact direct asupra periodicității achitării facturilor pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare fiind astfel un element fundamental al contractului de prestări servicii semnat între operator și consumator. Periodicitatea poate însemna nu doar în care perioadă a lunii are loc citirea contorului și și citirea acestuia la perioade mai mari, cam ar fi odată la două luni, trimestrial, semestrial, o dată în an. Prin urmare este necesar ca în privința periodicității să fie un acord cu consumatorul.</p>
	<p>Art.17</p>	<p>227. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>• lit. e) după sintagma „pentru citirea indicațiilor contorului de apă” de completat cu sintagma „ inspectarea rețelelor interne ale consumatorului”.</p> <p>Motivarea: modificarea propusă permite operatorului să constate că rețelele ingineresti interne ale consumatorului sunt construite în corespundere cu proiectul, adițional ar permite constatarea consumului fraudulos a serviciului public de către consumatori.</p> <p>• se va completa cu lit. o), p), q) după cum urmează:</p> <p>„lit. o), să proiecteze, construiască și să exploateze stații de epurare locale/proprie, să acumuleze și să prelucreze deșeurile/nămolurile de producere, dacă domeniul de activitate este de producere și de prestare servicii, cu respectarea prevederilor regulamentelor privind recepționarea apelor uzate în sistemul public de canalizare.</p> <p>„lit. p) să prezinte la contractarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și/sau la solicitarea operatorului declarația pe proprie răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere.</p> <p>„lit. q) să prezinte la contractarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și/sau la solicitarea operatorului Ancheta privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Motivare: Responsabilizarea agenților economici care au domeniul de activitate de producere (precum: fabrici de prelucrare a pieilor, fabrici de producere a hârtiei, lemnului, tutunului, produselor petroliere, producerea sticlei și oglinzilor, producerea covoarelor, producerea lactatelor și uleiurilor,</p>	<p>228. Se acceptă. Litera o) va avea următorul cuprins: „o) să asigure proiectarea, construcția și operarea stațiilor/instalațiilor de epurare/pre epurare locale/proprie și prelucrarea deșeurilor/nămolurile de producere cu respectarea prevederilor regulamentelor privind recepționarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, dacă activează în sectoarele industriale și cele din domeniul deservirii pentru care este obligatorie asigurarea pre epurării/epurării apelor uzate;”</p> <p>229. Se acceptă.</p> <p>230. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>panificației, prelucrarea peștelui, procesarea cărnii, producerea vinului, divinului, berii și alcoolului, creșterea păsărilor și animalelor, prelucrarea metalelor etc.) să proiecteze, construiască și să exploateze stații de epurare locale/proprie, să acumuleze și să prelucreze deșeurile/nămolurile de producere.</p> <p>Respectiv, acestea să nu fie deversate pe soluri, în apele de suprafață și/sau cu apele uzate în sistemul public de canalizare, care conduc la perturbarea proceselor tehnologice la SE urbane și rurale.</p> <p>Această obligativitate va contribui la prevenirea efectelor negative și periculoase sau nedorite al apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți asupra întregului sistem de canalizare și la prevenirea dificultăților în funcționarea complexului de instalații ale stațiilor de epurare și a proceselor tehnologice de epurare a apelor uzate la stațiile de epurare urbane/rurale; îmbunătățirea eficienței de epurare/procentul de reducere a poluanților din apele uzate și asigurarea conformării parametrilor de calitate la valoarea concentrației stabilite în HG nr. 950/2013; de funcționare a rețelei de canalizare; reducerea sarcinii, cauzate de deșeurile industriale care nu sunt gestionate corespunzător; reducerea poluării mediului prin prevenirea impactului negativ al apelor uzate industriale asupra mediului acvatic și a funcționării normale a corpurilor de apă; și protejarea sănătății angajaților care exploatează sistemul de canalizare și stațiile de epurare a apelor uzate.</p> <p>Întreprinderile care desfășoară activități de producere (industriile) și de prestare servicii (ex: spălătorii auto, curățătorii etc.) trebuie să construiască și să pună în exploatare stații de epurare proprii/locale doar pentru epurarea apelor uzate rezultate urmare a proceselor tehnologice de producție/prestare</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>servicii în scopul asigurării normative a CMA la deversarea acestora în sistemul public de canalizare conform prevederilor anexei nr. 1, aprobată prin HG nr. 950/2013 și a normativelor CMA elaborate în conformitate cu anexa nr. 6 din hotărârea menționată și/sau direct în emisar/râu, în conformitate cu prevederile anexei nr. 2 aprobată prin HG nr. 950/2013 și/sau anexelor nr. 1-8 din HG nr. 802/2013 și a Ghidului pentru aplicarea celor mai bune tehnici disponibile pentru emisiile de apă uzată din industria alimentară, aprobat prin Ordinului nr. 61 din 10.09.2014 al Ministerului Mediului al R. Moldova.</p>	
	<p>• Art. 17 alin. (7) sintagma „racordarea” de substituit cu „bransarea”.</p> <p>Motivare: utilizarea uniformă a noțiunilor pe tot parcursul Legii nr.303/2013</p>	<p>Art. 17 nu are alin. (7). Probabil se referă la art. 19.</p> <p>231. Nu se acceptă. Nu se încadrează în obiectivul prezentului proiect de lege, care are ca scop operarea unor modificări fundamentale pentru îmbunătățirea sistemului de guvernanta și de reglementare sectorului de alimentare cu apă și de canalizare, iar modificările de natură redacțională sau mai puțin critice urmând să facă obiectul unui alt proiect de lege separat.</p>
	<p>Art. 23</p> <p>• alin. (3) după sintagma „prevenit în prealabil” se completează cu „prin intermediul facturilor de plată/fiscale”</p> <p>Motivare: Consumatorul, odată cu primirea facturii, va fi avizat despre acțiunile operatorului privind deconectarea acestuia urmare a neachitării în termen a facturii expuse spre plată. Modificarea propusă va conduce la reducerea cheltuielilor financiare și de timp.</p> <p>• alin. (3) lit. a) după sintagma „exploatare tehnică” de completat cu sintagma „precum și neîndeplinirea prescripțiilor operatorului”.</p>	<p>232. Nu se acceptă. Ar putea duce la o limitare a drepturilor prevăzute de legislație, iar expedierea facturii de plată/fiscale nu poate confirma recepționarea acesteia. În plus conținutul acesteia este unul standardizat. De asemenea factura fiscală poate fi electronică.</p> <p>233. Se acceptă parțial. Lichidarea nerespectării regulilor de exploatare tehnică și prescripțiile operatorului se suprapun, or prescripțiile operatorului tot la lichidarea nerespectării regulilor de</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Motivarea: completarea propusă va responsabiliza consumatorul, în vederea îndeplinirii solicitărilor operatorului.</p>	<p>exploatare tehnică se vor referi. Se propune următoarea redacție pentru litera a):</p> <p>„a) starea tehnică nesatisfăcătoare a rețelelor și instalațiilor de alimentare cu apă și/sau de canalizare, aflate în administrarea consumatorului și neîndeplinirea de către acesta a prescripțiilor operatorului privind lichidarea nerespectării regulilor de exploatare tehnică;”</p> <p>Alternativ:</p> <p>„a) starea tehnică nesatisfăcătoare a rețelelor și instalațiilor de alimentare cu apă și/sau de canalizare, aflate în administrarea consumatorului, și refuzul acestuia de a lichida nerespectării regulilor de exploatare tehnică în conformitate cu prescripțiile operatorului;”</p>
	<p>Art. 26</p> <ul style="list-style-type: none"> • alin. (7) sintagma „de expertiză” se substituie cu „periodică” și sintagma „desemnate” de substituit cu „acreditate”. • alin. (8) sintagma „verificare” se substituie cu „expertiză”. <p>Motivare: Utilizarea uniformă a noțiunilor pe tot parcursul Legii 303/2013.</p>	<p>234. Nu se acceptă. Nu se încadrează în obiectivul prezentului proiect de lege, care are ca scop operarea unor modificări fundamentale pentru îmbunătățirea sistemului de guvernanță și de reglementare sectorului de alimentare cu apă și de canalizare, iar modificările de natură redacțională sau mai puțin critice urmând să facă obiectul unui alt proiect de lege separat.</p>
	<p>Art. 35 se va expune în următoarea redacție:</p> <p>(1) În activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se supun reglementării următoarele tarife:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Tariful pentru serviciul public de alimentare cu apa potabilă; b) Tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică; c) Tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate; 	<p>235. Nu se acceptă expunerea articolului într-o redacție nouă. În procesul de avizare și de consultare publică, a fost înaintată și fost acceptată propunerea privind aprobarea tarifelor pentru operatorii titularii de licență, care va avea loc direct de către Agenție. De asemenea nu sunt acceptabile elementele care sugerează sau se bazează pe trecerea la tarifarea pe baza planurilor de afaceri. Subliniem faptul că în România există două metodologii alternative care pot fi aplicate, Metodologia aprobată prin Ordinul 65/2007 și metodologia pe baza strategiei tarifare aferentă planurilor de afaceri</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>d) Tarif de producere și/sau transportare a apei aplicat în punctele de injecție în conductele de transport spre sistemele de apă care asigură redistribuirea sau în punctele de intrare în rețelele de distribuție în limita ariei de operare;</p> <p>e) Tarif de transport după punctul de injecție în conducta de transport spre sistemele de apă în care apa urmează a fi redistribuită.</p> <p>f) Tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii</p> <p>(2) Tarifele se determină în baza cheltuielilor și cantității serviciilor prognozate pentru o perioadă de 12 luni ce urmează după luna de calcul.</p> <p>(3) Tarifele se aplică per „m3” de servicii prestate.</p> <p>(4) Tarifele se determină cu aplicarea particularităților stabilite de metodologia tarifară aprobată de Agenție, în temeiul planurilor de afaceri aprobate corespunzător sau, în cazul operatorilor responsabili de valorificarea fondurilor destinate finanțării investițiilor conform unor strategii naționale, tarifele se vor determina conform modalității de calcul prevăzută în strategiile de tarifare aferente planurilor de afaceri aprobate corespunzător.</p> <p>(5) Tarifele prevăzute la alin. (1) lit. a)-e) se aprobă de către autoritățile investite cu acest drept fără taxa pe valoarea adăugată. Taxa pe valoarea adăugată se aplică de către operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu legislația fiscală.</p> <p>(6) Tariful prevăzut la alin. (1) lit. f) se determină conform metodologiei tarifare pe baza tarifelor aprobate corespunzător prevăzute la alin. (1) lit. d) și e) și se aprobă prin contractele încheiate între operatorii care asigură transportul producerea</p>	<p>aprobată prin Ordinul 230/2022. Astfel operatorii cu capacități mai mici nu sunt forțați să aplice metodologia anterioară, care există în paralel cu noua metodologie. Considerăm că propunerile înaintate de a trece la tarifarea pe baza strategiei tarifare aferente planului de afaceri pentru toți operatorii nu țin cont de capacitățile reduse a multor operatori datorate fragmentării excesive a sectorului și a administrației publice locale. Legea trebuie să fie aplicabilă tuturor operatorilor, nu doar celor licențiați sau care au capacități mai sporite.</p> <p>Deși articolul nu se acceptă a fi redat în redacție nouă, însă au fost acceptate unele elemente din propunerea de la acest punct, cum ar fi stabilirea în lege a includerii în tarif a cheltuielilor de personal care să ia în considerare convențiile colective etc. De asemenea a fost acceptată sugestia de a prevedea că nivelul redevenței se include în mărimea aprobată de consiliul local și propunerea de a prevedea că tarifele înaintate și cele aprobate trebuie să asigure viabilitatea economică a operatorilor, etc.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii cu operatorii care asigură redistribuirea apei.</p> <p>(7) Tarifele determinate în baza metodologiei tarifare vor avea următoarele componente obligatorii și repere de calcul:</p> <p>a) Cheltuielile de procurare a apei, excluzând cheltuielile care se referă la volumul apei care nu aduce venit care depășește nivelul reglementat, corelate cu planurile de afaceri aprobate corespunzător;</p> <p>b) Cheltuielile curente pentru materiale, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;</p> <p>c) Cheltuielile curente de personal, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, care vor include atât remunerarea muncii, cât și obligațiunile privind asigurările sociale ale angajatorului, la valoarea estimată pornind de la numărul, structura și calificarea personalului necesar conform planului de afaceri, în limita cheltuielilor determinate cu aplicarea salariului minim la nivel de entitate stabilit în conformitate cu legislația muncii, a coeficienților de complexitate și de multiplicare care nu vor depăși nivelul obligatoriu stabilit prin convenții colective sau, în lipsa convențiilor colective, a coeficienților recomandați de guvern, cu includerea salariului suplimentar prevăzut de legislație, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;</p> <p>d) Cheltuielile curente pentru energia electrică la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate,</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>precum și excluzând cheltuielile care se referă la volumul apei care nu aduce venit care depășește nivelul reglementat, corelat cu planurile de afaceri aprobate corespunzător;</p> <p>e) Cheltuielile privind serviciile terților destinate întreținerii și exploatării sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea immobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;</p> <p>f) Cheltuielile specifice proceselor de distribuție și administrative, fără a include orice cheltuieli incluse la alte tipuri, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>g) Amortizarea immobilizărilor corporale și necorporale deținute cu drept de proprietate de către operatorul cu care a fost încheiat un contract de delegare a gestiunii și care nu fac parte din sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare, determinată în baza datelor contabile, cu respectarea politicilor contabile valabile aprobate la nivelul entității, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>h) Amortizarea immobilizărilor corporale și necorporale care fac parte din sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare ale entității sau subdiviziunii specializate a autorității publice locale care asigură gestiunea directă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, determinată în baza datelor contabile, cu respectarea politicilor contabile valabile aprobate la nivelul entității sau subdiviziunii, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>i) Amortizarea bunurilor de retur transmise operatorului conform contractului de delegare de către autoritatea</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>contractantă, achiziționate sau create și puse în funcțiune pentru a fi utilizate doar în scopurile prevăzute de contractul de delegare a gestiunii, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>j) Cheltuielile amânate determinate în conformitate cu standardele de contabilitate și politicile contabile valabile aprobate la nivelul entității, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>k) Redevența, la valoarea aprobată prin actele de dispoziție ale autorității contractante, trecută în contractele de delegare a gestiunii, prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>l) Cheltuielile privind impozitele și taxele, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>m) Alte cheltuieli operaționale, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>n) Cheltuielile necesare totale determinate de către operator sau cheltuielile reglementate totale determinate de către Agenție, care se vor determina ca sumă a componentelor de cheltuieli de mai sus;</p> <p>o) Profitul rezonabil, care se va determina prin aplicarea ratei profitului rezonabil la cheltuielile necesare totale sau cheltuielile reglementate totale. Nivelul exact al ratei profitului rezonabil se va stabili în planurile de afaceri aprobate corespunzător, dar nu poate depăși nivelul de 5% din cheltuielile reglementate totale;</p> <p>p) Corecții, determinate de către autoritatea de reglementare sau de cea abilitată cu dreptul de aprobare a tarifelor. Corecțiile luate în calculul unui tarif nu pot depăși valoarea profitului rezonabil. Dacă acestea depășesc valoarea profitului rezonabil, Agenția poate aplica măsura eșalonării, retragerii licenței și/sau</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>se poate adresa instanțelor de judecată în privința recuperării prejudiciului cauzat de operator;</p> <p>q) Profitul ajustat, care se va determina ca sumă a profitului reglementat și a corecțiilor;</p> <p>r) Cota de dezvoltare, la valoarea aprobată prin actele de dispoziție ale autorității contractante, trecută în contractele de delegare a gestiunii, prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>s) Venit necesar determinat de operator sau venitul ajustat determinat de Agenție, care se va determina ca sumă a cheltuielilor reglementate totale și profitului ajustat.</p> <p>(8) Tarifele înaintate spre aprobare și tarifele aprobate trebuie să asigure viabilitatea economică a operatorilor prestatori ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, interesele consumatorilor, inclusiv un nivel rezonabil de suportabilitate, precum și protecția mediului, inclusiv conservarea resurselor de apă.</p> <p>(9) Fundamentarea tarifelor se face pe baza consumurilor normate de materii prime, materiale și energie, a statelor de personal și altor repere, cu aplicarea prețurilor, valorilor unitare, ratelor sau nivelelor de transformare în costuri corespunzătoare perioadei în care se vor aplica tarifele.</p> <p>(10) Tarifele medii anuale nu pot fi mai mici decât costul unitar necesar prognozat.</p> <p>(11) În cazul unor tarife mai mici decât costul unitar efectiv, operatorii sunt în drept să suspende plata cotei de dezvoltare și, după caz, a redevențelor.</p> <p>(12) Tarifele se aprobă la nivelul celor medii pentru toate categoriile de consumatori. Se admite aprobarea tarifelor diferențiate cu compensare încrucișată între consumatorii</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>casnici și cei non casnici în limita unui tip de serviciu, în cazul în care anterior acestea au fost aprobate diferențiat, iar o egalare a tarifelor pentru ambele categorii de consumatori poate produce o depășire a nivelului maximal admis al suportabilității, precum și în cazul în care diferențierea este justificată prin strategia de mediu locală, astfel încât prin tarifele diferențiate să fie facilitată conservarea resurselor de apă și poluarea mediului.</p> <p>(13) Tarifele aprobate pentru consumatorii casnici nu pot fi mai mari decât mărimea care corespunde nivelului maximal al suportabilității stabilit prin prezenta lege iar dacă există o aprobare în acest sens, cel stabilit de către autoritatea contractantă sau autoritatea care asigură gestiunea directă.</p> <p>(14) Dacă nivelul maximal al suportabilității nu este atins, autoritățile publice investite cu dreptul de aprobare a tarifelor urmează să reducă treptat diferența dintre tariful diferențiat aprobat pentru consumatorii casnici și tariful mediu pentru fiecare tip de serviciu în parte, până la egalarea acestora sau până la un nivel care ar corespunde strategiei de mediu locale, astfel încât prin tarifele diferențiate să fie facilitată conservarea resurselor de apă și poluarea mediului.</p> <p>(15) Tarifele furnizate la nivel de raion, municipiu și oraș, se determină anual de către operator și se prezintă Agenției pentru avizare, iar consiliului local, asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern – pentru aprobare.</p> <p>(16) Tarifele pentru serviciile prestate de către un operator regional în raza mai multor unități administrativ-teritoriale printr-un singur sistem neîntrerupt de alimentare cu apă sau de canalizare, urmează a fi determinate și propuse spre aprobare de către un asemenea operator la un nivel identic pentru toate</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>unități administrativ-teritoriale asigurate cu servicii printr-un singur sistem.</p> <p>(17) Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de avizare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite către consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern un aviz privind tarifele medii determinate cu aplicarea cerințelor stabilite de prezenta lege și orice acte normative aplicabile.</p> <p>(18) Operatorul este obligat să prezinte Agenției și consiliului local, asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern, în termen de până la 3 zile lucrătoare, informațiile solicitate suplimentar necesare pentru stabilirea consumurilor reale și cheltuielilor pentru desfășurarea activității și a corectitudinii calculării tarifelor reglementate.</p> <p>(19) Consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la data primirii de la Agenție a avizului privind cuantumul tarifelor, va aproba tarifele avizate de Agenție și le va publica în sursele mass-media locale.</p> <p>(20) În cazul gestiunii delegate, dacă consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern aprobă tarife sub nivelul celor prevăzute în avizul Agenției, autoritatea contractantă este obligată să stabilească în decizia de aprobare a tarifelor sursa și suma concretă ce urmează a fi alocată operatorului din bugetul autorității contractante pentru acoperirea veniturilor ratate de către operator din cauza aprobării tarifelor sub nivelul avizat.</p> <p>(21) În cazul în care tarifele prezentate în avizul Agenției nu vor fi aprobate de către consiliul local, asociația de dezvoltare</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>intercomunitară sau agenția desemnată de guvern în termenul stabilit, operatorul se va adresa Agenției, care, în termen de 15 zile calendaristice de la data adresării motivate de către operator, va aproba și va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova tarifele avizate anterior.</p> <p>(22) În cazul în care consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern, în conformitate cu legea, va delega Agenției dreptul de aprobare a tarifelor, operatorii vor prezenta, iar Agenția va examina și va aproba tarifele în termenul stabilit pentru emiterea avizului, ținând cont de termenul suplimentar motivat necesar pentru examinarea tarifelor, dar nu mai mult de 90 de zile calendaristice, publicând hotărârea de aprobare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(23) La expirarea a 90 de zile calendaristice de la data înregistrării unei cereri de aprobare a tarifelor depusă de către un operator, Agenția este obligată să emită o hotărâre motivată de aprobare a tarifelor sau de respingere a cererii operatorului.</p> <p>(24) Modificarea pe parcursul unei luni a nivelului cheltuielilor cu personalul, pentru energia electrică, materiale sau servicii terților destinate întreținerii și exploatării sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, pe fiecare tip în parte cu peste 10% sau cu peste 5% pe toate în ansamblu, constituie temei pentru ajustarea extraordinară a tarifelor.</p> <p>(25) Ajustarea extraordinară a tarifelor se face în temeiul cererii operatorului și se examinează în regim simplificat, doar pe componenta de cheltuieli invocată în cerere, fără aviz din partea Agenției. Autoritatea investită cu dreptul de aprobare a tarifelor este obligată să adopte o decizie de aprobare a tarifelor conform unei proceduri de ajustare extraordinară sau de</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>respingere a cererii de ajustare extraordinară a tarifelor în termen de cel mult 30 de zile calendaristice.</p> <p>(26) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică furnizată la nivel de raion, municipiu și oraș se determină de către operatori în conformitate cu metodologia tarifară, se aprobă de către Agenție în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(27) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatori la nivel de sat și comună sunt examinate și aprobate de consiliile locale respective, sunt publicate în mass-media locală și sunt afișate la sediile operatorilor.</p> <p>Motivarea: Propunerea a fost formulată astfel, încât să minimizeze riscul insolvenței operatorilor din cauza reglementărilor tarifare, precum și pentru a asigura continuitatea și dezvoltarea durabilă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	
	<p>La art. 36^A:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alin. (5) lit. d) se va completa la final cu următoarea sintagmă: „în mărimea determinată ca produsul dintre valoarea per metru cub acceptată în calculul tarifelor și cantitatea efectivă a serviciilor, pentru fiecare lună în parte” • alin. (5) se va completa cu următoarea literă: „d') cota de dezvoltare, aprobată corespunzător și luată în calculul tarifelor, în mărimea determinată ca produsul dintre valoarea per metru cub acceptată în calculul tarifelor și cantitatea efectivă a serviciilor, pentru fiecare lună în parte;” 	<p>236. Nu se acceptă. Propunerile nu sunt corespunzătoare pentru nivelul de reglementare a unei legi organice. Aceste specificații trebuie să fie incluse în metodologie sau alte reglementări subordonate legii.</p> <p>237. Nu se acceptă. Propunerile nu sunt corespunzătoare pentru nivelul de reglementare a unei legi organice. Aceste specificații trebuie să fie incluse în metodologie sau alte reglementări subordonate legii.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> • alin. (6) se va expune în următoarea redacție: „(6) Redevența și cota de dezvoltare de către operator în Fondul de dezvoltare doar dacă vor fi luate în calculul tarifelor și doar dacă cheltuielile operaționale sunt acoperite integral. Obligația de plată în Fondul de dezvoltare a redevențelor este prioritară în comparație cu cota de dezvoltare.” • se va completa următoarele alineate: „(6¹) În cazul în care veniturile acoperă cheltuielile necesare efective și doar o parte din obligația de plată a cotei de dezvoltare, atunci obligația de plată a cotei de dezvoltare se va reduce proporțional cu deficitul înregistrat. (6²) În cazul în care veniturile acoperă cheltuielile necesare efective fără redevențe, doar o parte din obligația de plată a redevenței, obligația de plată a cotei de dezvoltare se va anula, iar cea de plată a redevențelor se va reduce proporțional cu deficitul înregistrat.” <p>Motivare: Modificările propuse la acest articol completează modificările propuse la art. 4 și 35.</p>	<p>238. Nu se acceptă. Redevența și cota de dezvoltare au o destinație specială și nu pot fi folosite pentru acoperirea cheltuielilor operaționale de către operator. Este necesară modificarea legii (și s-au propus și acceptat unele soluții) pentru asigurarea cheltuielilor operaționale, dar considerăm inacceptabilă condiționarea sau limitarea vărsărilor în fondul de dezvoltare, astfel fiind compromisă însăși ideea și principiile de stabilire a acestui mecanism.</p>
<p>S.A. "Apă Canal Chișinău" (nr. 01-17240 din 26.12.2023), avizare repetată</p>	<p>S.A. „ Apă-Canal Chișinău” exprimă dezacordul cu proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare, cu privire la modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare) odată cu respingerea obiecțiilor și propunerilor la proiectul Legii (număr unic 783/MIRD/2023), înaintate de către operatorul serviciului public prin scrisoarea nr. 01/13735 din 27.09.2023, și anume: de modificare a art. 2 alin. (2), alin. (3), art. 3, art. 4, art. 6, art. 7, art. 8, art. 13, art. 13¹, art. 16, art. 17, art. 23, art. 26, art. 36¹.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În acest context, S.A. „Apă -Canal Chișinău” susține obiecțiile la proiectul de lege, prezentate anterior, deoarece:</p> <p>1. Este păstrată posibilitatea autorității de reglementare de menținere sau aprobare a noilor reglementări proprii, cu mecanisme de plafonare artificială a cheltuielilor acceptate în scopuri tarifare. În special, nu va fi exclus la nivel de lege mecanismul de aprobare a setului de cheltuieli numit de către ANRE „de bază”, prin formulă care nu ține cont de realitățile din fiecare an și mai mult ca atât, astăzi, include componentă de „eficientizare” prin limitarea an de an a categoriilor respective de cheltuieli;</p> <p>2. Este inclusă prevederea nouă la art. 35 alin. 3¹, prin care tarifele urmează să asigure viabilitatea operatorilor. Însă, legea nu definește viabilitatea și păstrează dreptul ANRE de a defini orice noțiune, aplicând „principiul eficienței maxime la cheltuieli minime la calcularea și la aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare”, care s-a dovedit a fi unul arbitrar.</p> <p>În redacția existentă a legii, art. 35 alin. (4) lit. b), este definit principiul conform căruia tarifele trebuie să asigure „desfășurarea unei activități eficiente și profitabile ce ar oferi operatorului posibilitatea de a acoperi consumurile și cheltuielile sale justificate necesare pentru desfășurarea activității reglementate și recuperarea mijloacele financiare investite în dezvoltarea, renovarea și reconstrucția sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare”. Totuși, existența unei asemenea prevederi nu a împiedicat ANRE să aprobe norme subordonate legii care ignoră acest principiu;</p> <p>3. Este tolerat arbitrariul autorității de reglementare, odată cu oferirea și mai multor pârghii ANRE în domeniile de</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>competență și atribuțiile exclusive ale autorităților publice locale. În speță, este acceptată fără obiecții și ajustări propunerea ANRE de a introduce art. 36² cu alin. (2), conform căruia „operatorul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare este obligat, ținând cont de strategia unității administrativ-teritoriale, de oferta și de cererea actuală și prognozată, să elaboreze și, după consultarea prealabilă cu toate părțile interesate, să prezinte Agenției spre aprobare un plan de dezvoltare a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru 3 ani”.</p> <p>Conform prevederilor actuale ale art. 8 din Legea 303/2013:</p> <p>„(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi:</p> <p>a) elaborează și implementează planuri proprii de dezvoltare și de funcționare, pe termen scurt, mediu și lung, a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu planurile urbanistice generale, cu programele de dezvoltare social-economică a unității administrativ-teritoriale, precum și potrivit angajamentelor internaționale în domeniul de protecție a mediului;</p> <p>b) înființează, organizează, coordonează, monitorizează și controlează funcționarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în condițiile legii;</p> <p>f) decid asocierea unităților administrativ-teritoriale în vederea înființării și organizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și a încurajării investițiilor în sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare;”</p> <p>Astfel, aprobarea dublă a acelorași documente de strategii este contradictorie, deoarece sarcina de prezentare</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ANRE a planurilor „coordonate” este dispusă operatorilor, însă prin același proiect de modificare a Legii este prevăzută implementarea unui sistem informațional în care aceste procese de depunere a rapoartelor urmează a fi digitalizate.</p> <p>La fel, sunt introduse competențe noi pentru ANRE și pe aspecte investiționale.</p> <p>Considerăm că aceste propuneri urmează a fi revizuite într-un cerc larg pentru a identifica divergențele esențiale.</p> <p>Totodată, prin lege este necesară implicarea în proces a autorităților publice locale, cu aprobarea planurilor de dezvoltare și investiționale la nivel local, coparticiparea la aprobarea planurilor la nivel regional, identificarea surselor financiare necesare pentru realizarea acestora, dacă tarifele și mecanismele legale de bază, care ar permite acumularea prin tarifele reglementate a acestor surse nu sunt suficiente.</p> <p>În consecința celor menționate, S.A. „Apă-Canal Chișinău” reiterează următoarele propuneri:</p>	
	<p>La Art. 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alin. (2), sintagma „centrale și locale” se va substitui cu sintagma „centrale, locale sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”; • alin. (3), se va completa după cuvântul comună cu sintagma „sau, după caz, al asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”; 	<p>239. Nu se acceptă. A se vedea argumentarea de la pct. 182.</p> <p>240. A fost acceptat din primul aviz. Comentariu valabil și pentru ale propuneri care fie au fost acceptat din prima. Era cazul ca participantul la procesul de avizare/consultare publică să considere propunerile acceptate și acele propuneri pentru care au fost oferite argumente plauzibile privind erori concrete sau motive solide de ce propunerea nu poate fi acceptată.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> • se va completa cu următorul alineat: „(5) Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare face parte din sfera serviciilor publice de gospodărie comunală, astfel cum acestea sunt definite de Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002.” <p><i>Motivarea:</i> Modificările propuse la Legea 303/2013 presupun opțiunea exercitării de către autoritățile publice a drepturilor și competențelor prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, fapt care impune o precizare la obiectul și domeniul de aplicare al legii.</p> <p>Pe de altă parte, Legea 303/2013 este legea specială în domeniul îngust al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, dar nu este singura care reglementează serviciile publice. Reglementările generale aplicate serviciilor publice de gospodărie comunală urmează a fi aplicate în cazul în care legea specială nu va include prevederile necesare, iar cea generală va reglementa aceste aspecte lipsă.</p>	<p>241. A fost acceptat din prima. Este de neargumentată și greu de înțeles de ce a fost inclus în avizul repetat.</p>
	<p>Art. 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La alin. (3), sintagma „sistem public de alimentare cu apă și de canalizare” se va substitui cu sintagma „sisteme publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare, care constituie ansambluri tehnologice și funcționale integrate care acoperă întregul circuit tehnologic, de la captarea din sursă a apei sau de punctul de intrare în sistem a apei achiziționate până la evacuarea în emisari a apelor uzate epurate sau punctul de trecere a apelor uzate într-un alt sistem de canalizare.” <ul style="list-style-type: none"> • Se vor introduce următoarele alineate: „(5) Un sistem public de alimentare cu apă și, dacă există, de canalizare, care acoperă întregul circuit tehnologic poate fi 	<p>242. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 185.</p> <p>243. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 186.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>amplasat în raza mai multor localități. În acest caz, sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare se delimitează pe unități administrativ teritoriale și după proprietar al unei părți dintr-un asemenea sistem în conformitate cu legea în vigoare cu privire la delimitarea proprietății publice.</p> <p>(6) În cadrul unui sistem public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, infrastructura urmează a fi delimitată pe etapele tehnologice de captare, tratare, transport, înmagazinare, distribuție și furnizare a apei până la punctul de delimitare, precum și pe tipurile de apă brută, potabilă și/sau tehnologică, iar în cadrul unui sistem public de canalizare, pe etapele tehnologice de colectare, transport, epurare și evacuare a apelor uzate.”</p> <p><i>Motivarea:</i> Precizarea în lege a aspectelor legate de componența și regulile de delimitare a componentelor sistemelor de apă și de canalizare este utilă și necesară atât pentru includerea și reflectarea corectă a acestora în registrul obiectelor tehnico-edilitare, în evidența contabilă, în deciziile sau hotărârile autorităților publice, în contractele de delegare a gestiunii, în calculele și analizele tehnice, în studii, etc. Totodată, asemenea prevederi au o aplicabilitate separată pentru procesul de delimitare a costurilor pe etape tehnologice pentru a fi folosite la calcul a tarifelor.</p>	<p>244. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 187.</p>
	<p>La art. 4 Noțiuni principale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de „delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare” se completează după sintagma „unitate administrativ-teritorială” cu sintagma „sau statul, direct sau prin intermediul unei asociații de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”; 	<p>245. Se acceptă parțial. A se vedea argumentele oferite la pct. 188.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Motivarea: Completările de mai sus se impun în vederea aplicării uniforme a reglementărilor cuprinse la art. 13¹ din Legea 303/2013, conform căruia bunurile pot aparține atât domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, cât și a statului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se introduce noțiunea de „<i>autoritate contractantă</i>”, în următoarea redacție: „<i>autoritate contractantă</i> – parte a contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care concesionează unui operator mijloace fixe aflate în proprietate publică, componente ale sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare. Autorități contractante pot fi atât unitățile administrativ-teritoriale, asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare sau o autoritate publică subordonată guvernului, desemnată prin hotărâre de guvern, în cazul proprietății statului”. <p>Motivarea: Noțiunea de „<i>autoritate contractantă</i>” este necesară pentru a ușura referirea simplificată la autoritățile publice care pot deține în proprietate sistemele și delega gestiunea serviciului public, pentru a fi folosită în documentația concursurilor pentru delegarea gestiunii și în contractele de delegare atribuite. A fost preluată din Legea cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii nr. 121/2018. Însă, definiția acestei noțiuni a fost adaptată specificului legii sectoriale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se introduc următoarele noțiuni: <i>asociație de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare</i> – <i>asociație a autorităților publice locale constituită în scopul</i> 	<p>246. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 189.</p> <p>247. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 190.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>înființării, organizării, finanțării, exploatării, monitorizării și controlului în comun a furnizării/prestării serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv pentru crearea, modernizarea și/sau dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare;</i></p> <p><i>plan de afaceri – document elaborat de către operator/operatorul regional, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale, agenția desemnată de guvern sau nemijlocit de guvern, sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, prin care se stabilesc obiectivele și scopurile prezente și viitoare ale operatorului legate de furnizarea/prestarea serviciului către utilizatori, strategiile și direcțiile de acțiune necesare îndeplinirii acestora, inclusiv planul de investiții prioritare pentru atingerea țintelor de conformare asumate în contractele de delegare a gestiunii, precum și în strategiile locale și/sau regionale. Planurile de afaceri se elaborează în conformitate cu metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri și se aprobă de către autoritățile administrației publice locale, agenția desemnată de guvern sau nemijlocit de guvern, sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, după caz;</i></p> <p><i>strategie locală a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice adoptat la nivelul unei unități administrativ-teritoriale prin care se stabilesc obiectivele și modul de furnizare/prestare și dezvoltare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă și de canalizare existente, precum și obiectivele înființării de noi sisteme la nivelul unității administrativ-teritoriale, corelat cu alte documente de politici</i></p>	<p>248. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 191 (se referă la toate noțiunile propuse pînă la noțiunea de loc de consum).</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>publice la nivel regional pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare elaborat cu respectarea prevederilor planului urbanistic general. Strategiile locale se elaborează în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;</i></p> <p><i>strategie regională a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice adoptat de guvern, prin care se stabilesc obiectivele și modul de furnizare/prestare și dezvoltare a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, detaliat prin programe de investiții multianuale de reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de apă și de canalizare existente, precum și obiectivele crearea de infrastructură nouă de importanță regională sau națională, corelată cu alte documente de politici la nivel național, regional și local. Strategiile regionale se elaborează de către agențiile subordonate autorității publice centrale responsabilă de domeniu, în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;</i></p> <p><i>strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare - document de politici publice elaborat și aprobat de asociația de dezvoltare intercomunitară în numele unităților administrativ-teritoriale pe care le reprezintă, pentru dezvoltarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare din aria de operare curentă sau posibilă a operatorului regional căruia asociația de dezvoltare intercomunitară i-a delegat gestiunea serviciului în</i></p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>baza contractului de delegare a gestiunii. Strategia asociației de dezvoltare intercomunitară urmează a fi corelată cu documentele de politici publice la nivel regional și local și conține planul de investiții și lista investițiilor prioritare. Strategiile asociației de dezvoltare intercomunitară se elaborează în conformitate cu metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;</i></p> <p>strategia de tarifare – strategia aplicată pentru finanțarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatorii care implementează investiții finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, astfel încât tarifele să permită acoperirea costurilor de operare pe durata și ulterior finalizării investiției și o parte din costurile de amortizare a cheltuielilor de capital, ținând cont de nivelul acceptat al ratei de suportabilitate, calculată în condițiile legii. Strategiile de tarifare se elaborează în conformitate cu metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile și se aprobă împreună cu planurile de afaceri;</p> <p>tarif – contravaloarea tuturor activităților și operațiunilor necesare, raportată la cantitatea unui tip separat al serviciilor prestate consumatorilor în temeiul și în conformitate cu prezenta lege, care fiind aplicat la volumul facturat, trebuie să genereze venituri suficiente pentru acoperirea cheltuielilor necesare pentru prestarea serviciului;</p> <p>producție pentru servicii publice de alimentare cu apă – activitatea de extragere/prelucrare a apei din surse de suprafață</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>și/sau subterane, respectiv deznisiparea, decantarea, filtrarea și dezinfectarea acesteia;</p> <p>transport pentru servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare – transmiterea apei de la captare până la rezervoarele de înmagazinare prin intermediul unor aducțiuni/apeducte, respectiv între 2 operatori, sau prin intermediul unor bransamente direct către utilizatori, precum și transportul apelor uzate de la consumatori la canalele de serviciu și de la acestea la colectoare prin sisteme de canalizare;</p> <p>distribuție pentru servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare – livrarea apei la consumatori, utilizându-se rețelele de distribuție a apei și de preluare a apelor uzate de la consumatori în rețelele de canalizare;</p> <p>bunuri de retur – bunurile primite în concesiune în temeiul unui contract de delegare a gestiunii, bunurile domeniului public achiziționate sau create în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, indiferent de sursa de finanțare, precum și bunurile domeniului privat achiziționate sau create de către operator în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, finanțate din fondul de dezvoltare creat în conformitate cu prezenta lege, împrumuturile garantate de autoritățile publice, de stat sau finanțate din fonduri nerambursabile;</p> <p>cheltuieli amânate – cheltuielile asociate unor lucrări sau servicii, suportate de către operator în cadrul activității operaționale, care nu pot fi asociate unui activ în scopul capitalizării, efectul scontat al cărora durează în timp mai mult de 12 luni și care se supun evidenței în baza unor procedee speciale prevăzute de standardele de contabilitate;</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>cheltuieli necesare – o parte din cheltuielile activității curente a operatorului, la nivelul minim necesar pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care asigură acoperirea costurilor de operare, la nivelul confirmat prin documente justificative pentru partea care nu depinde de voința și nu se află în controlul direct al operatorului sau la nivelul de performanță rezonabil pentru partea care depinde de voința și se află în controlul direct sau indirect al operatorului;</p> <p>cheltuieli necesare efective – cheltuielile necesare pe care operatorul le suportă efectiv, care nu includ cheltuielile neproductive;</p> <p>cheltuieli necesare prognozate – cheltuielile necesare pe care operatorul estimează că le va suporta și care sunt folosite la întocmirea planului de afaceri;</p> <p>cheltuieli neproductive – cheltuielile opționale, care nu sunt parte din cheltuielile necesare, care sunt consecință a unor încălcări ale prevederilor legale sau reprezintă corecții, rezerve sau provizioane calculate în baza standardelor de contabilitate;</p> <p>cost unitar – costul unitar pentru un anumit serviciu, calculat prin împărțirea cheltuielilor, fără a ține cont de cota de dezvoltare și de profitul corectat, la cantitatea serviciilor pentru o perioadă corespunzătoare;</p> <p>cost unitar necesar efectiv – costul unitar care ia în calcul cheltuieli necesare efective și cantitatea efectivă a serviciilor;</p> <p>cost unitar necesar prognozat – costul unitar care ia în calcul cheltuieli necesare prognozate și cantitatea prognoată a serviciilor;</p> <p>costul unitar reglementat – costul unitar care ia în calcul cheltuielile ajustate și cantitatea efectivă sau prognoată a serviciilor, după caz;</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>suportabilitate – suportabilitatea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru consumatorii casnici sau ponderea cheltuielilor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în veniturile consumatorului casnici, nivel procentual care se determină ca raport al cheltuielilor lunare ale unui consumator casnic pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, la venitul lunar. În lipsa unui nivel aprobat de vreo autoritate publică locală, se vor aplica nivelele aprobate de autoritățile publice centrale, iar în lipsa unui nivel aprobat de autoritățile publice centrale, nivelul maximal acceptabil pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare va constitui 4% în total sau 2% pentru fiecare tip de serviciu în parte, dacă într-o anumită arie consumatorii beneficiază doar de un singur serviciu. Modalitatea generală de calcul a suportabilității generate de un tarif se stabilește de Agenție în metodologia tarifară;</p> <p>tarif mediu anual – tarif calculat prin împărțirea venitului reglementat determinat pentru o perioadă de 12 luni, la cantitatea prognozată a serviciilor;</p> <p>tarife diferențiate – perechea de tarife, unul redus și altul majorat în comparație cu tariful mediu anual, pentru unul și același serviciu, care în combinație cu cantitățile de servicii aplicabile fiecăruia asigură obținerea tarifului mediu anual, fiind parte a mecanismului de compensare încrucișată, deci diferența dintre tariful majorat și tariful mediu anual fiind suficientă pentru acoperirea scăderii de venituri generată de diferența dintre tariful mediu anual și tariful redus;</p> <p>tarif de producere și/sau transportare a apei aplicat în punctele de injecție în conductele de transport spre sistemele de apă care asigură redistribuirea sau în punctele de intrare în</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>rețelele de distribuție în limita ariei serviciilor – o parte din tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, care se determină și se aprobă la un nivel unic pentru un operator și un sistem în care are loc producerea apei, la un nivel egal pentru toate contractele de furnizare a apei în vederea redistribuirii, respectiv în mărime egală în componența formulelor de calcul pentru toate tarifele pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii;</p> <p>tarif de transport după punctul de injecție în conducta de transport spre sistemele de apă în care apa urmează a fi redistribuită – o parte din tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, care se determină și se aprobă individual pentru fiecare contract de furnizare a apei în vederea redistribuirii;</p> <p>venituri necesare – veniturile egale cu suma cheltuielilor necesare prognozate, a profitului rezonabil, corecțiilor aplicate și a cotei de dezvoltare, aferente unei perioade de calcul a tarifelor;</p> <p>venit ajustat – venitul aferente unei perioade de calcul a tarifelor, determinat cu aplicarea prevederilor metodologiei tarifare.</p> <p>Motivarea: Regionalizarea nu poate fi realizată fără asocierea autorităților contractante și simplificarea relației dintre acestea cu operatorul regional. Iar dezvoltarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, fără documente de strategii publice, care urmează a fi adoptate periodic de către autoritățile publice responsabile de înființarea și organizarea serviciului public. Totodată, în lipsa unei definiții a strategiei de tarifare, reglementările speciale de astăzi privind calculul și nivelul tarifelor ignoră principiul acoperirii costurilor, fapt care</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>generează pentru operatori pierderi irecuperabile și presiune pe bugetele publice pentru acoperirea acestora.</p> <p>Suplimentar, este absolut necesară reglementarea anumitor concepte și noțiuni legate de tarife și modalitatea de stabilire a acestora, folosite și în textul propunerii de modificare a art. 35.</p> <p>Se introduce noțiunea <i>loc de consum</i> cu următorul conținut:</p> <p><i>Loc de consum</i> - amplasamentul instalațiilor interne de apă și de canalizare ale consumatorului, unde se consumă apa și se asigură preluarea și transportarea apelor uzate de la instalațiile interne de apă până la căminul de racord. din sistemul public de canalizare.</p> <p><i>Motivare:</i> Includerea acestei noțiuni este condiționată de faptul, că Operatorul este în proces de implementare a sistemului informațional (SAP), în care se operează cu noțiunea dată.</p> <p>Totodată, includerea acestei noțiuni ar contribui la atribuirea unui număr de cont individual – NLC fiecărui loc de consum, care va facilita operarea datelor despre consumator în sistemul informațional de date.</p> <p>S.A. „Apă-Canal Chișinău” insistă asupra rectificării noțiunii bransament de apă, după cum urmează:</p> <p><i>„bransament de apă – conductă de apă care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție a apei și instalația internă de apă. Bransamentul constituie parte componentă a sistemului public doar până la punctul de delimitare. Bransamentul de apă deservește un singur consumator. În cazuri temeinic justificate și atunci când condițiile tehnice nu permit altă soluție, se poate admite alimentarea cu apă a mai</i></p>	<p>249. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 192.</p> <p>250. Se acceptă parțial. A se vedea argumentele oferite la pct. 193.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>multor consumatori de la același branșament de apă. Cheltuielile pentru execuția branșamentului de apă de la punctul de delimitare și până la instalațiile interne se suportă de către consumator. Execuția branșamentului se asigură fie de către operator, fie de către consumator;</i></p> <p>Motivare: noțiunea branșament de apă, expusă în proiectul de lege va genera cheltuieli suplimentare pentru operator. „Cheltuielile pentru execuția branșamentului până la contor, inclusiv a căminului de branșament se suportă de operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculat conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție”</p> <p>Reiterăm că, S.A. „Apă-Canal Chișinău” doar exploatează rețelele construite de persoanele fizice și juridice și execută lucrări de branșare a acestor rețele la sistemul public de alimentare cu apă. Or, construcția unui cămin, pe un teritoriu privat, ar presupune implicarea nemijlocită a tehnicii și mecanismelor, iar în unele cazuri aceste lucrări va fi dificil de realizat din cauza accesului limitat, și ca urmare vor fi necesare cheltuieli suplimentare pentru restabilirea infrastructurii private deteriorate în procesul de construcție.</p> <p>De asemenea, S.A. „Apă-Canal Chișinău” susține, că modificarea noțiunii „punct de delimitare” din proiectul de lege a sintagmei „instalației interne de apă și aparține consumatorului” prin substituirea cu textul „<i>sistemului public de alimentare cu apă</i>”, va avea un impact negativ asupra operatorului, deoarece în cazul caselor individuale, unde</p>	<p>251. Se acceptă parțial. A se vedea argumentele oferite la pct. 194.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>căminul de branșare este situat în limita proprietății consumatorului, operatorul va avea sarcina să întrețină în stare tehnică corespunzătoare căminul de branșare și contorul, aflate pe un teritoriu privat.</p> <p>Iar în cazul deteriorărilor sau scurgerilor de apă, operatorul va fi nevoit să suporte cheltuieli suplimentare pentru restabilirea bunurilor deteriorate.</p> <p>Totodată, S.A. „Apă-Canal Chișinău” accentuează despre necesitatea includerii la noțiunea „punct de delimitare” a sintagmei „la ieșirea din contorul instalat în subsolul blocului locativ, conform avizului de branșare eliberat de către operator” se substituie cu sintagma „ la partea exterioară a peretelui blocului locativ.</p> <p>Motivare: structura internă a rețelelor ingineresti nu de fiecare dată permite operatorului instalarea contoarelor în subsolul blocurilor locative. Mai mult în blocurile locative vechi contoarele de la branșament sunt instalate la ultimul etaj al blocului, etajul tehnic. În aceste împrejurări nu poate fi instituit punctul de delimitare conform prevederilor actuale ale Legii nr.303/2013, și operatorului îi sunt înaintate cereri privind înlocuirea rețelelor ingineresti de la ultimul etaj al blocului locativ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • La noțiunea de „racord de canalizare”, expresia „colectorul de canalizare public” se substituie cu expresia „rețeaua publică de canalizare, inclusiv căminul de racord” • Noțiunea de „sistem public de alimentare cu apă”, se va completa la final cu expresia „branșamente, până la punctul de delimitare” 	<p>252. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 195.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea de „sistem public de canalizare”, după sintagma „următoarele componente:” se va completa cu expresia „racorduri de canalizare de la punctul de delimitare și preluare”, iar la final se va completa cu expresia „guri de vărsare în emisar, platforme de nămol și depozite de nămol deshidratat”. • Din definiția noțiunii de „rețea publică de canalizare”, se exclude fraza care urmează după sintagma „de la 2 sau de la mai mulți consumatori.” • După ultima definiție din art. 4, se introduce un alineat nenumărat cu următorul conținut: <i>„Notă: Nu constituie rețele publice bransamentele de apă după punctul de delimitare, racordurile de canalizare de la instalațiile interioare și până la punctul de delimitare și preluare, rețelele interne de alimentare cu apă și de canalizare aferente unui bloc locativ, chiar dacă acesta este în proprietatea mai multor persoane fizice sau juridice, rețelele aferente unei incinte proprietate privată sau unei instituții publice pe teritoriul căreia se află mai multe imobile, indiferent de destinație, rețelele aferente unei platforme industriale, chiar dacă aceasta este administrată de mai multe persoane juridice”</i> <p>Motivarea: Necesitatea modificării și completării noțiunilor a fost identificată în procesul de pregătire a inventarului bunurilor aferente serviciului public, ca etapă a procesului de delimitare a proprietății publice.</p> • Pe tot parcursul legii, expresia „ape menajere uzate” se va substitui cu expresia „ape uzate menajere”, iar expresia „ape industriale uzate” se va substitui cu expresia „ape uzate industriale”. 	<p>253. Nu se acceptă. A se vedea argumentele de la pct. 196.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>Motivarea:</i> Cuvintele „menajer” și „industrial” sunt atribuite ale noțiunii de „ape uzate”. Inversarea produce un echivoc și interpretări incorecte. În special, se produce impresia că există o noțiune de „ape menajere” sau „ape industriale”, fapt care nu este adevărat.</p>	
	<p>Art. 5 alin. (2), se va completa cu următoarele:</p> <p>„d) înființează, organizează, coordonează, monitorizează și controlează funcționarea infrastructurii de interes național aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului;</p> <p>e) desemnează autoritatea sau instituția publică responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care aparține domeniului public al statului, de interes național;</p> <p>f) aprobă prin hotărâre strategia/strategiile regionale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și/sau strategiile tarifare dacă se aplică, pentru fiecare caz de delegare a gestiunii în parte;</p> <p>g) aprobă prin hotărâre metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri, precum metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile;</p> <p>h) aprobă prin hotărâre concesionarea și redevența pentru concesionarea infrastructurii de interes național aferente serviciului public de alimentare cu apă și de</p>	<p>254. Se acceptă parțial. A se vedea explicațiile oferite la pct. 197.</p> <p>255. Se acceptă parțial. A se vedea explicațiile oferite la pct. 198.</p> <p>256. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 199.</p> <p>257. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 200.</p> <p>258. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 201.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>canalizare, care aparține domeniului public al statului, care urmează a fi executată prin încheierea de către autoritatea sau instituția publică desemnată și operatorul selectat a contractului de delegare a gestiunii, cu sau fără concurs, în condițiile legii.”</i></p> <p>Motivarea: Prin Legea 322/2018 au fost operate modificări la Legea 303/2013 pentru a face posibilă investirea în infrastructura de interes național, cum ar fi cea de transport a apei în vederea redistribuirii. Însă, nu au fost prevăzute expres competențele Guvernului privind administrarea acesteia, fapt care impune completarea corespunzătoare a art. 5 din Legea 303/2013.</p> <p>Totodată, este necesară o normă de drept care să permită aplicarea unor reguli distincte aplicate în cazul implementării investițiilor finanțate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile, astfel încât să fie posibilă atragerea investițiilor, dar și continuitatea serviciului public.</p>	
	<p>Art. 6 se completează cu o nouă literă, după cum urmează:</p> <p>„i) elaborează și înaintează spre aprobare guvernului metodologia cu privire la elaborarea și aprobarea strategiilor locale, regionale și ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, metodologia de elaborare și aprobare a planurilor de afaceri, precum și metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă și de canalizare finanțate prin fonduri publice acordate de la bugetul de stat și/sau din fonduri nerambursabile.”</p>	<p>259. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 200 și 203.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Motivare: Completarea competențelor este necesară în contextul introducerii noțiunii noi de document de „strategie” pe care să le elaboreze autoritățile publice și asociațiile de dezvoltare intercomunitare, pentru a ușura sarcina pusă acestora, dar și pentru a nu admite includerea în aceste documente a unor prevederi inacceptabile.</p>	
	<p>Art. 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La alin. (1) ultima propoziție din alineat se va expune în următoarea redacție: „Agenția își exercită atribuțiile în conformitate cu legislația în vigoare, conducându-se și aplicând în activitatea sa principiile de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prevăzute la art. 10 din prezenta lege.” • La alin. (2) lit. e) se va exclude sintagma „Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor la serviciilor auxiliare furnizate de către operatori”. <p>Motivare: Modificarea propusă are drept scop, pe de o parte, micșorarea presiunii birocratice asupra operatorilor, iar pe de altă parte, asigurarea competitivității serviciilor pe care operatorii ar putea să le presteze consumatorilor, în raport cu cele prestate de către persoanele juridice de drept privat.</p> <p>Necesită menționat faptul că serviciile auxiliare constituie în mare parte lucrări de construcție. În lipsa unor recomandări ale autorităților publice centrale cu privire la componența lucrărilor, operatorii sunt obligați să elaboreze fiecare în parte norme locale, iar agenția de reglementare intervine în fiecare deviz local propus de către operatori, micșorând tarifele sub nivelul costurilor efective ale acestora.</p>	<p>260. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 204.</p> <p>261. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 205.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Ori este necesară obligarea autorităților centrale de a emite recomandările unificate cu privire la componența lucrărilor asociate serviciilor auxiliare, pentru ca tarifele respective să fie în totalitate bazate pe indicatoare de norme de deviz aprobate la nivel de stat și structură unică de cheltuieli.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alin. (2) lit. e), după cuvintele „de epurare a apelor uzate” se va completa cu expresia: „(în continuare – metodologia tarifară), care va include obligația corelării tarifelor cu strategiile locale, strategiile regionale, strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și strategiile de tarifare aplicabile.” • Alin. (2) lit. h¹) se va completa cu următoarea expresie: „care vor include obligația corelării investițiilor cu strategiile locale, strategiile regionale, strategia asociației de dezvoltare intercomunitară privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, planurile de afaceri și strategiile de tarifare aplicabile.” • Alin. (2) lit. i) se va completa după cuvintele „justificate de starea tehnică a acestora” cu următorul conținut: „în conformitate cu prevederile proiectelor obiectivelor, actelor normative în vigoare, normativelor în construcții de proiectare și de exploatare, standardelor naționale și internaționale din domeniul alimentării cu apă și canalizării, regulamentelor privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, pașapoartelor tip ale utilajului și echipamentelor etc., astfel încât să se asigure activitatea în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în condiții de fiabilitate, continuitate, pe principul recuperării în tarif a tuturor 	<p>262. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 200, 206, 207.</p> <p>263. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 200 și alte pct. de la comentariile autorului cu privire la art. 5 din avizul inițial al participantului la procesul de avizare/consultare publică.</p> <p>264. Nu se acceptă. A se vedea comentariul de la pct. 208.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>costurilor efectiv înregistrate/suportate de operator vizând consumurile tehnologice și pierderile de apă, în scopul evitării falimentării operatorilor.”</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Motivare: Completarea dată este necesară deoarece Regulamentul cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea ANRE RM nr. 180/2016 din 10.06.2016, cu modificările și completările ulterioare aprobate prin Hotărârea ANRE RM nr. 10 din 18.01.2022, precum și proiectul de modificare a regulamentului, care la moment este supus consultării publice, va ține cont de situația existentă și de valoarea efectivă a CTP doar pentru primul an, respectiv în anii următori operatorii nu vor recupera resursele financiare suportate, și respectiv nu vor avea capacitatea de achitare față de furnizorii de energie electrică, prestatorii de servicii. Totodată, la determinarea tarifelor nu se vor accepta integral sumele achitate în bugetele publice pentru taxa pentru apă extrasă. • Atingerea țintelor pentru diminuarea pierderilor de apă conform trendului de diminuare prognozat de ANRE și expus în AIR la proiectul nou de Regulament cu privire la stabilirea și aprobarea, în scop de determinare a tarifelor, a consumului tehnologic și a pierderilor de apă în sistemele publice de alimentare cu apă, în special pentru măsurile de reducere a consumului tehnologic și a pierderilor de apă nu va putea fi realizat, fără acumularea de mijloace pentru dezvoltarea și înnoirea sistemului de alimentare cu apă de către operatori. Inexistența mijloacelor financiare în scopul înnoirii infrastructurii de apă, va conduce la faptul că operatorii în 	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>continuare vor suporta pierderi esențiale care vor conduce la incapacitatea de plată pentru activitatea operațională desfășurată.</p>	
	<p>Art. 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alin. (1) se va completa cu o noi litere b') ,n)după cum urmează: <p>b') aprobă prin decizie strategia/strategiile locale ale serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, proiectele strategiilor regionale în cazul asocierii cu alte autorități publice în scopurile prevăzute de prezenta lege, planurile de afaceri și/sau strategiile tarifare dacă se aplică, pentru fiecare caz de delegare a gestiunii în parte;</p> <p>Motivarea: În lipsa unei strategii sau plan de afaceri aprobat de către aceeași autoritate publică care delegează gestiunea, un operator nu poate garanta și nici realiza dezvoltarea infrastructurii și îmbunătățirea serviciilor. Totodată, asemenea documente aprobate în prealabil permit identificarea indicatorilor de performanță, a riscurilor și măsurilor necesare pentru prevenirea lor, astfel încât să fie asigurată sustenabilitatea și continuitatea activității.</p> <p>„n) emit în conformitate cu legislația specifică domeniului autorizației sau permise de executare a lucrărilor pe teren public în vederea construirii de către persoanele de domeniul privat a rețelelor și altor elemente necesare de infrastructură necesară pentru conectarea noilor obiecte la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care vor stabili condiționat punctul de delimitare. În cazul transmiterii benevole și gratuite a infrastructurii ce urmează a fi construite va corespunde exact definiției, iar în caz contrar, acesta se va stabili la hotarul dintre sistemul public și rețeaua privată.”</p>	<p>265. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 200 și alte pct. de la comentariile autorului cu privire la art. 5 din avizul inițial al participantului la procesul de avizare/consultare publică.</p> <p>266. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile de la pct. 210.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<ul style="list-style-type: none"> • Alin. (1) lit. g) se va expune în următoarea redacție: „g) aprobă prin decizie delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și redevența, inclusiv pentru concesiunea bunurilor publice corespunzătoare, care urmează a fi executată prin încheierea cu operatorul selectat a contractului de delegare a gestiunii, în condițiile legii” <p>Motivarea: Un element cheie al contractelor de delegare a gestiunii este redevența, iar decizia de aprobare a delegării gestiunii unui operator selectat trebuie să reflecte expres aceste element cheie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alin. (2), după sintagma „autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi” se va completa cu sintagma „sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciul de alimentare cu apă și de canalizare,” <p>Motivarea: Regionalizarea este una din căile prin care poate fi atins scopul diminuării tarifelor și, respectiv, costul serviciului pentru populație. Asocierea autorităților contractante este mijlocul prin care regionalizarea poate fi atinsă.</p>	<p>267. Nu se acceptă. A se vedea argumentele de la pct. 211.</p> <p>268. A fost acceptat din prima rundă.</p>
	<p>Art. 9 se va completa cu o nouă literă, după cum urmează: „e) Agenție.”</p> <p>Motivarea: Agenția este investită prin Legea cu privire la energetică 174/2017 și Legea privind serviciul public de alimentare cu apă 303/2013 să efectueze controlul de stat pe un spectru larg de subiecte. Legea 174/2017 prin care ANRE este constituită și îi sunt stabilite atribuțiile și drepturile, la art. 13 alin. (1) lit. e), prevede acest drept în domeniul energetic și face referință la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Toate legile sectoriale prin care</p>	<p>269. A fost acceptat din prima rundă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	ANRE este stabilită drept autoritate de reglementare prevăd dreptul de a efectua controlul. Respectiv, lista autorităților care au dreptul de a efectua controale de stat din Legea sectorială 303/2013 nu poate omite Agenția.	
	<p>Art. 10 lit. b) se va expune în următoarea redacție: „b) tarifarea echitabilă, care asigură acoperirea costurilor operaționale și investiționale necesare pentru executarea obligațiilor prevăzute în contractele de delegare a gestiunii și executarea documentelor de politici publice, astfel încât să nu fie încălcate principiile prevăzute la acest articol, însă în condiții de maximă eficiență și evitând risipa resurselor;”</p> <p><i>Motivarea:</i> Includerea la acest articol a unui principiu vag nu și-a avut efectul. Tarifarea echitabilă este factorul care asigură premisa obligatorie și de nelipsit, fără care nu este posibilă respectarea celorlalte principii de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Modificarea și precizările sunt necesare pentru spori probabilitatea respectării de facto a acestui principiu esențial.</p>	<p>270. Se acceptă parțial. A se vedea varianta revizuită a prevederii, precum și explicațiile de la pct. 214.</p>
	<p>Art. 13 alin. (7) lit. c) se va completa și se va expune în următoarea redacție: „b) inventarul bunurilor mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale aferente serviciului furnizat/prestat, care trebuie să cuprindă informații, pentru fiecare poziție în parte, cel puțin cu privire la data punerii în funcțiune, durata totală revizuită de funcționare utilă, durata de funcționare utilă rămasă, valoarea contabilă sau justă și redevența. Bunurile urmează a fi grupate în funcție de procesul tehnologic în care sunt antrenate și caracteristicile tehnice.”</p> <p><i>Motivarea:</i> Conținutul anexelor la contractele de delegare a gestiunii trebuie fie conciliate cu datele de evidență</p>	<p>271. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 215.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>contabilă ale proprietarilor – autorități publice. Iar o situație în care patrimoniul concesionat are valoare contabilă nulă este absurdă. Ori un activ cu valoare contabilă nulă nu este funcțional și nu ar putea fi concesionat pentru prestarea unui serviciu de calitate. Propunerile de modificare includ prevederi clare privind competența proprietarilor autorități publice să efectueze reevaluarea periodică a proprietății, astfel încât redevența să poată fi calculată. Actualmente, în cazul majorității covârșitoare a localităților în care există infrastructură tehnico-edilitară destinată serviciului de alimentare cu apă și de canalizare este veche și uzată, neavând valoare amortizabilă. Iar în lipsa unor asemenea prevederi, autoritatea de reglementare nu acceptă includerea în tarife a amortizărilor calculate din surplusul de reevaluare și nici a redevențelor calculate similar amortizărilor din surplusul de reevaluare. Neincluderea în tarife a unei părți din amortizări și redevențele aprobate face imposibilă acumularea în fondul de dezvoltare a acestora și, respectiv, face imposibilă finanțarea investițiilor.</p>	
	<p>Art. 13¹ se va modifica și completa după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Se va completa cu un alineat nou (7¹), având următorul conținut: <p>„(7¹) Valoarea bunurilor concesionate se va determina în baza datelor istorice în cazul unui grad de amortizare contabilă de până la 50% sau, în caz contrar, conform raportului de evaluare efectuat în condițiile legii. Pentru activele cu un grad de amortizare contabilă mai mare de 50%, reevaluările trebuie făcute cu suficientă regularitate, astfel încât valoarea contabilă a bunurilor concesionate să nu difere substanțial de cea care ar fi determinată folosind valoarea justă de la data reflectării</p>	<p>272. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 216.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>acestora în anexele la contractele de delegare a gestiunii. Frecvența reevaluărilor urmează a fi decisă de către proprietarul bunurilor, dar nu poate fi mai mică decât o dată în 3 ani și mai mare decât o dată în 5 ani. Reevaluările se efectuează din contul proprietarului bunurilor.”</p> <p><i>Motivarea:</i> Pe de o parte, o asemenea prevedere este necesară pentru a nu admite încălcarea regulilor de ținere a evidenței contabile prevăzute de standardele naționale de contabilitate.</p> <p>Pe de altă parte, opțiunea de ținere a evidenței bunurilor aplicând costul istoric doar până la atingerea unui grad de amortizare contabilă de 50% este dictată de situația economică reală, când valoarea bunurilor noi care urmează a fi achiziționate și/sau construite crește substanțial cu timpul din cauza inflației. Realmente, amortizările sau redevențele calculate pentru un bun existent în baza costului istoric ar permite acumularea mijloacelor financiare necesare pentru înlocuirea acestui bun doar dacă nu ar exista inflație. Devalorizarea însă face acest lucru imposibil. Activele noi au un preț mai mare decât prețul celor vechi similare. Respectiv, înlocuirea activelor vechi cu acumulări prin amortizări/redevențe determinate în baza prețului vechi nu acoperă nevoile investiționale.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alin. (8) se va expune în următoarea redacție: <p>(8) Bunurile de retur achiziționate și/sau create în scopul executării de către operator a obligațiilor în conformitate cu un contract de delegare a gestiunii, precum și cheltuielile capitale aferente bunurilor de retur urmează a fi transmise de către operator autorității contractante cu o frecvență anuală sau mai mare, pentru înregistrarea de către autoritatea contractantă</p>	<p>273. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 217.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>a drepturilor de proprietate și concesiunea acestora cu modificarea corespunzătoare a contractului de delegare a gestiunii.</p> <p>Motivarea: Este necesară precizarea faptului că anumite bunuri se încadrează la categoria bunurilor de retur, pentru a putea face referință la acestea în contractele de delegare a gestiunii și în alineatele noi ce urmează.</p> <ul style="list-style-type: none"> • După alin. (8), se va completa cu următoarele alineate noi: <p>„(8¹) Se admite amânarea transmiterii bunurilor de retur ale domeniului public sau privat achiziționate sau create de către operator pe durata unui contract de delegare a gestiunii, dacă acestea presupun înlocuiri frecvente sau care au o durată de funcționare utilă redusă. Categoriile acestor bunuri de retur, condițiile de returnare sau de casare în cazul uzării urmează a fi stabilite în contractul de delegare a gestiunii. Pentru categoriile respective ale bunurilor de retur, până la transmiterea sau casarea acestora, operatorul va asigura evidența contabilă deplină, inclusiv calculul cheltuielilor de amortizare.</p> <p>(8²) Autoritatea contractată este obligată să compenseze operatorului cheltuielile suportate pentru achiziția și/sau crearea pe durata unui contract de delegare a gestiunii a bunurilor de retur ale domeniului public, doar dacă acestea vor fi finanțate din fondurile proprii ale operatorului.”</p> <p>(8³) Bunurilor de retur ale domeniului privat achiziționate sau create de către operator pe durata unui contract de delegare a gestiunii din fondurile proprii sunt transmise autorității contractante doar cu condiția compensării costului achiziției sau creării. Dacă compensația nu va fi oferită, operatorul este scutit de obligația returnării bunurilor.”</p>	<p>274. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 218.</p> <p>275. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 219.</p> <p>276. Nu se acceptă. A se vedea explicațiile oferite la pct. 219.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Motivarea: În redacția existentă, legea nu include soluții realizabile în practică pentru asemenea bunuri cum sunt contoarele sau sistemele informaționale, sau orice bunuri cu durată de funcționare utilă relativ mică, cum ar fi cazul armăturilor de închidere și hidranților, care sunt foarte numeroase și îngreunează enorm de mult procedura de transmitere și calcul a redevențelor. În anumite situații, acestea se deteriorează complet și își încetează existența sau se uzează într-o proporție substanțială până a putea fi realizată transmiterea către autoritatea contractantă.</p> <p>Totodată, transmiterea bunurilor de retur este obligatorie în cazul bunurilor domeniului public, cel puțin la încetarea contractului de delegare a gestiunii. Iar în cazul bunurilor domeniului privat autoritățile pot decide transmiterea lor în proprietatea operatorului. Un caz particular ar fi și achiziționarea sau crearea de către operator a unor bunuri de retur din fondurile proprii.</p> <p>În alineatele noi sunt acoperite toate aceste lacune.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alin. (11) se va expune în următoarea redacție: <p>„(11) Redevența pentru concesionarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se aprobă expres atât în actul administrativ de aprobare a delegării gestiunii sau modificărilor la contractele de delegare a gestiunii, cât și în contractul de delegare a gestiunii serviciului public.”</p> <p>Motivarea: La fel ca și dreptul de înființare, organizare, coordonare, monitorizare și control al funcționării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în esență, și aprobarea unui anumit nivel de redevență constituie un drept exclusiv al autorităților publice care dețin în proprietate bunurile</p>	<p>277. Se acceptă parțial. A se vedea comentariile oferite la pct. 221.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>concesionate pentru a asigura funcționarea serviciului public. Decizia de investiție a unui primar sau a unei alte persoane cu funcție publică cu dreptul de a semna un contract de delegare a gestiunii urmează a fi însoțită și de o aprobare a elementelor cheie ale contractului ce urmează a fi semnat. Pe de altă parte, nivelul redevenței are impact indirect și pe nivelul cheltuielilor aprobate din bugetele publice, un nivel mai înalt al redevențelor micșorează necesarul de mijloace bugetare pentru investiții în infrastructura publică și invers. Respectiv, actul adoptat de organele deliberative ale administrației publice locale sau de către Guvern trebuie să includă expres mărimea redevențelor ce urmează trecute în contractele de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>• După alin. (11), se va completa cu următoarele alineate noi:</p> <p>(11¹) Nivelul anual al redevenței se determină similar amortizării bunurilor concesionate, ca raport dintre valoarea contabilă a bunurilor și de durata de funcționare rămasă a activelor respective exprimată în ani sau la alt nivel justificat economic și nu poate fi mai mic decât obligația de a efectua vărsăminte în fondul de dezvoltare, astfel încât acumulările în fondul de dezvoltare să acopere cuantumul aprobat al angajamentelor operatorului sau autorității/autorităților contractante în cadrul proiectelor investiționale aprobate corespunzător, inclusiv de onorare a serviciului datoriei aferent împrumuturilor pentru finanțarea/cofinanțarea proiectelor de investiții.</p> <p>(11²) Redevențele sunt incluse în tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare la valoarea totală egală cu suma celor aprobate conform fiecărui contract de</p>	<p>278. Nu se acceptă. A se vedea comentariile de la pct. 222.</p> <p>279. Nu se acceptă. A se vedea argumentele de la pct. 223.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>delegare a gestiunii în parte, cu condiția că, la începutul anului pentru care sunt aprobate redevențele, în fondul/fondurile de dezvoltare nu există sold de mijloace bănești nerezervate anumitor proiecte investiționale sau pentru rambursarea împrumuturilor investiționale. În cazul existenței unui sold de mijloace bănești nerezervate pentru proiecte investiționale sau pentru rambursarea împrumuturilor investiționale, redevențele urmează a fi incluse în tarife în mărimea diminuată cu valoarea unui asemenea sold.</p> <p>Motivarea: Există două surse de investiții în sectorul de apă și canalizare. Prima ar fi bugetele publice, la valoarea cheltuielilor aprobate pentru acest domeniu, dar fără a include mijloacele din fondurile de dezvoltare create de către autoritățile contractante. Iar cea de-a doua ar fi componenta redevențelor din tarifele aprobate și realmente aplicate.</p> <p>Finanțarea din bugetele publice este limitată și nu acoperă nevoile reale, în special din cauza deficitul enorm cu care sunt de regulă aprobate bugetele, mărimea relativ mică a cheltuielilor aprobate pentru investiții în sistemele de alimentare cu apă și de canalizate, dar și din cauza că preferințele țin de extinderea ariei de acoperire cu servicii și mai puțin de renovare, modernizare și înlocuiri în ariile existente de operare.</p> <p>Finanțarea din tarife, deci în esență din contul consumatorilor, este un mecanism puțin sau deloc funcțional, din mai multe motive. Primul ar fi neexecutarea de către APL-uri a Legii cu privire la delimitarea proprietății publice 29/2018 și neaprobarea pe scară largă a contractelor de delegare a gestiunii și redevențelor. Altul ar fi intervenția autorității de reglementare la valoarea redevențelor acceptată a fi inclusă în tarife.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Pentru moment nu există nici fonduri de dezvoltare create și active, nici redevențe (cu mici excepții) aprobate în componența tarifelor. Respectiv, nu există nici acumulările din redevențe în conformitate cu legea în vigoare. Reiterăm, că în cazul redevențelor, posibilitatea reală a acumulărilor o oferă doar redevențele incluse în componența tarifelor aprobate și puse în aplicare și nici într-un caz nu redevențele la valoarea aprobată prin contractele de delegare a gestiunii, care pot fi mai mari decât cele aprobate.</p> <p>Finanțare investițiilor din contul tarifelor va fi minimă și neconformă cu legea atât timp cât nu este asigurată includerea în tarife a redevențelor în cuantumul exact în care au fost aprobate de către autoritățile contractante, excepție făcând doar cazul în care acumulările existente la fondul/fondurile de dezvoltare nu au fost sau nu se preconizează a fi valorificate.</p> <p>Lucrurile se agravează atunci când sunt contractate împrumuturi investiționale cu maturitate mai mică decât durata de funcționare utilă a viitoarelor imobilizări, care sunt imposibile de rambursat, deși sunt necesare și agreeate și garantate de către autoritățile publice.</p> <p>Toate acestea impun adaptarea legii astfel, încât să existe flexibilitate și posibilitatea ajustării redevențelor, atât în sensul creșterii, cât și reducerii, însă doar într-un mod controlat, bazat pe o prevedere legală.</p>	
	<p>Art.15 alin. (2) se va completa cu literele l) și m), având următorul conținut:</p> <p>„lit. l) să solicite de la întreprinderile de producere și de prestări servicii, declarația pe proprie răspundere privind</p>	<p>280. A fost acceptat din prima rundă. A se vedea pct. 224.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere.</p> <p>„lit. m) să solicite de la consumatori Ancheta privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Motivare: Prezentarea de către administratorii agenților economici a Anchetei privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare și a Declarației pe propria răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere, la etapa de încheiere și/sau reîncheiere a contractelor de prestare/furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare cu consumatorii alții decât cei casnici, în special de la agenții economici (consumatori) care desfășoară activitate de producere și întreprinderile industriale, cum ar fi: fabricile de prelucrare a pielii, fabricile de producere a hârtiei, lemnului, produselor petroliere, producerea sticlei și oglinzilor, covoarelor, lactatelor, panificației, prelucrarea peștelui și procesarea cărnii, producerea vinului, divinului, berii, alcoolului, etc., va contribui la conștientizarea acestora, ca să nu prezinte informații false și/sau date eronate, vizavi de domeniul de activitate prestat, respectiv, despre volumele de apă utilizate/evacuate și cantitatea de deșeuri de producere formate, metoda de utilizare/prelucrare etc., precum și la achitarea în bugetul statului a taxelor și impozitelor în volum deplin în funcție de volumele de apă utilizate efectiv din sistemul centralizat și din fântânile arteziene proprii.</p> <p>Obligativitatea completării <i>Declarației</i> și <i>Anchetei</i> de către administratorii agenților economici va conduce la ridicarea responsabilității acestora în vederea prezentării informațiilor și documentelor veridice aferente domeniului de activitate prestat cu privire la domeniul utilizării apei subterane, apei potabile,</p>	<p>281. A fost acceptat din prima rundă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>epurării apelor uzate la stațiile proprii de epurare, gestionării deșeurilor de producere, excluderii procesului de deversare a acestora în sistemul de canalizare cu încălcarea prevederilor actelor normative, excluderii furturilor, excluderii procesului de captare a apelor subterane.</p> <p>Deținerea informațiilor veridice ar facilita activitatea operatorului în cazuri de intervenție operativă a specialiștilor și luarea măsurilor necesare în scopul protecției mediului, precum și la dezvoltarea sistemelor de canalizare.</p>	
	<p>Art. 16 alin. (1) de completat cu lit. g) în următoarea redacție:</p> <p>„g) să stabilească periodicitatea citirii indicațiilor contorului”</p> <p>Motivarea: acest drept îi conferă operatorului posibilitatea de eficientizare a activității, prin stabilirea periodicității citirii indicațiilor contoarelor, astfel încât să acopere toate categoriile de consumatori.</p>	<p>282. Se acceptă parțial. A se vedea pct. 226 precum și varianta revizuite ca urmare a propunerilor parvenite de la alți participanți la procesul de avizare.</p>
	<p>Art.17</p> <ul style="list-style-type: none"> • lit. e) după sintagma „pentru citirea indicațiilor contorului de apă” de completat cu sintagma „inspectarea rețelelor interne ale consumatorului”. <p>Motivarea: modificarea propusă permite operatorului să constate că rețelele ingineresti interne ale consumatorului sunt construite în corespundere cu proiectul, adițional ar permite constatarea consumului fraudulos a serviciului public de către consumatori.</p> <ul style="list-style-type: none"> • se va completa cu lit. o), p), q) după cum urmează: 	<p>283. A fost acceptat din prima rundă.</p> <p>284. A fost acceptat din prima rundă pentru toate 3 litere. A se vedea pct. 228-230.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„lit. o), să proiecteze, construiască și să exploateze stații de epurare locale/proprie, să acumuleze și să prelucreze deșeurile/nămolurile de producere, dacă domeniul de activitate este de producere și de prestare servicii, cu respectarea prevederilor regulamentelor privind recepționarea apelor uzate în sistemul public de canalizare.</p> <p>„lit. p) să prezinte la contractarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și/sau la solicitarea operatorului declarația pe proprie răspundere privind utilizarea apei, gestionarea apelor uzate și a deșeurilor de producere.</p> <p>„lit. q) să prezinte la contractarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și/sau la solicitarea operatorului Anchetă privind sistemul de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Motivare: Responsabilizarea agenților economici care au domeniul de activitate de producere (precum: fabrici de prelucrare a pieilor, fabrici de producere a hârtiei, lemnului, tutunului, produselor petroliere, producerea sticlei și oglinzilor, producerea covoarelor, producerea lactatelor și uleiurilor, panificației, prelucrarea peștelui, procesarea cărnii, producerea vinului, divinului, berii și alcoolului, creșterea păsărilor și animalelor, prelucrarea metalelor etc.) să proiecteze, construiască și să exploateze stații de epurare locale/proprie, să acumuleze și să prelucreze deșeurile/nămolurile de producere.</p> <p>Respectiv, acestea să nu fie deversate pe soluri, în apele de suprafață și/sau cu apele uzate în sistemul public de canalizare, care conduc la perturbarea proceselor tehnologice la SE urbane și rurale.</p> <p>Această obligativitate va contribui la prevenirea efectelor negative și periculoase sau nedorite al apelor uzate cu</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>concentrații majorate de poluanți asupra întregului sistem de canalizare și la prevenirea dificultăților în funcționarea complexului de instalații ale stațiilor de epurare și a proceselor tehnologice de epurare a apelor uzate la stațiile de epurare urbane/rurale; îmbunătățirea eficienței de epurare/procentul de reducere a poluanților din apele uzate și asigurarea conformării parametrilor de calitate la valoarea concentrației stabilite în HG nr. 950/2013; de funcționare a rețelei de canalizare; reducerea sarcinii, cauzate de deșeurile industriale care nu sunt gestionate corespunzător; reducerea poluării mediului prin prevenirea impactului negativ al apelor uzate industriale asupra mediului acvatic și a funcționării normale a corpurilor de apă; și protejarea sănătății angajaților care exploatează sistemul de canalizare și stațiile de epurare a apelor uzate.</p> <p>Întreprinderile care desfășoară activități de producere (industriile) și de prestare servicii (ex: spălătorii auto, curățătorii etc.) trebuie să construiască și să pună în exploatare stații de epurare proprii/locale doar pentru epurarea apelor uzate rezultate urmare a proceselor tehnologice de producție/prestare servicii în scopul asigurării normative a CMA la deversarea acestora în sistemul public de canalizare conform prevederilor anexei nr. 1, aprobată prin HG nr. 950/2013 și a normativelor CMA elaborate în conformitate cu anexa nr. 6 din hotărârea menționată și/sau direct în emisar/râu, în conformitate cu prevederile anexei nr. 2 aprobată prin HG nr. 950/2013 și/sau anexelor nr. 1-8 din HG nr. 802/2013 și a Ghidului pentru aplicarea celor mai bune tehnici disponibile pentru emisiile de apă uzată din industria alimentară, aprobat prin Ordinului nr. 61 din 10.09.2014 al Ministerului Mediului al R. Moldova.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>• Art. 17 alin. (7) sintagma „<i>racordarea</i>” de substituit cu „<i>bransarea</i>”.</p> <p>Motivare: utilizarea uniformă a noțiunilor pe tot parcursul Legii nr.303/2013.</p>	<p>285. Nu se acceptă. A se vedea comentariile de la pct. 231.</p>
	<p>Art. 23</p> <p>• alin. (3) după sintagma „<i>prevenit în prealabil</i>” se completează cu „<i>prin intermediul facturilor de plată/fiscale</i>”</p> <p>Motivare: Consumatorul, odată cu primirea facturii, va fi avizat despre acțiunile operatorului privind deconectarea acestuia urmare a neachitării în termen a facturii expuse spre plată. Modificarea propusă va conduce la reducerea cheltuielilor financiare și de timp.</p> <p>• alin. (3) lit. a) după sintagma „<i>exploatare tehnică</i>” de completat cu sintagma „<i>precum și neîndeplinirea prescripțiilor operatorului</i>”.</p> <p>Motivarea: completarea propusă va responsabiliza consumatorul, în vederea îndeplinirii solicitărilor operatorului.</p>	<p>286. Nu se acceptă. A se vedea argumentele oferite la pct. 232.</p> <p>287. Se acceptă parțial. A se vedea comentariile și propunerile de la pct. 233.</p>
	<p>Art. 26</p> <p>• alin. (7) sintagma „<i>de expertiză</i>” se substituie cu „<i>periodică</i>” și sintagma „<i>desemnate</i>” de substituit cu „<i>acreditate</i>”.</p> <p>• alin. (8) sintagma „<i>verificare</i>” se substituie cu „<i>expertiză</i>”.</p> <p>Motivare: Utilizarea uniformă a noțiunilor pe tot parcursul Legii 303/2013.</p>	<p>288. Nu se acceptă. A se vedea comentariile de la pct. 234.</p>
	<p>Art. 35 se va expune în următoarea redacție:</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În activitatea de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare se supun reglementării următoarele tarife:</p> <p>a) Tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă;</p> <p>b) Tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică;</p> <p>c) Tariful pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate;</p> <p>d) Tarif de producere și/sau transportare a apei aplicat în punctele de injecție în conductele de transport spre sistemele de apă care asigură redistribuirea sau în punctele de intrare în rețelele de distribuție în limita ariei de operare;</p> <p>e) Tarif de transport după punctul de injecție în conducta de transport spre sistemele de apă în care apa urmează a fi redistribuită.</p> <p>f) Tariful pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii</p> <p>Tarifele se determină în baza cheltuielilor și cantității serviciilor prognozate pentru o perioadă de 12 luni ce urmează după luna de calcul.</p> <p>Tarifele se aplică per „m3” de servicii prestate.</p> <p>Tarifele se determină cu aplicarea particularităților stabilite de metodologia tarifară aprobată de Agenție, în temeiul planurilor de afaceri aprobate corespunzător sau, în cazul operatorilor responsabili de valorificarea fondurilor destinate finanțării investițiilor conform unor strategii naționale, tarifele se vor determina conform modalității de calcul prevăzută în strategiile de tarifare aferente planurilor de afaceri aprobate corespunzător.</p>	<p>289. Nu se acceptă expunerea articolului în redacție nouă. Unele elemente din propunere au fost integrate la art. 35. A se vedea comentariile oferite la pct. 235.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Tarifele prevăzute la alin. (1) lit. a)-e) se aprobă de către autoritățile investite cu acest drept fără taxa pe valoarea adăugată. Taxa pe valoarea adăugată se aplică de către operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în conformitate cu legislația fiscală.</p> <p>Tariful prevăzut la alin. (1) lit. f) se determină conform metodologiei tarifare pe baza tarifelor aprobate corespunzător prevăzute la alin. (1) lit. d) și e) și se aprobă prin contractele încheiate între operatorii care asigură transportul producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii cu operatorii care asigură redistribuirea apei.</p> <p>Tarifele determinate în baza metodologiei tarifare vor avea următoarele componente obligatorii și repere de calcul:</p> <p>Cheltuielile de procurare a apei, excluzând cheltuielile care se referă la volumul apei care nu aduce venit care depășește nivelul reglementat, corelate cu planurile de afaceri aprobate corespunzător;</p> <p>Cheltuielile curente pentru materiale, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;</p> <p>Cheltuielile curente de personal, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, care vor include atât remunerarea muncii, cât și obligațiunile privind asigurările sociale ale angajatorului, la valoarea estimată pornind de la numărul, structura și calificarea personalului necesar conform planului de afaceri, în limita cheltuielilor determinate cu aplicarea salariului minim la nivel de entitate stabilit în conformitate cu legislația muncii, a coeficienților de complexitate și de multiplicare care nu vor depăși nivelul</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>obligatoriu stabilit prin convenții colective sau, în lipsa convențiilor colective, a coeficienților recomandați de guvern, cu includerea salariului suplimentar prevăzut de legislație, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;</p> <p>Cheltuielile curente pentru energia electrică la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate, precum și excluzând cheltuielile care se referă la volumul apei care nu aduce venit care depășește nivelul reglementat, corelat cu planurile de afaceri aprobate corespunzător;</p> <p>Cheltuielile privind serviciile terților destinate întreținerii și exploatarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător, excluzând cheltuielile capitalizate la valoarea imobilizărilor corporale sau incluse în componența cheltuielilor amânate;</p> <p>Cheltuielile specifice proceselor de distribuție și administrative, fără a include orice cheltuieli incluse la alte tipuri, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale deținute cu drept de proprietate de către operatorul cu care a fost încheiat un contract de delegare a gestiunii și care nu fac parte din sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare, determinată în baza datelor contabile, cu respectarea politicilor contabile valabile aprobate la nivelul entității, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Amortizarea immobilizărilor corporale și necorporale care fac parte din sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare ale entității sau subdiviziunii specializate a autorității publice locale care asigură gestiunea directă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, determinată în baza datelor contabile, cu respectarea politicilor contabile valabile aprobate la nivelul entității sau subdiviziunii, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>Amortizarea bunurilor de retur transmise operatorului conform contractului de delegare de către autoritatea contractantă, achiziționate sau create și puse în funcțiune pentru a fi utilizate doar în scopurile prevăzute de contractul de delegare a gestiunii, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>Cheltuielile amânate determinate în conformitate cu standardele de contabilitate și politicile contabile valabile aprobate la nivelul entității, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>Redevența, la valoarea aprobată prin actele de dispoziție ale autorității contractante, trecută în contractele de delegare a gestiunii, prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>Cheltuielile privind impozitele și taxele, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>Alte cheltuieli operaționale, la valoarea estimată prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>Cheltuielile necesare totale determinate de către operator sau cheltuielile reglementate totale determinate de către Agenție, care se vor determina ca sumă a componentelor de cheltuieli de mai sus;</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Profitul rezonabil, care se va determina prin aplicarea ratei profitului rezonabil la cheltuielile necesare totale sau cheltuielile reglementate totale. Nivelul exact al ratei profitului rezonabil se va stabili în planurile de afaceri aprobate corespunzător, dar nu poate depăși nivelul de 5% din cheltuielile reglementate totale;</p> <p>Corecții, determinate de către autoritatea de reglementare sau de cea abilitată cu dreptul de aprobare a tarifelor. Corecțiile luate în calculul unui tarif nu pot depăși valoarea profitului rezonabil. Dacă acestea depășesc valoarea profitului rezonabil, Agenția poate aplica măsura eşalonării, retragerii licenței și/sau se poate adresa instanțelor de judecată în privința recuperării prejudiciului cauzat de operator;</p> <p>Profitul ajustat, care se va determina ca sumă a profitului reglementat și a corecțiilor;</p> <p>Cota de dezvoltare, la valoarea aprobată prin actele de dispoziție ale autorității contractante, trecută în contractele de delegare a gestiunii, prevăzută în planul de afaceri aprobat corespunzător;</p> <p>Venit necesar determinat de operator sau venitul ajustat determinat de Agenție, care se va determina ca sumă a cheltuielilor reglementate totale și profitului ajustat.</p> <p>Tarifele înaintate spre aprobare și tarifele aprobate trebuie să asigure viabilitatea economică a operatorilor prestatori ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, interesele consumatorilor, inclusiv un nivel rezonabil de suportabilitate, precum și protecția mediului, inclusiv conservarea resurselor de apă.</p> <p>Fundamentarea tarifelor se face pe baza consumurilor normate de materii prime, materiale și energie, a statelor de</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>personal și altor repere, cu aplicarea prețurilor, valorilor unitare, ratelor sau nivelelor de transformare în costuri corespunzătoare perioadei în care se vor aplica tarifele.</p> <p>Tarifele medii anuale nu pot fi mai mici decât costul unitar necesar prognozat.</p> <p>În cazul unor tarife mai mici decât costul unitar efectiv, operatorii sunt în drept să suspende plata cotei de dezvoltare și, după caz, a redevențelor.</p> <p>Tarifele se aprobă la nivelul celor medii pentru toate categoriile de consumatori. Se admite aprobarea tarifelor diferențiate cu compensare încrucișată între consumatorii casnici și cei noncasnici în limita unui tip de serviciu, în cazul în care anterior acestea au fost aprobate diferențiat, iar o egalare a tarifelor pentru ambele categorii de consumatori poate produce o depășire a nivelului maximal admis al suportabilității, precum și în cazul în care diferențierea este justificată prin strategia de mediu locală, astfel încât prin tarifele diferențiate să fie facilitată conservarea resurselor de apă și poluarea mediului.</p> <p>Tarifele aprobate pentru consumatorii casnici nu pot fi mai mari decât mărimea care corespunde nivelului maximal al suportabilității stabilit prin prezenta lege iar dacă există o aprobare în acest sens, cel stabilit de către autoritatea contractantă sau autoritatea care asigură gestiunea directă.</p> <p>Dacă nivelul maximal al suportabilității nu este atins, autoritățile publice investite cu dreptul de aprobare a tarifelor urmează să reducă treptat diferența dintre tariful diferențiat aprobat pentru consumatorii casnici și tariful mediu pentru fiecare tip de serviciu în parte, până la egalarea acestora sau până la un nivel care ar corespunde strategiei de mediu locale,</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>astfel încât prin tarifele diferențiate să fie facilitată conservarea resurselor de apă și poluarea mediului.</p> <p>Tarifele furnizate la nivel de raion, municipiu și oraș, se determină anual de către operator și se prezintă Agenției pentru avizare, iar consiliului local, asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern – pentru aprobare.</p> <p>Tarifele pentru serviciile prestate de către un operator regional în raza mai multor unități administrativ-teritoriale printr-un singur sistem neîntrerupt de alimentare cu apă sau de canalizare, urmează a fi determinate și propuse spre aprobare de către un asemenea operator la un nivel identic pentru toate unități administrativ-teritoriale asigurate cu servicii printr-un singur sistem.</p> <p>Agencia, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de avizare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite către consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern un aviz privind tarifele medii determinate cu aplicarea cerințelor stabilite de prezenta lege și orice acte normative aplicabile.</p> <p>Operatorul este obligat să prezinte Agenției și consiliului local, asociației de dezvoltare intercomunitară sau agenției desemnată de guvern, în termen de până la 3 zile lucrătoare, informațiile solicitate suplimentar necesare pentru stabilirea consumurilor reale și cheltuielilor pentru desfășurarea activității și a corectitudinii calculării tarifelor reglementate.</p> <p>Consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la data primirii de la Agenție a avizului privind</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>cuantumul tarifelor, va aproba tarifele avizate de Agenție și le va publica în sursele mass-media locale.</p> <p>În cazul gestiunii delegate, dacă consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern aprobă tarife sub nivelul celor prevăzute în avizul Agenției, autoritatea contractantă este obligată să stabilească în decizia de aprobare a tarifelor sursa și suma concretă ce urmează a fi alocată operatorului din bugetul autorității contractante pentru acoperirea veniturilor ratate de către operator din cauza aprobării tarifelor sub nivelul avizat.</p> <p>În cazul în care tarifele prezentate în avizul Agenției nu vor fi aprobate de către consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern în termenul stabilit, operatorul se va adresa Agenției, care, în termen de 15 zile calendaristice de la data adresării motivate de către operator, va aproba și va publica în Monitorul Oficial al Republicii Moldova tarifele avizate anterior.</p> <p>În cazul în care consiliul local, asociația de dezvoltare intercomunitară sau agenția desemnată de guvern, în conformitate cu legea, va delega Agenției dreptul de aprobare a tarifelor, operatorii vor prezenta, iar Agenția va examina și va aproba tarifele în termenul stabilit pentru emiterea avizului, ținând cont de termenul suplimentar motivat necesar pentru examinarea tarifelor, dar nu mai mult de 90 de zile calendaristice, publicând hotărârea de aprobare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>La expirarea a 90 de zile calendaristice de la data înregistrării unei cereri de aprobare a tarifelor depusă de către un operator, Agenția este obligată să emită o hotărâre motivată de aprobare a tarifelor sau de respingere a cererii operatorului.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Modificarea pe parcursul unei luni a nivelului cheltuielilor cu personalul, pentru energia electrică, materiale sau servicii terților destinate întreținerii și exploatării sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, pe fiecare tip în parte cu peste 10% sau cu peste 5% pe toate în ansamblu, constituie temei pentru ajustarea extraordinară a tarifelor.</p> <p>Ajustarea extraordinară a tarifelor se face în temeiul cererii operatorului și se examinează în regim simplificat, doar pe componenta de cheltuieli invocată în cerere, fără aviz din partea Agenției. Autoritatea investită cu dreptul de aprobare a tarifelor este obligată să adopte o decizie de aprobare a tarifelor conform unei proceduri de ajustare extraordinară sau de respingere a cererii de ajustare extraordinară a tarifelor în termen de cel mult 30 de zile calendaristice.</p> <p>Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică furnizată la nivel de raion, municipiu și oraș se determină de către operatori în conformitate cu metodologia tarifară, se aprobă de către Agenție în modul stabilit și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatori la nivel de sat și comună sunt examinate și aprobate de consiliile locale respective, sunt publicate în mass-media locală și sunt afișate la sediile operatorilor.</p> <p>Motivarea: Propunerea a fost formulată astfel, încât să minimizeze riscul insolvenței operatorilor din cauza reglementărilor tarifare, precum și pentru a asigura continuitatea și dezvoltarea durabilă a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La art. 36¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● alin. (5) lit. d) se va completa la final cu următoarea sintagmă: <i>„în mărimea determinată ca produsul dintre valoarea per metru cub acceptată în calculul tarifelor și cantitatea efectivă a serviciilor, pentru fiecare lună în parte”</i> ● alin. (5) se va completa cu următoarea literă: <i>„d¹) cota de dezvoltare, aprobată corespunzător și luată în calculul tarifelor, în mărimea determinată ca produsul dintre valoarea per metru cub acceptată în calculul tarifelor și cantitatea efectivă a serviciilor, pentru fiecare lună în parte;”</i> ● alin. (6) se va expune în următoarea redacție: <i>„(6) Redevența și cota de dezvoltare de către operator în Fondul de dezvoltare doar dacă vor fi luate în calculul tarifelor și doar dacă cheltuielile operaționale sunt acoperite integral. Obligația de plată în Fondul de dezvoltare a redevențelor este prioritară în comparație cu cota de dezvoltare.”</i> ● se va completa următoarele alineate: <i>„(6¹) În cazul în care veniturile acoperă cheltuielile necesare efective și doar o parte din obligația de plată a cotei de dezvoltare, atunci obligația de plată a cotei de dezvoltare se va reduce proporțional cu deficitul înregistrat. (6²) În cazul în care veniturile acoperă cheltuielile necesare efective fără redevențe, doar o parte din obligația de plată a redevenței, obligația de plată a cotei de dezvoltare se va anula, iar cea de plată a redevențelor se va reduce proporțional cu deficitul înregistrat.”</i> <p>Motivare: Modificările propuse la acest articol completează modificările propuse la art. 4 și 35.</p>	<p>290. Nu se acceptă. A se vedea comentariile de la pct. 236</p> <p>291. Nu se acceptă. A se vedea argumentele de la pct. 237.</p> <p>292. Nu se acceptă. A se vedea comentariile de la pct. 238 (valabil pentru propunerile cu privire la alin. (6) și la propunerea de a completa art. cu alin. (6¹) și (6²)).</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Asociația Întreprinderilor de Alimentare cu Apă și Canalizări "MOLDOVA APĂ-CANAL" (nr. ieșire 11-01-04 din 02.10.2023)</p>	<p>Din proiect Articolul I, p. 13. La articolul 35: alineatul (1), litera c) după cuvântul "uzate" se introduce următorul text „ . După caz, la solicitarea operatorului, tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate poate fi stabilit separat;”</p>	<p>293. Se acceptă.</p>
	<p>La articolul 35, alineatul (3) de introdus litera k¹) cheltuielilor TVA, provenite din aplicarea proratai calculate ca urmare după transmiterea în proprietate unității administrativ-teritoriale respective a instalațiilor și rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare conform articolului 19, alineatul (4).</p>	<p>294. Nu se acceptă. Litera k) deja include în structura metodologiei modalitatea de stabilire <u>cheltuielilor privind impozitele și taxele.</u></p>
	<p>La articolul 35, de introdus alineatul (3¹) Se stabilește an de bază – primul an dintr-un ciclu alternat de 3 ani consecutive.</p>	<p>295. Nu se acceptă. Reglementarea propusă nu se încadrează organic în lege, care nu operează cu astfel de noțiune și nu o definește. Această noțiune este parte a Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, iar discutarea și reducerea eventuală a numărului de ani consecutivi de la 5 la 3 urmează să fie abordat în contextul modificării Metodologiei, nu a legii.</p>
	<p>Din proiect Articolul II, de introdus alineatul (2¹) Guvernul RM va asigura elaborarea (sau modificarea existentului) GHID PENTRU AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE și operatori AC, privind Regionalizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, în vederea realizării politicii naționale de dezvoltare a sectorului, având în vedere legislația reînnoită.</p>	<p>296. Nu se acceptă. Autoritățile publice locale dispun de autonomia locală. Legislația prevede cooperarea dintre diferite niveluri de administrației publice locale. Conform exigențelor de tehnică legislativă și sistemul actelor normative, elaborarea ghidurilor nu poate fi parte a legii, dar poate fi prevăzută în cadrul strategiilor/planurilor de acțiuni sectoriale.</p>
	<p>În articolul 7, punctul (2) de inclus alineatul e¹) elaborează și aprobă, ținând cont de legislația fiscală, a instrucțiunilor privind modalitatea de stabilire a redevenței – plății pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor domeniului public sau privat al unității administrativ-teritoriale, aferente</p>	<p>297. Nu se acceptă. Legea prevede că redevența se stabilește similar amortizării, iar legislația și reglementările contabile, inclusiv instrucțiunile metodice din acest domeniu reglementează aceste aspecte.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, stabilită în contractul de delegare a gestiunii.	
Regia Apă Canal Orhei S.A. (nr. 551-10 din 02.10.2023)	Regia Apa Canal- Orhei S.A, dorește sa-si exprime părerea referitor la Proiectul de lege privind modificările și completările Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, făcut public pentru dezbatere. Întreprinderea noastră considera că modificările din proiectul sus menționat sunt actuale și de demult necesare. În același timp, este evident că modificările efectuate nu rezolva toate problemele care apar în urma aplicării și utilizării acestei legi, chiar și luând în considerare modificările, de exemplu, problema foarte importantă cum ar fi „redevența“ rămâne incerta. Deci în legea 303/2013 articolul 13 ¹ . Regimul juridic al sistemelor publice de alimentare cu apă și canalizare punctul 11) “Redevența pentru concesiunea bunurilor aferente serviciului de alimentare cu apă și de canalizare se stabilește în contractul de delegare a gestiunii, la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri sau la alt nivel, dacă se justifică economic, expresia „la nivelul calculat similar cu amortizarea acestor bunuri, sau la alt nivel, dacă este justificată din punct de vedere economic” - sună ambiguu și poate avea interpretări diferite, în același timp în metodologia de stabilire, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, canalizare și epurare Nr.489/2019 la paragraful 41. “În redevență (RDV_n) se include plata pentru transmiterea dreptului de folosință a bunurilor domeniului public sau privat al unității administrativ-teritoriale conform Contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizație încheiat între autoritatea administrației publice locale/centrale și operator. Nivelul redevenței pentru concesiunea bunurilor aferente serviciului	298. Se acceptă parțial. Se ia act de problemele menționate. În același timp constatăm că majoritatea din provocările menționate sunt legate transpunerea în practică a legii, atât de către ANRE în cadrul actelor sale normative, cât și de către operatori sau APL. În cadrul proiectului de lege au fost propuse unele modificări și completări menite să catalizeze schimbarea de abordare din partea ANRE la avizarea tarifelor și a cheltuielilor de bază acceptate pentru calculul acestora.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>public de alimentare cu apă și de canalizare se determină la nivelul calculat similar amortizării acestor bunuri prin metoda liniară. La determinarea redevenței se va lua în calcul doar bunurile mobile și imobile, proprietate publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale care au fost transmise în gestiune operatorului și care sunt incluse în contractul de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aferente serviciului public de alimentare cu apă și canalizare.</p> <p>Conform principiului costuri minime și eficiență maximă, suma dreptului de folosință a obiectului concesionat nu poate fi recuperat mai mult decât valoarea lui inițială.</p> <p>Redevența revenită din bunurile create, modificate fără a fi incluse în planurile de investiții avizate/aprobate de către Agenție și transmise operatorului conform contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nu se include în tarife.”</p> <p>La prima vedere, par să nu existe întrebări, însă, atunci când începem să aplicăm, apar probleme; ambiguitatea interpretării „calculat similar cu amortizarea acestor bunuri, sau la alt nivel, dacă este justificată din punct de vedere economic” vor permite sa introducem in Metodologie fraza „la un nivel calculat similar cu deprecierea acestor bunuri prin metoda liniară.” și „nu poate fi rambursat mai mult decât costul inițial al acestuia.” și ce se înțelege prin expresia din lege „sau alt nivel daca este justificată din punct de vedere economic”, și după cum se știe, amortizarea poate fi calculate, atât în scopuri financiare cit și fiscale, astăzi ,însă, avem de fapt un al treilea tip de calcul al amortizării - în scopul aplicării și includerii în tarif, ceea ce în opinia noastră este complet greșit. acest lucru se datorează în mare parte dublei</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>interpretări din lege, precum și poziția ANRE, care desigur se poate schimba oricând. Încă un aspect asupra căruia aș dori să-l atenționez referitor la problemele menționate mai sus: Activitățile tuturor întreprinderilor precum este REGIA APA CANAL-ORHEI S.A. sunt direct legate de îndeplinirea obligațiilor fiscale, așa că considerăm că punctele legate de repararea infrastructurii ingineresti primite în temeiul unui acord de delegare nu sunt luate în considerare, în conformitate cu articolul 26¹. “Deducerea amortizării mijloacelor fixe punctul. (3) sunt considerate mijloace fixe supuse amortizării în scopuri fiscal, investițiile efectuate în mijloacele fixe care fac obiectul unui contract de leasing operațional, locațiune, concesiune, arendă, comodat, sub locațiune. În sensul prezentului alineat, prin investiție se înțelege excedentul cheltuielilor ce țin de reparație, îmbunătățire și altele asemenea în privința mijloacelor fixe respective asupra cheltuielilor menționate, permise spre deducere în perioada fiscală conform modului stabilit la punct 11.” Punctul (11)” Cheltuielile aferente reparației curente și capitale a mijloacelor fixe ce nu corespund prevederilor alin.(2) se permit spre deducere în limita a 15% din suma calculată a locațiunii, arendei, leasingului operațional sau redevenței (plății pentru concesiune), suportată pe parcursul perioadei fiscale, iar în cazul cheltuielilor de reparație a mijloacelor de transport aerian internațional – în mărime de 100% din suma calculată a ratei de leasing operațional, suportată pe parcursul perioadei fiscale. În sensul prezentului alineat, prin mijloacele fixe ce nu corespund prevederilor alin.(2) se înțeleg mijloacele fixe care sânt utilizate în activitatea de întreprinzător a agentului economic conform contractului de arendă, locațiune, leasing operațional, concesiune, ale căror</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>cheltuieli aferente, potrivit contractului nominalizat, revin arendașului, locatarului sau concesionarului.”</p> <p>Ce înseamnă acest lucru în practică: activele primite în concesiune în temeiul unui acord de delegare, care sunt deja complet uzate, iar întreținerea a efectuat reparații curente, apoi în scopuri fiscale această reparație va fi recunoscută doar în mărime de 0*15% și va fi achita impozitul pe venit, mai departe trebuie să fie luat la evidența în contabilitate la fel ca un activ care a fost supus reparației și acesta se va amortiza pe durata acordului de delegare, sau dacă reparațiile sunt transferate Serviciilor Publice prin decizia prin decizia autorităților publice, se va aplica din CF Articolul 103. Scutirea de TVA, alin. 4) “instituțiile preșcolare, sanatoriile și alte obiecte cu destinație social-culturală și de locuit, precum și drumurile, rețelele și substațiile electrice, rețelele de gaz, sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, instalațiile pentru extragerea apelor subterane și alte obiecte similare transferate gratuit autorităților publice (sau, în baza deciziei lor, întreprinderilor specializate care folosesc și exploatează obiectele respective conform destinației), precum și cele transmise întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor de către autoritățile publice; proprietatea de stat transferată gratuit, la decizia autorităților publice, de la bilanțul unei întreprinderi de stat la bilanțul altei întreprinderi de stat sau de la bilanțul unei întreprinderi municipale la bilanțul altei întreprinderi municipale; lucrările de expertiză tehnică, de prospecțiuni, de proiectare, de construcție și de restaurare, cu atragerea mijloacelor bănești donate de către persoane fizice și juridice, la obiectele incluse în lista aprobată de Parlament”. Acest</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>articol se aplica si in cazul transferului de active create anterior (infrastructura tehnico-edilitară) dar care se afla in bilanțul întreprinderii dintr-un motiv sau altul. Toate acestea presupun calculul „PRORATEI”!!!, care nu este legat de prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, ci de livrarea bunurilor și, în consecință, nu va fi inclusa în tarif. Făcând un rezumat la toate modificările propuse în proiectul de lege, putem deduce, ca din păcate, nu a fost surprinsa întreaga gamă de probleme stringente ale întreprinderilor.</p> <p>De asemenea, dorim să atragem atenția asupra adaptării atât a legii, cât și a modificărilor acesteia, precum și asupra elaborarea unor metodologii pentru implementarea și aplicarea legii și asupra activităților unor întreprinderi specifice precum a noastră, pe care am solicitat să o elaborați Ghid, care sa fie indicata în lege și sa numească responsabilul de crearea acesteia. „Ghid pentru APL” a existat, dar trebuie actualizat și perfecționat în cadrul reorganizărilor existente ale întreprinderilor.</p>	
<p>Servicii Comunale Florești S.A. (f/n din 02.10.2023)</p>	<p>Pentru modificările propuse privind <u>notiunea dată în redacție nouă</u>: „branșament de apă - parte din rețeaua publică de alimentare cu apă care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție și instalația internă de apă a consumatorului. Branșamentul de apă deservește un singur consumator. În cazuri temeinic justificate și atunci când condițiile tehnice nu permit altă soluție, se poate admite alimentarea cu apă a mai multor consumatori de la același branșament de apă. Cheltuielile pentru execuția branșamentului până la contor, inclusiv a căminului de branșament se suportă de operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculat conform</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție. Cheltuielile pentru execuția bransamentului de la punctul de delimitare până la instalațiile interne se suportă de către consumator și se execută fie de către operator, fie de consumator.” și cu privire la punctul de delimitare: ” Punct de delimitare – [...] La casele de locuit individuale, punctul de delimitare se stabilește la ieșirea din contorul instalat în căminul de bransare, amplasat în limita teritoriului consumatorului. Căminul de bransare este parte componentă a sistemului public de alimentare cu apă. [...]”</p> <p>S.A. ” Servicii Comunale Florești” își expune poziția că căminul de bransament nu poate fi componentă a sistemului public de alimentare cu apă, deoarece acesta este amplasat pe teren privat, operatorul nu poate să-și asume integritatea căminului, de asemenea, și a contorului atunci când nu este acces sau căminele nu sunt amenajate corect pentru perioada rece a anului. Este discriminatoriu faptul că în tarif va fi adăugată cheltuiala pentru instalarea atât a contorului cât și a căminului de bransament în raport cu consumatorii actuali, care au suportat cheltuieli pentru execuția căminelor anterior, astfel se neglijează drepturile egale ale consumatorilor. La fel este de menționat, că o bună parte din consumatorii operatorului sunt locatari ai blocurilor locative și nu au tangențe cu căminul de bransament la conectare, respectiv prin includerea acestor cheltuieli în tarif, împovărăm consumatorii cu cheltuieli pentru bunuri de care nu beneficiază.</p> <p>Includerea căminului de bransament în tariful pentru servicii de aprovizionare cu apă și de canalizare va favoriza</p>	<p>299. Se acceptă. Autorul a renunțat la modificările respective a definiției în baza propunerilor și a obiecțiilor participanților la procesul de avizare.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>creșterea semnificativă a tarifului, ce va avea un impact negativ asupra situației socio-economice a populației.</p> <p>Pentru modificarea din articolul 19, alineatul (4), "cuvintele -gratuit la balanța autorității administrației publice locale sau direct operatorului în conformitate cu decizia consiliului local" se substituie cu textul „în proprietatea unității administrativ-teritoriale respective, la inițiativa persoanelor fizice și/sau juridice vizate sau a autorităților administrației publice locale, în modul prevăzut de legislație.”</p> <p>S.A. " Servicii Comunale Florești" vine cu poziția că transmiterea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare "la inițiativa persoanelor fizice și/sau juridice vizate" nu este viabilă, deoarece nici o persoană care a contribuit la construcția sau extinderea rețelelor publice de alimentare cu apă și de canalizare, nu va avea inițiativa de a transmite rețelele cu titlu gratuit în proprietatea unității administrativ-teritoriale. Operatorul, la moment, întâmpină dificultăți în procesul de branșare a noilor consumatori, deoarece investitorul solicită achitarea cotei părți pentru cheltuielile suportate anterior. Indiferent de sursa de finanțare, operatorul suportă cheltuieli de gestionare, pierderi de apă pentru furnizarea serviciului de alimentare cu apă și de canalizare către consumatori.</p> <p>Pentru modificările din art. 35 alineatul (4¹) și anume: "La fundamentarea tarifelor, operatorii pot să solicite o cotă corespunzătoare pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare. Nivelul acestei cote se aprobă de către consiliul local al unității administrativ-teritoriale pe baza bilanțului apei. În cazul sistemelor noi de alimentare cu apă, nivelul pierderilor de apă se stabilește de către unitățile administrative-teritoriale sau, pe baza datelor de</p>	<p>300. Se acceptă parțial. Conform redacției propuse, inițiativa poate emana atât de la persoanele fizice/juridice vizate, cât și de la APL. Pe de altă parte, trebuie de avut în vedere protejarea proprietății private, or anume din acest motiv Curtea constituțională a declarat neconstituțională sintagma respectivă.</p> <p>301. Se acceptă parțial. Legea prevede expres scopurile pentru care fondul de dezvoltare și inclusiv, cota de dezvoltare poate fi utilizată.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>proiect și normativelor tehnice în vigoare.”, S.A.” Servicii Comunale Florești” vine cu o solicitare ca acest punct să fie completat cu prevederi legate de repartizarea echitabilă a cotei de dezvoltare din Fondul de dezvoltare, deoarece fiecare localitate gestionată are un nivel diferit al pierderilor.</p>	
<p>SA ”Apă Termo” (nr. ieșire 438 din 31.07.2023)</p>	<p><u>În cadrul discuțiilor proiectului privind modificarea Legii RM 303/2013, transmitem propunerile noastre:</u></p> <p>În art. 8) Legea Republicii Moldova nr. 303/2013 definește doar atribuțiile (competența) autorităților administrației publice locale de nivel I, cu toate acestea, Furnizorul de Servicii SA „Apă-Termo” este subordonat structural publicului local de nivel II. autoritățile administrative (Administrația Districtului Ceadâr-Lunga), care deține 100% acțiunile acestei întreprinderi, iar infrastructura inginerescă și tehnică este de asemenea înregistrată în cadastru pentru Administrația districtului Ceadâr-Lunga. Activitățile Operatorului se desfășoară pe baza unui acord de management delegat cu Administrația districtului Ceadâr-Lunga.</p> <p>Această caracteristică, legată de lipsa unor reglementări legislative privind atribuțiile autorităților administrației publice locale de nivelul 2, afectează negativ activitățile întreprinderii, întrucât atât Legea nr. subordonarea autorităților administrației publice locale de nivelul I. Legarea activităților întreprinderilor de alimentare cu apă și canalizare exclusiv cu autoritățile publice locale de primul nivel împiedică implementarea corespunzătoare a tuturor cerințelor legislației sectoriale.</p> <p>Astfel, de exemplu, paragraful (k) al art. 8) Legea 303/2013 privind acordarea de despăgubiri anumitor consumatori casnici recunoscuți ca vulnerabili, întrucât reprezentanții APL de primul nivel refuză să emită, motivează acest lucru prin faptul</p>	<p>302. Nu se acceptă. Conform art. 4 din legea nr. 435/2006 cu privire la descentralizarea administrativă, competența de organizare și furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și canalizare aparține APL de nivelul întâi. APL de nivelul al doilea nu au careva competențe în acest domeniu. De asemenea, merită de menționat specificul organizării administrativ-teritoriale a UTA Găgăuzia, or așa numitele raioane din cadrul acesteia nu sunt unități administrativ-teritoriale în sensul Legii nr. 764/2001 cu privire la organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. În același timp abordarea expusă în aviz este una greșită. Operatorii pot fi fondați de orice nivel de administrație publică, inclusiv de persoane juridice de drept privat (capital privat). Asta nu înseamnă că ei sunt subordonați APL de nivelul întâi. Metodologia ANRE se referă și este aplicabilă tuturor operatorilor, nu doar celor fondați de APL de nivelul întâi. În același timp, cooperarea între diferite niveluri de administrație publică este permisă de lege. Pe de altă parte, alocarea compensațiilor prevăzute la litera k) de la art. 8, alin. (1) este mai mult tratată ca un drept al APL de a acorda aceste compensații, și nu ca o obligație, or în majoritatea localităților din țară aceste compensații nu sunt acordate, chiar și acolo unde operatorul este fondat de către APL de nivelul întâi.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>că operatorul SA „Apă-Termo” se află în subordinea jurisdicția Administrației districtului Ceadâr-Lunga și trimite consumatorii către Administrația districtului Ceadâr-Lunga. Acestea din urmă se referă la lipsa competențelor, cu referire la art. 8 din Legea 303 /2013.</p> <p>În plus, considerăm că din punct de vedere juridic și organizatoric, reglementarea activităților tuturor activităților Operatorilor exclusiv prin prisma autorităților publice locale de doar primul nivel creează anumite obstacole în implementarea Conceptului de regionalizare. a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Întrucât autoritățile publice locale de nivelul doi (ocasional) din raion ar putea contribui la regionalizarea conceptului de așezări mici și mijlocii sub un singur Operator mare. Atunci când abordează problemele de regionalizare, autoritățile publice locale ale satelor și comunelor nu doresc să transfere rețelele către managementul delegat către o autoritate publică locală a unui oraș sau municipalitate, adică nivelul I (după cum a demonstrat practica, există o anumită barieră psihologică).</p> <p>În acest sens, conducerea SA „Apă-Termo” vă solicită cu sinceritate să faceți completări la Legea 303/2013 de definire a competenței autorităților publice locale de nivelul II în domeniul alimentării cu apă și salubritate, inclusiv în raport cu Operatorul.</p>	
	<p><u>Ne cerem scuze pentru traducerea posibil să nu fie corectă. prin urmare vă trimitem textul propunerilor noastre și în limba rusă.</u></p> <p>В рамках обсуждений проекта о внесении изменений в Закон РМ 303/2013 направляем наши предложения:</p>	<p>303. A se vedea comentariul de mai sus, fiind vorba despre versiunea în rusă a propunerii.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>В ст. 8) Закона РМ №303/2013 года определены только полномочия(компетенция) органов местного публичного управления первого уровня, вместе с тем Поставщик услуг SA «Арă-Термо» структурно подчиняется органам местного публичного управления второго уровня (Администрации Чадыр-Лунгского района), которая является 100% владельцем акций этого предприятия и инженерно-техническая инфраструктура также зарегистрирована в кадастру за Администрацией Чадыр-Лунгского района. Деятельность Оператора осуществляется на основании договора делегированного управления с Администрацией Чадыр-Лунгского района.</p> <p>Данная особенность, связанная с отсутствием законодательных регламентаций касаясь полномочий органов местного публичного управления 2-го уровня и негативно сказывается на деятельности предприятия, поскольку как Закон №303/2013 г., так и Положения НАРЭ регулируют деятельность Операторов публичных услуг водоснабжения и канализации исходя из их подчиненности <u>органам местного публичного управления первого уровня.</u></p> <p>Увязывание деятельности предприятий водоснабжения и канализации исключительно с органами местного публичного управления первого уровня, препятствует выполнению в должной мере всех требований отраслевого законодательства.</p> <p>Так, например не исполняется п. (к) ст. 8) Закона 303/2013 о предоставлении компенсации некоторым бытовым потребителям признанных уязвимыми, поскольку представители ОМПУ первого уровня отказываются выдавать, мотивируют это тем, что оператор SA «Арă-</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Термо» находится под юрисдикцией Администрации Чадыр-Лунгского района и отсылают потребителей в Администрацию Чадыр-Лунгского района. Последние же ссылаются на отсутствие, у них компетенций ссылаясь на указанную ст. 8 Закона 303 /2013.</p> <p>Кроме этого, считаем, что с правовой точки зрения и организационно, регламентация деятельности всей деятельности Операторов исключительно через призму органов местного публичного управления <u>только первого уровня</u>, создает определенные препятствия в реализации Концепции регионализации публичных услуг водоснабжения и канализации.</p> <p>Поскольку органы местно публичного управления второго уровня (по случаю) в рамках района могли бы способствовать регионализации концепции для малых и средних населенных пунктов под единым крупным Оператором. При решении вопросов регионализации органы местных публичных органом сел и коммун не желают передавать сети в делегированное управление органу местного публичного управления города <u>или муниципия, т. е. I -уровня (как показала практика существует определенный психологический барьер).</u></p>	
<p>ÎS Acva Nord (nr. 155 din 25.09.2023)</p>	<p>Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord” înaintează propuneri la Proiectul de lege pentru modificarea Legii 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și anume:</p> <p>Suplinirea definiției „operator regional ” după cuvintele „care asigură” cu cuvintele „captarea, tratarea”, care va avea următorul cuprins:</p>	<p>304. Nu se acceptă. Conform definiției de la art. 4, <i>serviciu public de alimentare cu apă</i> – totalitate a activităților necesare pentru captarea apei brute din surse de suprafață sau subterane, tratarea apei brute, transportarea apei potabile și/sau tehnologice, înmagazinarea apei, distribuția apei potabile și/sau tehnologice. Prin urmare textul „furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă ...” deja cuprinde activitățile de captare și tratare a apei.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	„operator regional – operator organizat ca societate comercială, cu capital social deținut integral de una sau mai multe unități administrativ-teritoriale și/sau de stat, care asigură captarea, tratarea și furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a mai multor unități administrative - teritoriale, inclusiv administrarea și exploatarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare și în a cărei arie de operare sunt minim 10 000 locuitori	Includerea acestor cuvinte ar conduce la o tautologie din punct de vedere juridic.
ÎS Acva Nord (nr. 214 din 20.12.2023), avizare repetată	Se susține proiectul de Hotărâre, lipsă de obiecții și propuneri.	
SA "Apă Canal Leova" (nr. 84 din 27.07.2023)	<p>Administrația SA „Apă-Canal Leova”, vine cu rugămintea de a fi inclus în proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.303/2013 un punct foarte important, care să prevadă cadrul legal, în localitățile unde este construită rețea de canalizare, de a obliga locuitorii localităților să se conecteze la aceste rețele sau să fie clar stipulat cum să procedăm cu sectorul particular, care are sector de pământ lângă casă, cum să calculăm serviciul de canalizare în cazul irigațiilor acestui sector. Din practica noastră populația în majoritatea cazurilor refuză de a se conecta la rețelele de canalizare din motivul, că instalarea contorului la rețeaua de canalizare este foarte costisitor.</p> <p>Conform articolului 16 litera(c) din Legea 303/2013, căminul de vizitare este instalat pe terenul proprietarului, ceea ce duce la multe incomodități cititorilor de contoare. Solicităm</p>	<p>305. Se acceptă. Articolul 17 va fi completat cu litera j¹⁾ cu următorul cuprins: „j¹⁾ să se conecteze în modul prevăzut de prezenta lege și alte acte normative la rețeaua publică de canalizare, iar în lipsa acesteia – să asigure colectarea și, după caz, epurarea apelor uzate prin intermediul sistemelor individuale adecvate sau evacuarea în modul stabilit a apelor uzate colectate la stații autorizate de epurare a apelor uzate”; Articolul 23, alineatul (3) se completează cu litera c¹⁾ cu următorul cuprins: „c¹⁾ refuzul consumatorului de a se conecta la rețeaua publică de canalizare, iar în lipsa acesteia – de a asigura colectarea și, după caz, epurarea apelor uzate prin intermediul sistemelor individuale adecvate sau evacuarea în modul stabilit a apelor uzate colectate la stații autorizate de epurare a apelor uzate;”</p> <p>306. Se acceptă parțial. Recomandarea respectivă este oportună acolo unde particularitățile și aliniamentul străzii permite acest lucru. Pe de altă parte, în cazul instalării acestor cămine pe teren</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>instalarea căminelor de vizitare, unde este instalat contorul de apă, pe teren public, lângă gospodăria consumatorului casnic, pentru a avea acces liber și permanent la citirea indicațiilor contorului de apă.</p>	<p>public va fi mai dificil de asigurat integritatea lor. Considerăm că aceste aspecte urmează să fie abordate în fiecare caz aparte și să fie reflectate în documentația tehnică de realizare a construcțiilor și nu necesită introducerea unei norme imperative în lege. Conform legii, consumatorii sunt obligați să asigure accesul la echipamentele de măsurare. În plus, trebuie de luat în considerare și tendința de dezvoltare a serviciilor inteligente și posibilitatea instalării treptate pe termen mediu și lung a contoarelor cu transmitere a datelor la distanță fără necesitatea participării factorului uman la acest proces.</p>
<p>Asociația Patronală a Serviciilor Publice (nr. 30 din 02.10.2023)</p>	<p>Propunem includerea în Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, a unui punct nou cu următorul cuprins: „Cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, coeficientul complexității ramurii, regimul și condițiile de lucru, alte părți și suporturi obligatorii stabilite de Codul Muncii al Republicii Moldova, Convenția colectivă (nivel de ramură) și Contractele colective la nivel de unitate, aprobate în modul corespunzător.</p> <p>Fundamentarea ce impune modificarea și completarea vizată.</p> <p><i>Contractul colectiv de muncă</i> este actul juridic care reglementează, raporturile de muncă și alte raporturi sociale în unitate, încheiat în formă scrisă între salariați și angajator de către reprezentanții acestora (a se vedea art.30 alin.(1) din Codul Muncii al Republicii Moldova Nr. 154/2003).</p> <p><i>Convenția colectivă</i> este un act juridic care stabilește principiile generale de reglementare a raporturilor de muncă și a raporturilor social-economice legate nemijlocit de acestea, care se încheie de către reprezentanții împuterniciți ai salariaților și ai angajatorilor la nivel național, teritorial și</p>	<p>307. Se acceptă parțial. Nu este specificat locul unde urmează să fie inclusă prevederea respectivă, prin urmare propunem includerea textului respectiv la art.35, alin. (3), pct. 1), litera c), care va avea următorul cuprins:</p> <p>„cheltuielilor de personal, la determinarea cărora se ia în considerare cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, coeficientul complexității ramurii, regimul și condițiile de lucru, alte plăți și suporturi obligatorii stabilite de Codul Muncii al Republicii Moldova.”</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ramural, în limitele competenței lor (a se vedea art.35 alin.(1) din Codul Muncii al Republicii Moldova Nr. 154/2003).</p> <p>Obligativitatea Convenției și Contractelor colective de muncă derivă din:</p> <p>1) Convențiile Organizației Internaționale a Muncii din domeniul muncii, ratificate de către Parlamentul Republicii Moldova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Convenția nr. 98 privind aplicarea principiilor dreptului la organizație și de purtare a tratatelor colective (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 593-XIII din 26.09.1995); • Convenția nr. 154 privind promovarea negocierilor colective (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 944- XIII din 15.10.1996). <p>2) Prevederile art. 43 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, dreptul la negocieri in materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate;</p> <p>3) Prevederile art.4 din Codul Muncii, potrivit căruia, raporturile de munca și alte raporturi legate nemijlocit de acestea sunt reglementate inclusiv de contractele colective de muncă – contractele colective de muncă fac parte din legislația muncii a Republicii Moldova;</p> <p>4) Prevederile art.5 lit. o) din Codul Muncii, potrivit căreia, printre principiile de bază ale reglementării raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, principii ce reies din normele dreptului internațional și din cele ale Constituției Republicii Moldova, se numără și obligația părților la contractele colective de muncă de a respecta clauzele contractuale;</p> <p>5) Prevederile art. 10 alin (2) lit. a) din Codul Muncii, potrivit căreia angajatorul este obligat să respecte legile și alte</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>acte normative, clauzele contractului colectiv de muncă și ale convențiilor colective;</p> <p>6) Prevederile art.17 lit. l) din Codul Muncii, potrivit căreia, printre principiile de bază, ale parteneriatului social se numără și executarea obligatorie a contractelor colective de muncă, a convențiilor colective și a altor înțelegeri;</p> <p>7) Prevederile art. 44 din Codul Muncii, potrivit căruia, persoanele vinovate de încălcarea sau neexecutarea clauzelor contractului colectiv de muncă ori ale convenției colective poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare;</p> <p>8) Prevederile art.7 din Legea salarizării Nr. 847 din 14-02-2002 care stabilește că organizarea salarizării se efectuează în baza: a) legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și altor acte normative privind salarizarea; b) convenției colective la nivel național; c) convenției colective la nivel ramural; e) contractului colectiv de muncă la nivel de unitate; f) contractului individual de muncă;</p> <p>9) Prevederile art. 17 al aceleași legi, care stabilește că reglementarea salarizării prin intermediul parteneriatului și dialogului social include aplicarea convențiilor colective la nivel național și ramural, a contractului colectiv la nivel de unitate și delimitarea problemelor în domeniul salarizării care se soluționează prin convenția colectivă respectivă și contractul colective muncă.</p>	
Primăria or. Călărași a răspuns prin Î.M. „Gospodăria	<p>În contextul examinării proiectului de Lege pentru modificarea Legii 303/2013, ÎM „Gospodăria Comunal Locativă Călărași” apreciază inițiativa privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii 303/2013, totodată susținând în totalmente că proiectul dat să fie îmbunătățit cu</p>	<p>308. Se ia act de informația respectivă, propunerile operatorilor în cauza fiind examinate separat.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Comunal Locativă Călărași” (nr. 101 din 13.10.2023)	includerea normelor și noțiunilor noi propuse de S.A. „Apă Canal Chișinău” și cele cinci propuneri din numele a 38 de operatori a Asociației ”Moldova Apa-Canal”, deoarece modificările propuse sunt actuale și mult așteptate.	
Primăria or. Strășeni a răspuns prin Î.M. „Apă Canal Strășeni” (nr. 314 din 13.10.2023)	ÎM „Apă Canal Strășeni” susține în totalmente modificările și opiniile prezentate de Asociația Moldova Apă-Canal și SA „Apă Canal Chișinău”.	309. Se ia act de informația respectivă, propunerile operatorilor în cauza fiind examinate separat.
Banca Germană Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	Menționează existența propunerilor operatorilor apă canal (Călărași, Strășeni, Chișinău) e-mail.	310. Se ia act de informația respectivă, propunerile operatorilor în cauza fiind examinate separat.
Asociația patronală a serviciilor publice din Republica moldova (nr. 35 din 11.12.2023)	Sintagma „elaborează și aprobă” din art. 7, alin. (2) lit. e)-i) a Legii 303/2023 urmează a fi completat cu sintagma „, , după avizarea pozitivă de către Guvern”.	311. Nu se acceptă. Conform Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334/2018, ANRE este independentă în raport cu alte autorități și organe publice ori în raport cu alte entități publice sau private. De asemenea a se vedea prevederile punctelor 4-6: „4. Agenția își exercită atribuțiile în mod independent, cu respectarea principiilor de obiectivitate, imparțialitate, transparență și nediscriminare. 5. Nicio decizie sau măsură luată de Guvern, de organele centrale de specialitate, de alte autorități ale administrației publice centrale, de autoritățile de reglementare, de alte autorități publice sau de autoritățile administrației publice locale nu poate restrânge independența funcțională și financiară a Agenției și nu poate împiedica îndeplinirea de către Agenție a atribuțiilor stabilite prin legile sectoriale și de prezentul Regulament.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>6. Nicio prevedere menită să asigure independența Agenției nu poate fi interpretată în sensul excluderii Agenției de sub controlul parlamentar exercitat în modul și în limitele stabilite de Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și de sub controlul judiciar.”</p> <p>Propunerea înaintată înseamnă de fapt includerea unui drept de veto pentru Guvern, cu încălcarea prevederilor sus-citate.</p>
<p>Asociația patronală a serviciilor publice din Republica Moldova (nr. 01-16/178 din 08.12.2023)</p>	<p>Astfel, propunem modificarea Legii Nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 35, se completează cu următorul aliniat: (18) Cheltuielile de personal se determină luând în considerare: numărul necesar al personalului operatorului încadrat nemijlocit în procesul de captare, pompare, transportare, tratare, distribuție și furnizare a apei tehnologice și a apei potabile; numărul personalului de lucru încadrat în furnizarea/prestarea serviciului de canalizare, epurare și evacuare a apelor uzate; numărul personalului de întreținere, exploatare și reparație a rețelelor de apă și canalizare, instalațiilor de captare, pompare, tratare, înmagazinare a apei, rețelelor de canalizare, instalațiilor de epurare și evacuare a apelor uzate, altor mijloace fixe și imobilizări necorporale aferente serviciului public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate; numărul altor categorii de personal necesar pentru desfășurarea activității reglementate (de deservire, de evidentă a apei, de control al echipamentelor de măsurare, de control al calității apei, personalului subdiviziunilor auxiliare, personalului de distribuție și administrativ); din categoria necesară de calificare a personalului; cuantumul salariului minim pe tara; coeficientul complexității ramurii; regimul și condițiile de lucru; alte plăți și</p>	<p>312. Se acceptă parțial. Propunerile nu sunt corespunzătoare pentru nivelul de reglementare a unei legi organice. Aceste specificații trebuie să fie incluse în metodologie sau alte reglementări subordonate legii.</p> <p>Totodată, conform propunerilor anterioare la alineatul (3), pct. 1) litera c) se completează cu textul „, , la determinarea cărora se ia în considerare cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real, coeficientul complexității ramurii, regimul și condițiile de lucru, alte plăți și suporturi obligatorii stabilite de Codul Muncii al Republicii Moldova, Convenția colectivă (nivel de ramură) și Contractele colective la nivel de unitate, aprobate în modul corespunzător.”</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	sporuri obligatorii stabilite de Codul muncii al Republicii Moldova, Convenția colectivă (nivel ramural) și Contractele colective la nivel de unitate, aprobate în modul corespunzător, cuantumul contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și prima de asigurare obligatorie de asistența medicală.	
Asociația Întreprinderilor de Alimentare cu Apă și Canalizare "MOLDOVA APĂ-CANAL" (Nr.14-01-04 din 08.12.2023)	Articolul 7 (1) se completează cu (1 ¹): „Agenția are calitate de reglementator tehnic și economic pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;”	313. Nu se acceptă. Nu se încadrează în prevederile Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334/2018 și a Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică care reprezintă legea cadru pentru organizarea și activitatea Agenției.
	Articolul 7 (2) lit. i) se va completa cu: „justificate de starea tehnică a acestora, în conformitate cu prevederile actelor normative și ținând cont de valoarea investițiilor realizate în sistemul de apă;”	314. Se acceptă.
	Articolul 7 (2) se completează cu lit. t): ”elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la procedura de regionalizare a serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare;”	315. Nu se acceptă. Politicile și măsurile de regionalizare sunt în competența și atribuțiile organului central de specialitate, nu a Agenției. În plus, regionalizarea nu necesită un regulament separat, ea este un aspect transversal a altor reglementări existente.
	Articolul 7 (2) se completează cu lit. u): ”elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la procedura de stabilire și aprobare a redevenței și cotei de dezvoltare în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;”	316. Nu se acceptă. Reglementările privind stabilirea redevenței și a cotei de dezvoltare vor fi parte a metodologiei generale de calcul a tarifelor, considerăm că nu este oportună elaborarea unui regulament separat (a se vedea și experiența României).
	Articolul 7 (2) se completează cu lit. v): ”elaborează și aprobă Metodicile și Regulamentele în conformitate cu cerințele	317. Nu se acceptă. Propunerea este vadă și dublează regulamentele prevăzute la literele e)-i) a Legii 303/2023.

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>și prevederile actelor normative, legislației fiscale, contabile și documentației tehnice, în scopul asigurării calității apei potabile distribuite consumătorilor și asigurarea sustenabilității serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;”</p> <p>Articolul 35 (3) se completează cu lit. (31): “Se stabilește an de bază – primul an dintr-un ciclu alternat de 3 ani consecutive.”</p>	<p>318. Nu se acceptă. Reglementarea propusă nu se încadrează organic în lege, care nu operează cu astfel de noțiune și nu o definește. Această noțiune este parte a Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, iar discutarea și reducerea eventuală a numărului de ani consecutivi de la 5 la 3 urmează să fie abordat în contextul modificării Metodologiei, nu a legii.</p>
<p>Sergiu Rusu, expert AAC (f/n 07.12.2023) din</p>	<p>La Articolul 4: noțiunea de „operator regional” va avea următorul cuprins: „operator regional – operator organizat ca societate comercială (societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată), cu capital social deținut integral de una sau mai multe unități administrativ-teritoriale și/sau de stat, care asigură furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a mai multor unități administrativ-teritoriale, inclusiv administrarea și exploatarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare și în a cărei arie de operare sunt minim 10 000 locuitori;”</p> <p>La Articolul 5: Alineatul (2), se va completa cu lit. d)-f), cu</p>	<p>319. Se acceptă parțial. Ca urmare a propunerilor recepționate de la alți participanți la procesul de avizare și consultare publică, autorul a renunțat la modificarea respectivă a definiției de operator regional.</p> <p>320. Se acceptă parțial. Ca urmare a propunerilor recepționate de la alți participanți la procesul de avizare și consultare</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>următorul cuprins:</p> <p>„d) desemnarea autorității administrației publice centrale responsabilă de administrarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare care aparține domeniului public al statului în vederea exercitării prerogativelor rezultate din dreptul de proprietate publică a statului și administrării infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare proprietate publică a statului, în baza contractelor de delegare a gestiunii;</p> <p>e) aprobarea delegării gestiunii infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, care aparține domeniului public al statului și punerea în sarcina autorității administrației publice centrale responsabile să semneze cu operatorul selectat contractul de delegare a gestiunii, cu sau fără concurs, în condițiile legii;”;</p>	<p>publică, autorul a renunțat la modificările respective, în contextul acceptării propunerilor conform cărora transmiterea infrastructurii care se află în proprietatea publică a statului are loc în baza contractului de concesiune și nu a contractului de delegare a gestiunii. A se vedea explicațiile la punctele respective în sinteză.</p>
	<p>La Articolul 7:</p> <p>Alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>”a) eliberează, în conformitate cu procedura și cu cerințele stabilite de lege, licențe operatorilor care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în localități care înglobează minimum 3000 de locuitori, pentru activitatea de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prestarea serviciul public de alimentare cu apă; - prestarea serviciul public de alimentare cu apă tehnologică; - prestarea serviciul public de canalizare și/sau de epurare 	<p>321. Se acceptă parțial. La alineatul (2), litera a) cuvintele „la nivel de raion, municipiu și oraș” se exclud. Cât privește activitățile supuse licențierii, acestea sunt prevăzute la art. 32, iar definițiile noțiunii de serviciu public de alimentare cu apă și/sau de canalizare cu care operează art. 32 sunt date la art. 4, prin urmare detalierea în cauză un este necesară.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>a apelor uzate;</p> <ul style="list-style-type: none"> - producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii.” <p>Alineatul (2) se completează cu litera i¹⁾ cu următorul cuprins: „i¹⁾ aprobă tarifele furnizate de operatori care dispun de licență pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - serviciul public de alimentare cu apă; - serviciul public de alimentare cu apă tehnologică; - serviciul public de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate; - serviciile auxiliare; - producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii.” <p>Alineatul (2) litera j) va avea următorul cuprins: ”j) avizează tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și tarifele pentru serviciile auxiliare furnizate de către operatorii care nu sunt titulari de licențe, determinate și justificate de operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție, și le prezintă spre aprobare consiliilor locale;”</p> <p>Alineatul (2) litera k) se abrogă.</p> <p>Alineatul (2) litera l) va avea următorul cuprins:</p>	<p>322. Se acceptă. A se vedea noua redacție a literei j).</p> <p>323. Nu se acceptă. Conform conceptului legii și modificărilor operate se urmărește extinderea numărului operatorilor care vor fi titulari de licențe și prin urmare vor activa cu tarife aprobate de agenție. Scopul final este ca toți operatorii să fie licențiați. Numărul impunător de operatori mici va suprasolicita Agenția dacă va fi necesar avizul acesteia pentru operatorii nelicențiați, asta a și fost motivul pentru care s-a propus o etapă intermediară de licențiere doar a operatorilor care au în aria de acoperire mai mult de 3000 de consumatori.</p> <p>324. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>”l) aprobă tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate de către operatorii care nu sunt titulari de licențe, în cazul în care consiliile locale respective au delegat Agenției dreptul deplin de aprobare a tarifelor;”</p> <p>Alineatul (2) litera m) va avea următorul cuprins: ”m) aprobă tarifele pentru serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare furnizat/ de către operatorii care nu sunt titulari de licențe, în cazul neaprobării acestora de către consiliile locale, în baza cererii operatorului și a avizului prezentat de Agenție, în termenul stabilit de prezenta lege;”</p> <p>Alineatul (2) litera o) va avea următorul cuprins: ”o) supraveghează și controlează respectarea de către operatori, deținători de licență, a principiului costurilor necesare și justificate la calcularea tarifelor pentru serviciu public de alimentare cu apă și de canalizare;”</p> <p>Alineatul (2) litera q) va avea următorul cuprins: ”q) monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite de lege, activitatea operatorilor deținători de licență a obligațiilor stabilite prin lege, licențe, regulamente și metodologii aprobate de Agenție;”</p> <p>Alineatul (2) litera s) va avea următorul cuprins: ”s) exercită alte funcții acordate prin lege în raport cu operatorii deținători de licență.”</p> <p>Alineatul (3), literele a) și b), textul: „care își</p>	<p>325. Se acceptă parțial. Litera l) se propune a fi abrogată.</p> <p>326. Se acceptă parțial. Litera m) se propune a fi abrogată.</p> <p>327. Se acceptă parțial. A se vedea redacția propusă.</p> <p>328. Se acceptă parțial. A se vedea redacția propusă.</p> <p>329. Se acceptă.</p> <p>330. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	desfășoară activitatea la nivel de raion, municipiu și oraș” se substituie cu textul „deținători de licență”.	
	<p>La Articolul 8:</p> <p>Alineatul (1) se completează cu literele p) - s) cu următorul cuprins:</p> <p>q) aprobă nivelul cotei pierderilor justificate (pe baza unui studiu/plan de afaceri) de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>Se completează cu alineatul (4) cu textul:</p> <p>„Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia sunt obligate să asigure delegarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare unui operator/operator regional licențiat.”</p>	<p>331. Se acceptă parțial. A se vedea redacția propusă.</p> <p>332. Se acceptă, doar că prevederea respectivă este inclusă la art. 5. Unele propuneri din redacția propusă de expert au fost incluse acolo (/modernizare).</p>
	<p>La Articolul 12:</p> <p>Alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Gestiunea directă se realizează prin structura autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, înființată prin decizia consiliului local, ca compartimente de specialitate de alimentare cu apă, fără personalitate juridică, organizat în cadrul aparatului propriu al consiliului local al unității</p>	<p>333. Nu se acceptă. Urmare a propunerilor și obiecțiilor recepționate, autorul a renunțat parțial la aceste modificări (adică transferarea întreprinderilor municipale la gestiunea delegată). Pe de altă parte, conform acordului de finanțare ratificat cu Banca Mondială, anume gestiunea directă prin compartimente a APL fără personalitate juridică urmează să fie exclusă, fiind o condiționalitate a proiectului MWSSP.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>administrativ-teritoriale, cu evidența separată a veniturilor și cheltuielilor pentru activitatea dată.”</p> <p>Aliniatul (2) literele a) și b) se abrogă.</p> <p>Alineatul (3) se abrogă.</p>	
	<p>La Articolul 13:</p> <p>Alineatul (4) la literele a), b), c) după textul: ”societăți comerciale” se completează cu textul:”(societăți pe acțiuni sau societăți cu răspundere limitată)”.</p> <p>Alineatul (16) – (18) se abrogă.</p>	<p>334. Nu se acceptă. Tipurile de societăți comerciale sunt prevăzute de codul civil. Nu este clar de ce societățile în nume colectiv și în comandită sunt excluse.</p> <p>335. Nu se acceptă. Considerăm că este oportună păstrarea prevederilor respective pentru o mai mare claritate privind rolul fiecărui actor implicat (în special operator și APL).</p>
	<p>La Articolul 13¹, la aliniatul (10):</p> <p>Completarea cu textul ”și al întreprinderilor municipale” - se abrogă.</p>	<p>336. Se acceptă.</p>
	<p>La Articolul 18:</p> <p>La litera b) textul ”la citirea indicațiilor contorului” se abrogă.</p>	<p>337. Se acceptă. Nu este oferită o argumentare, dar constatăm că există situații când contorul se află la limita exterioară a proprietății sau în spațiile de uz comun, sau prezintă citirea datelor la distanță, prin urmare prezența consumatorului sau a reprezentantului său nu este necesară. În cazul în care va depista o divergență între indicii contorului și cele indicate în factură, va putea contesta și cere remedierea.</p>
	<p>La Articolul 26:</p> <p>Alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>”(5) Tipul de contor care urmează a fi instalat se selectează de către operator, cu indicarea parametrilor și caracteristicilor tehnice ale acestora în condițiile tehnice prevăzute în contractul încheiat între consumator și operator.”</p> <p>Alineatul (11) va avea următorul cuprins: ”(11) Nu se admite furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare noilor consumatori fără contoare.”</p>	<p>338. Nu se acceptă. Nu este oferită o argumentare, dar considerăm că nu este oportună excluderea textului „conform modelelor aprobate și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova”.</p> <p>339. Nu se acceptă. Nu este oferită o argumentare, dar considerăm că nu este oportună excluderea textului „egalizate în Republica Moldova, incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova”.</p>
	<p>La Articolul 32: După aliniatul (1) se introduc aliniate noi, aliniatul (1¹) – (1⁴), cu următorul cuprins: ”(1¹) Licențele se atribuie, pe 4 clase, solicitanților care au această capacitate, în funcție de numărul de locuitori deserviți, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - clasa 4 - pentru un număr cuprins între 3000 și 10000 de locuitori; - clasa 3 - pentru un număr cuprins între 10000 și 25000 de locuitori; - clasa 2 - pentru un număr cuprins între 25001 și 100000 de locuitori; - clasa 1 - pentru un număr mai mare sau egal cu 100001 de locuitori. 	<p>340. Nu se acceptă. Considerăm prematură și nejustificată stabilirea diferitor clase de licențe. Considerăm că reforma urmează să fie realizată în etape. Această primă etapă este orientată spre extinderea treptată a reglementării ANRE și către alți operatori decât cei care activează la nivel de oraș, municipiu, raion, și în mod important, stabilizarea sectorului, prin introducerea unor reglementări mai echitabile în raport cu operatorii pentru a salva sectorul de la faliment. Abia după această etapă va fi oportună introducerea claselor respective și referințe la ISO, etc.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>(1²) Titularii de licență care prestează un serviciu din cadrul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare au dreptul să participe la licitații de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, organizate de autoritățile administrației publice locale sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, în unități administrativ-teritoriale corespunzătoare clasei de licențiere acordate, doar dacă numărul de locuitori deserviți împreună cu numărul de locuitori ce urmează a fi deservit nu necesită o clasă de licențiere superioară.</p> <p>(1³) Titularii de licențe care constată că le este necesară o clasă de licențiere superioară vor solicita de la Agenție, cu cel puțin 15 zile înaintea desfășurării licitației (după caz), acordarea unei noi licențe, însoțită de documentele necesare atestării capacității tehnico-financiare pentru o clasă superioară de licențiere.</p> <p>(1⁴) În cazul în care termenul prevăzut la alin. (1³) nu este respectat, Agenția nu are obligația să analizeze și să evalueze cererea de acordare a unei noi licențe până la data desfășurării licitației.”</p> <p>Alineatul (3) litera c) va avea următorul cuprins: „c) să prezinte copii de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii, cu toate anexele încheiate/încheiate cu autoritățile administrației publice locale, sau după caz cu asociația de</p>	<p>341. Se acceptă parțial. A se vedea redacția propusă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>dezvoltare intercomunitară a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare. Licența poate fi obținută de operator, la cerere, fără prezentarea copiilor de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii. În acest caz, dacă în termen de 12 luni de la obținerea licenței titularul de licență nu prezintă copii de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii, licența eliberată acestuia se retrage din oficiu prin hotărârea Agenției.”</p> <p>Alineatul (3) se completează cu litera f) – i) cu următorul cuprins:</p> <p>”f) să prezinte copii de pe certificatele de înmatriculare ale autovehiculelor, respectiv de pe contractele de leasing și contractele de închiriere, din care să rezulte dotarea minimă cu autovehicule necesare pentru prestarea/furnizarea serviciului pentru care se solicită acordarea licenței;</p> <p>g) pentru solicitanții licenței de clasa 3 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin două standarde: ”ISO 9001, Sistem de management al calității. Cerințe” și ”ISO 45001, Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare”;</p> <p>h) pentru solicitanții licenței de clasa 2 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin trei standarde: ”ISO 9001, Sistem de</p>	<p>342. Nu se acceptă. A se vedea argumentarea de mai sus cu privire la clasele licențelor.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>management al calității. Cerințe” , ”ISO 45001,Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare”, ”ISO 14001,Sistem de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare”;</p> <p>i) pentru solicitanții licenței de clasa 1 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin patru standarde: ”ISO 9001,Sistem de management al calității. Cerințe” , ”ISO 45001,Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare”, ”ISO 14001,Sistem de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare”, ”ISO 50001,Sistem de management al energiei. Cerințe și ghid de utilizare”.</p> <p>Alineatul (6) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(6) Durata de valabilitate a licenței este de 5 ani pentru fiecare tip de activitate. După expirarea termenului de valabilitate a licenței operatorul o poate prelungi în baza cererii depuse către Agenție.”</p> <p>După aliniatul (8) se introduce aliniat nou, aliniatul (9) și (10), cu următorul cuprins:</p>	<p>343. Se acceptă. Nu este oferită o argumentare, dar analiza experienței României și a altor state de asemenea indică asupra unui termen mai scurt al licențelor acordate. Termenul de 25 ani din redacția actuală pare să fie unul excesiv. Dar trebuie de inclus o prevedere că licențele oferite până la intrarea în vigoare a prezentei modificări sunt valabile pentru termenul pentru care au fost acordate (în dispoziții finale și tranzitorii).</p> <p>344. Nu se acceptă. Pentru acordarea licențelor este necesară îndeplinirea condițiilor și prezentarea documentelor prevăzute la art. 32, alin. (3). Temeiurile de ne-emitere licenței sunt o</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>”(9) Agenția nu acordă licențe dacă solicitantul se află în una din următoarele situații:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) s-a instituit procedura falimentului (conform legii insolvenței nr.149 din 2012); b) a fost sancționat de Agenție prin retragerea licenței pentru serviciul care face obiectul unei noi solicitări, într-o perioadă de 2 ani anterioară datei de înregistrare a cererii; c) furnizează informații neconforme cu realitatea în documentele prezentate pentru acordarea licenței; d) nu îndeplinește cerințele minimale de capacitate tehnică și financiară; e) înregistrează pierderi din activitatea de exploatare în decurs de ultimii 3 ani pentru serviciul pentru care solicită licența; f) nu deține în termen de valabilitate avize, acorduri, autorizații specifice pentru serviciile furnizate/prestate, conform prevederilor legale, pentru motive ce-i sunt imputabile; g) serviciile pentru care se solicită licența nu se regăsesc în obiectul de activitate. <p>(10) Se interzice practicarea de către operatori a activităților care nu au licență respectivă sau licența este cu termen expirat.”</p>	<p>parte evidente, altele prea restrictive sau discutabile. Considerăm că acestea propuneri trebuie să fundamenteze mai riguros și supuse unor dezbateri și analize cu implicarea actorilor interesați. Prin urmare cum am sugerat mai sus, propunem abordarea lor la următoarea etapă de reformă.</p> <p>345. Nu se acceptă. Conform indicațiilor metodice de tehnică legislativă a ministerului justiției, este inoportună indicarea că anumite reguli sunt obligatorii or ca o entitate trebuie să respecte or să pună în aplicare anumite norme, principii, per a contrario rezultând ca alte norme sau principii nu trebuie respectate sau implementate.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		Aceasta și fiind raționamentul unui act permisiv. Dacă o activitate solicită obținerea unui act permisiv, lipsa acestuia reprezintă o încălcare și urmează să fie sancționată conform legii.
	<p>La Articolul 35:</p> <p>Aliniatul (1) litera c) după cuvântul "uzate" textul propus – de exclus.</p> <p>Aliniatul (3) după punctul 1) se introduce punct nou, punct 1¹⁾, cu următorul cuprins:</p> <p>"1¹⁾ Pentru deținătorii de licență de clasa 3 la cheltuielile de personal se aplică quantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,35, pentru deținătorii de licență de clasa 2 la cheltuielile de personal se aplică quantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,40, pentru deținătorii de licență de clasa 1 la cheltuielile de personal se aplică quantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,5."</p> <p>Aliniatul (3) se completează cu aliniatul (4¹⁾ – se abrogă.</p> <p>Aliniatul (3) după punctul 5) se completează cu punctele 5¹⁾ și 5²⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„5¹⁾ La fundamentarea tarifelor, operatorii (prestatorii) pot să solicite Agenției/consiliului local includerea în tarif a pierderilor reale de apă pe sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare/o parte din sistem, preluat în gestiune,</p>	<p>346. Se acceptă.</p> <p>347. Nu se acceptă. În contextul ne acceptării introducerii claselor de licențe.</p> <p>348. Se acceptă parțial. Prevederile privind cota pierderilor de apă au fost transferate la art. (5¹⁾ și ajustată parțial conform propunerilor expertului.</p> <p>349. Se acceptă parțial. A se vedea noua structură și abordare a art. 35.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>pentru o anumită perioadă de timp argumentată. Solicitarea poate fi făcută pe baza unui studiu/plan de afaceri, în care este folosită metodologia Asociației Internaționale a Apei (IWA) pentru identificarea, cuantificarea și reducerea apei care nu aduce venituri (NRW), cu prezentarea planului de investiții și evaluarea rentabilității proiectului (ROI).</p> <p>5²) Agenția/consiliul local, va evalua în 30 de zile lucrătoare cererea operatorului privind includerea costurilor pierderilor de apă care nu aduce venituri (NRW) în tarife în baza studiului/plan de afaceri prezentat. Nerespectarea condițiilor poate duce la revizuirea hotărârii/deciziei.”</p> <p>Alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(5) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, furnizate de toți furnizorii/prestatorii (cu licență sau fără de licență), se determină anual de către operator (prestator) în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate și se prezintă Agenției/consiliului local pentru aprobare.”</p> <p>Alineatul (6) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(6) Agenția, în termen de până la 5 de zile calendaristice de la primirea de la operator (prestator) a cererii de aprobare/avizare a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, va examina materialele prezentate și va emite o decizie de aprobare/avizare.”</p>	<p>350. Se acceptă parțial. Termenul de 60 de zile a fost păstrat la argumentarea Agenției. În schimb, datorită aprobării direct de către Agenție procesul va fi optimizat.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Alineatul (12) se abrogă.</p> <p>Aliniatul (13) se abrogă.</p> <p>La alineatul (15), textul „la nivel de raion, municipiu și oraș” se substituie cu textul „deținători de licențe și fără licențe”;</p> <p>La alineatul (16), textul „la nivel de raion, municipiu și oraș” substituie cu textul „deținători de licențe și fără licențe”;</p> <p>La aliniatul (17) cuvintele ”la nivel de sat și comună” se substituie cu textul ”în a căror arie de operare sunt mai puțin de 3000 de locuitori”.</p>	<p>351. Se acceptă.</p> <p>352. Se acceptă.</p> <p>353. Se acceptă parțial. A se vedea redacția propusă.</p> <p>354. Se acceptă parțial. A se vedea redacția propusă.</p> <p>355. Se acceptă parțial. A se vedea redacția propusă.</p>
	<p>La Articolul 36¹:</p> <p>Alineatul (5), se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„d¹) cota de dezvoltare stabilită în temeiul deciziei autorității deliberative a unității administrativ-teritoriale, mărimea căreia în valoarea totală a tarifului nu va depăși nivelul redevenței;”;</p> <p>Art. II - (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>356. Nu se acceptă. În condițiile unei infrastructuri învechite care a fost deja recuperată sau la care nu este cunoscută valoarea aceasta ar fi un blocaj care ar anihila intenția introducerii acestui instrument.</p> <p>357. Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>(3) Autoritățile administrației publice locale și centrale – fondatori ai întreprinderilor prestatoare de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare (inclusiv operatorii care se află în procedura de restructurare conform prevederilor legii insolvenței nr.149 din 2012), în decurs de 6 luni de la publicarea prezentei legi vor reorganiza întreprinderile date în societăți pe acțiuni sau societăți cu răspundere limitată.</p> <p>(4) Întreprinderile prestatoare de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare, deținătoare de licență eliberate de către Agenție, se vor adresa peste 6 luni de la data publicării prezentei legi către Agenție pentru a schimba licența deținută pe altă licență/licențe conform prevederilor acestei legi.</p> <p>(5) Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia, în termen de 12 luni de la publicarea prezentei legi vor asigura prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator/operator regional licențiat.</p> <p>(6) În cazul neîndeplinirii de către autoritățile</p>	<p>358. Nu se acceptă. Nu face parte din obiectul de reglementare și din obiectivul prezentului proiect de lege.</p> <p>359. Nu se acceptă. În contextul ne acceptării claselor de licențe, la această etapă.</p> <p>360. Se acceptă.</p> <p>361. Se acceptă parțial. Alineatul respectiv a fost exclus în procesul de examinare a obiecțiilor și propunerilor recepționate.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>administrației publice locale a cerințelor prevăzute la alineatul (5), Agenția în termen de 3 luni de la expirarea termenului de 12 luni de la data publicării prezentei legii va desemna titularul de licență care va asigura prestarea serviciului public până la atribuirea de către autoritățile administrației publice locale respective a contractului de delegare a gestiunii serviciului unui operator licențiat.</p>	
<p>Sergiu Rusu, expert AAC (f/n din 26.12.2023), avizare repetată</p>	<p>Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare</p> <p>Argumentarea autorului propunerii.</p> <p>Având în vedere că discuțiile inițiale se concentraseră exclusiv pe Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, propun ca acesta să rămână focalizarea noastră principală. Schimbările adiționale în alte legi, sugerată recent, necesită mai mult timp pentru analiză și dezbateri. Așadar, recomand ca modificările actuale să se limiteze la Legea nr. 303/2013 și să alocăm următoarele șase luni pentru revizuirea și discutarea altor legi relevante, după publicarea acestei legi modificate.</p>	<p>362. Se acceptă parțial. În cadrul acestui proiect de lege au fost incluse în afară de modificări la legea nr. 303/2013 modificări la câteva alte legi care sunt strict necesare pentru că sunt legate organic de actualele modificări propuse și nu pot fi promovate la o dată ulterioară. În rest se acceptă ideea de a vedea la o etapă ulterioară care alte legi necesită să fie ajustate.</p>
	<p>La Articolul 4:</p> <p>noțiunea de „bransament de apă” va avea următorul cuprins: „bransament de apă - parte din rețeaua publică de alimentare cu apă care asigură legătura dintre rețeaua publică de distribuție și instalația internă de apă a consumatorului. Bransamentul de apă deservește un singur consumator. În cazuri temeinic justificate și atunci când condițiile tehnice nu permit altă soluție, se poate admite alimentarea cu apă a mai multor consumatori de la același bransament de apă. Cheltuielile pentru execuția</p>	<p>363. Nu se acceptă. Autorul a renunțat la modificarea noțiunea de bransament de apă la această etapă (prin intermediul acestui proiect de lege). Provocările invocate de participanții la procesul de avizare au determinat autorul să separe subiectul din proiectul de față și să fie abordat separat după efectuarea unor analize și discuții mai aprofundate, nefiind strict legat de obiectul de reglementare și obiectivele proiectului de lege de față.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>bransamentului până la contor, inclusiv a căminului de bransament se suportă de operator, din contul mijloacelor financiare prevăzute în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, calculat conform Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate, aprobată de Agenție. Cheltuielile pentru execuția bransamentului de la punctul de delimitare până la instalațiile interne se suportă de către consumator și se execută fie de către operator, fie de consumator.</p> <p style="text-align: center;">Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Sustin introducerea noțiunii de 'bransament de apă' în Legea nr. 303/2013, adăugând la argumentele autorului proiectului următoarele puncte esențiale:</p> <p>1.operatorii sunt responsabili pentru instalarea contoarelor de apă, care ar trebui montate în cămine aparținând operatorului pentru a asigura protecția lor împotriva înghețului și inundațiilor, și pentru a nu afecta transmiterea datelor la contoarele inteligente;</p> <p>2.practica de a construi bransamente de apă cu cămine de plastic, începută în 2010 cu finanțarea BERD, a eficientizat conectarea la rețeaua de apă. Costurile acestor construcții au fost incluse în tariful de apă;</p> <p>3.cheltuielile operatorilor pentru reparațiile bransamentelor vechi, care nu sunt reflectate în tarifele actuale, ar trebui incluse pentru a îmbunătăți gestiunea infrastructurii de apă. O bună parte din pierderile înregistrate de operatori se datorează deteriorării bransamentelor;</p> <p>4.termenul de executare a bransamentului de apă, reglementat de HANRE nr. 356/2019, care stabilește durata</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>maximă de 30 sau 45 de zile în funcție de tipul consumatorului, este adecvat. În plus, având în vedere perioada de până la 20 de zile pentru eliberarea avizului de branșare la rețeaua publică de alimentare cu apă, operatorii sunt capabili să respecte termenii legislativi pentru prestarea serviciului.</p>	
	<p>La Articolul 5: Alineatul (4) - se abrogă. Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Având în vedere că Articolul 5 se referă la competențele Guvernului și propunerea de la alineatul (4) intră sub competența autorităților administrației publice locale, este recomandat să se mute acest punct din Articolul 5 în Articolul 8 pentru a respecta coerența legislativă.</p>	<p>364. Se acceptă. Prevederea respectivă a fost incorporată la art. 8 conform propunerii.</p>
	<p>La Articolul 7: Alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins: ”a) eliberează, în conformitate cu procedura și cu cerințele stabilite de lege, licențe operatorilor care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în localități în care locuiesc peste 3000 de locuitori în aria de operare conform Biroului Național de Statistică, pentru activitatea de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prestarea serviciul public de alimentare cu apă; - prestarea serviciul public de alimentare cu apă tehnologică; - prestarea serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate; - prestarea serviciul public de epurare a apelor uzate; - producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii.” 	<p>365. Se acceptă parțial. Prevederile actuale revăzute redau în mod similar aceleași idei fiind obținut același efect juridic (art. 7, alin. (2) lit. a) în coroborare cu prevederile art. 32, respectiv lit. i) în coroborare cu art. 35).</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Alineatul (2) se completează cu litera i¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„i¹) aprobă tarifele furnizate de operatori care dispun de licență pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - serviciul public de alimentare cu apă; - serviciul public de alimentare cu apă tehnologică; - serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate; - serviciul public de epurare a apelor uzate; - serviciile auxiliare; - producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii.” <p>la litera i) se completează cu cuvintele „, justificate de starea tehnică a acestora, și ținând cont de valoarea investițiilor planificate de operator care vor duce la micșorarea apei care nu aduce venituri”;</p> <p>Literele j) - se abrogă</p> <p>Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Modificările sugerate la alineatul (2), literele a) și adăugarea literei i¹) vor ajuta la îndeplinirea scopurilor stabilite de autorul proiectului de lege, oferind date esențiale autorităților locale pentru selectarea operatorilor în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare (AAC) și supravegherea activității acestora. Menționez, că nu există nici un argument credibil că eliberarea licențelor noi va genera un număr mare de solicitări din partea operatorilor și aceasta va bloca lucrul ANRE.</p> <p>Modificarea formulării la litera i) din alineatul (2) clarifică pașii reglementatorului în evaluarea pierderilor în tarif:</p> <p>1. Analiza stării tehnice a rețelelor operatorului și a pierderilor reale.</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>2.Evaluarea valorii și eficienței investițiilor planificate de operator pentru reducerea pierderilor.</p> <p>3.În lipsa necesității de clarificări suplimentare, reglementatorul aprobă planul de investiții și dimensiunea pierderilor acceptate în tarif pentru perioada specificată.</p> <p>Litera j) este propusă pentru abrogare, deoarece conținutul său este deja inclus în litera i¹) a aliniatului (2).</p>	
	<p>La Articolul 8:</p> <p>Alineatul (1) se completează cu litera n¹):</p> <p>„n¹) în cazul neaprobării de către autoritățile publice locale a indicatorilor de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) lit. n) se vor aplica prevederile Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat de Agenție;</p> <p>q) aprobă nivelul cotei pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și ținând cont de valoarea investițiilor planificate de operator care vor duce la micșorarea apei care nu aduce venituri în sistemul public de alimentare cu apă în zona de activitate;</p> <p>Se completează cu alineatul (4) cu textul:</p> <p>„Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia sunt obligate să</p>	<p>366. Se acceptă.</p> <p>367. Nu se acceptă. În contextul acceptării propunerii de la de determinare a pierderilor conform noului regulament.</p> <p>368. Se acceptă parțial. Alin. (4) va avea următorul cuprins: „4) Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia sunt obligate să asigure delegarea</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>asigure delegarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare unui operator regional.”</p> <p>Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Alineatul (1) va fi completat cu litera nⁱ) prezentând o variantă ușor modificată. Hotărârea ANRE nr.356/2019 privind indicatorii de performanță pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare stabilește standarde minime, permițând autorităților locale să impună indicatori suplimentari specifici sistemului gestionat.</p> <p>Propunerea este de a adopta aceeași formulare utilizată de ANRE în Articolul 7, aliniatul (2), litera i).</p> <p>Având în vedere că Articolul 5 se referă la competențele Guvernului și propunerea de la aliniatul (4) intră sub competența autorităților administrației publice locale, este recomandat să se mute acest punct din Articolul 5 în Articolul 8 pentru a respecta coerența legislativă. Propunerea din aliniatul (4) induce un impact regulatoriu semnificativ în regionalizarea serviciilor de AAC.</p>	<p>serviciului publice de alimentare cu apă și de canalizare unui operator/operator regional titular de licență”</p>
	<p>La Articolul 29:</p> <p>Alineatul (2) cu textul propus se abrogă;</p> <p>Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Aliniatul (2) trebuie eliminat, deoarece se referă la un document inexistent. Odată cu publicarea documentului de reglementare, aplicarea acestuia va fi suficientă, fără a fi nevoie de includerea în legea actuală.</p> <p>În ceea ce privește repartizarea volumelor de apă înregistrate la contorul de branșament:</p> <p>-Legea nr. 303/2013 nu reglementează această problemă; ea aparține domeniului Legii nr. 187/2022 privind condominiul.</p>	<p>369. Nu se acceptă. Chiar dacă regulamentul la care se face referință în propunerea respectivă nu este încă adoptat, aceasta este un proces firesc, or actele normative subordonate legii necesare pentru punerea în aplicare a legilor sunt elaborate și aprobate subsecvent într-o anumită perioadă de timp. În acest sens. Art. 104 din legea nr. 187/2022 prevede obligația Guvernului de a elabora și aproba regulamentul respectiv. Cât privește argumentarea autorului și propunerea ca „diferența de consum se achită de către administratorul blocului, cu fonduri prevăzute în bugetul anual al condominiului sau, în cazul unui management deficitar, din salariul administratorului”, art. 49 alin. (3) lit. e) prevede expres că „<i>asociația nu are obligația de a plăti furnizorului pentru serviciile intermediare</i>”</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>-Repartizarea apei între contorul general al blocului locativ și contoarele individuale ale consumatorilor nu este o chestiune tehnică, ci una de management, de responsabilitate a administratorului blocului și a consiliului condominiului. Diferența de consum se achită de către administratorul blocului, cu fonduri prevăzute în bugetul anual al condominiului sau, în cazul unui management deficitar, din salariul administratorului.</p>	<p><i>furnizate consumatorilor de servicii intermediare și serviciile respective nu constituie cheltuieli ale asociației”.</i></p>
	<p>La Articolul 32: După aliniatul (1) se introduc aliniate noi, aliniatul (1¹) – (1⁴), cu următorul cuprins: ”(1¹) Licențele sunt acordate în patru clase, bazate pe numărul de locuitori din aria de operare conform datelor Biroului Național de Statistică:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clasa 4: 3,000 - 10,000 locuitori. • Clasa 3: 10,001 - 25,000 locuitori. • Clasa 2: 25,001 - 100,000 locuitori. • Clasa 1: peste 100,001 locuitori. <p>(1²) Titularii de licență care prestează un serviciu din cadrul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare au dreptul să participe la licitații de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, organizate de autoritățile administrației publice locale sau de asociațiile de dezvoltare intercomunitară, în unități administrativ-teritoriale corespunzătoare clasei de licențiere acordate, doar dacă numărul de locuitori deserviți împreună cu numărul de locuitori ce urmează a fi deservit nu necesită o clasă de licențiere superioară.</p>	<p>370. Propunerile legate de stabilirea claselor de licențe nu se acceptă. A se vedea argumentele prevăzute la pct. 289. Propunerile legate de prezentarea copiilor de pe contractele de delegare se acceptă parțial, acest alin. a fost inclus într-o versiune revizuită ținând cont de faptul că nu poate fi eliberată o licență provizorie. Provocarea respectivă pentru operatorii noi care se va rezolva prin ajustarea HG nr. 506/2019.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>(1³) Titularii de licențe care constată că le este necesară o clasă de licențiere superioară vor solicita de la Agenție , cu cel puțin 15 zile înainte desfășurării licitației (după caz), acordarea unei noi licențe, însoțită de documentele necesare atestării capabilității tehnico-financiare pentru o clasă superioară de licențiere.</p> <p>(1⁴) În cazul în care termenul prevăzut la alin. (1³) nu este respectat, Agenția nu are obligația să analizeze și să evalueze cererea de acordare a unei noi licențe până la data desfășurării licitației.”</p> <p>Alineatul (3) litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) să prezinte copii de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii/ contractul de concesiune, cu toate anexele încheiat/încheiate cu autoritățile administrației publice locale sau ale statului, sau după caz cu asociația de dezvoltare intercomunitară a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare. Licența poate fi obținută de operator, la cerere, fără prezentarea copiilor de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii. În acest caz, dacă în termen de 12 luni de la obținerea licenței titularul de licență nu prezintă copii de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii, licența eliberată acestuia se retrage din oficiu prin hotărârea Agenției.”</p> <p>Alineatul (3) se completează cu litera f) – i) cu următorul cuprins:</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>f) să prezinte copii de pe certificatele de înmatriculare ale autovehiculelor, respectiv de pe contractele de leasing și contractele de închiriere, din care să rezulte dotarea minimă cu autovehicule necesare pentru prestarea/furnizarea serviciului pentru care se solicită acordarea licenței;</p> <p>g) pentru solicitanții licenței de clasa 3 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin două standarde: "ISO 9001, Sistem de management al calității. Cerințe" și "ISO 45001, Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare";</p> <p>h) pentru solicitanții licenței de clasa 2 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin trei standarde: "ISO 9001, Sistem de management al calității. Cerințe" , "ISO 45001, Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare", "ISO 14001, Sistem de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare";</p> <p>i) pentru solicitanții licenței de clasa 1 să prezinte termenele (nu mai mult de 10 luni) și fondurile disponibile necesare pentru implementarea unui sistem de management integrat din cel puțin patru standarde: "ISO 9001, Sistem de management al calității. Cerințe" , "ISO 45001, Sistem de management al sănătății și securității ocupaționale. Cerințe și îndrumări pentru utilizare", "ISO 14001, Sistem de management de mediu. Cerințe cu ghid</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de utilizare”, ”ISO 50001,Sistem de management al energiei. Cerințe și ghid de utilizare”.</p> <p>Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Modificările propuse vor ajuta la atingerea obiectivelor legii privind operatorii de servicii de alimentare cu apă și canalizare (AAC) și monitorizarea acestora. Aceste date vor facilita selecția operatorilor de către autoritățile locale. Schimbarea licențelor existente cu cele noi va evalua capacitățile operatorilor, conducând la consolidarea prin fuziune a celor cu management și resurse umane insuficiente. Aceasta va îmbunătăți calitatea serviciilor și regionalizarea AAC. Propunerea de a introduce patru clase de licențe este aliniată cu obiectivele de integrare europeană a Republicii Moldova și cu experiența României în acest domeniu. Este esențial să se reglementeze trecerea de la o clasă de licență la alta și să se stabilească condiții minime clare pentru fiecare clasă de licență. Operatorii trebuie să demonstreze competențe adecvate pentru a respecta standardele stabilite, un proces care necesită timp și implementare consecventă. Adoptarea acestor măsuri este urgentă pentru a menține pasul cu evoluțiile din regiune.</p> <p>Introducerea claselor de licențe în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare (AAC) nu va conduce la o creștere semnificativă a numărului de operatori licențiați. Acest pronostic se sprijină pe două argumente principale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autoritățile publice locale, beneficiare ale asistenței statale pentru construirea sau reconstrucția sistemelor de AAC, vor fi nevoiți să transfere gestionarea acestor sisteme către operatorii regionali. 	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>2. Operatorii interesați de obținerea licențelor vor trebui să îndeplinească cerința stipulată în articolul 32, aliniatul (3), litera d), care necesită prezentarea de documente ce atestă disponibilitatea de personal calificat esențial pentru activitatea licențiată.</p> <p>Aceste date sunt esențiale pentru autoritățile locale în selectarea operatorilor pentru gestiunea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare (AAC) (argumentarea la Alineatul (3) se completează cu litera f) – i)</p> <p>Operatorii de servicii de alimentare cu apă și canalizare (AAC) trebuie să aibă personal calificat și să demonstreze printr-o certificare adecvată nivelul de cunoștințe necesar. Implementarea standardelor de management durează 3-6 luni, iar asimilarea și respectarea lor de către personal necesită 3-4 ani. Este esențial să se implementeze aceste cerințe acum, nu peste doi ani, pentru a menține pasul cu dezvoltarea operatorilor din România și a evita riscurile legate de schimbările politice care ar putea afecta susținerea reformelor.</p>	
	<p>La Articolul 34: alineatul (2) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:</p> <p>„f) neprezentarea copiilor de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii/de concesiune în condițiile prevăzute la art. 32 alin. (3) lit. c)”. Argumentarea autorului propunerii: Este o corectare de text cu trimitere la literă.</p>	<p>371. Nu se acceptă. Art. 32 alin. (3) lit. c) are următorul cuprins „c) să prezinte lista bunurilor domeniului public sau privat al unității administrativ-teritoriale, aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, pe care le administrează și le exploatează, în cazul operatorilor care furnizează/prestează serviciul de alimentare cu apă și de canalizare”. Intenția a fost anume de a face trimitere la art. Art. 32, alin. (2) lit f) care va avea următorul cuprins: „f) să prezinte copii de pe contractul/contractele de delegare a gestiunii sau de concesiune, după caz, cu indicarea ariei de operare</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La Articolul 35:</p> <p>La alineatul (3), pct. 1) litera c) - textul propus se exclude.</p> <p>Aliniatul (3) după punctul 1) se introduce punct nou, punct 1¹⁾, cu următorul cuprins:</p> <p>”1¹⁾ Pentru deținătorii de licență de clasa 3 la cheltuielile de personal se aplică quantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,35, pentru deținătorii de licență de clasa 2 la cheltuielile de personal se aplică quantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,40, pentru deținătorii de licență de clasa 1 la cheltuielile de personal se aplică quantumul maxim al coeficientului de complexitate de 1,5.”</p> <p>Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Se sugerează eliminarea textului propus la alineatul (3), pct. 1) litera c), deoarece nu aduce noutăți semnificative referitoare la cheltuielile de personal. În schimb, se recomandă o nouă abordare a cheltuielilor de personal, descrisă în punctul 1¹⁾ din alineatul (3). Conform Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014 – 2030), este esențial să se faciliteze dezvoltarea companiilor de apă-canal prin regionalizare. Totuși, în ultimii zece ani, legislația nu a oferit stimulente pentru asumarea responsabilității în regionalizare.</p> <p>Conform datelor Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, salariul mediu lunar nominal brut al unui angajat în domeniul apă și canalizare (grupele 3600 și 3700) în 2022 a fost de 8480,07 lei, în timp ce în sectoarele de energie electrică și gaze, salariul mediu a fost 15311,8 lei. În domeniul</p>	<p>în care operatorul a primit dreptul de a furniza/presta serviciul de alimentare cu apă și de canalizare;”</p> <p>372. Nu se acceptă. Propunerile legate de sugestia de exclude modificările la litera c) nu se acceptă pentru că aceste modificări au fost introduse din cauza unor probleme practice apărute în procesul de aplicare și implementare a legii, fiind solicitată și o interpretare oficială din partea comisiei de profil a parlamentului dacă poate fi stabilit tarif separat pentru serviciul de epurare a apelor uzate, dacă transportarea apelor uzate se realizează prin rețelele proprii ale consumatorului.</p> <p>Propunerile legate de clasele de licențiere nu se acceptă în contextul neacceptării propunerilor legate de stabilirea claselor de licențiere după cum este expus mai sus.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>AAC în 2022 au activat 5839 de angajați. Această diferență salarială, evidențiată în cercetarea anuală "Câștigurile salariale și costul forței de muncă în anul 2022", subliniază provocările cu care se confruntă operatorii AAC în atragerea de specialiști calificați, în special în domenii competitive precum IT, din cauza lipsei de stimulente financiare comparativ cu alte sectoare prezente în zona de prestări servicii.</p> <p>Aliniatul (3) după punctul 5) se completează cu punctele 5¹⁾ și 5²⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„5¹⁾ La fundamentarea tarifelor, operatorii pot să solicite Agenției/consiliului local includerea în tarif o cotă corespunzătoare a pierderilor justificate de starea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă pe sistemul public de alimentare cu apă /o parte din sistem, pentru o anumită perioadă de timp. Solicitarea poate fi făcută pe baza unui studiu în care este folosită metodologia Asociației Internaționale a Apei (IWA) pentru identificarea, cuantificarea și reducerea apei care nu aduce venituri (NRW), cu prezentarea planului de investiții și evaluarea rentabilității proiectului (ROI).</p> <p>5²⁾ Agenția/consiliul local, va evalua în 30 de zile lucrătoare cererea operatorului privind includerea costurilor pierderilor de apă care nu aduce venituri (NRW) în tarife în baza studiului prezentat. Nerespectarea condițiilor aprobate de implementare a măsurilor ce duc la micșorarea pierderilor de apă care nu aduce</p>	<p>373. Nu se acceptă. În contextul acceptării propunerii ANRE de determinare a pierderilor și conform noului regulament.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>venituri va duce la revizuirea hotărârii/deciziei de includerea în tarif a pierderilor reale de apă de către Agenție/consiliul local.”</p> <p style="text-align: center;">Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Susțin formulările expuse în punctele 5¹⁾ și 5²⁾ din Aliniatul (3) din următoarele motive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea din punctul 5¹⁾ diferențiază clar între solicitările adresate către Agenție de către operatorii licențiați și cele adresate consiliilor locale de către operatorii nelicențiați. <p>Referitor la sistemele noi construite.</p> <p>Practica a demonstrat că, chiar și în cazul sistemelor noi preluate de la primării, pierderile de apă adesea depășesc normativele stabilite. Aceasta se datorează erorilor atât în proiectare, cât și în execuție, întâlnite la construcția acestor sisteme.</p> <p>Alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(5) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, furnizate de toți furnizorii/prestatorii (cu licență sau fără de licență), se determină anual de către operator (prestator) în conformitate cu Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate și se prezintă Agenției/consiliului local pentru aprobare.”</p> <p style="text-align: center;">Argumentarea autorului propunerii:</p>	<p>374. Se acceptă. Alin. (5) se referă la procedura de determinare și aprobare a tarifelor în cazul titularilor de licență (la fel cum în redacția actuală alin. se referă doar al aprobarea tarifelor pentru serviciul public de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate, furnizate la nivel de raion, municipiu și oraș). Modalitatea de determinare și aprobare a tarifelor pentru serviciile prestate de operatori care nu sunt titulari de licență este prevăzut la alin. (17). Alin. (17) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(17) Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare prestat de operatori, care nu sunt titulari de licențe, se <u>determină anual de către aceștia</u> și se examinează și se aprobă de către consiliile locale respective, se publică în mass-media locală, și se afișează la sediile operatorilor.”</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Propunerea pentru aliniatul (5) prevede obligativitatea operatorilor de servicii publice de alimentare cu apă și canalizare (AAC) de a calcula anual tarifele pentru serviciile lor și de a le prezenta Agenției sau consiliului local (după competență) pentru aprobare. În același timp, ANRE trebuie să-și actualizeze Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, expusă în HANRE nr. 489 din 2019, și să aprobe anual aceste tarife.</p>	
	<p>Articolele 36² - 36⁴ se abrogă.</p> <p>Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Se recomandă eliminarea acestor articole deoarece conținutul lor este deja prezent în alte documente, cum ar fi HANRE nr. 355/2019, contractul de delegare a gestiunii serviciului, ș.a., eliminând astfel redundanța.</p>	<p>375. Nu se acceptă. Actele menționate de participantul la avizare sunt acte normative subordonate legii, fiind necesar un temei/bază în legea primară.</p>
	<p>Art. II. – se abrogă.</p> <p>Având în vedere că discuțiile inițiale se concentraseră exclusiv pe Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, propun ca acesta să rămână focalizarea noastră principală. Schimbările adiționale în alte legi, sugerată recent, necesită mai mult timp pentru analiză și</p>	<p>376. Nu se acceptă. A se vedea argumentele de la pct. 311</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>dezbateri. Așadar, recomand ca modificările actuale să se limiteze la Legea nr. 303/2013 și să alocăm următoarele șase luni pentru revizuirea și discutarea altor legi relevante, după publicarea acestei legi modificate.</p> <p>Art. II -</p> <p>(2) Guvernul Republicii Moldova și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică vor aduce actele lor normative în concordanță cu prezenta lege, în termen de până 6 luni de la data publicării prezentei legi.</p> <p>(3) Autoritățile administrației publice locale și centrale – fondatori ai întreprinderilor prestatoare de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare (inclusiv operatorii care se află în procedura de restructurare conform prevederilor legii insolvenței nr.149 din 2012), în decurs de 6 luni de la publicarea prezentei legi vor reorganiza întreprinderile date în societăți pe acțiuni sau societăți cu răspundere limitată.</p> <p>(4) Întreprinderile prestatoare de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare, deținătoare de licență eliberate de către Agenție, se vor adresa peste 6 luni de la data publicării prezentei legi către Agenție pentru a schimba licența deținută pe altă licență/licențe conform prevederilor acestei legi.</p> <p>(5) Autoritățile administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare în cadrul diferitor programe de finanțare a proiectelor de construcție/modernizare a sistemelor de alimentare cu apă</p>	<p>377. Nu acceptă. Termenul inițial de 6 luni fost majorat la 12 luni ca urmare a discuțiilor cu autoritățile vizate care au făcut referință la volumul mare acte care necesită să fi revizuite.</p> <p>378. Nu se acceptă. Nu este clar la care întreprinderi se referă participantul la avizare. Dacă se referă la întreprinderile de stat și întreprinderile municipale, putem menționa că în conformitate cu legea nr. 246/2017 prevede reorganizarea sau lichidarea întreprinderilor de stat și recomandă APL reorganizarea întreprinderilor municipale în alte forme de persoane juridice (societăți comerciale). În privința întreprinderilor municipale ideea este validă, dar considerăm ca nu poate fi abordată în cadrul acestui proiect, urmând să fie analizată și luată o decizie cu privire la abrogarea formei respective de entitate juridică sau excluderea acestora din rândul operatorilor de servicii publice de gospodărie comunală (după experiența României de excludere a regiilor autonome din acest domeniu, cu excepția celor care au în derulare proiecte cu finanțare europeană pînă la finalizarea acestora).</p> <p>379. Nu se acceptă. Considerăm că formula propuse de participantul la avizare este prea restrictivă. În rândul autorităților administrației publice locale care au beneficiat de suportul Guvernului prin alocarea resurselor financiare respective s-ar putea să fie și APL a unor UAT care au mai mult de 3000 de consumatori,</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>și/sau de canalizare din contul bugetului de stat sau al proiectelor finanțate de partenerii de dezvoltare în baza unor acorduri semnate între Republica Moldova și aceștia, în termen de 12 luni de la publicarea prezentei legi vor asigura prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare prin intermediul unui operator regional.</p> <p>Aliniatul (6) și (7) se abrogă.</p> <p>Argumentarea autorului propunerii:</p> <p>Propunerile la Art.II au la bază următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - operatorii de servicii de AAC au nevoie de reforme urgente în domeniu, timpul de 12 luni sau 2 ani pentru a schimba licențe este exagerat și va discredita reforma; - stabilirea unui termen de 6 luni transmite un mesaj clar angajaților din sectorul AAC că reformele sunt în curs și oferă o perioadă de timp realistă pentru observarea rezultatelor concrete; - legiuitorul are autoritatea de a stabili condițiile de activitate în acest domeniu prin legi speciale, precum Legea nr. 303/2013, cum este menționat în aliniatul (3). <p>Este necesar ca toți operatorii, deținători de licențe, să schimbe licența deținută pe licențe noi pentru a asigura transparența în sectorul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare (AAC).</p> <p>Propunerea din aliniatul (5) induce un impact regulatoriu</p>	<p>respectiv ar putea să asigure licențierea propriului operator, sau să înființeze alături de alte APL un operator care se califică pentru obținerea licenței conform nr. de consumatori în aria de acoperire sau să delege serviciul unui operator licențiat existent (de fapt ambii operatori regional conform definiției din lege).</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>semnificativ. Odată implementată, autoritățile locale vor orienta căutarea către operatorii regionali existenți pentru delegarea serviciilor, în loc să înființeze noi operatori. Aceasta va duce la o expansiune efectivă a regionalizării în sectorul serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare (AAC).</p> <p>Prevederile articolului (6) se conțin modificate în articolul (5) propus. Eliminarea Aliniatului (7) va clarifica situația, deoarece majoritatea licențelor existente sunt valabile până în 2040, iar o parte mai mică până în 2044.</p>	
<p>Primăria mun. Bălți (nr. P03-13/4556 din 27.12.2023), aviz repetat</p>	<p>Primăria mun. Bălți a examinat adresarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 19-6416 din 15.12.2023, înregistrată cu nr. 03-13/4556 din 19.12.2023, de avizare repetată a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023).</p> <p>Urmare a reexaminării proiectului de hotărâre și având în vedere că, proiectul a fost consultat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova, autorul proiectului a luat în considerare propunerile CALM, nu au fost identificate noi obiecții sau propuneri asupra proiectului de hotărâre.</p>	
<p>SA „CET-Nord” (nr. 400-08/0011 din 03.01.2024), aviz repetat</p>	<p>Referitor la: avizare repetată proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării</p>	

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic 783/MIDR/2023)</p> <p>Urmare a examinării proiectului remis spre examinare repetată, Vă comunicăm despre lipsa propunerilor și obiecțiilor.</p>	
<p>S.A. „Termoelectrica” (nr. 79/77 din 05.01.2024, la nr. f/n din 19.12.2023)</p>	<p>Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. Vă informează că, în scopul avizării repetate, a examinat setul de materiale referitor la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea guvernantei și reglementării sectorului de alimentare cu apă și de canalizare) (număr unic – 783/MIDR/2023) și comunică lipsa de obiecții și propuneri la proiectul menționat.</p>	
<p>Centrul Național Anticorupție (Nr. 06/2/1953 din 07.02.2024)</p>	<p>La art. I. pct. 18 din proiectul de lege, cu referire la modificările propuse la art. 19 alineatul (4) din Legea nr. 303/2013 (<i>în modul prevăzut de legislație</i>), se recomandă revizuirea normei, prin stabilirea clară a condițiilor și modului de realizare a despăgubirilor, fie precizarea concretă a cadrului normativ care reglementează aceste condiții (denumirea, numărul și data adoptării actului normativ la care se face trimitere), inclusiv prin substituirea textului „<i>în modul prevăzut de legislație</i>”.</p>	<p>380. Se acceptă. Pct. 18 de la art. I a fost exclus din proiectul de lege.</p>
	<p>La art. I. pct. 25 din proiectul de lege, cu referire la modificările propuse la art. 35 din Legea nr. 303/2013 ([...] (16) <i>Operatorii titulari de licențe, care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare sunt obligați să afișeze la sediile lor și să plaseze pe paginile lor web oficiale</i></p>	<p>381. Se acceptă. Sintagma „după caz” a fost exclusă.</p>

Participantul la avizare (expertizare) / consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>hotărârile Agenției, după caz, cu privire la aprobarea tarifelor pentru serviciile menționate, precum și pe cele referitoare la aprobarea tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică și pentru serviciile auxiliare), se recomandă revizuirea normei, fie prin excluderea sintagmei „după caz”, fie stabilirea situațiilor în care operatorii sunt exceptați de la obligația de publicare a tarifelor aprobate de Agenție.</i></p>	
	<p>Rigorile de asigurare a transparenței decizionale au fost respectate de către autor, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, cât și stabilirea unui termen optim pentru recepționarea recomandărilor, în corespundere cu prevederile Legii nr.239/2008.</p>	

Secretar general

Angela ȚURCANU